

ACADEMIA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ
DIN
ROMÂNIA
Sectia de Știință Militară

„Una dintre cele mai complexe coordonate ale forței și devenirii unei armate este cea a calității învățământului și, îndeosebi, a calității învățământului superior. Și, trebuie să spunem încă de la începutul acestor rânduri, Armata României a avut dintotdeauna un învățământ superior de calitate. Universitatea Națională de Apărare “Carol I”, care, la începuturile ei, se numea Școala Superioară de Război, fiind una dintre primele instituții de acest gen de pe continentul european, a pregătit, de-a lungul deceniilor, comandanți și ofițeri de stat major de foarte bună calitate. Învățământul militar superior românesc a constituit totdeauna o mândrie a noastră, a militarii români. Comportamentul excepțional al comandanților în cele două războaie mondiale la care a fost nevoie să participe și România, ca și în momentele grele prin care a trecut țara, în situații de urgență națională, în revoluția din decembrie 1989, în actualele teatre de operații, dovedește cu prisosință această calitate.”

General prof. univ. dr. Mircea MUREŞAN

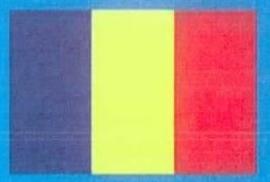

I. S. S. N. 1582-7410

Respice, Asspice, Perspice

ACADEMIA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ
DIN
ROMÂNIA
Sectia de Știință Militară

REVISTA DE ȘTIINȚE MILITARE

STUDII MILITARE DE APĂRARE

Anul VI, 2006, Nr. 1 (10)

BUCUREȘTI - ROMÂNIA

**REVISTA
DE
ȘTIINȚE MILITARE**

Nr. 1/2006

COLEGIUL DE ADMINISTRATIE

Președinte de onoare:

General (r.) dr. Mihail POPESCU- senator

Președinte executiv:

General prof. univ. dr. Mircea MUREŞAN

Vicepreședinte:

General (r.) prof. univ. cons. dr. Valentin ARSENIE

Membri:

General prof. univ. dr. Eugen BĂDĂLAN

General-locotenent prof. univ. dr. Anghel ANDREESCU

Contraamiral prof. univ. dr. Gheorghe MARIN

General-locotenent prof. univ. dr. Teodor CEARAPIN

General-maior prof. univ. dr. Teodor FRUNZETI

General de brigadă prof. univ. dr. Viorel BUȚA

Contraamiral de flotilă (r) prof.univ. dr. Marius HANGANU

Comandor prof. univ. dr. Florian RÂPAN

Comandor prof. univ. dr. Traian ANASTASIEI

COLEGIUL DE REDACTIE

Redactor-șef:

General de brigadă (r.) prof. univ. cons. dr. Constantin ONIŞOR

Secretar general:

Colonel (r.) conf. univ. dr. Emil ION

Secretar tehnic:

Locotenent-colonel prof. univ. dr. Daniel DUMITRU

Tehnoredactori:

Petruța DIMA

Plt. adj. Adrian OLTEANU

Liliana ILIE

Responsabil de număr:

Comandor prof. univ. dr. Traian ANASTASIEI

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, București,

Șoseaua Panduri nr. 68-72, sector 5

Telefon: 021/319.48.81

021/319.48.80/433

e-mail: arsenie_valentin@yahoo.com

I.S.S.N. 1582-7410

- Responsabilitatea privind conținutul articolelor revine în totalitate autorilor

Sectia de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

C U P R I N S

• EDITORIAL

- Armata României – prezent și viitor 5
General prof. univ. dr. Eugen BĂDĂLAN

- The Romanian Armed Forces – present and future 12
General Eugen BADALAN, PhD

• DEZBATERI DE IDEI – FORȚELE TERESTRE

- Forțele Terestre și apărarea colectivă a teritoriului național în cadrul Alianței 18
General-locotenent prof. univ. dr. Ioan SORIN

- Land Forces and the collective defense of the national territory within the Alliance 30
Lieutenant General Ioan SORIN, PhD

- Operații defășurate de marile unități și unitățile românești pentru apărarea teritoriului național, înainte de introducerea în operație a forțelor aliate 34
General de brigadă prof. univ. dr. Visarion NEAGOE

- Operații desfășurate de Forțele Terestre pentru apărarea colectivă a teritoriului național, împreună cu marile unități și unitățile aliate 44
*Colonel Gheorghe MATEESCU
Colonel dr. Viorel OSTROPEL
Maior dr. Gabriel ACHIM*

• DEZBATERI DE IDEI – FORȚELE AERIENE

- Opinii privind transformarea Forțelor Aeriene până în anul 2007 55
General maior prof. univ. dr. Mihail ORZEATĂ

- Views on Air Force transformation until 2025 65
Major General Mihail ORZEATA, PhD

- Integrarea euroatlantică. Mutări în sferă și conținutul conceptului de comandă-control al Forțelor Aeriene cu implicații asupra performanțelor profesionale 74
General de brigadă Marinel NICOLAE

- Considerații privind reorganizarea sistemului de supraveghere a spațiului aerian 78
*General de brigadă Marinel NICOLAE
Colonel dr. Ionel CANTARAGIU
Maior Gheorghe MAXIM*

- Considerations regarding the reorganisations of the Air Surveillance System 83
*Major general Marinel NICOLAE
Colonel Ionel CANTARAGIU PhD
Major Gheorghe MAXIM*

- Realizarea sistemului de comandă-control aerian național – premisă esențială a integrării apărării aeriene în noul sistem integrat de apărare aeriană al NATO (ACCS) 88
*General de brigadă Marinel NICOLAE
Comandor Adrian CODI
Maior Gheorghe MAXIM*

- The achievement of the National Air Control Command System (SCCAN), essential premise of the air defense integration in the new integrated NATO Air Defense System (Air Command and Control-System – ACCS) 94
*Major general Marinel NICOLAE
Colonel Adrian CODI
Major Gheorghe MAXIM*

• DEZBATERI DE IDEI – FORȚELE NAVALE

Grupul de cooperare navală în Marea Neagră Blackseafor 100

Viceamiral prof. univ. dr. Gheorghe MARIN

Black Sea Naval Cooperation Task Group Blackseafor 103

Rear Admiral (UH) Gheorghe MARIN

Definirea zonelor de interes, de responsabilitate și de acțiune a Forțelor Navale 106

Comandor Alexandru MACAVEI

Rolul și misiunile forțelor navale la mare 110

Comandor Romulus HÂLDAN

Rolul și misiunile Forțelor Navale la fluviu 112

Comandor Gheorghe DRAGOMIR

Liniile directoare ale gândirii navale din secolul XX 121

Hervé COUTAU-BÉGARIE

Les lignes directrices de la pensée navale au XXe siècle 126

Hervé COUTAU-BÉGARIE

• ACTUALITATEA POLITICO-MILITARĂ

Strategia de transformare a Armatei României 132

General prof. univ. dr. Eugen BĂDĂLAN

Centrul de greutate al forței privit prin prisma tehnologiilor moderne 142

Locotenent-colonel dr. Mihai-Marcel NEAG

• OPINII

Unele aspecte privind învățarea sugestiv-accelerată 147

Prof. univ. dr. ing. Eugen SITEANU

• PREZENTARE DE CARTE

Tratat de strategie – vol. I (Strategie generală), autor: Hervé Coutau-Bégarie 155

General prof. univ. dr. Mircea MUREŞAN

• ANIVERSĂRI

La 80 de ani de viață și peste o jumătate de secol în slujba Armatei României –

general (r) prof. univ. dr. Valentin Arsenie 158

General prof. univ. dr. Eugen BĂDĂLAN

A life of eighty years and more than half of century in service to the Romanian Army –

general Valentin Arsenie, PhD 161

General Eugen BADALAN, PhD

Un om de onoare – generalul Costache Codrescu la 80 de ani 164

General de brigadă (r.) dr. Gheorghe VĂDUVA

• DIN ACTIVITATEA ACADEMIEI OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ DIN ROMÂNIA 166

• FELICITĂRI 166

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

EDITORIAL

ARMATA ROMÂNIEI - PREZENT ȘI VIITOR -

De fiecare dată, când sunt solicitat să contribui cu gândurile și expertiza personală la întocmirea unor materiale legate de procesele complexe pe care le parcurge Armata României, aproape instinctiv mă confrunt cu două dileme. Prima este întotdeauna dorința de a nu mă repeta, iar cea de-a doua este cum să aleg, din cantitatea uriașă de informație, numai ceea ce trebuie pentru a concentra totul în numărul de pagini impuse de beneficiar.

General prof. univ. dr. Eugen BĂDĂLAN
Seful Statului Major General

Un subiect precum acesta, nu poate începe fără a face o scurtă radiografie a cadrului general și condițiilor în care se produce transformarea Armatei României, în noua sa calitate de instituție importantă a unui stat membru NATO. Acest cadru este dat de *caracteristicile mediului de securitate global și european la început de mileniu*.

Începutul acestui secol, coincide cu cel al unei noi ere a *politicii internaționale*, care a debutat prin situarea *securității și economiei* pe locuri centrale în configurarea evoluției lumii și ordinii internaționale viitoare.

Riscurile, pericolele și amenințările la adresa securității statelor, în mod implicit la adresa securității internaționale, sunt potențiate astăzi de vulnerabilitățile interne ale statelor și de cele ale sistemului actual de securitate.

Dintre acestea, ies în evidență *fenomenele asociate globalizării*, cele mai

periculoase fiind *proliferarea crimei organizate transfrontaliere și a extremismului etnic și religios*. Una dintre cele mai virulente forme associative de manifestare a acestora o reprezintă *terorismul*, care poate și trebuie apreciat a fi „cea mai periculoasă provocare cu care se confruntă omenirea după sfârșitul Războiului Rece”.

La cincisprezece ani de la dispariția sistemului de securitate bipolar, care a ordonat lumea prin echilibrul puterii, *politicienii, teoreticienii, specialistii, experții, analiștii politici și militari, cercurile academice și toți cei ce au preocupări în domeniul securității nu au o imagine clară a ceea ce ar trebui să constituie noua ordine internațională*.

Securitatea prin cooperare, fără a se pretinde un concept nou, angrenează statele într-un mod care determină pierderea unei

părți din principalele atribuții în beneficiul altor actori de pe arena internațională, într-un moment când provocările la adresa securității naționale și internaționale provin, în principal, de la actorii non-statali.

Extinderea spre est a NATO, decisă la Summit-ul de la Praga, semnifică o sporire a ariei de securitate și stabilitate, precum și un pas important pe calea realizării unei Europe unite. *Relațiile SUA - Rusia și, NATO - Rusia* pot fi considerate ca fiind cele mai bune de la sfârșitul celui de-al doilea război mondial, fiind din ce în ce mai mult scoase de sub semnul ideologiei.

Cu toate acestea, atacul terorist din 11 septembrie 2001, cel mai grav și spectaculos eveniment al începutului de mileniu, a demonstrat că *statele*, indiferent de puterea lor economică și militară, *nu sunt pregătite să facă față în mod adecvat și să contracareze în mod eficient noile amenințări*.

Cunoașterea forțelor și identificarea tendințelor ce se manifestă în actualul mediu de securitate sunt deosebit de importante pentru a înțelege „*către ce fel de nouă ordine internațională*” se îndreaptă omenirea și care sunt căile adecvate de consolidare a securității globale, regionale și naționale.

Forțele ce acționează în mediile intern și internațional au de cele mai multe ori tendințe antagoniste sau divergente, ceea ce contribuie la destabilizarea sistemului de securitate, iar, uneori, constituie cauza unor confruntări ce pot evoluă spre conflicte, inclusiv de tip beligerant.

Schimbarea globală, concept cu multiple înțelesuri, trebuie să aibă drept finalitate *stabilitatea și securitatea lumii, fundamentate nu pe echilibrul de putere, ca în vechea ordine bipolară, ci pe legitimitate*.

Considerăm că a venit timpul ca abordarea unei probleme atât de serioase precum securitatea să se facă de pe *poziții dezideologizate* și în același timp *renunțând la stereotipii mentale și idei preconcepute*.

Calea pe care o va urma lumea de mâine depinde în mare măsură de modul în care oamenii de rând și cei care-i conduc vor adera la idealuri și valori comune și vor crea

instituțiile care să apere și să promoveze aceste valori.

Mediul de securitate actual este deosebit de dinamic și în continuă schimbare. În prezent are loc o reconfigurare a diagramei relațiilor de putere de la sistemul bipolar la un sistem global unipolar sau multipolar.

Aceste două tendințe ale evoluției mediului internațional generează modificări substanțiale în planul perceptiei stării de securitate națională.

Organizațiile teroriste și acțiunile acestora, prin impactul emoțional major asupra populației și factorilor de decizie politică, produc efecte majore în raporturile dintre diferiți actori din arena internațională. Pobilitatea declanșării unor acțiuni teroriste prin utilizarea de mijloace de distrugere în masă induce psihoză, dovedind că mijloacele neconvenționale și asimetrice surprind, de multe ori nepregătite, autoritățile statelor ce au atribuții în domeniul siguranței naționale.

În acest context, în care *riscurile, pericolele și amenințările capătă un caracter tot mai insidios, edificarea unui sistem extins și cuprinzător de securitate constituie o prioritate a tuturor democrațiilor europene*.

În contextul internațional actual, *securitatea statelor europene nu mai este amenințată de un conflict militar de proporții*, deși se mențin încă focare de tensiune și criză, cum sunt cele din Kosovo, Bosnia-Herțegovina, Transnistria etc.

Este de așteptat ca, pe termen scurt și mediu, *riscurile de natură nemilitară să prevaleze, vulnerabilitățile interne și evenimentele neprevăzute să afecteze capacitatea statelor și a comunității internaționale de a răspunde și contracara riscurile și amenințările la adresa securității naționale și internaționale*.

Mediul de securitate european este diferit de cel al altor regiuni ale globului. Europa are șansa de a demonstra că este posibilă realizarea integrării politice și economice, bazată pe asumarea unor responsabilități, idealuri și valori comune. Lărgirea NATO și UE satisfac atât nevoia de

bunăstare cât și pe cea de securitate a cetățenilor și statelor europene.

Accentul se va deplasa, tot mai mult în viitor, de pe riscurile de natură militară pe cele nemilitare, între care *terorismul asociat cu crima organizată* constituie riscurile majore, iar *vulnerabilitățile interne* precum și *evenimentele neprevăzute* vor dobândi o pondere tot mai mare în probabilitatea evoluției riscurilor în amenințări.

În ultimii ani, suntem cu toții martorii *modificării* sau chiar *apariției unor concepte de securitate noi*. Fără intenția, din motive de spațiu, de a explica principalele modificări ale unora vechi, sau cauzele apariției și manifestării altora noi, pentru a incita cercetarea și reflecția aș enumera: *pierderile colaterale, pierderi zero, prevenire și gestionare pașnică a conflictelor, forță constabulară, securitate prin cooperare, capabilități de nișă, axă a răului, luptă globală împotriva terorismului, război preventiv, lovitură preventivă etc.*

Toate cele prezentate anterior radiografiază succint caracteristicile mediului de securitate global și european, în care Armata României este nevoită să desfășoare amplul și dificilul proces de transformare.

Îndrăznesc să abordez în continuare unele *considerații strategice* precum și câteva din implicațiile militare asociate.

Continua globalizare a creat dependența crescândă a națiunilor de stabilitatea internațională.

Extinderea NATO și UE influențează semnificativ stabilitatea și securitatea europeană. Contextul actual evidențiază faptul că *securitatea și implicit apărarea depășesc sfera de responsabilitate a unei singure țări*, determinând o implicare mai mare a organismelor internaționale, prin asigurarea de politici coerente, mijloace și instrumente adecvate pentru a putea soluționa situațiile complexe din mediul actual de securitate.

Multiplicarea factorilor de risc a determinat producerea unor mutații brusete în domeniile politic, economic, social și cultural, generând nevoie de a redimensiona

spațiul de confruntare și a reconfigura conflictele militare și non-militare, implicit structurile de forțe și sistemele de pregătire ale armatelor.

Asistăm la o diminuare semnificativă a amenințărilor simetrice, concomitent cu amplificarea amenințărilor asimetrice, exprimate prin potențiali adversari, actori non-statali și elemente ostile asociate, care încearcă să compenseze superioritatea unei înfruntări directe cu structuri militare organizate. Impactul fenomenelor teroriste, proliferarea armelor de distrugere în masă, crima organizată impun noi strategii de contracarare, noi modalități de răspuns.

Datorită posibilităților crescute de acces la tehnologii, *conflictele asimetrice devin din ce în ce mai sofisticate*, putând determina efecte disproportionate prin întrebucințarea unor mijloace neconvenționale, cu care pot să obțină efecte de masă.

NATO a adoptat o vizion mai cuprinzătoare în rezolvarea întregii game de misiuni, în întreg spectrul conflictual, de la prevenirea crizelor, la conflicte de mare intensitate. Această nouă abordare are nevoie să fie concertată și coordonată politic, militar, civil și economic. Forțele militare ale Alianței vor acționa într-un mediu multilateral, împreună cu forțele altor țări și în strânsă cooperare și coordonare cu o gamă largă de organizații internaționale, naționale și non-guvernamentale¹. În măsura în care operațiile militare viitoare vor fi legate de inițiative informaționale, economice, sociale, legale și diplomatice, implementarea acestora va trebui să aibă loc într-o manieră coordonată și cooperantă.

Pe termen lung, o agresiune convențională la scală largă împotriva aliaților este puțin probabilă. Alianța poate decide să răspundă atacurilor la adresa intereselor de securitate în afara spațiului euroatlantic, sau să intervină în conflicte între națiuni, cu angajarea în operații militare de mare intensitate. Deși *amenințările asimetrice* din partea unor actori statali sau non-statali constituie un risc de securitate imediat, Alianța și implicit fiecare stat membru,

trebuie să-și conserve capacitatea de a conduce operații de mare intensitate.

Colectarea, analiza, diseminarea și schimbul de informații sunt importante în anticiparea sau, atunci când este posibil, în prevenirea și limitarea conflictelor. Este necesară înțelegerea deplină a mediului strategic și operațional și implicarea proactivă încă din fazele inițiale ale crizelor, prin avertizarea factorilor decidenți asupra situației.

Alianța Nord-Atlantică este în plin proces de adaptare a capacitatei militare de răspuns, pentru a fi în măsură să răspundă provocărilor de securitate cu rapiditate, precizie și flexibilitate. Capacitatea de răspuns a Alianței înseamnă, în primul rând, realizarea unui set complet de capabilități cu ajutorul cărora să poată fi asigurate stabilitatea națiunilor membre și parteneri, avertizați adversarii, descurajată agresiunea și, la nevoie, înfrângerea adversarilor în întreg spectrul conflictual.

Forțele NATO, împreună cu alte organizații, trebuie să fie capabile să contracareze întreaga gamă de amenințări. Pentru aceasta, armatele statelor membre se află în plin proces de transformare. Transformarea va produce structuri de comandă, de forțe și capabilități expeditionare, la dispoziția Alianței, capabile să îndeplinească simultanun număr mult sporit de operații majore. Forțele trebuie să fie reduse numeric, robuste, flexibile, dislocabile și sustenabile, apte să execute rapid tranziția de la o stare la alta. Cuvântul de ordine este, fie că ne place sau nu, *calitate versus cantitate*.

Securitatea României, ca stat european membru NATO și în perspectivă imediata membru al UE, nu poate fi definită și promovată decât în interiorul NATO și UE, în funcție de politicile specifice acestor două organizații.

Rolul României în plan global și regional este circumscris statutului de membru NATO și angajamentelor politice stabilite prin parteneriatele strategice dezvoltate cu alte state, care definesc

modalități comune de acțiune și promovare a unor interese de securitate.

Asigurarea securității naționale a României reprezintă un proces continuu și complex, extins asupra unui spectru larg de domenii, relații și interdependențe, destinat promovării intereselor și obiectivelor de securitate ale statului, societății și cetățeanului.

În calitate de membru NATO, România va consolida politica organizației de proiecție a stabilității în Balcanii de Vest, Caucaz și zona Asiei Centrale, prin poziția sa în cadrul inițiativelor regionale din sud-estul Europei, a conexiunilor cu regiunea Caspică și prin exploatarea potențialului din bazinul Mării Negre în combaterea riscurilor neconvenționale. Din perspectivă militară, în regiunea flancului sudic al Alianței, România contează ca forță militară credibilă. Acest lucru are o importanță deosebită în ecuația securității și stabilității regionale, dacă se iau în considerare sensul reformelor din domeniul militar și experiența participării românești la operațiuni sub comandă NATO în Balcani.

Concretizarea dimensiunii defensive, la nivelul Uniunii Europene, trebuie să se desfășoare de o manieră complementară procesului de adaptare al Alianței la noul context de securitate. Din această perspectivă România promovează cooperarea dintre aceste două organizații în domeniul securității și apărării, pe baza principiilor transparenței, avantajului reciproc, evitării duplicării și competiției.

Accederea României în NATO a impuls redefinirea misiunilor armatei. Misiunea fundamentală a armatei rămâne apărarea intereselor naționale, în condițiile democrației constituționale și ale controlului democratic civil asupra forțelor armate.

Armata trebuie să fie în măsură să prevină, descurajeze și contracareze o eventuală agresiune armată împotriva României și aliaților săi. Noul proiect al Legii Apărării prevede apărarea teritoriului statului român, prin răspuns militar la o agresiune armată, participarea la apărarea teritoriilor statelor aliate în cadrul apărării

colective, participarea la operațiile de răspuns la crize, potrivit intereselor naționale și angajamentelor internaționale asumate de România precum și sprijinirea autorităților administrației publice centrale și locale, pe timpul managementului situațiilor de criză, altele decât cele din domeniul apărării.

Este extrem de important să conștientizăm cu toții faptul că apărarea națională este acum parte a apărării colective a Alianței.

Cadrul național constituțional și legislativ actual permite și asigură participarea la apărarea colectivă. Participarea la operații de răspuns la criză se execută în baza aprobării Parlamentului, la propunerea Președintelui României, iar participarea la exerciții bilaterale sau multinaționale în afara teritoriului național, după caz, cu aprobarea președintelui sau a ministrului apărării naționale.

Armata României se află în plin proces de trecere de la apărarea teritorială, fixă, rigidă, la acțiuni flexibile, rapide, multidirectionale. Provocările transnaționale, asimetrice sau celor generate de instabilitatea de joasă intensitate nu le mai corespund structurile fixe, îngădite în formatul clasic *armată - forțe interne*. Pentru prevenirea și contracararea acestora este nevoie de capacitate militare flexibile, de reacție rapidă, capabile să coopereze la diferite niveluri, cu geometrie de intervenție variabilă. Iată de ce se impune restabilirea priorităților în configurația structurii de forță și extinderea instruirii militariilor la dimensiunea operațiilor altele decât războiul: multinaționalitate, acțiuni integrate la nivelul celor trei categorii de forțe, acțiuni independente la nivel de subunitate, dezvoltarea cooperării cu organizațiile civile etc.

Pe termen scurt și mediu, România nu este amenințată de o agresiune armată directă împotriva teritoriului ei și nu consideră nici un stat ca potențial inamic.

Având în vedere evoluțiile pe termen lung din mediul de securitate, sunt puțin probabile agresiunile convenționale la scară largă, dar se menține posibilitatea apariției

unor noi amenințări, generate de o mare varietate de riscuri militare și non militare.

Alianța Nord-Atlantică trebuie să fie în măsură să facă față oricărei situații neprevăzute, predictibilă, de tip articol 5, prin executarea de Operații Întrunite Majore atât în zona de responsabilitate cât și separat, în afara zonei de responsabilitate. Forțele destinate NATO trebuie să aibă capabilitatea de a fi proiectate într-un mediu non-permisiv și/sau zone fără infrastructură potrivită și fără sprijinul națiunii găzdui (HNS).

Amata României trebuie să fie în măsură să contribuie la apărarea teritoriului național prin răspuns militar la o agresiune armată, independent și/sau în cadrul Alianței, precum și prin sprijinirea autorităților civile în caz de urgențe civile și/sau dezastre naturale, evenimente NBC etc.

Îndeplinirea angajamenteor asumate față de NATO și UE sau în cadrul inițiativelor regionale și coalițiilor constituite ad-hoc se vor materializa prin îndeplinirea Obiectivelor Forței, implementarea "Pachetului de Capabilități"-asumat conform "Angajamentului de la Praga", participarea la Forța de Răspuns a NATO și Grupurile Tactice de Luptă ale UE, participarea la operații întrunite multinaționale.

Armata României va dispune de un pachet unic de forțe. Acesta va fi realizat prin transformarea forței care vizează organizarea, dotarea și înzestrarea, instruirea și susținerea.

Armata României va participa cu forței la operații majore și/sau de mică amploare, conduse de NATO și/sau UE, care se desfășoară simultan și întrunit, într-un mediu de securitate complex, pe teritoriul statului român sau în afara acestuia, operații în cadrul coalițiilor de forțe constituie ad-hoc, în cadrul inițiativelor regionale, precum și pentru sprijinul autorităților locale în caz de urgențe civile.

Integrarea deplină în NATO reprezintă unul din obiectivele principale ale politicii de securitate a României, complementar procesului de integrare în UE, activitate cu impact major asupra

reformei interne, în special în domeniul apărării.

Integrarea trebuie realizată în interiorul unei organizații aflată într-un profund proces de transformare, de adaptare a misiunilor și capacitațiilor sale. Această situație impune ca structurile și capacitațile militare naționale să fie modelate pe coordonatele previzionate de Alianță.

Transformarea în domeniul militar reprezintă un proces continuu, de dezvoltare și integrare de noi concepte, strategii, doctrine și capacitați. *Scopul principal al transformării Armatei este acela de a îmbunătăți eficiența și gradul de interoperabilitate al forțelor, adaptarea structurii la mediul de securitate actual și viitor și de îndeplinire a angajamentelor României, în concordanță cu fenomenele și procesele determinante de transformarea NATO și UE.*

Transformarea Armatei României a impus elaborarea unei *Strategii de sine stătătoare*, document aprobat de Consiliul de Apărare al Țării la data de 13 februarie 2006. *Strategia de transformare* are ca obiectiv principal realizarea unei structuri moderne, complet profesionalizate, cu un grad sporit de mobilitate, eficientă, flexibilă, dislocabilă, sustenabilă, având capacitatea de a acționa întrunit și a fi angajată într-un larg spectru de misiuni.

Materializarea obiectivului principal al procesului de transformare este susținută, în afară de documentul cadru, de alte douăsprezece proiecte de viitor, care cuprind următoarele direcții de acțiune:

- asumarea și îndeplinirea obligațiilor față de NA TO;
- pregătirea și participarea la misiunile UE;
- remodelarea structurii de comandă control;
- remodelarea structurilor de suport logistic;
- realizarea sistemelor C42ISR și informatizarea completă a Armatei României;
- modernizarea managementului resurselor umane;

- creșterea calității vieții personalului;
- remodelarea învățământului militar;
- optimizarea Sistemului de Planificare, Programare, Bugetare și Evaluare;
- modernizarea coordonată a echipamentelor militare;
- remodelarea sistemului de „Intelligence”;
- remodelarea sistemului medical al armatei.

Modernizarea și realizarea interoperabilității se vor desfășura pe *trei etape distincte*, determinate de restructurarea structurii de forțe, termenele angajate față de Alianță pentru îndeplinirea cerințelor Obiectivelor Forței, precum și de cerințele procesului de integrare în NATO și UE.

Etapa întâi este cea a finalizării restructurărilor de bază (2005-2007). În această etapă vor fi îndeplinite obiectivele pe termen scurt ale procesului de transformare a armatei printre care: restructurarea și reorganizarea sistemului de conducere la nivel strategic și operativ, definitivarea procesului de reorganizare, resubordonare și desființare a unităților, continuarea operationalizării unităților planificate pentru NATO și UE, realizarea nivelului de încadrare conform prevederilor Capabilităților Operaționale Esențiale ale NATO.

Etapa a doua a fost denumită ca fiind cea a integrării operaționale depline în NATO și Uniunea Europeană (2008-2015).

În această etapă vor fi îndeplinite obiectivele pe termen mediu ale procesului de transformare: operaționalizarea unităților în dezvoltare pentru NATO și UE, continuarea implementării Obiectivelor Forței, finalizarea restructurării sistemului logistic de nivel strategic și operativ, continuarea achizițiilor de echipamente noi și a programelor majore de înzestrare, reorganizarea învățământului militar, extinderea implementării unor cerințe ale Obiectivelor Forței, creșterea valorii forțelor participante la Forța de Răspuns

NATO și a contribuției cu forțe și capabilități pentru Uniunea Europeană.

Cea de-a treia etapă este etapa integrării tehnice depline în NATO și Uniunea Europeană (2016-2025).

În această etapă vor fi îndeplinite obiectivele pe termen lung ale procesului de transformare: concentrarea resurselor financiare și umane în vederea realizării tuturor capabilităților tehnice prevăzute în Obiectivele Forței, continuarea modernizării înzestrării cu echipamente noi și realizarea compatibilității depline cu armatele țărilor membre NATO și UE, crearea condițiilor pentru dispunerea marilor unități și unităților în baze militare cu facilități complete pentru asistență socială, cazare, dispunerea echipamentelor militare și instrucție.

Desigur, îndeplinirea acestor obiective este dependentă de o susținere politică și finanțieră corespunzătoare. Resursele financiare, necesare realizării procesului de transformare, vor fi asigurate din bugetul alocat apărării. Până în anul 2011, acesta va reprezenta 2,38% din PIB, urmând ca în continuare să se asigure o creștere continuă, până la nivelul atingerii concordanței depline cu celelalte țări membre ale Alianței.

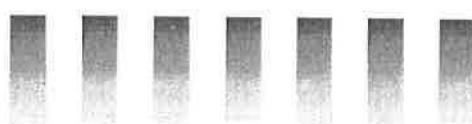
În speranță că acest material aduce celor interesați de subiect unele clarificări privind procesele transformatoare ale Armatei României privind în viitor, nu pot să închei fără a formula câteva concluzii.

Lumea în care trăim se transformă și se redimensionează continuu.

BIBLIOGRAFIE

1. Strategic Vision: The Military Challenge, by NATO's Strategic Commanders, Part 2, p. 4.

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

THE ROMANIAN ARMED FORCES

EDITORIAL

- PRESENT AND FUTURE -

General Eugen BADALAN, PhD
Chief of the General Staff

Every time, when I'm requested to write an article related to the very complex processes which the Romanian Armed Forces (RoAF) have to face, I have the same dilemma. Firstly, it is the continuous struggle to not repeat myself and, secondly, how to select, from the huge amount of information, to provide a concise message.

A subject like this could not start without providing a short overview of the general framework and conditions in which the RoAF's Transformation process occurs, in its new capacity as one of the main institutions of a NATO state member. This framework was set by the characteristics of the global and European security environment at the beginning of the new millennium.

The beginning of the new century coincided with a new international political era that placed security and economy at the centre of the evolution of the evolving international world order.

Risks and threats to states and international security are magnified by the internal vulnerabilities and by the current security system.

The most significant of these are associated with the globalization phenomena, the proliferation of trans-national organized crime and ethnic and religious extremism. One of the most virulent associative forms of these risks and threats is represented by terrorism which can be easily considered „the most dangerous challenge human kind must face after the end of the Cold War”.

Fifteen years after the dissolution of the bi-polar system, characterised mainly by the balance of power, our politicians,

theoreticians, specialists, experts, political and military analysts, academics and all those having any connection with the security field still do not have a clear image of what must be the "new international world order".

Security through cooperation, without pretending to be a new concept, affects all states in a way that requires compromises to benefit other international arena actors and all of these in a time when national and international security challenges were coming, merely, from non-state actors.

NATO's Expansion towards East, decided at the Prague Summit, implies an expansion of the Alliance security and stability area, as well as an important step on the way to establish a unified Europe. US - Russia and NATO - Russia relations could be considered the „best” since the end of the World War II, being moved day by day away from ideological influences.

Despite all this, the 9/11 terrorist attack, the most dangerous and spectacular event in the beginning of the new millennium, demonstrated that a state, regardless of how much military and economic power it holds, is not ready to face and counteract, in an appropriate way, the new security threats.

Knowing forces and identifying the tendencies of the current security environment are very important to understand „towards what kind of international new order”, and what the right ways are to strengthen the global, regional and national security. *Forces, acting in the domestic and international environment, have very often divergent or opposite tendencies. This could destabilise the*

security system and could be at the origin of a different kind of confrontation, including war.

Global Change, a concept with many faces, has to have, as the final goal, the world security and stability built on legitimacy rather than balance of power - as in the bi-polar old order.

We consider it is the right time to have a new approach to this very serious issue, security, without ideological influences and abandon mental stereotypes and preconceptions.

Tomorrow's world pathway depends very much on the way ordinary people and political leaders will adhere to common values and will create the right institutions to defend and promote these values.

The current security environment is different, very dynamic, changing every day. We are witnessing a permanent re-configuration of the power relationship diagram from the bi-polar to a global unipolar or multi-polar system. These two tendencies in the evolution of the international environment generate important changes in the way we perceive the national security status.

Terrorist organizations and their actions, due to the major emotional impact on the population and the political leadership, produce major effects on the relationships between different international actors. The possibility to start terrorist attacks by using WMD induces psychosis and proves that the unconventional weapons and asymmetric threats will find state authorities unprepared.

In this context, when risks, dangers and threats get more and more ambiguous in nature, creating a new extended and comprehensible security system is the first priority for all European democracies.

Today, the European security is not threatened by a major military confrontation, despite the fact many crisis and tensions still persist, in areas like Kosovo, Bosnia-Herzegovina, Transdnistria, etc.

It is expected that, for short and medium term, the non-military risks, internal vulnerabilities and unpredictable events will prevail. These will affect nations and the

international community capability to react and counteract promptly.

The European security environment is different than other regions of the globe. Europe has the chance to demonstrate the success of economic and political integration, assuming responsibilities, based on sharing the common ideas and values. NATO and EU expansions satisfy welfare and security needs of their citizens and European states.

In the near future the risk focus will change from military to non-military. Between non-military risks, terrorism associated with organized crime will be the most dangerous one. Internal vulnerabilities and unpredictable events will be more evident in transforming the risks from real threats.

Over the last few years we were all witnesses of *change or invention of new security concepts*. Because of space limitations, I have no intention to speculate on any major changes to the old security concepts or on the new evolving ones. To stimulate the research I would like only to bring to your attention some of them: *collateral damages, zero casualties, prevention and peaceful containment of conflicts, constabulary force, security through cooperation, niche capabilities, axe of evil, global war on terror, preventive action, preventive war, etc.*

All aspects presented above were intended to provide an overview of the major characteristics of the European and global security environment in the middle of which the RoAF must perform the difficult transformation process.

Further, I will address some of the strategic considerations and some of their military implications.

Continuous globalization created an increasing dependence of nations on broad stability elsewhere in the world. The NATO and EU enlargement had a significant influence on European stability and security. The current situation highlights that security and defence are not the responsibility of a single country, requiring a deep involvement of international organizations, with coherent policies,

adequate means and instruments with the possibility to find solutions for the complex situations of the current security environment.

The increasing risk factors influence require fast and radical changes in political, economical, social and cultural environment. This generated the need to readapt the battle space and to review military and non-military conflicts, including Force Structure and military Training Systems.

We are assisting in significantly decreasing symmetric threats, and asymmetric ones, from possible enemies, non-states actors and hostile associated elements, who are trying to compensate for the superiority of organized military in direct conflicts. The impact of the terrorist phenomena, weapons of mass destruction proliferation and organized crime require new countering strategies.

As a direct result of the increasing access to new technologies, asymmetric conflicts became more sophisticated and could result in disproportionate effects, from unconventional means, to cause mass destruction effects.

NATO has adopted a more holistic approach that deals with a full range of potential missions spanning the full spectrum of conflict from crisis prevention to high intensity warfare. This reinforces the need for a concerted and co-ordinated political, military, civil and economic approach. The military forces of the Alliance will operate in close co-operation and co-ordination with a wide array of international, national and non-governmental organizations¹. Future military operations linked to other informational, economic, social, legal and diplomatic initiatives will need to be implemented in a measured, co-ordinated and co-operative fashion.

On long term, a large-scale conventional aggression against the Alliance is unlikely to occur. Alliance may choose to respond to attacks on its security interests outside the Euro-Atlantic region or intercede in conflicts between nations requiring the conduct of high intensity operation. Therefore, although asymmetric threats from

state and non-state actors may constitute the most immediate security risk, the Alliance must retain the capability to conduct high intensity operations in order to cope with more demanding conventional threats.

Collection, analysis, dissemination and sharing Intelligence will be critical for early warning, and where possible, preventing the conflicts. A full understanding of the operational environment, a proactive approach and involvement of the right decision-makers in the earliest stages of the emerging crisis will be required.

The Alliance is adapting its military posture to respond to challenges with speed, precision and flexibility, so that forces can be effectively deployed wherever they are needed. The response posture must provide the Alliance with a broad set of capabilities that will project stability, assure nations and Partners, dissuade the adversary, deter aggression and, if necessary, defeat the enemy across the full spectrum of conflict.

NATO forces, in close co-operation with other organizations, must be capable to counter arms proliferation and the terrorist asymmetric threats. Therefore, the Alliance member's force structure are in a full transformation process. The transformation process will produce command, force structure and capabilities, expeditionary in nature and design, able to conduct a higher number of smaller concurrent operations inside or outside NATO's area of responsibility, and self sustained over long term periods of time. The large majority of Alliance forces will be deployable having the flexibility to change rapidly between warfighting and peacekeeping. The overall number of Alliance forces will decrease, but this reduction must be replaced by a corresponding investment in quality.

As a European state, Romania's security can be defined and promoted only inside of NATO and EU, in accordance with specific policies of those two organizations. Romania's overall role is connected with its NATO member status and with political engagements established by strategic partnerships. The partnerships define common

endeavours for acting and promoting security interest.

Ensuring Romanian national security is a continuous and complex process, extending over a large spectrum of relations and interdependences and designed to promote state, society and our citizen's security interest.

As a full NATO member, Romania will consolidate the Alliance policy to project stability into the Balkans, Caucasus and central Asia, by having a constructive position in South-Eastern Europe regional initiatives, by connections with the Caspian region and with exploitations of the Black Sea potential. From the military perspective, for the Alliance's Southern flank, Romania is counted as a credible force. This is very important in the regional security and stability equation taking into consideration the direction of military reforms and national experience in participation with NATO lead operations in Balkans.

In full accordance with the new security context, a real defensive dimension of the EU is required, in a complementary manner to the NATO adaptation process. From this perspective *Romania promotes cooperation between the two organizations in defence and security fields, based on the principle of transparency, mutual advantage, avoidance of duplication and competition.*

Romania's accession into NATO implied the need to redefine the military missions. The RoAF principal mission is to defend Romanian national interests, in conditions of constitutional democracy and democratic civilian control over the Armed Forces,

The RoAF must be able to prevent, deter and counter a possible aggression against Romania and its allies. The new draft of the Defence Law contains the defence of national territory in response to a military aggression, participation in defence of the Allied states territory in the framework of collective defence, participation in Crisis Response Operations, in accordance with national interests and international commitments assumed by Romania, and

support of the government in emergency situations, other than defence.

It is very important for all of us to understand that the national defence is a part of collective defence of the Alliance.

The constitutional framework allows participation in collective defence. Romania's participation in Crisis Response Operations is decided by the Parliament, on the proposal of the President and, to multinational or bilateral exercises abroad, case by case, with approval of the president or the defence minister.

The Romanian Military must transform from territorial fixed, rigid defence, to deployable, fast and multi-directional defence. The trans-national threats, asymmetric threats or those generated by low intensity instability, are no longer appropriate to fixed structures, in the framework of *classical armed forces - interior forces.*

It requires flexibility and rapid reaction, capable of multiple levels of cooperation for a variety of intervention situations. Therefore it is necessary to re-establish priorities in the organization of the force structure and extent of military Romanian Military Transformation Strategy, pag.3 training for operations other than war: multinational, joint, independent small units level, and cooperation with civilian organizations etc.

Taking into consideration short and medium term changes, Romania is not threatened by direct military aggression against our own territory and doesn't take into consideration any state as a potential enemy.

In the long term evolution of the security environment, there is a small possibility to face a large scale conventional threat, but is maintaining the possibility of new threats, generated by a large variety of military and non-military risks.

The Alliance should face any unpredictable situation, Article 5 operation, able to conduct Major Joint Operations, both in and outside its area of responsibility. NATO forces should be capable of projection into a difficult and hostile environment

with/without necessary infrastructure and Host Nation Support (HNS).

RoAF must be able to defend national territory in response to military aggression, independent or in the Alliance framework, and support public authorities in case of civilian emergencies and/or natural disaster, NBC incidents etc.

NATO, EU, regional initiatives and ad-hoc coalition commitments will be accomplished by fulfilling the Force Goals requirements, implementation of the capabilities package, participation to NRF and EU Battle Groups and multinational joint operations.

RoAF will have a unique force package. This will be developed by the force transformation process focusing on the organization, fielding, training and sustainment.

RoAF will take part in simultaneous, joint and combined major and/or low intensity operations, conducted by NATO and/or EU, in a complex security environment, on national territory or abroad, in ad-hoc coalitions or regional initiatives and in support of public authorities in emergency situations.

Full NATO integration is one of the most important objectives of Romania's security policy, complementary of the EU integration process, having a major impact on domestic reforms, especially in the national defence field.

Integration must be performed in order for a transforming organization to adapt its tasks and capabilities. In accordance with the situation, national structures and capabilities must be developed based on the Alliance provisions, not on the Alliance's existing capabilities.

The military environment transformation represents a continuous developing process to integrate new concepts, strategies, doctrines and capabilities. *The main goal of the RoAF transformation process is to increase forces efficiency and interoperability, continue to adapt force structure to the current and future security environment and to fulfil NATO and EU*

commitments, in full accordance with the Alliance transformation process.

RoAF transformation required a dedicated Transformation Strategy. The RoAF Transformation Strategy was approved by the Supreme National Defence Council on 13 February 2006. *The RoAF Transformation Strategy main objective is the development of a modern, fully professional, mobile, flexible, deployable and sustainable command and force structure, able to act jointly and to perform the full spectrum of operations.*

The completion of the main objective is sustained by twelve projects:

- Assume and fulfil NATO commitments;
- Prepare and participate in EU operations;
- Re-design the C2 structure;
- Re-design the combat service support structures;
- Develop C4ISR system;
- Modernize the personnel management;
- Increase the military personnel quality of life standard;
- Re-design the military education system;
- Optimize the PPBES;
- Modernize military equipment;
- Re-design the Intelligence System;
- Re-design Medical Military System.

Modernization and completion of the interoperability will be developed in *three distinct phases*, determined by the force restructuring, Force Goals target dates, and NATO and EU integration process requirements.

First phase is called the basic restructuring (2005-2007).

In this phase we will accomplish the short term transformation objectives: restructure and reorganize C2 system at strategic and operational level, finalize reorganization, affiliation and reduction of the units, continue the to make operational NATO and EU assigned and committed units, finalize NATO Essential Operational Capabilities.

Second phase is called the full operational NATO and EU integration (2008-2015).

In this phase we will accomplish the medium term transformation objectives: integration of the remaining units, continue the Force Goals implementation, finalise the restructuring process of the logistic system at the strategic and operational level, continue the new equipment acquisition programs, reorganize military education system, extend some Force Goals, increase participation to NRF and EU contribution with forces and capabilities.

The last phase is called the complete technical integration in NATO and EU (2016-2025).

In this phase we will accomplish the long term transformation objectives: concentrate the financial and human resources to accomplish Force Goals technical capabilities, continue the acquisition of new equipment and ensure the full compatibility with NATO and EU forces, create full conditions for deploying units in military bases.

Of course, the accomplishment of these objectives will depend on sustained political and financial support. Necessary financial resources will be around 2,38% of GDP thru 2011 and, will continuously increase until we will reach the same commonality with other advanced NATO members.

I hope these ideas will be value added in understanding the RoAF transformation

process but I can not end without some conclusion.

The Word is changing. The confrontation strategies are replaced by partnership strategies, developed in economic and political cooperation and the management of international crisis and conflicts.

The diverse dynamics of the regions in proximity to Romania are not easy controlled or predicted. This implies special actions and solutions, which can be developed only by cooperation and mutual consultations. Differences no longer prevent the effort for regional stabilization as long as no one state/non-state actor dominates the complicated processes from the area.

The transformation process must have as a direct result, interoperable military capabilities, flexible, with increased reaction speed. From this perspective, RoAF must adequately understand the nature of conflict and efficiently react.

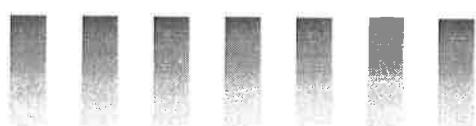
The current situation gives us the opportunity for experimentation of new concepts and capabilities which can be developed in transformation objectives. Moreover it gives the opportunity for developments in research and doctrine areas.

RoAF must be able to face current security challenges, at the same time with the internal transformation process associated with Alliance transformation process, having as its common goal to better respond to the future security environment.

REFERENCES

1. Strategic Vision: The Military Challenge, by NATO's Strategic Commanders, Part 2, p. 4.

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

DEZBATERI DE IDC - FORȚELE TERESTRE -

FORȚELE TERESTRE ȘI APĂRAREA COLECTIVĂ A TERITORIULUI NAȚIONAL ÎN CADRUL ALIANȚEI

General locotenent conf. univ. dr. Sorin IOAN

1. Introducere

Schimbările profunde din mediul geopolitic și geostrategic afectează, implicit, și forțele terestre, rolul lor strategic, structura de organizare, misiunile și modul de întrebunțare. Astăzi, la nivel global, una din problemele majore cu care se confruntă majoritatea armatelor lumii privește reconstruirea forțelor terestre în noul cadru geopolitic configurat sau mai corect spus în curs de configurare după dispariția conflictului dintre două blocuri militare opuse.

În acest context, România a parcurs propriile experiențe, unele dureroase, în care a fost resimțită din plin lipsa unei umbrele de securitate. În mod firesc, o constantă a politicii românești a fost obiectivul de integrare în structurile de securitate și economice euroatlantice și europene, care a întrunit consensul întregului spectru politic. Pe această bază s-au dezvoltat relații fructuoase de parteneriat cu S.U.A. și statele membre ale Alianței Nord-Atlantice. Mai mult, în situații de criză, precum recenta angajare în combaterea terorismului internațional, România s-a comportat ca un

membru care înțelege să acționeze cu fermitate împotriva acestui flagel.

Fără îndoială, prin strategia politică și reformele sale militare, România se dovedește un aliat serios și de nădejde. Țara noastră nu consideră, astăzi, că ar putea avea un inamic identificat. Cu toate acestea, există un sentiment de incertitudine în planul securității datorat unui complex de factori pe care îi va revela, cu certitudine, noua strategie de securitate. Desigur, dintre cei mai importanți, nu putem omite existența unor focare de criză în proximitatea frontierelor noastre: resuscitarea unor răni cu rădăcini istorice în sfera relațiilor interetnice și religioase; efectele nefaste ale iluziei că pacea și democrația sunt asociate cu extinderea economiei de piață.

Trebuie să admitem ideea că țara noastră este situată într-o zonă de tensiuni, fragilizată de conflicte și divergențe în prezent ireductibile. Există șansa afirmării noastre ca pol de stabilitate în spațiul geopolitic balcanic și, implicit, ca element de fortificare a flancului sudic al Alianței.

În mod cert, mediul geopolitic nu ne este favorabil, spațiul sud-est european fiind

profund bulversat și implicit generator de multiple riscuri de securitate.

2. Cadrul general și principiile după care forțele armate ale statelor membre N.A.T.O. pot acționa pentru apărarea colectivă a teritoriului României

Conform „Manualului NATO, Office of Information and Press, 2001”: Scopul esențial al NATO este acela de a asigura libertatea și securitatea tuturor membrilor săi prin mijloace politice și militare, în conformitate cu Tratatul Nord-Atlantic și cu principiile Cartei Națiunilor Unite. Încă de la începuturile sale, Alianța a depus eforturi pentru stabilirea unei ordini juste și durabile de pace în Europa, bazată pe valorile comune ale democrației, drepturilor omului și în conformitate cu litera legii. Acest obiectiv al Alianței a dobândit o nouă semnificație odată cu sfârșitul Războiului Rece, deoarece, pentru prima dată în istoria europeană de după război, perspectiva îndeplinirii lui a devenit o realitate.

Principiul fundamental care stă la baza Alianței este un angajament comun față de cooperarea mutuală între statele membre, axat pe indivizibilitatea securității acestora. Solidaritatea și coeziunea din cadrul Alianței susțin faptul că nici o țară membră nu poate fi forțată să se bazeze doar pe propriile eforturi naționale în cazul apariției unor amenințări asupra securității sale. Fără a priva statele membre de drepturile și obligațiile de a-și asuma responsabilitățile suverane în domeniul apărării, Alianța le ajută să-și atingă obiectivele de securitate națională în urma unui efort colectiv. Pe scurt, Alianța este o asociere de state libere, unite în hotărârea lor de a-și menține securitatea prin garanții comune și prin relații stabile cu alte țări.

Organizația Tratatului Nord-Atlantic asigură structura care permite implementarea obiectivelor Alianței. Este o organizație interguvernamentală în cadrul căreia țările membre își păstrează, neatinse, suveranitatea și independența. Organizația asigură forumul

în care au loc consultări în orice probleme și în care țările membre iau decizii în probleme politice și militare care le pot afecta securitatea. Organizația oferă structurile necesare pentru facilitarea consultărilor și cooperării între țările membre, în domenii politice, militare și economice, precum și științifice sau în afara sferei militare.

Astfel, ideea de securitate împărtășită de către membrii Alianței, indiferent de diferențele specifice sau de capacitațile militare naționale, contribuie la stabilitatea din zona euroatlantică. Se creează condiții care favorizează extinderea cooperării între membrii Alianței, precum și între membrii Alianței și alte țări.

Mijloacele prin care Alianța își exercită politicile de securitate includ:

a) menținerea unei capacitațи militare suficiente pentru a preveni un eventual război și pentru a asigura o apărare adekvată;

b) o capacitate generală de rezolvare a crizelor care ar putea afecta securitatea membrilor săi și promovarea activă a dialogului cu alte națiuni și a unei abordări a securității europene în spiritul reciproc, care să includă măsuri de dezvoltare în domeniul controlului armamentului și al dezarmării.

Structurile create în cadrul NATO permit țărilor membre să-și coordoneze politicile, în scopul îndeplinirii acestor sarcini fundamentale. Ele asigură o permanentă conlucrare și cooperare în domeniul politic, economic, ca și în alte domenii non militare, precum și formularea de planuri comune de apărare; stabilirea infrastructurii, a echipamentelor și facilităților de bază, necesare operațiunilor forțelor militare; și aranjamentele pentru programe și exerciții comune de instrucție. La baza acestor activități se află o structură militară și civilă complexă, care implică un personal administrativ, bugetar și de planificare, precum și agenții desemnate de către țările membre ale Alianței, în scopul de a coordona lucrul pe domenii de specialitate – de exemplu: sistemul de comunicații necesar în

facilitarea consultării politice, comanda și controlul forțelor militare și suportul logistic în susținerea acestora.

Cadrul pentru procesul de planificare a apărării NATO este asigurat de principiile de bază ale securității colective în ansamblul său:

a) solidaritatea politică între țările membre;

b) promovarea colaborării și a legăturilor strânse între țări în toate domeniile în care acestea servesc interesele lor comune și individuale;

c) împărțirea rolurilor și responsabilităților și recunoașterea angajamentelor comune;

d) un efort reunit de menținere a forțelor militare necesare sprijinirii strategiei și politicii Alianței.

Apărare comună și apărare colectivă

În literatura de specialitate, deși nu se face o delimitare tranșantă între *apărarea comună* și *apărarea colectivă*, analiza conținutului diferitelor texte referitoare la această temă lasă însă să se întrevadă existența unor diferențe semnificative. Astfel, *apărarea comună* înseamnă constituirea unor structuri adecvate (civile și militare) de către mai multe state sau de o uniune de state, încadrarea lor cu personal calificat pentru tipul de sarcini ce li se poate încredința, instrumente potrivite scopului propus (de la computere la armament), acte normative care să reglementeze activitatea specifică, toate prin efortul uman, material și finanțiar al tuturor membrilor organizației respective. De asemenea, conducerea acestei structuri revine în totalitate organizației interstatale care a constituit-o. Altfel spus, apărarea comună implică constituirea (cu aportul și prin voința tuturor statelor participante) a instrumentelor - *instituții, resurse umane, materiale, financiare acte normative juridice etc.* - destinate să le protejeze interesele

fundamentale, să le apere teritoriul, independența etc.

Specific apărării comune este și faptul că structura militară constituită în acest scop se află sub comanda organelor uniunii și nu a fiecărui stat membru. În plus, structura destinată apărării comune este permanentă, ea fiind gata oricând să-și exercite rolul pentru care a fost creată. Un exemplu în acest sens îl poate constitui Uniunea Europeană, care vrea să-și constituie și o structură militară proprie pe care să o întrebuneze atunci când este necesar să se implice consistent și sistematic în activități cum ar fi:

a) apărarea teritoriului sau a independenței și a intereselor sale fundamentale;

b) gestionarea unor crize din zonele sale de interes strategic;

c) soluționarea unor conflicte de pe continentul european și din alte regiuni ale lumii.

Într-un anume fel, apărarea comună, prin conținut, sarcini, modalități de soluționare a problemelor ivite datorită provocărilor mediului de securitate intern și internațional etc. se substitue apărării naționale al cărei rol, în timp, îl preia integral. De fapt, acest concept derivă din voința și acordul statelor ce doresc să organizeze în comun sistemul securității și apărării intereselor naționale fundamentale. Practic, în acest context, tendința este ca, în timp, uniunea statelor destinată apărării comune să dobândească tot mai mult caracteristicile definitorii ale unei națiuni și să se comporte că atare atât pe plan intern, cât și ca actor internațional.

Apărarea colectivă reprezintă angajamentul tuturor statelor de a se apăra reciproc de o agresiune exterioară.

Organizația de apărare colectivă are că principal scop apărarea tuturor membrilor de orice acțiune externă. Alianța Nord-Atlantică, ex. - Tratatul de la Varșovia, Organizația Tratatului din Sud - Estul Asiei sunt exemple de asemenea organizații. Ele au la bază o

convenție în care este stipulată apărarea reciprocă în cazul în care un stat membru este amenințat sau este deja subiect al unui atac militar din partea altui stat sau grup de state din afara tratatului.

Prin urmare, *apărarea colectivă* presupune, în mod cumulativ, următoarele norme:

a) *reciprocitate* între statele membre în ceea ce privește susținerea militară în caz de atac de către un alt stat sau uniune de state; schimb de informații despre o eventuală agresiune militară asupra unuia din statele membre ale organizației politico-militare;

b) *contribuția fiecărui stat membru cu resurse umane, materiale și financiare* pentru susținerea unei misiuni dusă de organizație în vederea promovării intereselor fundamentale ale participantilor;

c) *constituirea de forțe militare naționale* care intra în subordinea unei conduceri militare a organizației doar pe timpul îndeplinirii misiunii respective; în restul timpului, structura militară se întoarce la „bază”, adică în țara de origine;

d) *negocierea nivelului, mărimii și naturii efortului de apărare*; după adoptarea deciziei în acest domeniu se trece la transpunerea ei în practică prin metode proprii, de către fiecare țară;

e) *obligativitatea tuturor statelor membre de a participa la apărarea colectivă* - aceasta participare este dimensionată în raport cu puterea economică, populația, suprafața etc. a țării respective;

f) *consens în adoptarea hotărârilor* - odată adoptate, acestea devin obligatorii pentru toți membrii organizației; de fapt, utilizarea acestei tehnici în luarea deciziilor presupune asumarea voluntară și conștientă de către fiecare stat membru a responsabilității ce derivă din statutul și rolul său în cadrul respectivei organizații politico-militare.

Într-un fel, apărarea colectivă reprezintă o traducere în mediul militar a

principiului „toți pentru unul și unul pentru toți”, adică se acordă sprijinul militar și de altă natură oricărui membru necondiționat, indiferent de rolul și contribuția sa la activitatea organizației politico-militare.

Totodată, apărarea colectivă exprimă atitudinea responsabilă a statelor respective față de protejarea și promovarea intereselor lor naționale. Raportarea realistă la posibilitățile individuale de apărare a teritoriului național, a independenței, a populației etc. determină căutarea unor soluții viabile, iar apărarea colectivă este una dintre acestea. De altfel, practica socială a probat suficient acest lucru, dacă se face o analiză pertinentă, de pildă, a rolului jucat de Alianța Nord-Atlantică în apărarea intereselor statelor membre în timpul războiului rece și nu numai.

De asemenea, apărarea colectivă poate fi percepță că o activitate umană conștientă, voluntară și cu o dinamică specifică. Proiectată și realizată cu sprijinul cetățenilor, atât în calitatea lor de contribuabili, cât și de participanți direcți în structurile civile și militare cu competențe în domeniul.

Ca activitate umană, apărarea colectivă presupune existența posibilității evoluției sale în timp, în sensul perfecționării, a adaptării flexibile la modificările mediului de securitate, atât sub aspectul organizării, cât și al strategiei de urmat.

În același timp, apărarea colectivă presupune constituirea unor structuri militare adecvate provocării căreia trebuie să i se răspundă la un moment dat, dar și a unor mecanisme de decizie eficace. La rândul său, aceasta implică o atitudine similară a statelor implicate față de pericolele și amenințările cărora trebuie să le răspundă adecvat, fie că este vorba de amenințarea teroristă, fie de soluționarea unui conflict în zona sau regiunea lor de responsabilitate.

Totodată, apărarea colectivă semnifică conștientizarea de către cei interesați

a rolului de garant al integrității lor teritoriale, a independenței etc. pe care și-l asumă organizația cu o asemenea misiune. În plus, acceptarea statutului de membru al unei organizație politico-militare cu astfel de competențe presupune renunțarea la unele atribuite ale suveranității naționale și transferul lor către instituția transnațională care și-a asumat responsabilitatea apărării colective. De altfel, astăzi, când fenomenul globalizării se extinde asupra tuturor domeniilor de activitate umană, această renunțare nu mai pare ceva de neacceptat, aşa cum era percepută cu câteva decenii în urmă.

În concluzie se poate afirma că cele două noțiuni - *apărare comună și apărare colectivă* - sunt diferite că natură, conținut, dimensiuni, angajament și consecințe politice, sociale, psihosociale, militare, economice etc. pentru statele implicate.

Principiile după care forțele aliate ale statelor membre NATO pot acționa, împreună cu Armata Română, respectiv Forțele Terestre Române pentru apărarea colectivă a teritoriului României

Noua paradigmă a apărării colective obligă la regândirea, proiectarea și elaborarea aparatului conceptual care să se înscrie pe coordonatele sistemului comun de înțelegere a principiilor luptei terestre precum și a tehnicilor, tacticilor și procedurilor corespunzătoare pentru a se putea realiza acțiunea unitară a forțelor aliate din cadrul spațiului de luptă național românesc. Cunoașterea și utilizarea corectă a conținuturilor comune, statuante în cadrul NATO, caracteristice doctrinei, tacticilor și procedurilor de planificare, de pregătire și ducere a operațiilor terestre în interiorul spațiului de luptă constituie condiția esențială a obținerii succesului și eficienței maxime.

În acest cadru un loc distinct îl ocupă *principiile după care forțele aliate ale statelor membre NATO pot acționa, împreună cu Armata Română, respectiv Forțele Terestre*

Române pentru apărarea colectivă a teritoriului României.

Dintre aceste principii reținem: libertatea de acțiune, economia efortului, concentrarea forței, manevra, siguranța, surprinderea, simplitatea.

În continuare vom face câteva referiri numai la principiile libertății de acțiune, concentrării forței și economiei efortului.

Libertatea de acțiune este un principiu caracteristic acțiunii comandamentului și comandanțului. Conform acestui principiu comandamentul operațional trebuie să aibă un grad mare de libertate în a concepe, planifica și conduce activitățile din aria sa de responsabilitate în scopul câștigării și menținerii inițiativei și a îndeplinirii scopurilor strategice. El va fi influențat de natura operațiilor, luptelor și angajărilor majore. Comandanțul, având în vedere cerințele acestui principiu, trebuie să dețină autoritatea de a exploata o oportunitate sau o situație favorabilă pe câmpul de luptă cu energie și îndrăzneală. El trebuie să aibă libertatea de a acționa independent în cadrul misiunii sale și a ordinului eșalonului superior, libertatea de inițiativă în a utiliza resursele, de a stabili prioritățile și de a aloca mijloacele necesare.

În cadrul operațiilor ce pot fi desfășurate pe teritoriul României Comandamentul Întrunit NATO, care coordonează aceste acțiuni, are libertatea de a-și stabili acțiunile militare necesare îndeplinirii scopurilor politico-militare hotărâte de Alianță. În cadrul operațiilor intrunite desfășurate de Alianță, Armata României sau mai exact forțele angajate în cadrul Alianței au libertatea de a dispune utilizarea forțelor și mijloacelor lor în scopul îndeplinirii misiunilor specifice, care se înscriu în cerințele realizării scopului politico-militar, acela de a apăra teritoriul României. Cooperarea forțelor NATO pentru realizarea operațiilor intrunite respectând acest principiu necesită fie gruparea marilor unități și unități ale Armatei României în interiorul unor

formațiuni militare multinaționale care desfășoară operații multinaționale, fie desfășurarea unor acțiuni numai cu propriile forțe în anumite momente ale efortului de apărare, care se întrepătrund în aria de operații desfășurate de forțele Alianței.

Libertatea de acțiune observăm că nu este una nelimitată, aceasta fiind supusă unor constrângeri externe, atât politice, cât și militare.

Economia efortului, ca principiu distinct, impune o alocare și o utilizare judicioasă, rațională a resurselor în scopul îndeplinirii misiunilor. Stabilind cât mai exact și la momentul oportun centrul de greutate (COG) și punctele decisive pentru atingerea COG, comandanții vor asigura controlul și utilizarea cât mai eficientă a resurselor în scopul concentrării acestora în cadrul COG. Având în vedere faptul că nu poate fi puternic peste tot, chiar dacă realizează concentrarea resurselor în cadrul COG, comandantul își va asuma și anumite riscuri pentru a avea la dispoziție o rezervă minimă de forțe ce poate fi folosită în altă parte. Comandamentul operațional întrunit, care coordonează acțiunea forțelor Alianței pe teritoriul României, are autoritatea necesară pentru a utiliza o parte din infrastructura acesteia (aeroporturi, șosele, autostrăzi, porturi și rețele de comunicații) și alte resurse (rețea de transporturi, serviciile medicale și de poliție militară).

Ca o problemă permanentă pentru comandant rămâne găsirea celor mai bune soluții pentru nimicirea sau diminuarea forței inamicului, utilizând însă numai acele tehnici care să nu ducă la o irosire a forțelor proprii, ci la o valorificare maximă a resurselor avute la dispoziție pentru situațiile în care riscul de a nu-și atinge scopurile este minim.

În relație cu primele două principii, cel de-al treilea principiu al *concentrării forței* vizează necesitatea sincronizării de către comandamentul operațional a acțiunilor tuturor elementelor puterii de luptă, a celor de sprijin și C₄I₂ în vederea concentrării

eforturilor, în timp și spațiu, într-un punct în care pot avea efectul cel mai mare.

Cunoașterea acestor principii, ca de fapt a tuturor principiilor care guvernează planificarea și ducerea operațiilor de către forțele aliate, a conținutului și modului de aplicare a acestora rămâne o problemă esențială pentru pregătirea marilor unități și unități ale Armatei Române, ca și a fiecărei armate a Alianței în vederea realizării optime a interoperativității și interoperabilității tuturor forțelor angajate în operațiile întruite NATO angajate pe teritoriul național românesc.

3. Situații și condiții de trecere a marilor unități și unităților din Forțele Terestre la apărarea teritoriului național în cadrul alianței

Implicații juridice și doctrinare în plan acțional

Aderarea la Tratatul Atlanticului de Nord întărește drepturile cetățenilor României prevăzute prin Constituție la articolul 1 alineatul 3 care prevede că „România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate” – întrucât chiar din preambulul Tratatului Atlanticului de Nord – se prevede că părțile semnatare urmăresc „să salvgardeze libertatea, patrimoniul lor comun și civilizația popoarelor lor, fondate pe principiile democrației, libertății individuale și supremăției legii”.

Aderarea României la NATO necesită armonizări în cadrul juridic de bază, în sensul precizării concrete a mecanismelor legale de operare optimă a transferului de suveranitate în beneficiul susținerii eficiente a apărării comune.

Noul concept juridic nu va putea decât să consfințească prevederile articolului 117 din Constituție - în baza căruia Armata României funcționează - într-un spirit și sens

superior – de integrare în comunitatea de membri egali în drepturi și îndatoriri în cadrul NATO.

Astfel, articolului 117 din Constituție României prevede:

„Armata este subordonată exclusiv voinei poporului pentru garantarea suveranității, a independenței și a unității statului, a integrității teritoriale a țării și a democrației constituționale”.

În momentul de față, **Armata României se află într-un proces profund de implementare a măsurilor de reformă adoptate pentru apropierea de standardele NATO**, prin crearea unei forțe moderne, cu structuri modulare, performante, flexibile și compatibile cu cele din statele membre ale Alianței, capabile să răspundă atât nevoilor naționale de securitate, cât și așteptărilor strategice ale NATO.

După Summit-ul de la Washington, Alianța a renunțat la „Conceptul operațional” de organizare a apărării pe aliniamente cu locație precisă, dispuse începând de la hotarele statelor de graniță până în adâncime. Mediul de securitate actual și de perspectivă, noile amenințări, factorii de risc și vulnerabilitate existenți, specificul rolului și misiunilor pe care și le asumă Alianța după Summit-ul de la Praga au determinat perfectionarea conceptului operațional pentru activități în Europa, codificat: „Defence Capabilities Initiative” („Inițiativa în Domeniul Capabilităților de Apărare”).

Sistemul românesc de categorisire și evaluare a capacitatii operaționale a forțelor în faza de operație se adaptează la procedurile Alianței. În aceste context, vom avea un set bine definit, reprezentat de „forțele în teritoriu” (In Place Forces) și un pachet de „forțe dislocabile” (Pool of Deployable Forces) pe care noi le-am denumit forțe active. Ambele categorii de forțe trebuie menținute la nivelul capacitatii operaționale cerute de Alianță, astfel încât să permită un grad înalt de flexibilitate în desfășurarea și

susținerea operațiilor întrunite, cât și multinaționale.

Pentru a putea face față cerințelor aderării efective la NATO, **Armata României depune un efort constant de înnoire a sistemului de doctrine, sistemului de instrucție și sistemului de educație**.

Chiar dacă sistemul conceptual actual – strategiile, doctrinele și regulamentele ne oferă premsa pentru o abordare comună cu cea a Alianței, considerăm că acesta trebuie adaptat și perfecționat pentru toate categoriile de forțe ale Armatei, în scopul desfășurării unor operații și acțiuni de luptă rapide și eficiente.

În acest context, existând strategiile politico-militare, apreciem ca necesară elaborarea „Doctrinei pentru apărarea colectivă a României”, care să reglementeze concepția de constituire, pregătire și angajare a forțelor și mijloacelor desemnate pentru a participa la apărarea colectivă.

Elaborarea „Doctrinei pentru apărarea colectivă a României – impusă de transformările ce au loc la nivelul NATO – trebuie să aibă la bază prevederile Constituției României, ale legilor țării, ale Strategiei militare a României, precum și ale documentelor ONU și OSCE cu aplicabilitate specifică.

Situații și condiții de trecere a marilor unități și unități din forțele terestre la apărarea teritoriului național, în cadrul Alianței

În conformitate cu Doctrina Operațiilor Terestre (F.T.1/2004), lucrare ce se fundamentează pe:

a) Constituția României;

b) documente la care România a aderat sau este parte;

c) actele normative în vigoare referitoare la Apărarea Națională, Organizarea și funcționarea M.Ap.N., a Armatei României, în general și a Forțelor Terestre, în special, precum și alte acte normative

generale, care au aplicabilitate în domeniul militar;

d) documentele cadru privind domeniul militar (Strategia, Carta Albă a apărării naționale, Strategia militară a României, doctrinele cu caracter general ale armatei);

e) rezultatele recunoscute ale Cercetării Științifice interne și internaționale în domeniul militar;

f) tradițiile de luptă ale Forțelor Terestre și învățăminte rezultate din conflictele militare și din activitățile desfășurate (inclusiv din operațiile multinaționale);

g) precizările Șefului SMG;

h) prevederile doctrinelor militare similare a NATO¹;

Situatiile în care Forțele Terestre pot fi angajate în operații sunt următoarele:

a) în cazul producerii unei agresiuni ce vizează siguranța și apărarea națională sau în cazul iminenței producerii acesteia;

b) în cazul unei situații de criză ce afectează stabilitatea regională/globală sau pentru acordarea de sprijin specific autorităților centrale/locale ale statului și populației;

c) pentru îndeplinirea obligațiilor privind apărarea colectivă²;

Chiar în cazul existenței acestor situații, Forțele Terestre pot fi angajate în operații (cea de apărare în cazul expunerii noastre) doar cu condiția fundamentală de existență a unui ordin al comandantului eșalonului superior, potrivit deciziei autorităților constituționale abilitate³.

Angajarea Forțelor Terestre se face pe baza legii adaptate de Parlamentul României cu respectarea principiilor enunțate la punctul 1 al prezentului material.

Pentru a aborda trecerea la apărarea teritoriului național în cadrul alianței Nord Atlantică, căci la ea ne referim, cred că ar trebui să dăm o explicație termenului de alianță:

Astfel conform Doctrinei pentru Operațiile Întrunite multinaționale „alianța este o înțelegere încheiată pe baza unor acorduri oficiale între două sau mai multe state, cu obiective politice și militare pe termen mediu și lung, care urmărește realizarea unor interese și scopuri comune, precum și promovarea valorilor naționale ale membrilor săi”⁴.

Acțiunile militare desfășurate în cadrul alianței presupun abordarea și rezolvarea următoarelor probleme principale:

a) coordonarea eforturilor politice, economice, militare, tehnico-științifice, realizarea compatibilității logistice și dezvoltarea infrastructurii;

b) stabilirea unor „aranjamente de comandă” și constituirea organelor de conducere multinaționale;

c) crearea unor forțe multinaționale întrunite⁵.

Potrivit acestor prevederi este clar că Marile Unități și unitățile pot trece la apărarea colectivă a teritoriului național, în cadrul alianței, în condițiile în care au fost rezolvate aceste probleme. În prezent aceste condiții sunt următoarele:

a) existența unui tratat politico-militar și realizarea interoperabilității precum și a capabilității logistice – lucru realizat odată cu ratificarea de către România în martie 2004 a Tratatului de la Washington și prin derularea programelor „Armata României – Forță 2007”.

b) intrarea României în structura de forțe și sub lanțul de comandă multinațională al N.A.T.O.;

c) existența la nivelul N.A.T.O. a Forțelor Alianței care, potrivit Doctrinei

¹ F.T.1/2004 art. 103, p. 13.

² F.T.1/2004 art. 111, p. 17.

³ F.T.1/2004 art. 112, p. 18.

⁴ D.P.O.I.M./2001 art. 9, p. 12.

⁵ D.P.O.I.M./2001 art. 13, p. 13.

comune a Forțelor Alianței, sunt compuse din forțe aliate, naționale și multinaționale.

Acestea sunt condițiile generale și specifice în care M.U. și U. din Forțele Terestre pot trece la apărarea teritoriului național în cadrul Alianței.

Din păcate lipsa unei Doctrine proprii pentru apărarea colectivă a României face ca aceste condiții să fie valul unei interpretări a Doctrinei naționale privind operațiile întrunite multinațional și doctrina comună a forțelor aliate. Este deci necesară armonizarea acestora în cadrul Doctrinei pentru apărarea colectivă a României care să stipuleze, să formuleze următoarele:

- a) principiile activității desfășurate de forțele naționale destinate pentru apărarea colectivă a României;
- b) definirea condițiilor și situațiilor în care România va beneficia de ajutorul forțelor Aliate pentru apărarea colectivă;
- c) tipuri de forțe și angajarea lor în cadrul N.A.T.O. pentru apărarea colectivă;
- d) gruparea forțelor naționale, constituirea grupărilor de forțe;
- e) succesiunea angajării forțelor, transferul de autoritate și dezangajarea forțelor;
- f) comanda, controlul în condițiile apărării colective a României;
- g) principiile instruirii, dotării și pregătirii pe timp de pace a forțelor destinate apărării colective a României.

Lipsa acestei lucrări fundamentale pentru organismul militar duce la o serie de neajunsuri cum ar fi:

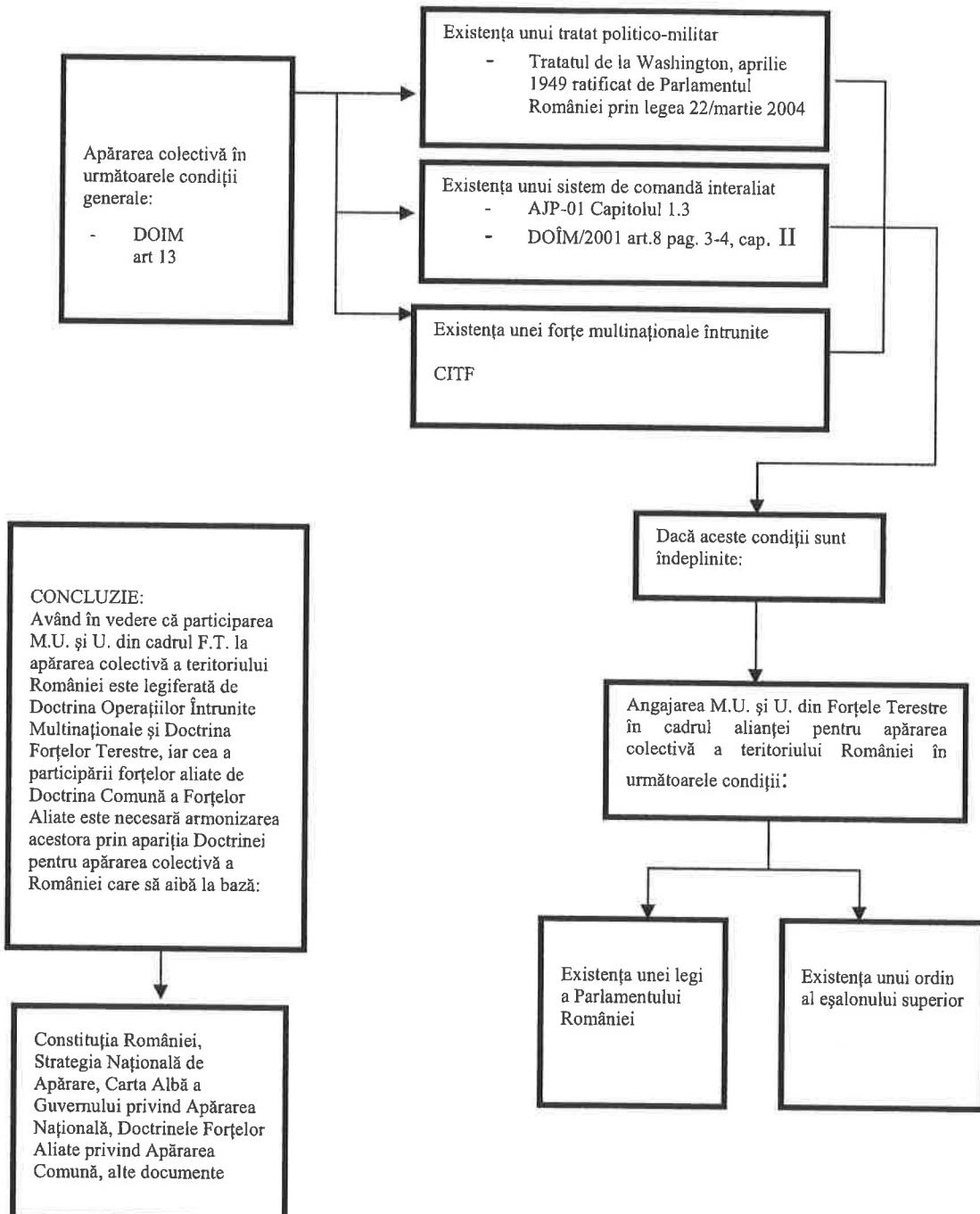
- a) posibilitatea de interpretări în stabilirca și înțelegerea principiilor de întrebuițare a forțelor armate în contextul național și internațional;
- b) paralelisme nedorite între doctrinele aliate existente și cele naționale, adaptarea unora sau altora fără a avea o bază legală;
- c) utilizarea unor concepte operaționale diferite față de cele ale partenerilor noștri.

Totuși, la nivelul Forțelor Terestre se desfășoară o activitate continuă de modernizare structurală și conceptuală care să asigure standardizarea instruirii trupelor și comandamentelor, folosind modelele ARTEP - urilor, precum și evaluarea nivelului de pregătire pentru luptă după modelul NATO.

Evaluarea primelor subunități și unități din Forțele Terestre potrivit CREVAL, în această toamnă și rezultatele obținute ne fac să credem că suntem pe drumul cel bun dar acesta va fi lung și greu.

În concluzia acestui subiect al expunerii trebuie spus că Marile Unități și Unitățile din Forțele Terestre pot acționa în cadrul Alianței pentru apărarea colectivă a României dacă fac parte dintr-un C.I.T.F. Lucrul acesta nu este posibil sau foarte puțin posibil dacă acestea nu sunt interoperabile și integrabile structurilor Forțelor Alianței.

CONDIȚII DE TRECERE A MARILOR UNITĂȚI ȘI UNITĂȚILOR DIN FORȚELE TERESTRE LA APĂRAREA COLECTIVĂ A TERITORIULUI ROMÂNIEI ÎN CADRUL ALIANȚEI

Marile unități (unitățile) din Forțele Terestre, pot fi angajate la apărarea teritoriului național în cadrul Alianței în cazul iminenței sau producerii unei agresiuni ce vizează apărarea și siguranța națională.

Prioritatea angajării în operații a Forțelor Terestre o constituie lupta armată, angajarea în celelalte tipuri de operații se face numai dacă prin acestea nu sunt afectate operațiile specifice luptei armate în curs sau previzibile și în condițiile menținerii puterii de luptă a unităților angajate.

Marile unități din Forțele Terestre vor asigura exercitarea controlului nemijlocit și continuu asupra teritoriului și resurselor, a căilor de acces la obiectivele de importanță deosebită din zona de responsabilitate, precum și protecția transporturilor și comunicațiilor.

În situația trecerii la apărarea teritoriului național, marile unități vor fi introduse din timp în Planul Alianței pentru Apărarea Integrată, astfel încât după operaționalizarea graduală, să fie puse la dispoziția comandamentelor operaționale românești și să desfășoare operații în mod independent sau întrunit, în acord cu situația concretă, până la intervenția Forțelor Integrate ale Alianței (probabil 30 zile). După intervenția forțelor aliate, marile unități și unitățile vor desfășura operații multinaționale, pentru îndeplinirea scopului militar strategic de ansamblu al Alianței. Structurile administrative vor continua procesul de generare și regenerare a forțelor, pentru punerea graduală a acestora la dispoziția Comandamentului Aliat.

Marile unități din Forțele Terestre vor desfășura cel mai probabil operații de nivel operativ, pentru îndeplinirea obiectivelor militare ale unei zone de operații prin operații de tip bătălie. Ulterior, vor desfășura operații de nivel strategic, în cadrul Forțelor Integrate ale Alianței, în acord cu obiectivele strategice stabilite de comandamentul multinațional de nivel strategic.

Pentru îndeplinirea obiectivelor la nivel operativ, marile unități vor acționa în acord cu:

- a) algoritmul utilizării forțelor - dislocare, angajarea, retragere;
- b) algoritmul bătăliilor - operațiilor de nivel operativ;
- c) principiile de utilizare a forțelor disponibile în zona de operații.

Integrarea operațiilor Forțelor Terestre, trebuie să vizeze forțele, echipamentul și acțiunile militare propriu-zise, atât în ce privește scopul, timpul de desfășurare și locul în spațiul de luptă, cât și sub aspectul asigurării resurselor.

Consider că acțiunile marilor unități din Forțele Terestre vor fi etapizate astfel:

- a) realizarea siguranței strategice la frontieră și la obiectivele de importanță vitală;
- b) exercitarea controlului nemijlocit asupra teritoriului, resurselor, a căilor de acces la anumite obiective de importanță deosebită din zona de responsabilitate, protecția transporturilor, comunicațiilor;
- c) acțiunea structurilor gata de luptă în timp scurt, pentru prima ripostă în caz de atac prin surprindere, până la intervenția Forțelor Alianței.

Cerințele principale pentru succesul operațiilor, vor fi: inițiativa, adâncimea și sincronizarea.

Descentralizarea deciziei va constitui un element caracteristic al inițiativei, deși acest lucru poate crea riscul pierderii sincronizării.

Adâncimea va permite comandanților să mențină ritmul operațiilor luând în calcul efectele ei, asupra densității forțelor pe toată lungimea și lărgimea zonei de responsabilitate. Sarcina principală a comandanților va fi adaptarea continuă a efortului principal, pentru a exploata situațiile favorabile și a muta operațiile în adâncimea dispozitivului inamicului, menținând în permanență rezerva pregătită pentru a interveni în situațiile neprevăzute.

CONCLUZII

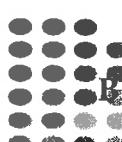
Apărarea națională, apărarea colectivă și apărarea comună sunt trei concepe frecvent folosite în literatura de specialitate. Conținutul, natura și dimensiunile lor sunt diferite, deși, în final, scopurile și obiectivele urmărite se suprapun până la identificare.

Conținutul, organizarea și structura apărării naționale diferă de la țară la țară, în funcție de o serie de criterii. Dar criteriul esențial îl reprezintă apartenența la o alianță politico-militară redutabilă, ca dimensiuni, forță, mijloace și efective, și activă pe plan internațional. Astfel, un stat membru al Alianței Nord-Atlantice își proiectează și organizează apărarea națională pornind de la faptul că, la nevoie, va fi ajutat de celelalte țări partenere. Prin urmare, el va trebui să facă față unei agresiuni câteva zile până când Alianța intervine în sprijinul său. În principal, componentele militară și sociopsihică vor fi mai intens solicitate în primele zile ale efortului armat, când ponderea națională va fi mai consistentă. Desigur, nu trebuie exclusă posibilitatea ca și după primirea sprijinului acordat de Alianță, anumite activități militare, strict specifice apărării naționale, să continue concomitent cu cele de apărare colectivă.

Apărarea colectivă presupune sprijinul reciproc al statelor membre ale unei alianțe politico-militare atunci când unul sau mai multe dintre ele fac obiectul unei agresiuni, potrivit articolului 1 al Cartei ONU. În acest context, fiecare stat își dimensionează participarea la misiuni cu efective militare, cu mijloace de luptă și resurse financiare potrivit puterii sale economice și angajamentelor asumate la primirea calității de membru al Alianței.

Apărarea comună diferă de apărarea colectivă prin conținutul și modul de implicare al statelor participante. De fapt, în acest caz, apărarea se realizează prin constituirea, cu efortul țărilor implicate, a unor forțe armate comune permanente, aflate sub comandă supranațională cu misiunea de a le apăra și promova interesele la fel cum ar face o armată națională.

Indiferent de tipul de apărare ales de un stat, acesta trebuie să corespundă necesităților de prezervare a suveranității, a independenței, a unității și a integrității teritoriale a țării respective. În acest context, apărarea va trebui să răspundă flexibil și adekvat provocărilor lumii de astăzi, adică riscurilor și amenințărilor de orice natură și proveniență.

BIBLIOGRAFIE

1. Doctrina acțiunilor întrunite ale forțelor armate, București 2001.
2. F.T.-1 Doctrina operațiilor terestre, București, 2004.
3. F.T./I.-1 Manualul pentru luptă al brigăzii mecanizate (Infanterie, Infanterie Ușoară), București 2005.
4. S.M.G. / P.F. – 3.5. Manualul pentru organizarea de stat major și operații întrunite ale forțelor armate, București, 2004.
5. Proiecția forței. Determinări - Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, București, 2004.
6. Doctrina pentru planificarea operațiilor întrunite, București, 2003, p.9.

DEZBATERI DE IDEI - FORTELLE TERESTRE -

LAND FORCES AND THE COLLECTIVE DEFENSE OF THE NATIONAL TERRITORY WITHIN THE ALLIANCE

Lieutenant General Sorin IOAN, PhD

1. Introduction

The profound changes in the geopolitical and geo-strategic environment implicitly affect the land forces, their strategic role, their organizational structure, their missions and way to utilize. One of the major problems worldwide today, faced by most armed forces, is the reconstruction of the land forces within the newly reshaped geopolitical framework.

2. The general framework and the principles by which the NATO member land forces can act to collectively defend Romania's territory. The main purpose of the NATO is to assure the freedom and security of all its members, by means pertaining to both the political and the military, according to the North-Atlantic Treaty and the principles stated in the U.N. Charter.

The framework for the process of NATO defense planning is provided by the basic principles of collective defense in general:

- Political solidarity between the member states;
- The promotion of collaboration and of the close relationships between the countries, in all the fields wherein these serve their mutual and individual purposes;
- The distribution of roles and responsibilities and the recognition of the common commitments;

• A common effort to maintain the military forces necessary to support the strategy and the policy of the Alliance.

Common and collective defense

The attentive analysis of the specialized literature suggests significant differences between the texts referring to **common and collective defense**.

The common defense implies the common will and effort of the participating states to build the instruments – *institutions, human, material, financial, judicial and regulatory resources etc.* - designed to protect their fundamental interests, to defend their territory and their independence.

Specific to the common defense also is that the military structure constituted on this purpose acts under the command of the alliance organisms, not of each of the member states. Moreover, the structure designed for the common defense is permanent, being always ready to exercise the role for which it has been created. The European Union itself can be an example in this sense.

In a certain sense, by contents, assignments, ways to solve the problems arising from the everchanging national and international security environment etc., common defense becomes a substitute to the national defense, whose role it will overtake completely with the passage of time.

Collective defense represents the commitment of all states to mutually defend

against any external aggression. "The collective defense organization mainly aims at defending all its members against any external aggression." The North-Atlantic Treaty, the Warsaw Treaty, the South-East Asia Treaty Organization SEATO are examples of such treaties. At their basis lies a convention stipulating mutual defense in the case that a member state is threatened or is the subject already of a military attack from another state or group of states non-members of the treaty.

Meanwhile, collective defense is the expression of the responsible attitude of the states to the protection and promotion of their national interest. The realistic approach to the individual capabilities to defend one's own national territory, independence, population etc., leads to the search for viable solutions, and collective defense is one of them.

Besides, collective defense supposes the constitution of military structures adequate to the threats they must answer immediately, but also to effective decision-making mechanisms. It also signifies the awareness of those interested of the role of guarantee of their territorial integrity, independence, etc., that the organization with such a mission undertakes.

The new paradigm of the collective defense imposes a renewed thinking, projection and draft of the conceptual apparatus meeting the coordinates of the common system of understanding of the principles of land warfare, as well as of the corresponding techniques and procedures, in order to achieve the unitary action of the allied forces within the Romanian national warfare space. The knowledge and correct utilization of the common contents, stated in the NATO framework, of the characteristics of the doctrine, tactics and land actions planning, preparation and procedures, inside the warfare space, are the essential condition for maximal success and efficiency.

Within this framework, a distinct role is played by the *principles* by which the allied forces of the NATO member states can act together with the Romanian land forces for the collective defense of Romania's national territory.

Among these principles we can mention: freedom of action, effort-saving, concentration of force, manoeuvre, security, taking by surprise, simplicity.

3. Situations and conditions for the passage of the larger units and units within the Land Forces to the defense of the national territory, within the Alliance.

Juridical and doctrine implications as regards the actions

The accession to the North-Atlantic Treaty Organization strengthens the rights of the Romanian citizens provided by Article 1, 3rd paragraph, in the Constitution, stipulating that "Romania is a status-quo, democratic and social, wherein the human dignity, the citizen's rights and liberties, the free development of the human personality, fairness and political pluralism are supreme values guaranteed by the state". The Preamble in the North-Atlantic Treaty provides that the signatories endeavor to "safeguard liberty, their common patrimony and the civilization of their peoples, on the basis of the principles of democracy, individual freedom and supremacy of law."

Romania's accession to the NATO imposes the harmonization of the basic juridical framework, consisting of concrete provisions of the legal mechanisms to operate the optimal transfer of sovereignty to the benefit of the efficient support of the common defense.

At present the Romanian Armed Forces are undergoing a complex process of implementation of the reform, adopted to meet the NATO standards, by creating a modern force, with effective modular structures, flexible and compatible with those in the other NATO member states, capable to

answer both the national needs of security, as well as the strategic expectations of the NATO Alliance.

In order to meet the requirements for the effective membership to NATO, the Romanian Armed Forces are putting in a constant effort to renew the system of doctrines, of training and education.

The situations when the Land Forces can be engaged in operations are the following:

a. in the case that an aggression is produced aiming at the national security and defense, or in the case of imminence of such an aggression;

b. in the case that a crisis affects that regional / global stability or in order to provide specific support to the population or the central / local authorities of the state;

c. in order to fulfill the duties regarding the collective defense.

Even though these situations may occur, the Land Forces can be engaged in operations – of defense, in our situation – only under the fundamental condition that the higher echelon has ordered it, according to the decision of the lawful constitutional authorities.

The military actions of the Alliance need the approach and solution to the following main problems:

a. the coordination of the political, economical, military, technical and scientific efforts, and the achievement of the logistic compatibility and the development of the infrastructure;

b. the establishment of “command arrangements” and the constitution of the multinational command organisms;

c. the creation of multinational joint forces.

According to these provisions, it is clear that the larger units and the units can proceed to the collective defense of the national territory, within the alliance, only if the following conditions are met:

1. the existence of a political – military treaty and of an achieved interoperability and logistic capability – already achieved by Romania's ratification of the Washington Treaty in March 2004, and by the ongoing “The Romanian Armed Forces - 2007 Force” programmes.

2. Romania's accession to the structure of forces and multinational NATO chain of command;

3. The existence of the Alliance Forces of the NATO, composed, according to the Common Doctrine of the allied forces, of allied, national and multinational forces.

The priority for the engagement into operations of the Land Forces is the armed battle, while the engagement into the other types of operations shall take place only if they don't affect the operations specific to the ongoing or imminent armed battle, and under the condition that the actual fighting power of the units engaged is maintained.

The larger units in the Land Forces shall assure the exercise of the direct and continuous control over the territory and resources, paths of access to the special importance objectives in the area of responsibility, as well as the protection of the transportations and communications.

If the larger units have passed to the defense of the national territory, they will be timely introduced into the Alliance Plan for Integrated Defense, so that after the gradual operationalization, they be put at the disposal of the operational Romanian commandments, and deploy independent or joint operations, according to the concrete situation, till the intervention of the Integrated Allied Forces – in about 30 days. After the intervention of the allied forces, the larger units and units will execute multinational operations, for the achievement of the general strategic military NATO purposes. The administrative military structures shall continue the process of force generation and regeneration, to make them available for the Allied Commandment.

The larger units in the Land forces shall most probably execute operative missions, for the achievement of the military objectives of an area of operations by means of battle-type operations. Later they shall execute strategic operations, within the Integrated Alliance Forces, according to the strategic objectives established by the multi-national commandment.

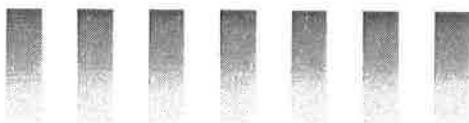
The actions performed by the larger Land Forces units shall be phased as follows:

- a. the assurance of the strategic border security and of the objectives of vital importance;
- b. direct exercise of the control over the territory, the resources, the paths of access to certain objectives of vital importance in the area of responsibility, protection of the transports and communication;
- c. the action of the structures ready for short-term deployment, for the first answer in

case of surprising attack, till the intervention of the Allied Forces.

The main requirements for the success of the operations shall be: the initiative, the depth and the synchronization. The decentralization of the decision shall be an element characteristic of the initiative, though it may produce the risk of loss of synchronization.

The depth shall allow the commanders to maintain the rhythm of the operations considering its effects over the density of the forces, all through the area of responsibility. The main task for the commanders will be to continually adapt the main effort, to profit from the favorable situations and move the operations to the depth of the enemy territory, permanently maintaining the reserve prepared to intervene in the case of unforeseen situations.

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

DEZBATERI DE IDEI - FORȚELE TERESTRE -

OPERATII DESFĂȘURATE DE MARILE UNITĂȚI ȘI UNITĂȚILE ROMÂNEȘTI PENTRU APĂRAREA TERITORIULUI NAȚIONAL, ÎNAINTE DE INTRODUCEREA ÎN OPERAȚIE A FORTELOR ALIATE

General de brigadă prof. univ. dr. Visarion NEAGOE

The Land Forces Mission up to the moment of its involvement in the operation of the allied forces can be characterized by its capability of achieving some complex operations, on large territories, but also under deterring conditions which use a big quantity of human and material resources, mainly focused on: denying some important directions, protecting some strategic targets and assuring the deployment of the allied forces. Land Forces must be able to accomplish all the assigned operations anywhere on the national territory with flexibility, with a high speed, this allowing the maximum exploitation of the available resources and the advantages offered by the national territory and at the same time assuring the success of the forces that are to be used in the operation and in this way when introducing the allied forces the Land Forces should be operational and should have the necessary resources to deploy certain collective and defense operations by their side.

1. Probleme generale

Obiectivul fundamental al apărării naționale îl constituie realizarea, susținerea și optimizarea capacitaților militare necesare pentru apărarea suveranității și independenței naționale, a integrității și unității teritoriale ale României și a democrației constituționale. Inițierea și decizia de întrebuițare a forțelor armate ale României constituie atribuția exclusivă a autoritaților politice abilitate ale statului român, iar modul de întrebuițare a acestora pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite revine autoritaților militare abilitate de statul român¹. Potrivit Doctrinei Acțiunilor Întrunate ale Forțelor Armate, forțele armate ale României nu desfășoară agresiuni militare împotriva altor state, ci, exclusiv, acțiuni

militare de apărare a intereselor statului român. Armata Română va fi angajată în operații pentru apărarea teritoriului național în cazul iminenței sau producerii unei agresiuni ce vizează apărarea și siguranța națională.

Războiul de apărare a țării poate fi precedat de o perioadă de tensiune (criză), determinată de agresorul potențial prin desfășurarea de acțiuni variate de acuzare, denigrare, lezare și intimidare a statului român și de obținere a acordului și sprijinului structurilor internaționale, inclusiv al opiniei publice, față de poziția și revendicările sale.

Pentru identificarea indicilor de criză, forțele specializate asigură încă din timp de pace capacitatea de supraveghere și avertizare timpurie, cu scopul de a preveni surprinderea strategică, de a descoperi și monitoriza indicii privind apariția și evoluția stărilor de criză și conflict sau pericolul declanșării unei

¹ Doctrina Acțiunilor Întrunate ale Forțelor Armate, București, 2001, art.11.

agresiuni armate la adresa României. Escaladarea situației de criză presupune trecerea de la starea de diferend, la confruntare și ulterior la conflictul armat.

În situația iminenței unei acțiuni sau inacțiuni îndreptate împotriva suveranității, independenței, unității statului sau integrității teritoriale, prin decizia autorităților abilitate se instituie starea de asediu². La instituirea stării de asediu, rolul principal în coordonarea măsurilor dispuse prin decretul de instituire a stării de asediu revine Ministerului Apărării Naționale. În raport cu evoluția situației de pericol se poate trece de la starea de asediu la mobilizare sau la starea de război.

În funcție de evoluția și intensitatea acțiunilor factorilor de risc, a amenințărilor la adresa securității naționale și a statelor membre NATO, forțele armate pot trece, în mod gradual sau direct, de la starea de pace la starea de urgență sau starea de asediu ori la mobilizare, potrivit procedurilor constituționale și a actelor normative specifice.

2. Pregătirea operațiilor pentru apărarea teritoriului național

Aderarea României la Tratatul Nord-Atlantic a determinat integrarea teritoriului național în zona de acoperire a articolului 5 din tratat, și implicit, necesitatea corelării apărării naționale cu conceptul de apărare colectivă al Alianței. Strategia NATO de acțiune imediată în cazul activării clauzei articolului 5 din tratat presupune angajarea NRF (NATO Response Force), forță dislocabilă în 5 zile de la notificare.

Până la introducerea în operații a forțelor aliante, Armata Română va participa la gestionarea situației de criză și executarea primei riposte împotriva agresorului, urmând ca la introducerea forțelor NATO în teatrul de

operații, să continue executarea acțiunilor militare în comun cu forțele Alianței.

La nivel strategic și operativ, pregătirea și desfășurarea acțiunilor au la bază evaluarea situației strategice și operative efectuate de Autoritatea Națională de Comandă (ANC) și comandanții comandamentelor operaționale, prin care se asigură formularea variantelor sau a opțiunilor corecte și viabile de contracarare a amenințărilor și riscurilor, definirea sau stabilirea clară a obiectivelor politice și militare și a principalelor concluzii necesare elaborării concepției strategice sau a celei operaționale, stabilirea și repartizarea forțelor și resurselor necesare, formularea directivei, ordinelor și instrucțiunilor de planificare pentru îndeplinirea obiectivului și misiunilor stabilite și aprobată.

Pregătirea angajării forțelor armate pentru apărarea teritoriului național continuă cu planificarea operațiilor militare. Acest proces are ca scop realizarea planului și a directivei (ordinului) de operație prin care se urmărește îndeplinirea misiunii și se realizează în cinci faze:

- a) Faza 1: Inițierea, care are ca rezultat directiva inițială;
- b) Faza 2: Orientarea, care are ca rezultat o apreciere strategică a situației și elaborarea „Instrucțiunilor de Planificare”;
- c) Faza 3: Stabilirea concepției operației;
- d) Faza 4: Elaborarea planului de operație;
- e) Faza 5: Validarea și actualizarea planului de operații.

În conformitate cu misiunea stabilită prin Directiva inițială, forțele armate sunt pregătite să treacă, fără discontinuitate, de la măsuri de prevenire la angajarea în acțiuni militare, în zonele de operații stabilite din cadrul teatrului de operații. Angajarea forțelor are un caracter gradual și flexibil și se efectuează după informarea populației cu

² Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 1/21.01.1999.

privire la pericolele existente și la necesitatea utilizării forțelor.

În funcție de direcțiile de ofensivă ale inamicului, în cadrul teatrului de operații se stabilesc una sau mai multe zone de operații delimitate geografic, precum și zona interioară, incluzând și spațiul aerian de deasupra acestora. În cadrul zonei de operații de nivel operativ, comandantul grupării de forțe stabilește zone de operații de nivel tactic.

3. Operații desfășurate de Forțele Terestre pentru apărarea teritoriului național, înainte de introducerea în operație a forțelor aliate

Marile unități și unitățile din cadrul Forțelor Terestre pot fi angajate în operații în următoarele situații:

- a) în cazul iminenței sau producerii unei agresiuni ce vizează apărarea și siguranța națională;
- b) în cazul unei situații de criză ce afectează stabilitatea regională/globală sau pentru acordarea de sprijin specific autorităților centrale/locale ale statului și populației;
- c) pentru îndeplinirea obligațiilor privind apărarea colectivă.

Angajarea în operații a marilor unități și unităților din Forțele Terestre se face respectând următoarele principii:

- a) angajarea se face exclusiv în interesul națiunii române sau al Alianței;
- b) prioritatea angajării în operație o constituie lupta armată;
- c) angajarea în lupta armată se execută cu mijloacele disponibile și necesare pentru a descuraja inamicul și a obține victoria;
- d) viața personalului reprezintă bunul cel mai de preț;
- e) sprijinul național necondiționat și total este vital pentru obținerea victoriei;
- f) indiferent de tipul operației, scopul priorității este îndeplinirea obiectivelor militare repartizate.

Marile unități și unitățile din cadrul Forțelor Terestre sunt destinate să execute întreaga gamă de operații, cu caracter terestru și aeropurtat, independent, întrunit sau combinat, pe teritoriul național sau în afara acestuia, în orice zonă și pe orice direcție, pentru apărarea armată a țării sau a Alianței.

Tratatul Atlanticului de Nord, semnat la Washington la 04 martie 1949, a dat naștere conceptului de autoapărare colectivă, mai precis articolul 5, care se referă la dreptul de autoapărare colectivă aşa cum este menționat în Carta ONU. Acesta presupune că un atac asupra unuia sau mai multor membri NATO va fi interpretat ca un atac împotriva tuturor membrilor.

Situația actuală a țării noastre, cu vecini membrii NATO și vecini care nu fac parte din această alianță, întărește ideea că o agresiune asupra României, care să impună aplicarea art. 5, este posibilă numai din partea statelor nemembre NATO.

Într-un asemenea scenariu, marile unități și unitățile din compunerea Forțelor Terestre, până la intervenția Alianței, vor avea de îndeplinit misiuni pentru:

- a) respingerea unei agresiuni armate împotriva statului român;
- b) participarea la asigurarea infrastructurii, sprijinul națiunii gazdă /HNS;
- c) generarea, operaționalizarea și regenerarea forțelor;
- d) sprijin pentru asigurarea funcționării instituțiilor guvernamentale și protecția populației;
- e) paza, apărarea și intervenția la obiectivele din responsabilitate;
- f) participarea la prevenirea și zădănicirea acțiunilor de destabilizare a situației interne - inclusiv participarea cu capabilități specializate la acțiuni de combatere a terorismului, precum și asigurarea protecției elementelor de comunicații și infrastructură naționale și aliate;

g) participarea la supravegherea NBCR;

h) asigurarea protecției transporturilor terestre.

În concordanță cu misiunile de mai sus, marile unități și unitățile din Forțele Terestre, înainte de introducerea în operație a forțelor aliate, vor executa următoarele tipuri de operații:

a) operații specifice luptei armate – ofensiva și apărarea, desfășurate în zona de graniță în scopul interzicerii pătrunderii inamicului pe teritoriul național și ocupării unui aliniament favorabil introducerii în operație a forțelor aliate;

b) operații de stabilitate - combaterea terorismului, sprijinul operațiilor antidrog, asistență umanitară și civică, evacuarea nemobanților și demonstrația de forță;

c) operații de sprijin intern - operații de salvare în caz de calamități naturale și dezastre, sprijinul managementului consecințelor accidentelor nucleare, biologice, chimice, radiologice și a exploziilor de mare putere, sprijinul impunerii legii civile și asistență comunității;

d) operații intermediare - deplasarea, staționarea, regruparea, înlocuirea, înaintarea spre contact, lupta de întâlnire, joncțiunea forțelor și retragerea.

Este de presupus că operația cel mai des executată va fi operația de apărare, impusă și adoptată temporar și care are ca scop respingerea, oprirea sau întârzierea acțiunilor inamicului aflat în ofensivă în zona de graniță.

În situația apariției situațiilor favorabile, vor fi executate operații ofensive având ca scop capturarea, nimicirea inamicului sau ocuparea unor aliniamente favorabile pentru operațiile viitoare.

Respectând principiile angajării în operație a marilor unități și unităților din Forțele Terestre, constatăm că acestea nu vor fi angajate în operațiile de stabilitate și de

sprijin, aceste operații executându-se, de regulă, prin alte mijloace decât lupta armată.

4. Executarea operațiilor de apărare a teritoriului național

Angajarea unităților și marilor unități în ducerea acțiunilor militare pentru apărarea teritoriului național, până la intrarea în operație a forțelor aliate, presupune parcurgerea primelor două etape inițiale ale proiecției forțelor. Conform *Doctrinei operațiilor Forțelor Terestre*, proiecția forțelor presupune: alarmarea, mobilizarea, operaționalizarea și dislocarea forțelor; pregătirea și desfășurarea operațiilor; redislocarea în garnizoanele de reședință (extractia forțelor) și demobilizarea acestora.

Alarmarea, mobilizarea și operaționalizarea forțelor

Alarmarea pentru trecerea la îndeplinirea unei misiuni de luptă este condiționată de realizarea nivelului de operaționalizare necesar, care să permită angajarea cu succes a forțelor în ducerea acțiunilor militare.

Trecerea forțelor armatei de la starea de pace la starea de război se realizează prin mobilizare parțială sau prin mobilizare totală. În cazul mobilizării parțiale, se asigură ridicarea graduală a capacitatei operaționale a comandamentelor și unităților stabilite, iar la mobilizarea totală, se asigură capacitatea operațională ridicată a tuturor structurilor forțelor armate. În cazul agresiunii militare asupra teritoriului României, se execută mobilizarea totală.

Mobilizarea poate fi precedată de ridicarea graduală a capacitatei operaționale, prin trecerea succesivă sau directă în stările de pregătire operațională stabilite, în funcție rapiditatea escaladării situației de diferend și iminența declanșării conflictului armat. Principalele activități desfășurate de unitățile și marile unități românești la mobilizare sunt completarea cu resursele umane și materiale

potrivit statelor de organizare și normelor de înzestrare la război și punerea în aplicare a planurilor de operaționalizare.

Punerea la dispoziție a forțelor operaționalizate, în vederea angajării acestora în acțiuni militare, se face eșalonat în funcție de termenele de operaționalizare a acestora, prevăzute pentru fiecare structură.

Unitățile operaționalizate sunt puse în subordinea comandamentelor operaționale prin transfer de autoritate. Prin acest proces, se transmite/încredează autoritatea de comandă sau control operațional asupra forțelor, pentru o perioadă de timp specificată și într-un anumit spațiu. Locul de punere la dispoziție se planifică în funcție de situația concretă, în localitatea de dislocare la pace sau în cadrul zonei de operații și de momentul ordonat pentru realizarea transferului de autoritate. Unitatea este preluată la primirea indicativului alarmei de luptă, prin delegat, până la introducerea acesteia în dispozitivul de luptă al grupării de forțe.

Dislocarea forțelor

Dislocarea forțelor se execută prin deplasarea acestora din localitatea de dislocare la pace sau raioanele de mobilizare, în zonele de operații, în vederea constituirii grupării de forțe, realizării dispozitivelor stabilite și a introducerii în operație, în funcție de misiunile stabilite unităților și marilor unități operaționale.

Dislocarea forțelor se realizează în patru etape (J.P. 3-35 Joint Deployment and Redeployment Operations): pregătirea pentru dislocare; deplasarea spre stația de îmbarcare și îmbarcarea; transportul forțelor; debarcarea, deplasarea spre zona de operații a unității și integrarea în dispozitivul operativ.

Conform *Doctrinei Operațiilor Forțelor Terestre*, deplasarea forțelor se realizează prin marș (pe autovehicule sau pe jos), transport (pe mijloace rutiere, feroviare, navale sau aeriene) sau combinat (prin marș și transport).

Unitățile dispuse la pace pe direcțiile de ofensivă ale inamicului și a căror dislocare la pace permite deplasarea în timp oportun, pe jos sau pe autovehicule, execută dislocarea spre zona de operații prin marș. Unitățile aflate la distanțe mari de zona de operații vor executa deplasarea combinat, în prima parte prin transport pe mijloacele feroviare, navale sau aeriene și, ulterior, la apropierea de zona de operații, prin marș. Deplasarea prin transport a forțelor de infanterie, vânători de munte este indicată atunci când distanța de parcurs este mai mare de 500-600 km, iar în cazul forțelor de tancuri sau mecanizate, atunci când distanța de parcurs este mai mare de 100 km.³

Planificarea dislocării forțelor în zonele de operații va avea în vedere avantajele și dezavantajele fiecărui procedeu de deplasare. Deplasarea unităților și marilor unități prin transport pe mijloace feroviare (navale sau aeriene) prezintă avantajul economisirii motoresurselor și menajării stării de operativitate a tehnicii și permite angajarea în timp util a forțelor în ducerea de acțiuni militare. Atunci când se impune deplasarea urgentă a forțelor și mijloacelor și dacă există aeronave de transport la dispoziție, transportul se execută pe mijloace aeriene. Dislocarea forțelor pe cale aeriană permite reducerea timpului de reacție a forțelor în cazul declanșării agresiunii prin surprindere, introducerea în luptă a forțelor în adâncimea dispozitivului inamicului și, nu în ultimul rând, manevra rapidă de forțe între diferitele zone de operații. Pentru constituirea grupărilor de forțe în vederea ducerii operațiilor pe litoral, fluviu sau în deltă, transportul se poate realiza și pe mijloace navale.

Asigurarea căilor de comunicații în vederea executării transportului forțelor spre zonele de operații presupune desfășurarea

³ Gl.bg.dr.ing. Ilie Găță, *Deplasarea marilor unități și unităților din forțele terestre*, Conferința doctrinară a forțelor terestre, București, 2005, p.19.

următoarelor activități: alegerea, recunoașterea și pregătirea comunicațiilor feroviare, aeriene, maritime și fluviale; restabilirea, întreținerea și menținerea în stare de funcționare a căilor de comunicații, a lucrărilor de artă, aerodromurilor și a instalațiilor portuare; organizarea și desfășurarea serviciului de comanduire și îndrumare a circulației; paza și apărarea lucrărilor de artă de pe căile de comunicații.

Planificarea deplasării forțelor în zona de operații trebuie să aibă în vedere locul și misiunile acestora în cadrul dispozitivului grupării de forțe potrivit concepției de angajare în operație după dislocarea acestora în zonele de operații.

Conducerea unității/marii unități pe timpul dislocării se asigură din punctul de comandă, care se deplasează, de regulă, în cadrul forțelor principale. Pe timpul transportului pe mijloace feroviare (aeriene, navale), punctul de comandă se poate deplasa eșalonat.

a. Desfășurarea operațiilor

Pentru pregătirea operațiilor unitățile/mariile unități execută următoarele activități: procurarea, centralizarea, prelucrarea și analiza datelor privind situația inamicului, forțelor proprii, terenului și starea vremii; elaborarea deciziei; executarea recunoașterilor; darea misiunilor de luptă și organizarea cooperării; crearea grupării de forțe și mijloace și realizarea dispozitivului operativ; organizarea sistemului de lovire; organizarea asigurării acțiunilor și protecției forțelor; amenajarea genistică a terenului și realizarea sistemului de baraje și distrugeri; organizarea conducerii; pregătirea personalului și tehnicii militare pentru luptă; controlul și verificarea gradului de pregătire a unităților pentru îndeplinirea misiunilor.

Scopul operației de apărare a teritoriului național este de a interzice pătrunderea inamicului pe teritoriul național sau în cazul în care acesta a reușit să înainteze

în interiorul țării, scopul este oprirea atacului (ofensivei) acestuia, recăștigarea inițiativelor și trecerea la ofensivă pentru refacerea apărării pe frontiera de stat.

Intervenția Armatei Române pentru apărarea teritoriului național presupune parcurgerea următoarelor faze:

Faza 1: Blocarea pătrunderii inamicului pe teritoriul național;

Faza 2: Oprirea ofensivei inamicului;

Faza 3: Executarea contraofensivei / contraatacului;

Faza 4: Refacerea apărării pe frontiera de stat.

Faza 1. Blocarea pătrunderii inamicului pe teritoriul național

Blocarea pătrunderii inamicului pe teritoriul național presupune prevenirea surprinderii și reacția rapidă a forțelor sistemului național de apărare pentru realizarea dispozitivului de apărare pe frontiera de stat. Concomitent cu realizarea dispozitivului de apărare pe frontiera de stat, unitățile/mariile unități vor executa misiuni pentru: distrugerea/neutralizarea elementelor teroriste și de cercetare-diversiune care acționează zonele de operații repartizate, acțiuni de protecție a populației, protejarea infrastructurii și a rețelelor de aprovizionare etc. Desfășurarea rapidă și organizată a unei grupări de forțe puternice pe direcțiile de ofensivă ale agresorului poate duce la descurajarea acestuia sau îl obligă la o pregătire mai minuțioasă a ofensivei, câștigând timp pentru dislocarea și introducerea în operație a forțelor aliate.

Pentru interzicerea pătrunderii pe teritoriul național a inamicului, gruparea de forțe trece la apărarea în zonă (pe poziții) cu scopul menținerii terenului și respingerii atacului acestuia. Pregătirea apărării în zonă presupune amenajarea judicioasă a terenului și crearea unui sistem de poziții combinat cu obstacole. Pentru organizarea fâșiei de apărare a grupării de forțe, se stabilesc zonele de apărare pentru forțele luptătoare

(unități/mari unități), zona de spate a grupării de forțe, limitele acestor zone și măsurile de control al operației. În cadrul apărării pe poziții, lărgimea fâșiei de apărare pentru o brigadă mecanizată este de 15-20 km, iar adâncimea acesteia este de 20-30 km (15-20 km fără formațiuni de logistică)⁴. Pentru această etapă a operației, limita dinaintea apărării se stabilește pe frontieră de stat.

Organizarea dispozitivului operativ al grupării de forțe întrunite se realizează prin organizarea sistemului de comandă, a grupării de angajare, a rezervei și sistemului logistic. În cadrul grupării de angajare se stabilesc: forța de pe direcția principală de efort, forța de pe altă direcție de efort și forțe de sprijin al efortului principal.

Un rol deosebit în această etapă, dar și pentru oprirea ofensivei inamicului după pătrunderea pe teritoriul național, revine forțelor aeriene. Acestea trebuie să asigure atât acoperirea aeriană a forțelor noastre pe timpul pregătirii și desfășurării operației de apărare, dar și interdicția aeriană a inamicului, pentru a interzice înaintarea forțelor/rezervelor din adâncime și neutralizarea sistemului său de sprijin logistic, în scopul epuizării resurselor acestuia.

Faza 2: Oprirea ofensivei inamicului

În cazul în care, agresorul a reușit să pătrundă pe teritoriul național, înainte ca forțele proprii să organizeze dispozitivul de apărare pe frontieră, gruparea de forțe întrunite trece la organizarea apărării pentru oprirea ofensivei inamicului și crearea condițiilor pentru trecerea la contraofensivă/contraatac. Oprirea ofensivei agresorului se realizează prin folosirea integrată, cu maximă eficacitate a forțelor proprii, în întreg spațiul de luptă, în adâncime, la contact și în spate.

⁴ F.T./I.-1 Manualul pentru luptă al brigăzii mecanizate (infanterie, infanterie ușoară), București, 2005, p.226.

Angajarea inamicului în adâncime se realizează prin acțiuni executate de forțele aeriene, forțele speciale, de artillerie și de război electronic, pentru blocarea înaintărilor, a căilor de comunicații, distrugerea unor instalații vitale, distrugerea sau neutralizarea elementelor sistemului de conducere, sistemului logistic, sistemelor de comunicații etc. Aceste acțiuni încep înainte de realizarea contactului, de la raza maximă de acțiune a mijloacelor de lovire la dispoziție și se execută continuu, pentru a preveni introducerea în operație a forțelor din adâncime.

Angajarea inamicului la contact se realizează prin luptă apropiată dusă de către forțele aflate în contact nemijlocit cu inamicul, prin diferite forme ale apărării, incluzând atât apărarea mobilă, cât și apărarea pe poziții. Succesul operației este condiționat de protejarea forțelor proprii din spate și de crearea premiselor libertății de acțiune în această zonă.

Formele de apărare pe care unitățile/mariile unități proprii le pot adopta sunt determinate de factorii misiune, inamic, forțe proprii, teren și timp la dispoziție. În condițiile în care posibilitățile tehnicii de luptă ale inamicului și trupelor proprii sunt comparabile, un element important în planificarea tipului de operație este raportul relativ dintre forțele proprii și forțele inamicului. Potrivit experienței armatei SUA⁵, pentru apărarea pregătită din timp este necesar un raport minim de 1/3, pentru apărarea în grabă este necesar un raport minim de 1/2,5, iar pentru operații de întârziere, un raport de 1/6.

Începerea operației de apărare se face prin hărțuirea inamicului, prin lovitură ale aviației sau prin focul artilleriei asupra forțelor atacatoare, înainte ca forțele de acoperire să realizeze contactul nemijlocit. Pentru a produce pierderi cât mai mari grupării

⁵ ST 100-3 – Battle book (SUA), 2000, pp.10-8.

principale de forțe a inamicului și a-i întârzia ofensiva, gruparea operațională de nivel operativ organizează contrapregătirea, care, de regulă, devansează pregătirea de foc a inamicului. Pe timpul pregăririi de foc a ofensivei inamicului, forțele proprii iau măsuri de protecție, fără a înceta monitorizarea acțiunilor acestuia. Breșele formate în raioanele lovite nuclear și chimic se închid cu focul artilleriei, cu forțele de intervenție antiblindate și detașamentele mobile de baraje sau cu alte forțe disponibile.

În condițiile trecerii la apărare din afara contactului nemijlocit cu inamicul, gruparea de forțe organizează o zonă de acoperire (fâșia de siguranță) în fața limitei dinaintea apărării. Pentru brigăzi, fâșia de acoperire are o adâncime variabilă, în medie de 15-20 km. Forțele de acoperire acționează pentru observarea, angajarea, întârzierea, dezorganizarea și inducerea în eroare a atacatorului pe timpul înaintării acestuia către limita dinainte a apărării. Angajarea inamicului se face printr-o succesiune de lovituri, hărțuirea continuă a acestuia și acțiuni de întârziere sub forma apărării pe aliniamente intermediare (succesive), pe poziția înaintată sau pe poziția siguranței de luptă. Scopul acțiunilor de întârziere este de a câștiga timp prin încretinirea ritmului de înaintare a agresorului, facilitând pregătirea apărării de către forțele proprii în zona de apărare și producerea de pierderi cât mai mari acestuia, fără o angajare în acțiuni decisive.

Acțiunile forțelor de acoperire sunt sprijinite masiv de aviație, artillerie și elicoptere de atac, pentru producerea de pierderi cât mai mari acestuia, obligându-l să se desfășoare prematur și repetat în dispozitiv de luptă, pentru dezorganizarea dispozitivului și conducerii și temporizarea ofensivei acestuia. Pe măsura apropierea forței de acoperire de limita dinaintea apărării, sprijinul de foc crește în intensitate, pentru a-i permite ruperea contactului și retragerea către zona principală de apărare. Intervalele lăsate între

baraje pentru retragerea forțelor de acoperire se închid imediat după finalizarea retragerii acestora.

Angajarea decisivă a inamicului se face în zona principală de operații, urmărindu-se respingerea atacului în fața limitei dinaintea apărării, interzicerea pătrunderii acestuia în interiorul apărării și pe flancuri, nimicirea inamicului pătruns, câștigarea inițiativei și trecerea la contraofensivă/contraatac. De regulă, inamicul încearcă să lanseze lovitura principală imediat ce dispune de informațiile și datele de cercetare adecvate. Atacul principal poate fi sprijinit prin alte atacuri subsidiare, prin acțiuni ale forțelor aeropurtate și ale forțelor aeromobile către zona de spate a forțelor proprii. Când inamicul trece la ofensivă, forțele proprii ocupă pozițiile pregătite și îl angajează prin focul executat cu toate categoriile de armament, acționând cu precădere asupra blindatelor și personalului din cadrul forțelor principale pentru a-l obliga să renunțe la ofensivă. Pe măsura apropierea inamicului de limita dinainte a forțelor proprii, înaintarea acestuia se încetinește prin canalizarea și aglomerarea acestuia în culoarele de trecere prin baraje (puncte obligatorii de trecere) și în sectoarele de rupere. În această fază a operației, sprijinul de foc trebuie realizat la intensitate maximă, atât cu mijloace terestre, cât și cu cele aeriene, exploatându-se vulnerabilitățile crescute a inamicului.

Pentru apărarea împotriva blindatelor, la nivelul grupării de forțe se organizează sistemul apărării antiblindate, prin integrarea tuturor mijloacelor antiblindate, specializate, nespecializate sau improvizate. În cadrul acestui sistem, se organizează forțe de intervenție antiblindate (din unitățile de artillerie antiblindate) și forțe de intervenție antiblindate aeromobile (din elicoptere antiblindate sau de atac). Sistemul apărării antiblindate se concentrează pe căile probabile de acces ale inamicului.

Coordonarea optimă a barajelor și obstacolelor cu mijloacele mobile duce la creșterea eficienței luptei antiblindate prin canalizarea inamicului pe direcțiile și în raioanele cele mai favorabile pentru nimicirea acestora prin focul artilleriei și rachetelor antitanc, al tancurilor, elicopterelor și mijloacelor de aviație specializate.

Organizarea dispozitivului de apărare implică și stabilirea unei rezerve, pentru rezolvarea situațiilor neprevăzute. Valoarea rezervei se stabilește în funcție de forțele avute la dispoziție, dar trebuie să fie suficient de puternică pentru a îndeplinirea misiunilor specifice în operația de apărare: participarea la oprirea unor forțe ale inamicului pătrunse în mod surprinzător în dispozitivul de apărare; distrugerea/neutralizarea inamicului pătruns în interiorul apărării prin participarea la contraatacul executat cu forță de sprijin nemijlocit al efortului principal; distrugerea/neutralizarea forțelor inamicului infiltrate prin surprindere pe la flancuri și intervale sau lansate în zona de spate a grupării. Rezerva trebuie să fie suficient de mobilă pentru a interveni în timp scurt pe orice direcție din cadrul zonei de operații a grupării.

În cazul în care forțele proprii nu reușesc oprirea ofensivei inamicului, trebuie să treacă la desfășurarea unei operații de întârziere, pentru a câștiga timp prin încetinirea ritmului de înaintare a inamicului. Scopul operației de întârziere va fi evitarea pierderilor și asigurarea timpului necesar sosirii forțelor aliate în teatrul de operații și introducerii acestora în operație. Condițiile în care se execută operația sunt, de regulă, defavorabile trupelor proprii: situație aeriană dezavantajoasă; inițiativa de partea inamicului; superioritate numerică și operativ-tactică a acestuia. Operația de apărare (de întârziere) se desfășoară până la oprirea ofensivei inamicului, asigurându-se concomitent introducerea în operație a forțelor aliate.

Faza 3: Executarea contraofensivei/contraatacului

Scopul contraofensivei este înfrângerea inamicului și expulzarea forțelor acestuia de pe teritoriul național. Trecerea la ofensivă este condiționată de existența unor condiții favorabile forțelor proprii, în principal de o situație aeriană favorabilă și de un raport de forțe superior, rezultat în urma desfășurării operației de apărare.

Prin executarea operației ofensive se urmărește neutralizarea, nimicirea sau capturarea forței vii; neutralizarea sau distrugerea mijloacelor de luptă ale inamicului; ocuparea obiectivelor stabilite; privarea inamicului de resurse; obținerea de informații; inducerea în eroare a inamicului; și dezorganizarea dispozitivului și acțiunilor acestuia.

În cazul în care situația operativ-tactică nu permite desfășurarea unei ofensive decisive și cu pierderi minime, forțele proprii vor menține pozițiile până în momentul angajării forțelor aliate și asigurarea unor condiții cât mai favorabile pentru trecerea la ofensivă.

Faza 4: Refacerea apărării pe frontieră de stat

Desfășurarea etapelor 3 și 4 se va executa, probabil, împreună cu forțele aliate, în funcție de rapiditatea introducerii acestora în operații, precum și de rezultatele operațiilor desfășurate de forțele românești.

Refacerea apărării pe frontieră de stat poate constitui un obiectiv propriu, modul de gestionare a situației post-conflict depinzând de opțiunea factorilor de decizie de la nivelul Alianței sau naționali.

După terminarea războiului, forțele proprii trec, fără pauză, la activitățile post-conflict, până la atingerea scopurilor și obiectivelor strategice naționale (ale Alianței) prin desfășurarea de operații de stabilitate și sprijin. Încheierea operațiilor de stabilitate și sprijin are loc în momentul realizării

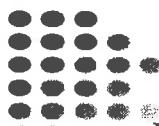

obiectivelor și luării de către autoritățile constituționale abilitatea de a decide de retragere a forțelor.

Concluzii

În concluzie, misiunea Forțelor Terestre până la momentul angajării în luptă a forțelor aliate se poate caracteriza prin capabilitatea îndeplinirii unor operații complexe, pe spații largi, dar și în condiții de izolare, mari consumatoare de resurse materiale și umane, axate în principal pe interzicerea unor direcții importante, protecția unor obiective strategice și asigurarea

desfășurării forțelor aliate. Forțele Terestre trebuie să fie în măsură să execute întreg spectrul de operații, în orice loc de pe teritoriul național, într-un mod flexibil, cu o mare mobilitate spațială, fapt care să îi permită să exploateze la maximum resursele aflate la dispoziție și avantajele oferite de teritoriul național și, totodată, să creeze premisele succesului forțelor care urmează să intre în luptă, astfel încât la introducerea în luptă a forțelor aliate, Forțele Terestre să aibă, în continuare, capacitatea acțională și resursele necesare desfășurării de operații specifice apărării colective alături de acestea.

BIBLIOGRAFIE

1. Doctrina acțiunilor întrunite ale forțelor armate, București 2001.
2. F.T.-1 Doctrina operațiilor terestre, București, 2004.
3. F.T./I.-1 Manualul pentru luptă al brigăzii mecanizate (Infanterie, Infanterie Ușoară), București 2005.
4. S.M.G. / P.F. – 3.5. Manualul pentru organizarea de stat major și operații întrunite ale forțelor armate, București, 2004.
5. O.M.-1 Regulamentul mobilizării forțelor Armatei României, București, 2004.
6. O.M.-2 Instrucțiuni privind generarea și regenerarea forțelor/structurilor militare în situații de criză și la război, București, 2003.
7. O.M.-3 Manualul mobilizării comandamentelor, marilor unități și unităților, București, 2004.
8. Proiecția forței. Determinări - Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, București, 2004.

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

DEZBATERI DE IDEI - FORTELLE TERESTRE -

OPERATII DESFĂȘURATE DE FORTELE TERESTRE PENTRU APĂRAREA COLECTIVĂ A TERITORIULUI NAȚIONAL, ÎMPREUNĂ CU MARILE UNITĂȚI ȘI UNITĂȚILE ALIATE

Colonel Gheorghe MATEESCU

Colonel dr. Viorel OSTROPEL

Maior dr. Gabriel ACHIM

Belonging to NATO brings a fundamental change to the Romanian military and security strategy. There's a change from the security and defense focused on the capabilities of the nation to the security and defense focused on the allied capabilities.

The article presents a large theme, that is the operations deployed by the large units and the Romanian ones for the collective defense of the national territory, along with the large units and the allied ones. For the beginning, it presents the cases and conditions under which the Romanian state could be the target of an armed aggression then developing the possible strategy models of a combined armed aggression against Romania. There are also underlined the phases and stages of the aggression at the same time with planning of the response actions started and deployed during the beginning of the military action. In the end, the article presents the characteristics of the riot in a combined armed aggression, which involved the entire national territory along with the allied forces meant for the collective defense.

Introducere

Apartența la Alianța nord-atlantică aduce o modificare fundamentală a strategiei de securitate și, respectiv, militare a României. Se trece de la securitatea și apărarea centrate pe capabilitățile națiunii la securitatea și apărarea centrate pe capabilitățile aliate. În consecință, sintagma securitate națională își găsește tot mai multe puncte comune sau rezolvări în securitatea colectivă, iar apărarea națională, în apărarea comună. Astfel, prin renunțarea la unele atribute ale suveranității se caută obținerea unui plus de securitate, în special, acolo unde nici un stat nu poate spune că are suficient, adică în domeniul forțelor și mijloacelor la dispoziție/utilizabile pentru atingerea nivelului de securitate dorit sau resimțit ca necesar.

În consecință, planurile operative de apărare a teritoriului național se integrează pe deplin celor ale Alianței - orice amenințare sau atentat la integritatea teritorială a României fiind tratate ca o amenințare, respectiv atentat la integritatea teritorială a tuturor statelor aliate, presupunând intervenția automată a acestora – iar operațiile propriu-zise sunt conduse de către Comandamentul Aliat pentru Operații (Allied Command Operations-ACO).

Intervenția forțelor aliate are loc, de regulă, în concordanță cu planurile întocmite din timp de pace, în acest scop, prin procesul de planificare deliberată (Deliberate Planning). În situații neprevăzute, se aduc modificări planului inițial sau se elaborează un nou plan, când situația este complet modificată față de cea pentru care acesta s-a întocmit, proces denumit Contingency

Planning – Planificare pentru situații neprevăzute.

Componenta terestră a Armatei României va fi în întregime inclusă în Planurile de operație aliate pentru respingerea unei agresiuni asupra teritoriului României, ceea ce nu implică, în mod necesar, și angajarea simultană a tuturor structurilor Forțelor Terestre în operația principală. În funcție de situație și în raport cu timpul la dispoziție pentru operaționalizarea și dislocarea forțelor, este posibil, de exemplu, ca structurile din Forțele cu înalt nivel de operaționalizare (HRF) să acționeze încă din faza inițială a războiului, împreună cu Forța de Reacție Rapidă a NATO (NRF), a cărei dislocare pe teritoriul României poate avea loc chiar înainte ca unitățile noastre să atingă capacitatea de luptă maximă. Se are în vedere timpul de reacție al NRF/VHFR (Very High Readiness Forces), care este de 0-30 de zile, unele elemente fiind gata pentru începerea dislocării în maximum 5 zile de la primirea ordinului. Aceasta va depinde și de locul de dispunere a majorității structurilor componentei terestre a NRF, care poate fi, conform graficului în vigoare în prezent, la Comandamentul Principal NATO Nord (MNC North) sau la Comandamentul Principal NATO Sud (MNC South), distanțele diferind cu valori de ordinul a până la 2000 de kilometri.

Tipologia operațiilor desfășurate împreună cu NRF poate varia de la acoperirea frontierei pe direcția/direcțiile amenințare, la operații de apărare pentru oprirea și respingerea agresiunii și acțiuni preventive dincolo de frontieră de stat a României, la neutralizarea forțelor parașutate/debarcate în adâncimea teritoriului național sau anihilarea forțelor/grupărilor destabilizatoare din interior.

Pe măsura operaționalizării celorlalte structuri din compunerea Forțelor Terestre, respectiv dislocarea altor mari unități ale Alianței în zonă, amploarea operațiilor în care pot fi angajate unitățile noastre împreună cu

cele ale Alianței va crește, fie prin punerea în aplicare a planurilor întocmite din timp sau prin întocmirea unor planuri complet noi.

În ceea ce privește **valoarea componentei terestre a forțelor NATO** care pot acționa pe teritoriul României, există ca element de referință aşa-numitul *nivel de ambiție* al NATO ce prevede desfășurarea a 3 operații de amplitudine medie simultan, scop în care s-a stabilit operaționalizarea unui număr de corpuși de armată corespunzător acestui deziderat. Dacă avem în vedere situația cea mai grea, respectiv alte două conflicte/crise în desfășurare sau pe cale de a fi declanșate, valoarea componentei terestre a NATO poate varia de la o brigadă (valoarea actuală a componentei terestre a NRF), la un corp de armată (valoarea minimă a forțelor prevăzute a fi angajate în unul din cele trei conflicte, corespunzător nivelului de ambiție stabilit). Dar, în alte situații, valoarea forțelor terestre NATO angajate pe teritoriul României poate fi de câteva corpuși de armată.

Locul componentei terestre a Armatei României în cadrul operației de apărare colectivă a teritoriului național este în compunerea corpușilor/corpușilor de armată angajat/e de către NATO, dacă avem în vedere valoarea structurilor ce pot fi angajate, precum și caracterul, cel mai probabil gradual, al angajării. Totuși, probabilitatea executării unor operații cu caracter de independență pe direcții sau în zone izolate este destul de ridicată, scop în care, o posibilitate care poate fi luată în calcul este utilizarea, în acest scop, și după efectuarea completărilor necesare a cadrului de divizie declarat pentru NATO. Menținerea unității de acțiune a tuturor forțelor va fi asigurată de către Comandamentul Componentei Terestre a forțelor NATO (Land Component Command – LCC) angajate în operație. Utilizarea, în acest scop, a Comandamentului Forțelor Terestre este, cel puțin în acest moment, puțin probabilă deoarece nu a fost și nu se prevede certificarea sa de către

organismele abilitate ale NATO. Acesta poate asigura coordonarea unitară a unor operații desfășurate de către structuri ale forțelor române nereunite sub comandament NATO, relația sa cu LCC fiind una de control operațional.

Sub aspectul multinaționalității structurile Forțelor Terestre vor desfășura preponderent operații de tip combinat (multinațional) în diferite structuri aliate (corpuri de armată, divizii, brigăzi, batalioane/similare) împreună cu structurile aliate, iar operațiile independente sub comandament aliat vor avea o pondere mai mică în ansamblul acțiunilor. Având în vedere posibilitatea ca, în cazul unui conflict de mari proporții, cantitatea de forțe aparținând celorlalte națiuni să o depășească în mod semnificativ pe cea aparținând României, este foarte probabil să existe situații frecvente de operații exclusiv aliate – fără participarea forțelor române, decât cu elemente de legătură și, eventual, de informații militare.

În fine, în problema forțelor ce vor fi utilizate pentru anihilarea grupărilor ostile paramilitare, subversive, diversioniste din interior, cele mai potrivite par a fi structurile românești, care au planuri de cooperare cu structurile ministerului administrației și internelor, au experiență în acest sens și cunosc mai bine terenul și, uneori, chiar adversarul. Totuși pentru unele misiuni specifice operațiilor de stabilitate pot fi mai adecvate structurile militare aparținând altor națiuni, decizia în acest sens putând fi luată, de la caz al caz, prin cooperarea specifică dintre autoritățile naționale de comandă militară și comandanțul LCC sau al Comandamentului Aliat Principal (MNC) ce are în responsabilitate operațiile din zonă.

1. Fizionomia acțiunilor de răspuns declanșate și desfășurate în perioada de debut a confruntării militare

Pentru descifrarea fizionomiei acțiunilor de ripostă declanșate și desfășurate în perioada de debut a războiului, este

necesară abordarea ei din cel puțin două perspective:

a) prima – de relativă surprindere, pe fondul căreia agresiunea se va declanșa înainte ca întreg ansamblul definit de desfășurarea strategică, inclusiv prin proiectarea în teatrul de operații românesc a forțelor aliate destinate apărării colective să se fi consumat;

b) a doua – spre sfârșitul sau după desfășurarea strategică.

(1) În prima situație, riposta ar putea fi definită de următoarele elemente:

a) *scopul strategic* ar consta în justificarea acțiunilor militare, atragerea sprijinului internațional, anihilarea avantajelor inițiale ale agresorului și împiedicarea realizării de către inamic a faptului împlinit, crearea condițiilor favorabile continuării războiului pentru eliberarea cât mai rapidă a teritoriului național;

b) *forțele participante* - structurile aflate în serviciul de luptă permanent, aparținând tuturor categoriilor de forțe ale armatei, precum și cele din teritoriu, cu dislocare limitată destinate apărării colective pe teritoriul românesc sau în apropierea lui;

c) *spațiul de desfășurare* al acțiunilor militare, datorită unei posibile interpoziționări a forțelor inamicului, ar putea cuprinde atât zona de frontieră, pe principalele direcții de invazie, cât și raioanele din adâncimea teritoriului național în care trupe aeromobile, de cercetare-diversiune ori forțe paramilitare fidele agresorului acționează deja;

d) *durata* ar putea fi influențată de amplitudinea scopului, de valoarea resurselor angajate, de sensul manifestării opiniei publice mondiale și ar putea acoperi câteva săptămâni, necesare în primul rând derulării activităților specifice desfășurării strategice;

e) *inițiativa strategică* în fază inițială a confruntării armate va aparține agresorului; forțele proprii vor trebui să-și conserve un anumit grad al libertății de acțiune, asigurat în primul rând printr-o deplină disciplină în concepția, conducerea și execuția acțiunilor

desfășurate sinergic în cadrul ripostei; câștigarea și menținerea inițiativei locale, încă de la cele mai mici niveluri în toate domeniile angajate de confruntare, rămâne prioritară;

f) *acțiunile militare* vor avea ampolare diferită; inamicul va fi angajat pe întregul spațiu și în toate mediile supuse agresiunii, cu mare intensitate, utilizându-se toate formele de manevră, fiind posibilă materializarea simultană ori succesivă a întregii game de acțiuni militare.

Așadar, elementele de natură militară care vor contura fizionomia ripostei dată unei agresiuni armate combinează în perioada de debut a războiului vor reflecta, în principal, succesiunea măsurilor și acțiunilor specifice prin care se va materializa concepția de angajare a forțelor. Ca urmare a asimetriei ce va exista, de regulă, între numărul de misiuni de îndeplinit și posibilitățile, de multe ori limitate, ale structurilor militare de a executa simultan mai multe misiuni în cadrul unei reacții imediate, se impune o ierarhizare a priorităților în întrebunțarea forțelor de răspuns.

Din punct de vedere al intensității ripostei efortul se va concentra în primă urgență asupra grupării inamicului cu cel mai ridicat potențial de pericolozitate. În cazul agresiunii armate combine, caracterizată de interpoziționarea forțelor adversarului, gruparea de răspuns va acționa cu majoritatea forțelor pentru nimicirea detașamentelor înaintate care încearcă să realizeze pătrunderi în zona de frontieră, iar cu grupări secundare pentru blocarea și limitarea manevrei forțelor aeromobile care ar putea fi întrebunțate de către inamic, a grupărilor paramilitare și elementelor terorist-divisioniste care ar declanșa acțiuni agresive în interiorul țării, prin procedee specifice agresiunii indirecte.

Așadar, din punct de vedere operațional, în prima ipostază, marcată de posibilitatea realizării unei relative surprinderi de către adversar, răspota ar cuprinde trei etape relativ clar definite, respectiv:

a) acoperirea strategică a spațiului terestru, aerian și naval pe principalele direcții de invazie;

b) una-două operații combinate de apărare;

c) contraofensiva sau o operație combinată ofensivă care ar putea fi continuată în afara teritoriului național.

(2) În cea de-a doua situație, definită de finalizarea desfășurării strategice înainte ca agresorul să fi declanșat operația ofensivă strategică, răspota ar putea prezenta următoarele trăsături principale:

a) *obiectivele strategice* vor fi reprezentate de respingerea invaziei inamicului, zădănicirea ofensivei acestuia, probabil mai greu de realizat, interzicerea îndeplinirii de către adversar a obiectivelor planificate inițial, crearea condițiilor favorabile pentru declanșarea unor operații importante în cadrul multinațional pe timpul desfășurării ulterioare a războiului;

b) *forțele participante* sunt cele amintite în situația precedentă, amplificate prin generare/regenerare și operaționalizare graduală; este foarte posibil ca, în perioada de criză premergătoare declanșării agresiunii armate, dată fiind iminența conflictualității politice și probabilitatea înaltă a evoluției sale spre o confruntare militară, conform planurilor NATO, în teatrul de operații românesc să fie dislocate forțe aliate destinate apărării colective;

c) *spațiul de desfășurare* ar putea cuprinde întregul teritoriu național, pregătit încă din timp de pace în special în cadrul stăriilor de excepție premergătoare confruntării armate, prin realizarea infrastructurii necesare constituiri și acțiunii forțelor, capacitatei de comandă-control-comunicații-suport logistic specifice asigurării sprijinului națiunii gazdă; de menționat că, într-o conjunctură politico-militară favorabilă, asupra adversarului potențial pregătit pentru a trece în scurt timp la ofensiva strategică ori după declanșarea acțiunilor de invazie, pe direcții favorabile, de regulă, altele decât cele

active, grupările de forțe aliate aflate în apărare pot executa lovitură preventive în afara teritoriului național; cu alte cuvinte, în acest caz riposta dată unei agresiuni în perioada de debut a războiului poate angaja și spațiul inamicului;

d) durata, va fi marcată de desfășurarea strategică a resurselor naționale de securitate și apărare, executarea primelor operațiuni integrate, câștigarea inițiativei strategice și a supremaciei aeriene precum și realizarea manevrelor prevăzute pentru angajarea operațiilor ulterioare;

e) inițiativa strategică va aparține și în acest caz atacatorului și se exprimă prin posibilitatea acestuia de a alege obiectivele inițiale ale agresiunii, momentul, direcțiile, forțele și modalitățile acțiunale; conjugată însă cu nerealizarea surprinderii la nivel strategic ori tehnologic, această inițiativă poate fi de scurtă durată și ea va fi contracarată prin desfășurarea tuturor activităților circumscrise ripostei în toate domeniile, în volumul și la termenele planificate.

În perioada de debut a războiului, riposta dată agresorului include acțiuni specifice tuturor domeniilor de confruntare, prin care se urmărește atingerea unui nivel cel puțin acceptabil al capacitatii de a face față unor situații complicate, acestea constând în:

a) deplasarea forțelor destinate apărării teritoriului pe direcțiile și în raioanele favorabile angajării inamicului trecut la agresiune, fie în zona de frontieră, fie în adâncimea teritoriului național, în general, în raioane cu obiective de importanță strategică și operativă;

b) desfășurarea conducerii strategice;

c) redislocarea unor structuri ale forțelor aeriene și ale celor navale;

d) măsuri și acțiuni specifice pentru trecerea economiei la starea și producția de război;

e) evacuarea populației din zona operațiilor;

f) definitivarea unor lucrări de infrastructură;

g) operaționalizarea planurilor referitoare la suportul oferit forțelor aliate în calitate de națiune găzădă / IINS;

h) acțiuni politico-diplomatice pentru crearea unui climat internațional favorabil țării noastre.

Dinamica primei operațiuni de apărare strategică ar putea evidenția desfășurarea concomitentă ori succesivă a unor acțiuni de luptă de amploare și în medii diferite, astfel:

a) confruntarea cu Forțele Speciale ale inamicului și acțiunea unor Forțe Speciale proprii în teritoriul adversarului;

b) confruntarea în sfera luptei radioelectronice;

c) operații pentru restabilirea ordinii constituționale grav afectate;

d) acțiuni specifice luptei aeriene, de apărare antiaeriană și navală;

e) acțiuni de luptă antidesant și împotriva unor forțe interne înarmate ostile;

f) riposte ofensive la toate nivelurile împotriva grupării principale de invazie;

g) lichidarea urmărilor atacurilor executate de către adversar în toate mediile.

În etapa de debut a confruntării militare, adversarul va fi angajat gradual și selectiv, doar pe/în anumite direcții și raioane în care, prin acțiunile executate, dispune de un potențial de pericolozitate deosebit pentru desfășurarea ulterioară a ripostei. În spațiul național neangajat de agresiune se vor executa numai acțiuni cu rol de supraveghere și siguranță strategică.

2. Caracteristicile ripostei la o agresiune armată combinată, susținută în spațiul uneia sau a două zone de operații

Pentru a desprinde elementele de specificitate ale ripostei dată unei agresiuni armate combine, susținută în spațiul uneia sau a două zone de operații, poate fi aleasă ipoteza unui atac dinspre nord și/sau est în zonele de operații de est și/sau sud-est, variante mai puțin studiate în trecut, iar

abordarea analizei se va face din perspectiva următoarelor elemente:

a) principalele etape ale desfășurării riposteînperioada de debut a războiului precum și în faza maximă a acestuia;

b) particularitățile generării, regenerării și susținerii logistice a forțelor;

c) aspectele definitorii ale manevrei și protecției.

În ambele ipoteze, indiferent de direcția din care adversarul va declanșa agresiunea externă, acesta va întrebuița structuri terorist-diversioniste și trupe specializate aeropurtate în principal în trecătorile Carpaților Orientali și la cursurile de apă pentru cucerirea unor capete de pod, care vor fi dezvoltate ulterior. Pentru organizarea riposteînprincipalădatăagresorului trebuieținut seama de principalele caracteristici ale zonelor amintite, constând în delimitarea lor de către Carpații Orientali, respectiv de către Marea Neagră și Delta Dunării, amplasarea unor obiective de importanță strategică și operativă în spațiul descris, existența pe teritoriul zonelor respective a unor raioane sensibile din punct de vedere al reprezentării etnice, precum și incertitudinile specifice perioadei de criză și de debut al războiului. Toate acestea fac necesară dislocarea unităților încă din timp de pace într-o asemenea configurație care să le permită intervenția rapidă și eficientă în oricare din compartimentele amenințate, fără manevre suplimentare cel puțin în faza inițială a confruntării.

(1) În ceea ce privește caracteristicile ripostei, aceasta ar putea cuprinde în perioada de debut a războiului, două etape cu un conținut relativ distinct din punct de vedere al acțiunilor militare, respectiv:

a) *etapa intâi* - concomitent cu acoperirea spațiului terestru, aerian și naval, definitivarea desfășurării strategice și pregătirea primei operații de apărare strategică - efortul va fi direcționat spre respingerea acțiunilor specifice agresiunilor din interior, prin executarea unor operații de

isolare a raioanelor și de restabilire și apărare a ordinii constituționale grav afectate, executate de forțele principale de ordine publică în cooperare cu forțele complementare și cele de excepție;

b) *etapa a doua* - marcată de stabilitatea controlată a situației în adâncimea teritoriului național - va fi definită de executarea concomitentă sau alternantă, în funcție de evoluția situației în teatru, a unor operații de apărare și, local, ofensive, cu un pronunțat caracter integrat.

(2) Pe timpul desfășurării ulterioare a războiului, riposta va atinge nivelul său maxim de manifestare.

În această etapă, simultan cu acoperirea, cu scop de siguranță strategică, a zonelor neangajate de confruntarea armată în spațiul supus agresiunii se vor executa succesiv operații de apărare strategică, prin care se vor crea condițiile ca, după o pauză operativă sau fără ca aceasta să fie necesară, gruparea principală de forțe să-și schimbe atitudinea iar ulterior, prin trecerea la executarea operației ofensive strategice și finalizarea obiectivelor acesteia, se va putea realiza scopul strategic politico-militar al apărării armate a țării. Pe timpul executării acțiunilor militare circumscrisă acestor două tipuri de operații, îndreptate cu precădere asupra inamicului din exterior, în egală măsură se va acționa pentru respingerea acțiunilor agresive interne, pentru controlul ferm al zonelor / raioanelor cu potențial ridicat și manifestat de risc, din interiorul / adâncimea teritoriului național.

(3) Angajarea forțelor sistemului național de securitate și apărare în acțiuni duse în întregul spațiu terestru, aerian și naval al țării supus agresiunii este expresia omnidirectionalității reacției de răspuns la acțiunile agresorului, iar frecvențele schimbări ale atitudinii forțelor proprii sunt expresia caracterului pulsatoriu al acțiunilor forțelor proprii, ca o reacție la atitudinea agresorului.

Așadar, din punct de vedere structural riposta armată la o agresiune combinată, caracterizată prin onmidirecționalitate și ritm pulsatoriu se referă la:

a) acțiunea forțelor aflate în serviciul de luptă permanent și a celor în teritoriu, ca o posibilă continuare a măsurilor întreprinse încă din perioada de criză premergătoare agresiunii, în special în sfera confruntării electromagnetice, psihologice și imagologice;

b) acoperirea spațiului terestru, aerian și naval al țării, ca o expresie a omnidirecționalității reacției de răspuns;

c) lupte și bătălii aeriene și de apărare antiaeriană a teritoriului;

d) apărarea strategică în spațiul supus nemijlocit agresiunii, în timp ce în celelalte zone și direcții strategice se realizează acoperirea cu rol de siguranță strategică.

În cadrul apărării, principalele acțiuni specifice vor fi:

- a) contraatacuri, contralovituri;
- b) operații antidesant;

c) acțiuni specifice, chiar lupte și operații de restabilire și apărare/menținere a ordinii publice în zona de frontieră ori în adâncimea spațiului propriu, împotriva formațiunilor paramilitare, teroriste, diversioniste, ostile, care execută acțiuni agresive în/din interiorul țării;

d) ofensiva strategică, la care se trece după o perioadă necesară îndeplinirii obiectivelor de către apărarea strategică, respectiv - oprirea ofensivei grupării principale de invazie, slabirea substanțială și uzarea marilor unități adverse care au atacat pe direcțiile ofensive strategice, obținerea libertății de acțiune.

După finalizarea acesteia, se va proceda la reorganizarea de ansamblu a acoperirii strategice în zona supusă agresiunii și constituirea rezervelor în vederea trecerii, la nevoie, și la alte acțiuni, fie ofensive, fie de apărare sau la urmărirea forțelor agresorului în afara teritoriului național, în funcție de caracteristicile situației strategice și a conjuncturii politico-militare nou create.

Evident că, în cadrul ripostei la o agresiune armată combinată susținută în spațiul unuia sau al celor două zone de operații, conducerea va prezenta anumite particularități. Ele vor fi generate, pe de o parte, de modul în care se vor prezenta factorii situației, iar pe de o parte, de capacitatea organelor noastre de conducere de a controla sau modela respectivii factori în favoarea trupelor proprii.

(4) Indiferent de direcția din care s-ar produce agresiunea, dispozitivul trebuie să asigure:

a) realizarea grupării de forțe pentru acoperire de către marile unități și executarea manevrei de forțe și mijloace, situație în care este posibilă în mod frecvent angajarea luptei de întâlnire;

b) interzicerea unor direcții de pătrundere a adversarului în cadrul dispozitivului de acoperire și asigurarea dominației propriei continue în adâncimea teritoriului național prin respingerea acțiunilor agresive interne;

c) realizarea unei apărări ferme și stabile;

d) interzicerea dezvoltării ofensivei inamicului pe direcții de manevră și menținerea fermă a unor obiective cu valoare strategică - trecătorile din Carpați; trecerile permanente peste Dunăre;

e) angajarea ofensivă hotărâtoare a inamicului și eliberarea teritoriului național.

Un element major de particularitate în exercitarea conducerii ripostei atât în etapa inițială, cât și pe timpul desfășurării ulterioare a războiului, îl reprezintă în actualul context, transferul de autoritate adică acel ansamblu de activități și acțiuni desfășurate de structurile operaționale și teritoriale de conducere, la ordinul eșaloanelor superioare, pentru punerea la dispoziție și preluarea forțelor operaționalizate, în vederea constituirii grupării de forțe acționale destinate pregătirii și ducerii acțiunii militare.

În egală măsură, imperativul sustenabilității elementelor dispozitivului

strategic, în vederea îndeplinirii scopurilor pentru care au fost create, presupune anumite particularități. Sustinerea logistică a acțiunilor se va executa de către baze logistice diferite, de unde necesitatea asigurării stocurilor de materiale și a capabilităților specifice de mențenanță, dar și a menținerii viabilității căilor de comunicații de toate tipurile, în special rutiere, în lungul trecătorilor din Munții Carpați și a trecerilor permanente peste cursurile de apă importante.

Succesul acțiunilor militare planificate și desfășurate în cadrul ripostei, atât în perioada ei de debut cât și ulterior acesteia, este strâns legat de manevra adoptată, la toate nivelurile. Având în vedere structura Armatei României și o posibilă angajare singulară a ei în etapa de început a confruntării armate, se poate aprecia că, dacă la nivel tactic și operativ este posibilă aplicarea întregii game a formelor de manevră, la nivel strategic, aducerea forțelor române într-o poziție favorabilă față de adversar se va face pornind numai din poziție centrală, pe direcții interioare. Înțînd cont de faptul că riposta va fi dată unei posibile agresiuni armate combine, cu acțiuni agresive interne, siguranță și protecția grupărilor de manevră pe toată adâncimea spațiului în discuție, rămân o prioritate permanentă.

3. Riposta la agresiunea armată combinată, care angajează întregul spațiu național

O agresiune combinată care să angajeze militar încă din perioada de debut al războiului întregul spațiu național este, în actualul context geostrategic, puțin probabilă. Pornind însă de la principiul pregătește-te pentru ce-i mai rău, nu se exclude posibilitatea ca, în cazul unei evoluții nefavorabile pe timpul desfășurării ulterioare a războiului, confruntarea armată să cuprindă în aria sa de manifestare teritoriul național în integralitatea sa. La această situație complexă s-ar putea ajunge prin combinarea, sub diverse forme, a următoarelor premise:

a) agresiunea armată va debuta posibil cu ample acțiuni agresive interne;

b) concomitent, puternice grupări de forțe adverse vor trece la invazie în zona de frontieră, în una-două zone de operații;

c) pe măsura derulării conflictului, sub diverse motive - umanitare, de exemplu, se vor putea produce ingerințe în conflict, de partea atacatorului, a unor terți cu interes explicit sau implicit în zonă.

Din aceste motive, se poate aprecia că în perioada de debut a conflictului, riposta va prezenta ca principale elemente de manifestare, particularitățile prezentate în subcapitolele precedente. Ulterior, într-o concepție unitară, sinergică, acțiunile circumscrise ripostei date de statul român unei agresiuni armate combine care ar angaja întregul spațiu național, vor fi marcate de:

a) adoptarea/menținerea acoperirii cu rol de siguranță strategică în zonele neatacate sau mai puțin amenințate, care să includă numai forțele și mijloacele strict necesare; este posibil ca aliniamentul pe care se va organiza aceasta să nu coincidă în anumite zone cu frontiera de stat; trebuie avut în vedere că respectiva operație se poate desfășura în oricare din etapele războiului când, în urma succesului parțial înregistrat de inamic, o parte din teritoriul național se va afla, temporar, sub ocupația acestuia și pe direcțiile respective, nu se prevede reluarea acțiunilor militare majore; pe lângă necesitatea respectării principiului economiei forțelor și mijloacelor, acoperirea este determinată în egală măsură și de configurația, sub aspecte calitative și cantitative, prezentă dar mai ales viitoare a sistemului național de securitate și apărare și, în special, a Armatei României;

b) necesitatea realizării unor dispozitive acționale adecvate; aceasta se va îndeplini prin reconfigurarea premeditată sau impusă de evoluția situației, a dispozitivelor inițiale fără a se pierde din vedere constituirea/reconstituirea rezervelor tactice,

operative și strategice; o importanță majoră în acest caz revine atât manevrei de forțe și mijloace executate la toate nivelurile, cât și infrastructurii teritoriale, în special comunicațiilor - de orice natură, din spațiul confruntării militare;

c) pentru executarea la nivel strategic a manevrei din poziție centrală, unul din factorii principali de succes, îl constituie păstrarea trecătorilor din Carpați care asigură legătura între zonele de operații;

d) menținerea cu fermitate a unor zone/radioane pregătite pentru apărare de lungă durată în adâncimea dispozitivului de acțiune al inamicului, constituie un element favorabil ripostei;

e) păstrarea stabilității și libertății de acțiune în zona de interior, cumulată cu susținerea efortului de război de către populație, un avantaj strategic cu valoare de atu; iată de ce, încă din perioada inițială a ripostei, o parte din forțele și mijloacele disponibile vor trebui destinate respingerii / lichidării acțiunilor agresive interne; fie că este vorba de lupte, operații antidesant, fie de acțiuni specifice de restabilire / impunere și menținere a ordinii constituționale grav afectate, raionul / radioanele cu potențial de risc pronunțat, vor trebui permanent monitorizate;

f) desfășurarea atât în mod independent, dar mai ales integrat, a unor acțiuni militare specifice și de către Forțele Navale; lupte, operații aero-terestru-navale ori în altă combinație, împotriva inamicului care acționează dinspre mare sau peste fluviul Dunărea.

În încercarea de a identifica principalele elemente care vor contura în final apărarea colectivă a teritoriului românesc, poate fi avansată următoarea derulare secvențială a ripostei:

a) confruntarea informațională, psihologică și imagologică;

b) riposta dusă în spectrul electromagnetic îndeosebi pentru contracararea acțiunilor de orbire sau

decapitare a conducerii trupelor noastre și pentru dezorganizarea sistemului de conducere al agresorului;

c) operații aeriene și de apărare antiaeriană a teritoriului, în principal pe direcțiile care conduc către obiective de importanță strategică și operativă din zona de frontieră și din adâncimea teritoriului național;

d) acțiuni militare care, ca ampoloare pot avea valoare de lupte și chiar operații desfășurate de către forțele principale de ordine publică, în cooperare cu forțele complementare și cele de excepție, desfășurate în radioane situate în zona de graniță și/sau în adâncime, pentru contracararea acțiunilor agresive din interior și asigurarea stabilității interne;

e) acoperirea cu rol de siguranță strategică pe majoritatea direcțiilor probabile de invazie a inamicului și care ulterior, în funcție de evoluția situației, pe măsura generării și operaționalizării forțelor se va transforma în prima operație de apărare de nivel strategic;

f) operații antidesant, atât în zona de frontieră, în special la fluviu și pe litoral împotriva inamicului care urmărește cucerirea unor capete de pod în scopul exploatarii ulterioare a acestora, cât și împotriva inamicului debărcat ori parașutat în radioane favorabile din adâncime, împotriva grupurilor de cercetare-diversiune, teroriste sau paramilitare care acționează în interiorul teritoriului național;

g) operația de apărare, dusă în zona de frontieră, pe direcțiile în care inamicul a trecut la ofensivă.

Operația de apărare va avea drept scop strategic general:

a) respingerea ofensivei grupării de invazie;

b) menținerea cu fermitate a celei mai importante părți din spațiul supus confruntării militare;

c) producerea de pierderi însemnante atacatorului;

d) crearea condițiilor favorabile trecerii la ofensiva strategică.

Scopul strategic general se va realiza prin:

a) executarea unor acțiuni de luptă defensive pentru păstrarea celor mai importante obiective, printre care un loc central îl ocupă municipiul București, capitala țării;

b) polarizarea unor forțe importante ale inamicului în jurul unor focare deosebit de active ale apărării - Depresiunea Maramureșului, Porțile Someșului, Mureșului și Focșanilor, sectoarele favorabile pentru forțarea fluviului Dunărea, porțiuni din zona Litoralului românesc, în special zonele portuare și Delta Dunării, trecătorile din Munții Carpați etc.;

c) fragmentarea / disocierea grupărilor de ofensivă;

d) organizarea unor raioane de apărare de lungă durată;

e) executarea oportună a unor puternice riposte ofensive, de amploare diferită, dar într-o concepție integratoare; într-un context politico-militar favorabil, riposta ofensivă a apărării poate culmina cu desfășurarea celei mai ample și mai puternice forme a sa – contraofensiva.

După instalarea unui răgaz strategic ori în absența acestuia, riposta armată dată de către forțele aliate unei agresiuni combine, își va schimba fizionomia prin trecerea la fază ei cea mai dinamică – ofensiva strategică, prin executarea uneia sau mai multor operații ofensive strategice, în oricare dintre zonele de operații de pe teritoriul național. Scopul strategic al acesteia va consta în:

a) nimicirea unei / unor grupări mari și importante de forțe atacatoare;

b) eliberarea teritoriului național, în integralitatea sa.

Aceasta se va realiza prin:

a) crearea și exploatarea permanentă a condițiilor favorabile ducerii unor acțiuni decisive, continue;

b) străpungerea rapidă a dispozitivelor defensive adverse;

c) menținerea unor ritmuri înalte de pătrundere și cucerirea rapidă a celor mai importante obiective din teritoriul deținut de adversar;

d) generalizarea treptată a acțiunilor ofensive în întregul spațiu al operației strategice;

e) limitarea continuă a libertății de acțiune, îndeosebi a celei de manevră a forțelor și mijloacelor adverse;

f) asigurarea supremăției aeriene și sprijinul aerian continuu al grupărilor ce acționează pe direcțiile importante;

g) exploatarea oportuna a oricărora succese înregistrate în confruntarea cu inamicul.

După ajungerea trupelor pe aliniamentul final, se vor executa acțiuni militare specifice pentru reorganizarea apărării sau trecerea unor grupări de forțe la acoperire în zona de frontieră și pentru desăvârșirea nimicirii inamicului încercuit pe timpul operației ofensive. În anumite condiții, în funcție de decizia politică și strategică, trupele române în cooperare cu forțele aliate vor trece la urmărirea forțelor agresorului în afara teritoriului național.

Concluzii

1. În ciuda unei îmbunătățiri semnificative a situației securității celor mai multe state datorată în principal extinderii geografice a procesului de democratizare, rămân totuși serioase amenințări la adresa intereselor fundamentale ale acestora. Neconvenționale și asimetrice, noile riscuri privitoare la securitatea statelor, între care se detăsează ca potențialitate *terorismul*, reclamă dezvoltarea unor noi tipuri de solidaritate internațională, atât în cadrul alianțelor cât și în cel al unor „coalii de voință”, având ca obiective primordiale prevenirea conflictelor, gestionarea crizelor și menținerea păcii.

2. Specialiștii fenomenului militar recunosc, în urma studierii confruntărilor

militare recente, indicii unei schimbări profunde în modul de a purta un război. Preocuparea pentru controlul permanent al nivelului de violență și pentru diminuarea pagubelor și victimelor colaterale, precum și suportul asigurat de o tehnologie performantă, au determinat rafinarea căilor prin care se poate angaja adversarul. Astfel, concepte și sintagme precum: războiul informațional, războiul în rețea, operații speciale, acțiuni militare integrate, executate cu o precizie chirurgicală sau angajamentul selectiv de precizie, dominația multispectrală și acțiuni militare omnidirecționale, desfășurate în ritm pulsatoriu etc. sunt nelipsite din abordările celor avizați. Totodată, ei sunt de acord că națiunile cu o populație eterogenă, multietnică și pluriconfesională, cu oarecare instabilitate politică și economică și neconsolidate democratic, rămân extrem de vulnerabile în fața agresiunilor armate combinate, componente interne a acestora (acțiunilor agresive din interior) revenindu-i un rol tot mai însemnat.

3. Modelul strategic cel mai probabil al unei agresiuni armate împotriva statului român, va fi definit de combinarea în proporții variabile, a unei agresiuni militare

directe cu acțiuni agresive interne. În ceea ce privește fizionomia agresiunii, ea va fi prezentă în trei faze relativ distincte. Cea intermediară, va fi marcată de violență extremă a luptei armate și se va desfășura probabil în etapele clasice: operații speciale pe fondul unei confruntări informaționale susținute, operații care vizează paralizarea sistemelor de conducere, asigurare, protecție și logistică, operații strategice ofensive cu integrarea acțiunilor componentelor aero – naval – terestre ale agresiunii din exterior și coordonarea lor cu acțiunile agresive interne. În finalul confruntării, agresorul va transfera rolul principal dinspre instrumentul militar de putere către diplomație, pentru statuarea contextului rezultat și stabilirea condițiilor de pace.

Pe fondul unui mediu internațional în care imprevizibilul și instabilitatea induc cu generozitate o serie întreagă de provocări la adresa securității statelor, abordarea problematicii sugerată de tema prezentei lucrări nu poate fi exhaustivă. Națională sau colectivă, apărarea țării rămâne în definitiv, un subiect de reflecție atemporal pentru toți cei preocupați de asigurarea ei.

BIBLIOGRAFIE

1. Doctrina acțiunilor întrunate ale forțelor armate, București 2001.
2. F.T.-1 Doctrina operațiilor terestre, București, 2004.
3. F.T./I.-1 Manualul pentru luptă al brigăzii mecanizate (Infanterie, Infanterie Ușoară), București 2005.
4. S.M.G. / P.F. – 3.5. Manualul pentru organizarea de stat major și operații întrunate ale forțelor armate, București, 2004.
5. Proiecția forței. Determinări - Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, București, 2004.
6. Doctrina pentru planificarea operațiilor întrunate, București, 2003, p.9.

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

OPINII PRIVIND TRANSFORMAREA

DEZBATERI DE IDEI FORȚELOR AERIENE PÂNĂ ÎN ANUL 2007 - FORTELLE AERIENE -

General-maior prof. univ. dr. Mihail ORZEATĂ
Statul Major al Forțelor Aeriene

Adoptarea principiului transformării continue de către Alianța Nord-Atlantică impune României nu doar să își asume acest principiu, ci și să identifice modalitățile specifice de aplicare a sa, în toate domeniile de activitate. De asemenea, transformarea trebuie să vizeze atât participarea țării noastre la eforturile NATO de adaptare continuă la tendințele de evoluție ale mediului de securitate, cât și transferul în planurile conceptual, structural, acțional și infrastructural de la apărarea națională la apărarea colectivă.

Ca parte a sistemului militar național, Forțele Aeriene își vor integra propriile eforturi de transformare astfel încât să contribuie la îndeplinirea obiectivelor stabilite de „Strategia de transformare a Armatei României”, aprobată prin Hotărârea Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr.S.26 din 13.02.2006.

În scopul stabilirii obiectivelor, direcțiilor și etapelor transformării Forțelor Aeriene se impune, mai întâi, să evaluăm

tendențele de evoluție ale mediului de securitate și posibilitățile proprii de a răspunde riscurilor și amenințărilor și de a fructifica oportunitățile identificate în cadrul acestei analize.

1. Evaluarea mediului de securitate

1.1. Mediul internațional de securitate

Majoritatea covârșitoare a specialiștilor militari străini și autohtoni consideră că riscul producerii unui conflict armat major este foarte mică în următorii ani. Statutul României de membru al celei mai puternice alianțe politico-militare din lume – NATO – asociat cu relațiile bune existente între statele membre ale Alianței Nord-Atlantice și cele aspirante la statutul de membru al acesteia, constituie condiții favorizante pentru desfășurarea în bune condiții a unor transformări majore. Această concluzie este importantă deoarece transformarea are o componentă indusă de vulnerabilitate deoarece, în această perioadă, organismul militar are capabilități diminuate

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

de răspuns la provocări și există riscul exploatarii acestei vulnerabilități de către forțe ostile.

Deocamdată nu putem identifica un inamic potențial, în sensul că nu există nici un stat sau grup de state suficient de puternic pentru a declanșa o agresiune asupra NATO și nici nu cunoaștem cauze care ar putea genera un asemenea conflict. Cu toate acestea „lumea continuă să fie puternic conflictuală”¹, iar lecțiile istoriei demonstrează că un război „poate să erupă oricând, într-un viitor, din cauze necunoscute astăzi”². De aceea, chiar dacă are o probabilitate redusă de producere, nu trebuie exclusă ipoteza unui conflict armat convențional în care România să fie atrasă. Deși este greu de imaginat scenariul care ar putea conduce la un conflict convențional armat major, nu trebuie să excludem nici o dezvoltare, inclusiv eroarea în abordarea unei crize, amplificată prin gestionarea necorespunzătoare în timpul evoluției spre conflict. Din această categorie de scenarii ar putea face parte poziția Iranului față de Israel, exprimată de președintele Ahmadinejad („Israelul ar trebui șters de pe hartă”³) la care se pot asocia circumstanțele agravante ce decurg din refuzul aceluiași stat de a primi inspecții inopinate ale Agenției Internaționale pentru Energie Atomică la instalațiile sale nucleare. Această atitudine a Iranului a stârnit, deja, reacții din partea comunității internaționale care iau în calcul nu doar impunerea de sanctiuni, ci chiar și o soluție militară de distrugere a reactoarelor nucleare iraniene. În această eventualitate, Iranul ar putea riposta atacând state aliate ale României iar țara noastră trebuie să își onoreze obligațiile asumate prin tratatele, convențiile și acordurile la care este parte.

¹ x x x – *Strategia de Securitate Națională a României*, București, 2006 (proiect), versiunea 21.02.2006, p.4.

² Jeffrey R.Barnett – *Future War, An Assessment of Aerospace Campaigns in 2010*, Air University Press, Maxwell Air Force Base, Alabama, U.S.A., 1996, p.26.

³ x x x – *Le Figaro* din 03.11.2005.

La declanșarea unui conflict armat convențional se poate ajunge și prin extinderea unui conflict regional activ sau care este activat din diverse cauze. După cum știm România este situată în proximitatea unor conflicte de acest gen (în Cauaz, în Transnistria, în Balcani și Orientul Apropiat) și de aceea există oricând riscul activării și extinderii unuia sau a mai multora dintre conflictele înghețate din vecinătatea noastră.

Proliferarea armelor de distrugere în masă constituie un risc cu tendințe de amplificare. Dezvoltarea tehnologică actuală, diseminarea fără discernământ a datelor despre armele nucleare, chimice și biologice și dorința de putere și recunoaștere internațională a unor lideri și regimuri nedemocratice au generat temeri justificate de producere și utilizare a acestor arme cu scopul impunerii unor puncte de vedere. Riscul este cu atât mai mare și produce îngrijorare deoarece tot mai mulți actori nonguvernamentali cu vederi extremiste amenință cu utilizarea acestor arme pentru a li se satisfacă revendicările (Al Qaeda, Iranul, Coreea de Nord etc.)

Recrudescența terorismului internațional constituie cea mai mare amenințare la adresa securității globale deoarece, în multe cazuri, s-a asociat cu extremismul politic și religios, cu intenția de utilizare a armelor de distrugere în masă și cu criminalitatea transnațională organizată. Dispunerea unor baze militare ale S.U.A. în România poate conduce la creșterea riscurilor unor atacuri teroriste asupra acestora și poate chiar și a altor obiective militare românești.

În concluzie, risurile și amenințările cele mai importante la adresa securității naționale a României, care trebuie luate în considerare la întocmirea concepției de transformare a Forțelor Aeriene, sunt: **terorismul internațional, proliferarea și întrebunțarea armelor de distrugere în masă, conflictele regionale (deschise, latente sau înghețate), criminalitatea internațională organizată și gestionarea**

necorespunzătoare a unor crize care poate genera conflicte.

Riscurile și amenințările menționate pot afecta Forțele Aeriene atât prin faptul că elemente structurale ale acestei categorii de forțe armate pot fi ținte ale unor atacuri (teroriste sau cu arme de distrugere în masă), personalul militar și civil ar putea fi atras în diferite activități ilegale, cât și prin creșterea responsabilității pentru anihilarea (contracararea) unor atacuri de tip Renegade, sau de altă natură, produse cu mijloace aeriene.

1.2. Mediul intern de securitate

Mediul intern de securitate este destul de stabil și nu se întrevăd conflicte majore sau situații care să altereze acest nivel. Cu toate acestea, există riscuri și amenințări la adresa securității naționale care pot influența desfășurarea normală a procesului transformării Forțelor Aeriene, concretizate în:

a) nealocarea resurselor necesare pentru îndeplinirea misiunilor și a obiectivelor stabilită, care pot genera:

- diminuarea nivelului de instruire a personalului (la nivel individual și entitate structurală);

- diminuarea capacitații de reacție și a credibilității organismului militar în rândul opiniei publice interne și a aliaților din NATO prin: uzura avansată (morală și fizică) a echipamentelor, a sistemelor de armă, a tehnicii de sprijin și a celei de suport logistic;

- degradarea infrastructurii: spații de cazare; spații de pregătire și servire a hranei; facilități pentru instrucție și menenanță; facilități pentru depozitare și sprijin logistic; facilități pentru sisteme de comandă-control-comunicații-computere și informații etc.;

- b) degradarea calității vieții personalului care poate conduce la diminuarea atractivității profesiei de militar și creșterea deficitelor de personal, cu consecințe negative importante în asigurarea capacitaților necesare;

c) catastrofe naturale care pot afecta locațiile unor entități structurale ale Forțelor Aeriene sau care impun utilizarea capacitaților de transport, adăpostire și salvare – evacuare în misiuni de intervenție umanitară și diminuarea capacitații de reacție a Statului Major al Forțelor Aeriene pentru îndeplinirea altor misiuni;

d) conflicte sociale sau de altă natură care impun intervenția Forțelor Aeriene în sprijinul autorităților centrale și (sau) locale;

e) atragerea unei părți din personalul Forțelor Aeriene în activități ale crimei organizate sau în alte activități ilegale, care produce diminuarea capacitaților fizice și morale ale Statului Major al Forțelor Aeriene de îndeplinire a misiunilor ce-i sunt repartizate.

Concluzia generală, desprinsă din evaluarea mediului de securitate, poate fi formulată astfel: **pe termen scurt și mediu nu există riscul unui conflict armat major în care să fie implicată România**. În consecință, sunt premise favorabile pentru transformarea Forțelor Aeriene, deoarece vulnerabilitatea organismului militar este puțin probabil să fie exploatață de forțe ostile. Chiar și în aceste condiții nu trebuie exclusă nici o ipoteză de lucru care prevede posibila agravare a climatului de securitate, căci numai așa poate fi eliminat elementul surpriză sau, cel puțin, pot fi diminuate consecințele surprinderii, dacă aceasta s-a produs.

2. Scopul fundamental și obiectivul transformării Armatei României

Alianța Nord-Atlantică, din care face parte și țara noastră, se află în plin proces de transformare, în vederea realizării capacitaților necesare îndeplinirii întregii game de misiuni rezultate din desfășurarea operațiilor de apărare colectivă și a celor de tip non-Art.5, atât în zona de responsabilitate cât și în afara acesteia.

Pe cale de consecință, Armata României se va transforma având drept **scop fundamental**: „realizarea capacitaților prin

care va răspunde provocările actuale și viitoare din mediul de securitate”⁴.

În deplin acord cu scopul fundamental, **obiectivul general** al transformării Armatei României este: „realizarea unei structuri moderne, complet profesionalizate, cu un grad sporit de mobilitate, eficientă, flexibilă, dislocabilă, sustenabilă, având capacitatea de a acționa întrunit și de a fi angajată într-un larg spectru de misiuni”⁵.

3. Obiectivul transformării Forțelor Aeriene

Corelând scopul fundamental și obiectivul general al transformării Armatei României cu concluziile reieșite din analiza mediului de securitate, cu stadiul actual al transformării Forțelor Aeriene și cu resursele alocate și previzionate, apreciez că obiectivul transformării Forțelor Aeriene, până în 2005, ar trebui să fie: *realizarea unei structuri de forțe echilibrată, înzestrată cu tehnică de luptă modernă și performantă, dislocabilă, sustenabilă și capabilă să îndeplinească orice tip de misiune, în cadrul oricărui gen de operații atât în zona de responsabilitate a NATO, cât și în afara acesteia.*

4. Transformarea Forțelor Aeriene în domeniile de bază

Transformarea în domeniile de bază va reflecta atît prevederile Viziunii Strategice a NATO⁶ (forțe cu capabilități crescute, apte să participe la operații bazate pe efecte și să realizeze victoria prin: superioritate decizională și informațională; capabilități de dislocare în orice teatru și de executare a oricărui tip de misiune și manevră; logistică și

susținere integrată etc.), cât și ale strategiei de transformare a Armatei României.

4.1. Transformarea în domeniul conceptual

Deși nu suntem la începutul procesului de transformare, încă se simte nevoie ca esența transformării să fie demitizată prin explicarea și prezentarea sa, astfel încât să fie înțeleasă corespunzător de către întregul personal, atât cel care elaborează concepții, strategii, planuri și programe, cât și cei care le implementează. În acest fel rezistența la schimbare se reduce fiindcă unitatea de concepție și acțiune, realizată prin eliminarea necunoscutelor și dubiilor, va genera angajarea, conform aşteptărilor, la eforturi intense și de durată.

Transformarea continuă trebuie să ne oblige să acceptăm, nu doar în principiu, ci și în planul practicii, că ceea ce a fost valabil până în urmă cu o perioadă de timp poate, sau nu, să își mențină valabilitatea. Din acest motiv se impune reevaluarea obiectivelor, a strategiilor, a concepțiilor, planurilor și programelor pentru a le adapta la noile condiții. Dacă nu vom reuși să ne racordăm mental mai întâi, la cea mai importantă cerință a transformării – schimbarea continuă – succesul stă sub semnul incertitudinii.

Nu este ușor, dar nici imposibil, să determinăm oamenii să renunțe la rutină și să se conformeze unor rigori care vor fi mereu adaptate la tendințele de evoluție ale mediului în care trăim și ne desfășurăm activitatea. Viteza cu care se vor petrece unele schimbări ar putea genera frustrări în rândul celor care nu sunt suficient de bine pregătiți. Din această cauză, autorii vizuinilor, ai concepțiilor, planurilor și programelor trebuie să devină „nuclee” care pregătesc personalul din sfera execuției (care implementează planurile și programele). În acest fel se va realiza o armonizare între concepție și execuție și desigur se vor elimina (sau cel puțin se vor diminua pînă la proporții acceptabile)

⁴ x x x Strategia de transformare a Armatei României, București, 2006, p.6.

⁵ Ibidem.

⁶ x x x Strategic Vision: „The Military Challenge”, publicată pe 23.08.2004 și recomandată națiunilor pentru studiu de Comitetul Militar al NATO prin decizia MCM 0054 – 2005 din 06.05.2005.

îndoielile, rezistența la schimbare și sentimentul frustrării.

În etapa în care ne aflăm este necesar să reafirmăm și să impunem respectarea principiilor după care se vor ghida acțiunile în acest domeniu: **continuitate, consecvență, eficiență și orientare proactivă**.

În conformitate cu principiul **continuității** vom păstra ceea ce a fost realizat și corespunde obiectivelor prezente și viitoare, vom accelera procesul de armonizare a reglementărilor naționale cu cele ale Alianței Nord-Atlantice, vom elabora concepții, planuri și programe care să corespundă obiectivelor generale și specifice ale Forțelor Armate, respectiv ale Forțelor Aeriene.

Având drept ghid principiul **consecvenței**, vom manifesta fermitate în urmărirea obiectivelor stabilite de factorii de decizie politico-militară și a celor asumate de către Forțele Aeriene și flexibilitate în alegerea căilor și mijloacelor de îndeplinire a obiectivelor. De asemenea, vom promova ideile și oamenii valoroși pentru a realiza coordonarea eforturilor din toate unitățile și domeniile de activitate. Vom monitoriza întregul proces și vom aplica, la momentul oportun, corecțiile care se impun.

Principiul **eficienței** va orienta eforturile noastre, astfel încât: să putem realiza o corelare permanentă între obiective și resursele disponibile, să dezvoltăm spiritul de echipă, să stimulăm personalul pentru a-și perfecționa cunoștințele și deprinderile și a-și ridica nivelul competenței și al performanțelor.

Principiul **orientării proactive** trebuie să ne ajute să investim în viitor prin: realizarea unor prognoze privind evoluția luptei în cea de-a treia dimensiune și a luptei integrate și implementarea concluziilor în planuri și programe de instruire a personalului și de modernizare (achiziție) a tehnicii, implementarea mentalității de învingător liderilor și luptătorilor, identificare a căilor de punere în valoare a potențialului ofensiv al

Forțelor Aeriene pe timpul îndeplinirii misiunilor repartizate.

4.2. Transformarea în domeniul resurselor umane

Omul este cea mai importantă resursă de care dispunem și de aceea este necesar să îi acordăm cea mai mare atenție în procesul de selecție, instruire și promovare.

În domeniul resurselor umane vom avea în vedere îndeplinirea următoarelor cerințe:

- implementarea sistemului managementului carierei individuale prin aplicarea politicilor în domeniu pentru ofițeri pînă la gradul de maior și pentru toți maistrii militari și subofițerii;

- modernizarea cadrului legislativ specific;

- introducerea unui nou sistem de promovare a profesiei militare, recrutare și selecție a personalului militar pe baza principiului separării politicilor de execuție;

- selecționarea și pregătirea cadrelor militare în vederea susținerii concursului pentru posturi în comandamentele NATO, ale UE, cele multinaționale, precum și pentru posturi în cadrul unor misiuni internaționale, iar, după încheierea misiunilor, valorificarea experienței acumulate prin numirea (propunerea de numire) în posturi corespunzătoare;

- stabilirea standardelor minime de cunoaștere a limbilor străine, în special a limbii engleze, pe nivele și tipuri de funcții și unități;

- finalizarea bazei de date în vederea realizării sistemului gestiunii informatizate a personalului;

- dezvoltarea sistemului motivării profesionale a personalului prin îmbunătățirea calității vieții, asigurarea unui sistem viabil și atractiv de protecție socială și asigurare medicală, similar cu cel din statele membre NATO.

4.3. Transformarea în domeniul informațiilor pentru apărare

Scopul determinant al transformării în acest domeniu este realizarea superiorității informaționale. Acest scop va fi atins prin:

- dezvoltarea capabilităților de culegere și procesare în timp real a informațiilor despre spațiul aerian național și cel adiacent acestuia;
- dezvoltarea capabilităților de luptă electronică (cercetare, protecție și bruiaj);
- integrarea sistemului de supraveghere aeriană în sistemul național de avertizare timpurie;
- dezvoltarea capabilităților de culegere a informațiilor, utilizând containere de cercetare foto și electronică, instalate pe aeronave;
- reducerea duratei ciclului informațional-decizional.

4.4. Transformarea în domeniul conducerii

Obiectivul transformării în acest domeniu este creșterea eficienței prin: reducerea numărului și dimensiunilor structurilor de conducere; delimitarea clară a competențelor și responsabilităților; eliminarea paralelismelor; reducerea timpului alocat actului decizional și mărirea timpului alocat execuției; dimensionarea structurilor în concordanță cu competențele acestora; implementarea unor proceduri standard, similare celor din NATO și asigurarea suportului informatic adekvat.

Conducerea se va realiza pe nivele ierarhice (operativ și tactic) și pe domenii (administrativ și operațional).

Conducerea operațională a Armatei la pace și în situații de criză se va asigura de către șeful Statului Major General prin Centrul de Planificare și Conducere Strategică, care include Centrul de Conducere Militară (realizat prin transformarea Centrului Operațional de Conducere Militară).

La instituirea stării de asediu și de război, Statul Major General constituie

Centrul Național Militar de Comandă (care îndeplinește, în linii mari, atribuțiile Marelui Cartier General) care elaborează Directiva Strategică și va conduce acțiunile militare la nivel strategic.

Conducerea forțelor aeriene operaționale se va realiza de către Comandamentul Operațional Aerian Principal, în cazul operațiilor aeriene independente sau de către comandanțul componenței aeriene care funcționează în cadrul Comandamentului Operațional Întrunit, în cazul operațiilor integrate.

Conducerea administrativă a Armatei la nivel strategic se va realiza de către Statul Major General prin Centrul de Transformare.

Conducerea administrativă a Forțelor Aeriene, la pace, criză și război, se realizează de către Statul Major al Forțelor Aeriene.

4.5. Transformarea în domeniul structural

Activitățile din acest domeniu se vor desfășura în concordanță cu concepțele operaționale adoptate de NATO ale modularității și, respectiv, al corelației între misiune și structură (la fiecare misiune, structura corespunzătoare). De asemenea, constituirea entităților structurale ale Forțelor Aeriene trebuie să ia în considerare concepțele operaționale ale dislocabilității și autosușinerii în teatrul de operații, asociate cu cel al integrării rapide în structuri multinaționale, realizate din componente aparținând mai multor categorii de forțe ale armatei.

Având în vedere principiile și concepțele enunțate mai sus, entitățile structurale ale Forțelor Aeriene vor fi dimensionate, astfel încât să corespundă nivelului ierarhic la care se află, rolului în sistem (operațional sau administrativ, entitate operațională sau de generare și regenerare etc.), tipului de tehnică pe care o are în înzestrare și timpului de reacție care i-a fost stabilit (nivel ridicat, mediu sau scăzut).

4.6. Transformarea în domeniul instruirii

Instruirea va fi abordată integrat și procesual pe componentele **educație și instrucție**.

Obiectivul instruirii îl constituie realizarea interoperabilității depline cu statele aliate din NATO și pregătirea personalului pentru a executa orice fel de misiune în cadrul operațiilor de apărare colectivă sau al celor de stabilitate conduse de NATO, UE, ONU sau OSCE:

- de impunere a păcii;
- de combatere a terorismului;
- de evacuare a necombatanților;
- de anihilare a rețelelor de crimă organizată;
- de sprijin al păcii;
- de sprijin al autorităților civile în situații de urgență;
- de asistență umanitară;
- demonstrații de forță etc.

Educația se va desfășura în cadrul Academiei Forțelor Aeriene, al Școlii de Aplicație și al Școlii de Maiștri Militari și Subofițeri, în scopul transmiterii cunoștințelor necesare și formării deprinderilor individuale ca luptător, ca specialist în mențenanță și ca lider militar la eșaloane tactice (grupă, platon, companie, batalion și similar) și ca ofițer de stat major.

Instrucția se va desfășura în cadrul structurilor militare (operaționale și a celor de generare și regenerare) și va urmări integrarea absolvenților instituțiilor de învățământ militar, a militarilor pe bază de contract și a personalului civil contractual în echipă (structuri militare), perfecționarea deprinderilor de lucru în echipă, realizarea unității de concepție și acțiune la nivelul structurilor. De asemenea, structurile militare vor fi primele care vor constitui baze de date cu lecțiile învățate pe care le vor aplica în programele de instruire după principiul „*ne instruim așa cum luptăm*”.

Între cele două laturi ale procesului de instruire trebuie să existe o strânsă interdependență, începând de la baza materială care trebuie să fie compatibilă și încheind cu transferul lecțiilor învățate.

De asemenea, atât educația, cât și instrucția trebuie să se desfășoare având ca fundament principiul învățării permanente și urmărind implementarea mentalității de învingător întregului personal, a atitudinii practice și a devotamentului față de patrie.

4.7. Transformarea logistică

Sistemul logistic trebuie să fie integrat, iar structurile și echipamentele destinate să asigure sprijinul logistic vor avea o mare mobilitate, pentru a putea fi dislocate în orice teatru unde trebuie să fie capabile să își îndeplinească misiunile în volumul cerut și la momentul oportun.

Din punct de vedere al dimensiunilor structurale și al înzestrării, și structurile de logistică vor fi organizate după principiul „*la fiecare misiune, structura adecvată*” (în funcție de amploarea misiunii, de specificul acesteia, de teatrul de operații unde se execută și de alți factori, structurile logistice vor fi dimensionate și echipate, încât să poată răspunde tuturor situațiilor și solicitărilor). De asemenea, structurile logistice se vor adapta la cerințele nou apărute și, pentru a elimina disfuncțiile, deciziile vor urmări satisfacerea cerințelor desprinse din analiza tendințelor de evoluție a situației (înzestrare cu tehnică de luptă și de sprijin, riscuri și amenințări, concepții de întrebunțare în luptă și operație a sistemelor de armă, tipuri de operații și misiuni etc.).

4.8. Transformarea în domeniul comunicațiilor și informaticii

Se va realiza cu scopul realizării *capabilităților facilitate de rețea* în vederea implementării conceptului de *Război bazat pe rețea*. Atingerea scopului menționat se va realiza prin finalizarea S.C.C.A.N. și modernizarea echipamentelor și a produselor

software pentru sistemele de comandă control la toate nivelurile ierarhice, pentru sistemul de management al resurselor, pentru logistică etc.

După cum se cunoaște, comunicațiile și informatica reprezintă suportul unei conduceri moderne în care timpul este atât parametru de eficiență, cât și resursă. Superioritatea informațională și decizională se poate obține numai cu un sistem C4ISR performant, în care informația trebuie să ajungă la destinatar într-un timp aproape real, iar deciziile trebuie să le parvină execuților în momentul oportun. De asemenea, este foarte important ca să avem sisteme protejate împotriva imixtiunilor (hackeri, bruijaj, ascultare etc.) și pe deplin compatibile cu cele ale aliaților. Toate aceste condiții de performanță trebuie să fie complete, în mod firesc, de proceduri care să permită integrarea sistemelor informatici și a celor de conducere cu cele similare din statele NATO sau cu comandanțamentele integrate ale Alianței, atunci când este nevoie.

4.9. Transformarea infrastructurii și înzestrarea

Spre deosebire de perioadele anterioare, **infrastructura** nu mai trebuie înțeleasă, exclusiv, ca fiind constituită din obiective fixe (construcții, piste de decolare-aterizare, depozite, adăposturi, amenajări permanente ale pozițiilor sistemelor de armă etc. În prezent și mai ales în perspectivă, lupta integrată, care nu poate avea consistență necesară fără manevră și capabilități adecvate de proiecție a forței, impune o adaptare corespunzătoare a infrastructurii. În acest scop, trebuie să aplicăm principiul dislocabilității inclusiv la elemente ale S.C.C.A.N., deoarece și A.C.C.S. are prevăzute elemente structurale mobile (dislocabile) pentru a da substanță conceptului sustenabilității și, implicit, celui de reacție rapidă.

Infrastructura va trebui să se adapteze și să se coreleză permanent cu celelalte

domenii ale transformării pentru a evita disfuncțiile.

Inzestrarea și modernizarea trebuie să susțină obiectivele ambițioase ale realizării capabilităților necesare îndeplinirii misiunilor de apărare a spațiului aerian, de sprijin al celorlalte categorii de forțe ale armatei și de participare la misiuni de apărare colectivă și la misiuni în cadrul operațiilor, altele decât războiul, în conformitate cu angajamentele asumate de România.

Programele majore de achiziții se vor derula, în principal, în „*Etapa integrării operaționale depline în NATO și UE (2008-2015)*” când cea mai mare parte a sistemelor de armă din înzestrarea Forțelor Aeriene (avionul MIG-21 LANCER, avioanele de transport, sistemele de rachete sol-aer și radarele analogice) trebuie înlocuite, deoarece vor avea durată normată de exploatare expirată. De asemenea, vom achiziționa muniție performantă pentru sistemele de armă (avionul multirol, elicopterul de atac și rachetele sol-aer) în scopul îmbunătățirii eficacității pe timpul acțiunilor de luptă.

Concomitent cu programele de achiziții se vor derula programele de modernizare a elicopterelor de transport IAR-330, a radarelor FPS-117, a sistemelor de identificare amic-inamic pentru a fi compatibile cu cele din statele membre NATO (să accepte modul 5) și a echipamentelor (hardware) și software din cadrul S.C.C.A.N.

5. Structura de forțe și dinamica transformării acesteia

5.1. Structura de forțe

Forțele Aeriene, la fel ca toate forțele NATO, trebuie să aibă o structură cu un caracter flexibil, întrunit și expediționar. Urmare a obiectivului de a îndeplini misiuni variante în diferite teatre de operații, atât în zona de responsabilitate a NATO, cât și în afara acesteia, entitățile structurale ale Forțelor Aeriene vor trebui să fie rapid dislocabile, interoperabile, sprijinite logistic

pentru o mare perioadă, de timp și ritm, a operațiilor, iar sprijinul logistic să poată opera în cadrul unei rețele multinaționale.

Flexibilitatea structurală a Forțelor Aeriene trebuie să se concretizeze în capabilitatea de a se reconfigura rapid pentru a putea îndeplini cerințele misiunii.

Structura de forțe va fi compusă din:

- **forțe destinate NATO:**
- forțe sub comanda NATO;
- forțe în dezvoltare pentru NATO;
- **forțe de generare și regenerare:**
- forțe de rezervă;
- instituții de învățământ și instrucție;
- alte structuri.

Forțele destinate NATO sunt dislocabile, nominalizate de Alianță, în urma negocierilor Propunerilor de Forțe, care parcurg procesul de operaționalizare în scopul îndeplinirii capabilităților operaționale esențiale și a cerințelor aplicabile structurii respective.

Forțele sub comandă NATO sunt cele din serviciul Poliție Aeriană, nedislocabile, stabilite să acționeze sub comanda operațională sau controlul operațional al unui comandament NATO.

Forțe în dezvoltare pentru NATO sunt cele care au termen de operaționalizare 2012.

Forțele de generare și regenerare sunt nedislocabile, au un nivel redus de încadrare cu personal (aproximativ 70%) și sunt încadrate 100% cu tehnică.

5.2. Dinamica structurii de forțe

Structura de forțe se va remodela în trei etape, în strânsă corelare cu celelalte domenii ale transformării, cu angajamentele asumate față de NATO și UE și cu resursele alocate și propuse a fi alocate prin Directiva de planificare a apărării 07, astfel:

a) În etapa finalizării restructurărilor de bază (2006-2007):

– se va restructura Statul Major al Forțelor Aeriene și se va reorganiza sistemul de conducere al Forțelor Aeriene;

– se va continua procesul de transformare, reorganizare, resubordonare și desființare a unor unități;

– se va continua operaționalizarea unităților planificate pentru NATO și UE, conform prevederilor Capabilităților Operaționale Esențiale ale NATO: 100% cu tehnică de luptă și echipamente și 90% încadrare cu personal pentru unitățile cu nivel ridicat de operativitate, respectiv 70% pentru unitățile cu nivel scăzut de operativitate;

b) În etapa integrării operaționale depline în NATO și UE (2008-2015):

– se vor operaționaliza unitățile în dezvoltare pentru NATO și UE;

– se vor continua activitățile de implementare a obiectivelor forței;

– se va finaliza restructurarea sistemului logistic;

– se va continua achiziția de echipamente noi și derularea programelor de înzestrare conform cerințelor Obiectivelor Forței și a Concepției de înzestrare a Armatei României;

– se va reorganiza învățământul, conform concepției reformei sistemului educațional militar;

– se va extinde implementarea unor cerințe ale Obiectivelor Forței (instruire, competență, lingvistică, comunicații și informatică) la nivelul unităților nedislocabile pentru a genera rezerva pentru unitățile dislocabile;

– se va integra componenta aeriană în Comandamentul Operațional Întrunit.

c) În etapa integrării tehnice depline în NATO și UE (2016-2025):

– se vor realiza toate capabilitățile asumate față de NATO și UE;

– se vor derula programele de modernizare și înzestrare necesare realizării capabilităților cerute de standardele NATO și UE;

– se vor da în folosință bazele militare cu facilități complete pentru asistență

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

socială, cazare, disponerea echipamentelor militare și instrucție.

Concluzii

Transformarea Forțelor Aeriene este o necesitate impusă de procesul similar ce se desfășoară în NATO. Pe de altă parte, evoluția mediului de securitate și provocările asociate acestuia la adresa securității naționale determină răspunsuri adecvate din partea societății românești în ansamblul său, dar mai ales din partea structurilor investite cu responsabilitatea asigurării securității, deci implicit a Forțelor Aeriene. În vederea evitării surprinderii, atitudinea noastră, de la nivel individual și până la cel de categorie de forțe armate, **nu trebuie să fie reactivă, ci proactivă**. În acest scop, prezenta concepție, în concordanță cu Strategia de Transformare a Armatei României și cu proiectul Strategiei de Securitate Națională, constituie un „răspuns” la tendințele previzionate de evoluție a mediului de securitate.

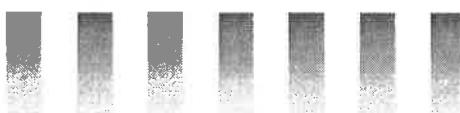
Având în vedere caracterul continuu al transformării, precum și caracterul probabilistic al celor mai multe date utilizate în realizarea prognozei de evoluție a mediului de securitate, această concepție trebuie revizuită periodic și adaptată pentru a-i păstra viabilitatea. Dependența oricărei acțiuni de resurse, dar mai ales a înzestrării, modernizării infrastructurii și a instruirii constituie unul dintre elementele cele mai

dinamice ale transformării care ne obligă la o permanentă corelare a obiectivelor, programelor și planurilor cu resursele previzionate și cu cele alocate. Orice disfuncție în corelarea obiectivelor cu resursele alocate va impune corecții, pentru a păstra viabilitatea concepției de transformare și a planurilor și programelor destinate aplicării ei.

Dependența volumului resurselor alocate de evoluția economiei românești și decalajul tehnologic existent, încă, între nivelul înzestrării Forțelor Aeriene și cel al multor state membre NATO, constituie condiționări de care trebuie să ținem seamă în elaborarea planurilor și a programelor de perspectivă.

Renunțarea la serviciul militar obligatoriu și trecerea la profesionalizarea Armatei impune costuri directe mai mari și, implicit, reanalizarea statelor de organizare, fiindcă desfășurarea activității în ture, cu militarii profesioniști, generează problema prezenței acestora la programul de instrucție și a efectivelor disponibile pentru subunitățile de intervenție.

Procesul de transformare a Forțelor Aeriene presupune consumuri importante de resurse umane, materiale, financiare și de altă natură. De aceea toate activitățile trebuie să se desfășoare coordonat pentru a realiza obiectivele stabilite cu costuri cât mai mici.

DEZBATEREA DE IDEI - FORȚELE AERIENE -

VIEWS ON AIR FORCE TRANSFORMATION UNTIL 2025

Major General Mihail Orzeata, PhD
Air Force General Staff

The Air Force transformation process goes on as part of the Armed Forces and Romanian society transformation.

Even though the transformation process started some years ago, it is necessary to stress its continuous characteristics in order to adequately prepare our people.

Human resource is our most important value so that it must be given the highest priority within the transformation process.

The wise meltdown of people, information, weapon systems, concepts, tactics and procedures may lead us to success providing we continuously adapt our mentality, knowledge, and skills to the tendency of the security environment requirements.

North-Atlantic Alliance's adoption of the continuous transformation principle has determined Romania not only to take it over too, but also to seek to identify specific ways and means of applying it to the full range of activities. Transformation should also aim at our country participation in NATO efforts to continuously adapt to evolutionary trends of the security environment, and at concepts, structures, actions and infrastructures move from national to collective defense.

As part of the national military system, the Air Forces will integrate their own transformation efforts thus contributing to achievement of the goals stated by the *Romanian Armed Forces Transformation Strategy*.

1. Security Environment Assessment

1.1. International Security Environment

The overwhelming majority of foreign and Romanian military experts consider a major armed conflict is very unlikely in the years to come. Romania's membership of the most powerful political and military alliance in the world – NATO – associated with the very good relations between the North-Atlantic Alliance's members and those countries aspiring to membership are beneficial to a major transformation process.

This is a very important conclusion having in view the transformation vulnerabilities caused by the currently reduced capability of the military body to respond to challenges; there is a high risk of hostile forces taking advantage of this vulnerability.

A potential enemy cannot be clearly identified, and neither the issues that could provoke such a conflict, considering there is no country or group of countries powerful enough to start a war against NATO at this time. Nevertheless, "*the world continues to be highly conflictive*"¹, and history proves that a war "*might erupt any time in the future, without currently known causes*"². That is why the hypothesis, though highly unlikely, of a conventional armed conflict which

¹ xxx – Strategia de Securitate Națională a României, București, 2006 (draft), versiune 21.02.2006, p. 4.

² Jeffrey R. Barnett – *Future War, An Assessment of Aerospace Campaigns in 2010*, Air University Press, Maxwell Air Force Base, Alabama, USA, 1996, p. 26.

Romania might get drawn into should not be excluded. Although it is hard to imagine a scenario that might lead to a major conventional armed conflict, no contingencies should be overlooked, including an error in approaching a crisis amplified by inappropriate management while evolving into conflict. Such a scenario could result from Iran's posture towards Israel, for example, clearly expressed by President Ahmadinejad ("Israel should be rubbed off the map")³ aggravated by their constant denial of International Agency for Atomic Energy unannounced access to their nuclear installations. This attitude has already unleashed a storm of adverse reactions within the international community.

Spread of an active regional conflict or its activation from various reasons may be the trigger for a conventional armed conflict. As we know, Romania is located in close proximity to such areas (Caucasus, Transnistria, Balkans, and Middle East) and, therefore, it has always been exposed to the risk of the frozen conflicts activation and spread.

Weapons of mass destruction proliferation are also a risk with tendencies towards amplification. Current development of high technology, randomly disseminated information about nuclear, chemical, and biological weapons, along with the strong desire of some political leaders and non-democratic regimes to strengthen their international power and control have generated justified fears about manufacturing and use of these weapons aiming at dictating their policy and beliefs. Both risk and concern have increased as more and more extremist governmental and non-governmental players make threats of employing these weapons in order to have their demands met (Al Qaeda, Iran, North Korea, etc.).

Recrudescence of international terrorism is the greatest threat to global security because in many cases it is associated with political and religious extremisms, intention of using weapons of mass destruction and also with organized transnational crime. Establishment of US military bases in Romania may increase the risk of terrorist attacks on them or on other Romanian military assets.

By way of conclusion, the most critical risks and threats to Romania's national security which must be considered when developing the Air Force transformation concept are as follows: **international terrorism, weapons of mass destruction proliferation and employment, regional conflicts (open, dormant or frozen), international organized crime, and inappropriate management of a crisis that might produce conflicts.**

The above-mentioned risks and threats could act upon the Air Forces in two main ways, both by their structures/elements becoming new targets (for terrorist attacks or with weapons of mass destruction) or staff involving in illegal activities, and also by increasing their responsibilities for annihilating (combat) Renegade or other types of air operations.

1.2. Domestic Security Environment

Domestic Security Environment is rather stable and no major conflicts or altering situations are foreseeable. However, there are risks and threats to national security which would affect normal conduct of the Air Force transformation process, such as:

- a) Insufficient resource allocation to appropriately fulfill given tasks causing:
 - Lowering personnel training level (both of individual and structural entity)
 - Reduced responsiveness and credibility of the military body among the general public and NATO allies because of

³ xxx – Le Figaro, 3rd November, 2005.

heavy physical wear and obsolescence of the equipment, weapon systems, support or logistic equipment

- Degraded infrastructure: accommodations; training and maintenance facilities; warehouses and logistic support facilities; command, control, communications, computers and intelligence facilities etc.

b) Life quality degradation which may make military career less attractive thus causing shortfalls in personnel and serious consequences for providing the necessary capabilities

c) Natural disasters that could affect Air Force locations or require employment of airlift platforms, sheltering facilities and rescue-evacuation capabilities for humanitarian relief thus reducing the Air Force staff responsiveness in other specific missions

d) Social or other conflicts demanding the Air Force intervention in support of central and/or local authorities

e) Attempt to involve Air Force personnel in organized crime or illegal activities which would diminish physical and moral capability of the Air Force Staff in fulfillment of the given missions.

The general **conclusion** drawn from the security environment assessment is that **on short- and medium-term there is no risk of a major armed conflict Romania to be involved in**. As a result, there are favorable conditions for managing the Air Force transformation since it is very unlikely that hostile forces would exploit military body vulnerabilities. Even under these circumstances, no working hypothesis implying security environment spoilage should be ignored; it is the only way to rule out a surprise attack or at least to diminish its consequences.

2. Fundamental Goal and Objective of the Romanian Armed Forces Transformation

North-Atlantic Alliance, and Romania as a member nation, is now subject to a fully transformational process aiming at developing the necessary capabilities to accomplish the full range of missions specific to collective defense and non-Article 5 operations both within and out of its area of responsibility. By way of consequence, Romanian Armed Forces will undergo this process planning to achieve their **fundamental goal**: “*develop the necessary capabilities enabling them to rise to current and future challenges of the security environment.*”⁴

Fully in tune with the fundamental goal, the general objective of the Romanian Armed Forces Transformation is “*develop a modern completely professional structure, highly mobile and effective, deployable, sustainable, capable of carrying out joint operations, and engagement in a wide spectrum of missions.*”⁵

3. Air Force Transformation Objective

Correlating the fundamental goal and the general objective of the Romanian Armed Forces transformation with the conclusions drawn from the security environment assessment, with the current stage of the Air Force transformation as well as allocated and forecasted resources, we may consider the Air Force transformation objective until 2005 should be *development of a balanced force structure, provided with modern and competitive equipment, deployable, sustainable, and capable of accomplishing any type of missions in any type of operations both within and out of NATO area of responsibility.*

⁴ xxx – Strategia de Transformare a României, Bucharest, 2006, p. 6.

⁵ Ibidem.

4. Air Force Transformation of Basic Areas

Air Force transformation of basic areas will reflect both NATO Strategic Vision⁶ principles (forces with increased capabilities, able to participate in effects-based operations and to gain victory through: decision and information superiority; deployability in any theatre and capability of accomplishing any type of missions and maneuvers; integrated logistics and sustainability, etc.), as well as Romanian Armed Forces Transformation Strategy ones.

4.1. Concept Transformation

Although we are no longer at the beginning of the process, we still need to explain and present transformation in its very essence so that everybody could properly understand it no matter they develop concepts, strategies, plans and programs or implement them. Thus reluctance to changes lowers because unity of concepts and operations, reached after unknown and uncertain factors are eliminated, will lead to commitments to hard and sustained efforts.

Continual transformation should force us to admit not only in principle but also in practice that what was correct some time ago might or might not be still in effect. That is why objectives, strategies, concepts, plans and programs should be reassessed in order to adjust them to the new picture. If we fail to mentally tune ourselves to the most important requirement of the transformation – continual change – our success is not certain.

It is hard but not impossible to determine people to give up routine and to follow the rules which are subject to a permanent tailoring to the evolutionary tendencies of our living and working environment. Some changes are to be made at a higher speed thereby generating a sense of

frustration among the less trained staff. As a consequence, those who develop visions, concepts, plans and programs should become “focal points” for training the execution staff (those who implement plans and programs). Harmonization of concept and execution efforts is thus reached while eliminating uncertainty, reluctance-to-change and frustration (or at least minimizing them to an acceptable degree).

At this stage, it is essential to re-state and ensure the observance of the principles guiding our steps in this area: **continuity, consistency, effectiveness and proactive orientation**.

To ensure **continuity** we will retain what has been performed until now and commensurate with current and future objectives, will accelerate our efforts to effectively mesh national regulations into NATO's, will develop concepts, plans and programs to meet Armed Forces general and specific objectives and Air Forces' respectively.

Using **consistency** as a guide, we will prove our steadfastness in pursuing the objectives set up by political and military decision-makers and Air Forces-committed ones as well as our flexibility in choosing the proper ways and means to fulfill them. Also people of value and ideas are to be promoted for improving efforts coordination of all our units and structures. We will monitor the whole process in order that necessary corrections are made in due time.

Effectiveness-based efforts will guide our entire work so that we would be able to constantly correlate our goals with available resources, actively promote team work and foster an improvement of our staff knowledge and skills to raise their performance level.

Proactive orientation principle is meant to support us in our future investment efforts by providing us with proper forecasts related to third-dimension and integrated combat trends as well as the way the

⁶ xxx – Strategic Vision: “The Military Challenge”, published 23rd September, 2004 and recommended to nations for study by NATO Military Committee through MCM 0054 – 2005 / 06.05.2005.

outcomes have to be implemented in personnel training and equipment modernization (acquisition) plans and programs, ways and means to switch our leadership and warriors' mindset to a winner-specific attitude, or related to how we could do better at harnessing the Air Force offensive potential while accomplishing given missions.

4.2 Human Resources Transformation

People are our most important resource at hand and that is why we must turn our full attention to their selection, training and promotion.

The following requirements are to be considered when dealing with human resource issue:

- Apply the appropriate policy for implementing individual career management system for commissioned officers up to major rank and all non-commissioned officers;
- Contribute to harmonization of the specific legal framework with evolutionary tendencies of security environment and NATO leadership decisions;
- Implement adequate selection-based and firmness-based systems for staff promotion and performance evaluation;
- Select and train military personnel to apply for assignments in NATO headquarters, EU and multinational structures as well as for filling positions in structures participating in international operations; in the aftermaths of such operations they represent a valuable resource whose experience we may capitalize on;
- Set minimum language standards, especially NATO officially selected languages, by proficiency levels and according to the unit/position type;
- Develop a proper set of methods for staff professional motivation to encourage competence and performance and to improve quality of life, and to provide viable and

attractive social protection and medical care systems similar to NATO nations'.

4.3 Defense Intelligence Transformation

Primary goal of transformation in this area is to gain information superiority. In order to meet this aim the following actions have to be taken:

- Develop the capabilities for real time collection and processing of information concerning national airspace and the airspace adjacent to this;
- Develop Electronic Warfare capabilities (reconnaissance, protection and jamming);
- Integrate air surveillance system into national early warning system;
- Develop information collection capabilities using onboard photo and electronic pods;
- Minimize information - decision cycle and meet the network-based warfare requirements.

4.4 Leadership Transformation

Transformational goal in this area is to increase effectiveness through reducing numbers and sizes of command structures; define the boundaries limiting responsibilities and tasks; eliminate duplication; reduce time for decision-making and increase it for execution; structure scaling according to their competence; implement NATO-compatible standard procedures; and provide adequate information support.

There are two ways leadership will be carried out: according to the hierarchical level (operational and tactical) and scope (administrative and operational).

Chief of General Staff will ensure peacetime and crisis **operational command** of the Armed Forces through Strategic Command and Planning Centre which includes Military Command Centre (developed through the transformation of Military Command Operational Centre).

In case siege status and war are declared, General Staff establishes National Military Command Centre (fulfilling mainly General Headquarters attributions) whose responsibility is to develop Strategic Guidance and to conduct military operation at strategic level.

Air operational forces are conducted by Main Air Operation Command for autonomous air operations or air component command operating within Joint Operation Command for integrated air operations.

General Staff through Transformation Centre performs Armed Forces strategic administrative command.

Air Force Staff bears the responsibility of air forces administrative command in peacetime, crisis and wartime.

4.5. Structure Transformation

As far as this area is concerned, activities will be performed in accordance with NATO-developed operational concepts of **modularity** and mission and structure correlation (adequate structure for each mission). Also, when building the Air Force structural entities, operational concepts of **deployability and in-theatre sustainability** should be considered in association with the concept of rapid integration in multinational structures including components.

Based on the above-mentioned principles and concepts, structural entities of the Air Forces will be sized commensurate with their hierarchic levels, roles within the system (operational or administrative, operational or force generating/re-generating entity, etc.), equipment in their inventory and readiness status (high, medium or low readiness).

4.6. Training Transformation

Training will be approached as an integrated and process-based system including two main components: education and exercises.

Training objective is that our military forces become fully interoperable with NATO nations and prepare them so that they will be able to perform any type of missions within collective defense operations or NATO-, EU-, UN-, or OSCE-led stability operations:

- Peace enforcement;
- Combating terrorism;
- Non-combatant evacuation;
- Annihilation of organized crime networks;
- Peace support;
- Civil emergency support;
- Humanitarian relief;
- Force demonstrations, etc.

Education is the main responsibility of Air Force Academy, along with Air Training School and Non-commissioned Officers Schools; their primary task is to teach cadets the necessary knowledge and to help them gain individual practical skills as soldiers, maintenance specialists and military leaders at tactical echelon level (group, platoon, company, battalion and similar), or staff officers.

Exercises will be conducted within military structures (operational and force generation/re-generation ones) in pursuit of military graduates integration, enlisted military and civil personnel teaming up, improving teamwork, and achieving concept and action unity at a structural level as well. Also military structures will be the first to create databases including lessons learned which are to be used in future training programs according to the principle "*we train as we fight.*"

These two components of the training process should be closely interdependent starting with compatible equipment to lessons learned transfer.

Both academic and practical training should be based on the permanent learning principle in pursuit of implementing a winner mentality, proactive attitude and devotion to our country.

4.7. Logistics Transformation

Logistic system should be integrated and the structures and equipment designed to provide logistic support have a greater mobility for deployment in any theatre, where they should be capable of adequately accomplishing their tasks in due time.

As far as their size and inventory are concerned logistic structures will be shaped according to the principle "*adequate structure for each mission*" (depending on mission scope and type, theatre of operations and other factors, logistic structures will be sized and equipped so that they could face any situation or request). Also, they will be adaptable to the emerging requirements and, in order to avoid failures, decisions will be made to meet the requirements resulted from the situation analysis (combat and support equipment, risks and threats, weapons employment concept, mission and operation types etc.).

4.8. Communication and Information System Transformation

Its aim is to develop *network-enabled capabilities* in order to implement *Network-Based Warfare*. Fulfilling this goal means to finalize National Air Command and Control System (SCCAN) and complete equipment and software upgrading programs with applications for command and control systems at all echelons, for resource management system, logistics, etc.

As we all know, communications and information science are the best support of a modern leadership where time means both effectiveness and resource. Information and decision superiority may be gained only with an outstanding C4ISR to provide the addressees with information almost in real time and the execution staff with decisions in due time. It is also essential to provide secured systems against intruders (hackers, jamming, intercept through listening means, etc.) fully compatible with our allies' ones. Obviously, all these performance

requirements require adequate procedures to allow information and command systems integration with NATO similar systems or Alliance's integrated commands' ones, as necessary.

4.9. Infrastructure and Procurement Transformation

Infrastructure could be now understood not only as something exclusively consisting of fixed assets (buildings, runways, warehouses, shelters, weapon facilities, etc.) integrated combat, which is not fully substantial without maneuvers and adequate capabilities for force planning, requires now and will for sure require in the future a proper adaptation of infrastructure. For this purpose, deployability should be used as a prerequisite characteristic, for SCCAN elements inclusive, considering that ACCS also is provided with mobile (deployable) structures to substantiate sustainability and, implicitly, quick reaction concepts as a basis for participating in "*decisive rapid operations*."

To avoid failures infrastructure should be permanently adjusted and correlated to the other elements of transformation.

Procurement and modernization should support the ambitious goal of developing the necessary capabilities to fulfill missions like airspace defense, cross-servicing, and participation in collective defense or other than war operations in compliance with Romania's commitments.

Major acquisition programs will be run mainly during "*Full operational integration in NATO and EU (2008-2015)*" phase, when most of the weapon systems in service with the Air Force (MiG-21 LanceR aircraft, airlift aircraft, surface-to-air missile systems and analogical radars) must be replaced because of their exhausted life cycle. In order to increase combat effectiveness, more efficient ammunition will be also acquired (multi-role aircraft, attack helicopters and surface-to-air missiles).

Concurrent with the acquisition programs, modernization programs will be run for IAR-330 transport helicopters, FPS-117 radars, and IFF systems so that they become compatible to NATO nations' ones (able to accept Mode 5) and also SCCAN hardware and software upgrading programs.

5. Force Structure and Its Transformation Dynamics

5.1. Force Structure

Like all the other NATO forces, Romanian Air Forces must have a flexible, joint and expeditionary structure too. According to its main goal, that is to accomplish various missions in different theatres of operations both within and out NATO area of responsibility, Air Force entities must be rapidly deployable, interoperable, and capable for sustaining high-tempo operations (provided with logistic support for lasting and high-tempo operations and able to operate in a multinational environment).

Air Force structure flexibility must be proved by its ability of quick reconfiguration to be able to meet mission requirements.

Force structure will consist of the following:

- **NATO assigned forces:**

- o Forces under NATO command
- o Forces under development for NATO

- **Generating and regenerating forces:**

- o Standby forces
- o Educational and training establishments
- o Other

NATO assigned forces are deployable, Alliance earmarked in the aftermath of negotiations on Force Proposals and become operational so that they can meet the requirements for essential operational capabilities and also the requirements applicable to that particular structure.

Forces under NATO command are the forces performing Air Policing, non-deployable, assigned to operate under NATO Headquarters operational command or control.

Forces development for NATO are those forces which must become operational in 2012.

Generating and regenerating forces are non-deployable, a low manning level (about 70%) and fully equipped (100%).

5.2. Force Structure Dynamics

Force structure reshaping is a three-phased process closely correlated with the other elements of transformation, with the commitments to NATO and EU, and also with resources allocated or proposed to be allocated through Defense Planning Guidance 07, as follows:

a) Final basic restructuring phase (2006-2007):

- Restructure Air Force Staff and reorganize Air Force command system;
- Continue transformation process, reorganization, re-subordination and disbanding;

- NATO and EU assigned units go on becoming operational, as provided in NATO Essential Operational Capabilities: 100% combat and technical equipment and 90% manning for high readiness units, and 70% for low readiness units, respectively;

b) NATO and EU full operational integration (2008-2015):

- Become operational units developing for NATO and EU;
- Continue Force Goals implementation;
- Finalize logistics restructuring;
- Continue acquisition of new equipment and running procurement programs according to Force Goals requirements and Romanian Armed Forces Procurement Concept;

- Reorganize training process according to military educational system reform concept;
- Extensively implement part of Force Goals requirements (training, language proficiency, communications and information system) at non-deployable units level to generate the standby forces for deployable units;
- Integrate air component in Joint Operation Command.

c) NATO and EU full technical integration (2016-2025):

- Carry out all the capabilities committed to NATO and EU;
- Run the modernization and procurement programs necessary to carry out the capabilities required by NATO and EU standards;
- Military bases become operational with facilities for medical care, accommodation, sheltering and training.

Conclusions

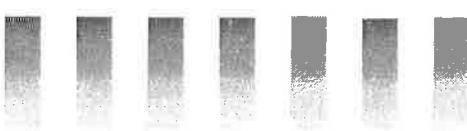
NATO transformation requires a similar process within the Romanian Air Forces as a necessity. On the other hand, security environment evolution and its associated challenges to national security dictate adequate reactions of the Romanian entire society and especially of those responsible for national security, the Air Forces implicitly. To avoid surprise our posture, from individual level to service, should **not be reactive but proactive**. Therefore, this concept represents an

“answer” to forecasted by the security environment evolution tendencies, in accordance with Romanian Armed Forces Transformation Strategy and National Security Strategy draft.

Considering the continual nature of transformation and the probability of most of the data used for forecasting the security environment evolution, Air Force transformation concept should be periodically revised and adjusted in order to keep it viable. The fact that any action is dependent on resources, especially acquisition, infrastructure modernization and constant training is one of the most dynamic elements of transformation which force us to permanently correlate objectives, programs and plans with forecasted and allocated resources. Any failure in correlating objectives and allocated resources requires corrections to keep the transformation concept viable and associated plans and programs as well.

Dependency of the full amount of allocated resources on national economy evolution and the technological gaps still existing between Air Force inventory and other NATO nations are conditions we should take into account when nominating plans and programs for the future.

Air Force transformation entails significant human, material, financial, and other resources consumption and therefore all activities should be coordinated aiming at effectively accomplishing the established goals.

DEZBATERI DE IDEI - FORTELOR AERIENE -

INTEGRAREA EUROATLANTICĂ. MUTAȚII ÎN SFERA ȘI CONȚINUTUL CONCEPTULUI DE COMANDĂ-CONTROL AL FORTELOR AERIENE CU IMPLICAȚII ASUPRA PERFORMANȚELOR PROFESSIONALE

*General de brigadă Marinel NICOLAE,
Statul Major al Forțelor Aeriene*

Cadrul general al integrării euroatlantice

În condițiile actualului mediu internațional de securitate, NATO a definit și a validat concepția cu privire la realizarea Sistemului de Apărare Aeriană Integrată NATO (NATINADS-NATO Integrated Air Defence System), care cuprinde principiile și concepțiile directoare pentru îndeplinirea misiunii de apărare aeriană colectivă a Alianței și asigură generarea capabilităților destinate managementului situațiilor de criză și conflict.

Esența integrării o reprezintă transferul responsabilității, a forțelor și a autorității necesare întrebuiențării acestora către Comandantul Suprem al Forțelor Aliate din Europa (SACEUR) pentru apărarea țărilor europene, membre NATO, împotriva atacurilor aeriene, pe timp de pace, în situații de criză și conflict.

În acest context, integrarea spațiului aerian românesc în cel al Alianței trebuie realizată cu respectarea principiilor și concepțiilor directoare ale Alianței, pentru îndeplinirea misiunii de apărare aeriană colectivă.

În consecință, România trebuie să dețină structuri de apărare aeriană care vor intra sub comanda și autoritatea NATO, încă

din timp de pace, pentru a fi întrebuiențate, pe teritoriul țării sau în afara acestuia, în acțiunile asupra aeronavelor care utilizează neautorizat spațiul aerian și împotriva atacurilor aeriene.

Integrarea în NATINADS reprezintă unirea sistemelor naționale de apărare aeriană a statelor membre ale Alianței, într-un sistem unic de apărare aeriană al NATO, la nivelul Europei, care dispune de forțe, facilități și structuri operaționale de comandă și control eficiente în timp de pace, în situații de criză și la război.

Amplificarea rolului și misiunilor NATO, pentru menținerea păcii și rezolvarea situațiilor de conflict, determină un proces de adaptare a NATINADS, în cadrul apărării colective, pentru satisfacerea nevoilor apărării aeriene extinse și creșterea contribuției la managementul situațiilor de criză.

Sistemul de comandă control al Forțelor Aeriene

Singura modalitate eficientă de asigurare a unității efortului în apărarea aeriană rezidă în subordonarea tuturor structurilor militare care duc acțiuni aer-aer și sol-aer unui singur comandant, care să exercite autoritatea asupra lor printr-un sistem specializat, existent din timp de pace.

Acest sistem, numit Comandă Control Aerian (C2A), integrează personalul, echipamentele, comunicațiile, facilitățile și procedurile necesare planificării, elaborării și transmiterii ordinelor, monitorizării și controlului *centralizat* al forțelor și operațiilor, în scopul execuției cu succes a acțiunilor de apărare aeriană *descentralizate*.

Unitatea de acțiune este esențială pentru apărarea aeriană a României și reprezintă o sarcină importantă a Sistemului de Comandă Control Aerian Național (SCCAN).

Sistemul de Comandă Control Aerian al României este integrat, automatizat și are un singur Centru de Operații Aeriene, ca sistem C4I, cu responsabilități în comanda centralizată a forțelor de apărare aeriană la nivel național, indiferent cine le subordonează administrativ sau ierarhic. Acest sistem operează pe baza principiului *controlului centralizat* și al *execuției descentralizate*, în prezent numai în locații fixe. Comanda și controlul, prin conectarea unor elemente C2A transportabile, mobile sau aeropurtate, sunt necesare, în egală măsură, pentru Forțele Aeriene, Forțele Terestre și Forțele Navale și sunt posibile tehnic și funcțional.

Elaborarea și aplicarea procedurilor de lucru revine Comandamentului Operațional Aerian Principal.

La comandamentele operaționale aparținând Forțelor Terestre și Forțelor Navale se constituie Centre de Coordonare a Acțiunilor Aeriene - CCAA.

Principiile care stau la baza *Sistemului de Comandă-Control Aerian Național, SCCAN*, sunt următoarele:

- **conducerea centralizată** a acțiunilor militare în spațiul aerian de către un Centru de Operații Aeriene - COA, care va asigura coordonarea efortului între elementele sistemului și forțele specializate;

- **execuția descentralizată** a acțiunilor specifice în spațiul aerian printr-un sistem specializat, existent din timp de pace;

- **continuitatea conducerii**, care se va asigura prin preluarea funcțiilor structurii de bază de către structura de rezervă, înzestrată cu aceeași configurație arhitecturală hardware și software;

- **flexibilitatea**, prin asigurarea mobilității elementelor componente ale SCCAN și întrebunțarea acestuia în concordanță cu misiunile încredințate, compunerea grupărilor de forțe și dispozitivele adoptate;

- **viabilitatea** față de efectele oricărei acțiuni a inamicului și în orice condiții de timp și stare a vremii;

- **echilibrul** între centralizarea conducerii și execuția descentralizată.

Ca parte integrantă a Sistemului de Comandă-Control (C2) al Armatei României, SCCAN trebuie să furnizeze capabilitățile de comandă și control specifice acțiunilor în spațiul aerian pentru a contribui la îndeplinirea obiectivelor securității naționale, rezolvarea crizelor și participarea la apărarea colectivă în spațiul aerian. SCCAN va funcționa ca o combinație de structuri organizaționale, personal specializat, proceduri și echipamente specifice destinate funcțiilor de *planificare, conducere operațională, control și de coordonare* a acțiunilor aeriene militare.

SCCAN permite informatizarea/automatizarea conducerii acțiunilor militare aeriene prin integrarea facilităților de comandă, control, comunicații, computere, informații și interoperabilitate, supraveghere și recunoaștere. De asemenea, trebuie să asigure schimbul de date și informații, rapid și securizat, să fie interoperabil cu noul sistem C2 Aerian (C2A) dezvoltat în prezent de NATO (*Air Command and Control System-ACCS*) și să fie suficient de adaptabil pentru a sprijini concepte operaționale evolutive, funcție de transformarea structurilor militare în Armata României sau schimbările mediului de operare. Toate subsistemele componente ale SCCAN, actuale și viitoare, trebuie să fie integrate și menținute în funcțiune la

parametrii contractați de furnizorul principal de hardware și software.

Principalele cerințe operaționale ale SCCAN sunt:

- capacitatea de reacție în timp real pentru respingerea unei agresiuni aeriene;
- răspunsul pentru nevoile operaționale ofensive și de sprijin;
- interoperabilitatea cu alte sisteme de conducere naționale sau din Alianță;
- prelucrarea unor cantități mari de informații cu caracter dinamic;
- distribuția electronică și simultană a datelor;
- *asistarea computerizată* în procesul elaborării deciziilor.

În acest sens, SCCAN trebuie să permită automatizarea proceselor operaționale și asistarea informatizată a conducerii acțiunilor militare aeriene prin integrarea facilităților de comandă, control, comunicații și computere. Urmând această cerință, să asiste informatizat funcțiile principale de *planificare, angajare și coordonare operațională* ale forțelor.

SCCAN va îndeplini următoarele *funcții*:

- **supravegherea și recunoașterea** (*Surveillance and Recognized-SR*), care va asigura capabilitatea de a produce și a distribui imaginea aeriană unică recunoscută utilizatorilor, managementul senzorilor, procesarea și afișarea datelor senzorilor, schimbul de date cu alte sisteme din înzestrarea altor categorii de forțe armate;
- **managementul forțelor aeriene** prin capabilitatea de a planifica, repartiza misiuni și coordona forțe și resurse la nivel operativ și tactic;
- **controlul misiunilor aeriene** ofensive, defensive și de sprijin, la nivel tactic;
- **managementul spațiului aerian** prin capabilitatea de planificare și control al spațiului aerian;

- **controlul traficului aerian**, prin care să se asigure servicii de informare aeronautică, de dirijare de apropiere și de plecare de la aerodrom, servicii în situații de urgență și de alcătuire, căutare și salvare. Să includă capabilitatea de coordonare și control a zborurilor militare și civile;

- **managementul resurselor de comandă-control (C2)** să asigure capabilitatea de planificare, utilizare, dislocare și control al resurselor de comandă-control aerian.

Noua concepție privind instruirea Forțelor Aeriene garanție a creșterii performanțelor profesionale

Noua concepție privind instruirea în Forțele Aeriene din România pune accent pe misiunile și evaluarea permanentă a pachetelor de forțe sub comandă, la dispoziția NATO și diferențiat – gradual, funcție de nivelul de readiness, pentru celealte forțe.

Concepția privind instruirea Forțelor Aeriene urmărește să direcționeze, coordoneze și să sprijine programele de instruire și execuție, specifice procesului de integrare, în vederea înțelegерii și implementării conceptelor N.A.T.O., planificării și executării dislocării/redislocării, operațiilor și exersarea procedeelor pentru realizarea interoperabilității, precum și elaborarea și dezvoltarea programelor naționale de instruire, bazate pe doctrina și standardele N.A.T.O.

Sunt vizate nivelurile operațional și tactic, astfel încât afirmarea să fie posibilă în cadrul actualului program de pregătire și exerciții N.A.T.O. Accentul se va pune pe pregătirea forțelor declarate urmând ca acestea să participe la exercițiile de afirmare, dezvoltându-se astfel capabilitățile de dislocare, angajare și sustenabilitate având la bază concepțele C.J.T.F. și N.R.F.

Se va acorda o atenție sporită creșterii nivelului de instruire a structurilor operaționale și a celor în curs de

operaționalizare, în scopul realizării unei capacitate defensive credibile, care să asigure prevenirea, descurajarea și respingerea unei eventuale agresiuni din aer împotriva României. De asemenea se va acționa pentru perfecționarea deprinderilor practice pentru desfășurarea activităților specifice privind managementul spațiului aerian, în concordanță cu doctrinele și procedurile naționale și ale NATO.

Un loc aparte îl va constitui pregătirea și perfecționarea în ceea ce privește implementarea procedurilor de lucru în cadrul Sistemului de Comandă Control Aerian Național (SCCAN), proceduri care decurg din conectarea acestuia la Sistemul de Apărare

Aeriană Integrat Extins al NATO (NATINEADS).

În ciclul de planificare, desfășurare și evaluare a instririi, modelul va fi cel al NATO, structură care și-a reconsiderat poziția față de standardizarea instrucției, particularizată fiind numai instruirea la specificul tehnicii pe care o avem în înzestrare. Obiectivul îl constituie realizarea nivelului de performanță necesar pentru apărarea spațiului aerian național, integrarea apărării aeriene a României în sistemul de apărare aeriană al NATO, executarea operațiilor aeriene independent sau în cadrul operațiilor întrunite naționale, participarea la operații aeriene multinaționale.

DEZBATERI DE IDEI - FORTELLE AERIENE -

CONSIDERAȚII PRIVIND REORGANIZAREA SISTEMULUI DE SUPRAVEGHERE A SPAȚIULUI AERIAN

*General de brigadă Marinel NICOLAE,
Statul Major al Forțelor Aeriene
Colonel dr. Ionel CANTARAGIU,
Comandamentul Operațional Aerian Principal
Maior Gheorghe MAXIM,
Statul Major al Forțelor Aeriene*

Considerații preliminare

Sistemul de supraveghere radar a spațiului aerian al României reprezintă principala sursă de informații pentru Sistemul de apărare aeriană național, precum și al Alianței, în această zonă. Noile condiții de securitate create de aderarea la NATO și, ca urmare, integrarea reală în sistemul de apărare aeriană al Alianței (NATINADS), impun analiza stării actuale a sistemului național de supraveghere radar a spațiului aerian și adaptarea acestuia corespunzător acestei cerințe.

Mediul internațional actual este caracterizat de incertitudinea evoluțiilor de securitate pe termen mediu și lung, precum și de creșterea interdependenței dintre țări în realizarea securității proprii.

Pentru România, amenințările la adresa păcii s-au diversificat într-o gamă largă de riscuri de natură nonmilitară.

Prin apartenența la NATO, România își asumă riscurile și amenințările cu care se poate confrunta Alianța.

Existența tuturor acestor amenințări și pericole face necesară adoptarea unor strategii specifice de prevenire și contracarare a riscurilor și amenințărilor la adresa securității naționale și a unor măsuri adecvate pentru

diminuarea vulnerabilităților de natură militară și nonmilitară, concomitent cu realizarea capacitațiilor de răspuns corespunzătoare.

Potrivit scenariilor de desfășurare a unor conflicte militare recente, într-o eventuală agresiune aeriană asupra României, este de așteptat să fie lovite, cu prioritate centrele și elementele sistemului de comandă control aerian, precum și radarele care execută supravegherea spațiului aerian.

Multitudinea de variante de acțiune a inamicului aerian va determina o gamă largă de variante de întrebuițare a subunităților radar, pe baza unor analize temeinice în scopul asigurării informațiilor necesare pentru prevenirea surprinderii împotriva unei agresiuni din aer și asigurarea suveranității României în spațiul aerian propriu, precum și asigurarea informațiilor necesare pentru avertizarea timpurie și alarmarea forțelor și populației.

În raport cu posibilitățile adversarului, amenințările din aer pot fi clasice sau de ultimă generație, încorporând tehnologii avansate și pot fi completate cu acțiuni specifice războiului asimetric. Principalele amenințări aeriene sunt avioanele, elicopterele, avioanele fără pilot și rachetele.

Problematica riscurilor evidențiate anterior necesită o analiză completă a posibilităților de reacție. Aceasta trebuie să aibă în vedere concluziile desprinse din desfășurarea conflictelor militare recente, studiile de fezabilitate în domeniul apărării aeriene elaborate de specialiști și, nu în ultimul rând, experiența în domeniu oferită, prin consultanță, de unele state membre NATO.

Existența terenului compartimentat, cu formele de relief specifice teritoriului României, îngrädește posibilitățile de acțiune ale unui potențial agresor aerian la înălțimi mici și foarte mici. Acestea sunt limitate, în special, de zonele muntoase, ceea ce determină ca o eventuală agresiune aeriană să aibă amploare limitată.

Analiza sistemului de supraveghere radar a spațiului aerian

Supravegherea radar a spațiului aerian de interes reprezintă ansamblul acțiunilor și măsurilor organizate și desfășurate de către forțe și mijloace organizate într-un sistem specializat pentru descoperirea și identificarea mijloacelor și activităților aeriene proprii și ale inamicului care evoluează în zona supravegheată.

Cercetarea radar a spațiului aerian reprezintă ansamblul acțiunilor și măsurilor organizate și desfășurate de către forțe și mijloace specializate pentru descoperirea, identificarea și urmărirea continuă a mijloacelor aeriene aflate în zbor, determinarea elementelor de locație și a caracteristicilor de zbor ale acestora în zona de descoperire a mijloacelor, precum și pentru transmiterea informațiilor despre acestea oportun și în volum complet.

Scopul general al supravegherii spațiului aerian îl constituie prevenirea surprinderii împotriva unei agresiuni din aer și asigurarea suveranității României în spațiu aerian propriu, precum și asigurarea informațiilor necesare pentru avertizarea timpurie și alarmarea în sistemul de apărare

aeriană integrată al ROMÂNIEI și al NATO (*NATO Integrated Air Defence System - NATINADS*).

Scopul general al cercetării radar a spațiului aerian îl reprezintă punerea la dispoziția elementelor specializate din cadrul sistemului de apărare aeriană (național sau al Alianței) a informațiilor despre situația aeriană necesare pentru pregătirea și ducerea acțiunilor aeriene.

Supravegherea spațiului aerian se organizează și realizează în sistem unitar, la nivel național, de Statul Major al Forțelor Aeriene prin Comandamentul Operațional Aerian Principal.

Indiferent de tipul de conflict în care România ar putea fi implicată sau la care ar putea lua parte, supravegherea spațiului aerian reprezintă o parte importantă a acțiunilor din câmpul informațional și anume acea parte care se referă la prevenirea surprinderii în cazul unor agresiuni sau acțiuni ostile din aer, precum și la cunoașterea și conducerea componentei verticale a operației. Datorită acestui fapt, *forțele și mijloacele de supraveghere radar a spațiului aerian*, reprezintă o componentă de bază a Forțelor Aeriene, iar acțiunile acestora influențează, în mare măsură, acțiunile tuturor forțelor participante la operație, indiferent de nivel.

Amploarea spațială și informațională a acțiunilor *de supraveghere a spațiului aerian* necesită organizarea și funcționarea tuturor forțelor specializate într-un *sistem unic*. Acest fapt conferă noi valențe dimensiunii acțiunilor sale prin :

- numărul și dimensiunile direcțiilor supravegheate/cercetate (supravegherea este omnidirectională, cu posibilitatea concentrării efortului pe direcțiile impuse de situația strategică concretă);
- adâncimea cercetată (în funcție de înălțimea de zbor și performanțele radarelor, țintele aeriene pot fi descoperite și în adâncimea strategică a adversarului);
- importanța informațiilor despre situația aeriană/de radiolocație (sunt singurele

informații certe, obținute și transmise în timp real despre acțiunile inamicului aerian, cu un rol foarte important în prevenirea surprinderii din aer, în organizarea și conducerea ripostei aeriene);

- numărul și nivelul utilizatorilor informațiilor despre situația aeriană/de radiolocație (practic toate forțele participante la operație utilizează aceste informații, diferențiat, în funcție de nivel, pentru protecție, ripostă sau conducere);
- dimensiunea dispozitivului de luptă propriu sistemului de supraveghere a spațiului aerian/radiolocație (acoperă întregul teritoriu al țării);
- cantitatea de forțe și mijloace utilizate (un sistem performant, cu un asemenea areal de acțiune, necesită o dezvoltare mare din punctul de vedere al resurselor utilizate);
- caracterul de permanență al acțiunilor de supraveghere a spațiului aerian (impus de rațiunea intrinsecă a actului de supraveghere).

Din punct de vedere **acțional**, *supravegherea spațiului aerian* acoperă cea mai mare și dinamică parte a componentelor informaționale și electromagnetice ale dimensiunii verticale a operației. Creșterea rapidă a ponderii acestor componente, mai ales în cadrul operațiilor aeriene, este o caracteristică majoră a noilor tipuri de conflicte care se prefigurează în viitor.

Din punct de vedere **spațial**, acțiunile de *supraveghere a spațiului aerian* acoperă întreaga zonă de ducere a operației atât pe teritoriul național, cât și în exterior, în adâncimea dispozitivului advers, în limita posibilităților tehnicii din înzestrare. Ducerea cu succes a operațiunilor de apărare aeriană necesită informații despre acțiunile inamicului aerian anterior pătrunderii acestuia în zonele de apărăt, iar pentru reușita loviturilor executate de aviație, în spațiul advers, este necesară, în limita posibilităților, cunoașterea situației aeriene pe traseul de zbor și din zonele obiectivelor de lovitură.

Din punct de vedere **temporal**, locul *supravegherii spațiului aerian* este dat de caracterul de permanență al acestor acțiuni desfășurate (cu intensități diferite) încă din timp de pace, continuând, la dimensiuni sporite, pe timpul pregăririi și ducerii operațiilor. Ca urmare, toate operațiile sunt precedate și includ supravegherea spațiului aerian, indiferent de caracterul și anvergura conflictului armat.

Cerințele supravegherii spațiului aerian sunt următoarele:

- să fie organizată într-un sistem unic, la nivel național, continuu, deschis și stabil, cu menținerea permanentă în funcționare a mijloacelor de radiolocație necesare realizării parametrilor stabiliți;
- să permită informarea despre situația aeriană în timp real;
- să permită, în situații de criză și la conflict /război, descoperirea, urmărirea și identificarea aeronavelor, rachetelor balistice și de croazieră, la toate înălțimile, în special la înălțimi mici și foarte mici;
- să permită determinarea, în situații de criză și la conflict/război, a amenințărilor din spațiul aerian;
- să asigure interoperabilitatea și să permită schimbul de date privind situația aeriană cu sistemele similare NATO;
- să asigure stabilitatea la acțiunile de război electronic;
- să permită integrarea mijloacelor și facilităților radar ale Forțelor Terestre, Forțelor Navale și Aviației Civile.

Cerințele supravegherii spațiului aerian determină principalele caracteristici ale sistemului: caracterul unitar, calitatea zonei de supraveghere/cercetare, continuitatea în timp și spațiu, oportunitatea, precizia și completitudinea datelor furnizate.

Caracterul unitar este realizat prin întrebunțarea forțelor și mijloacelor specifice pe baza unei concepții unice și a unui plan unitar la nivelul întregii țări.

Calitatea zonei de supraveghere/cercetare radar a spațiului aerian este determinată de posibilitățile tehnicii; ea influențează capacitatea informațională și capacitatea de transmitere a datelor de radiolocație pentru conducerea acțiunilor aviației și rachetelor sol-aer.

Continuitatea în timp și spațiu se realizează prin folosirea graduală a radarelor pe baza unor grafice de funcționare care să asigure calitatea zonei de supraveghere stabilită prin misiune pentru situații de pace, de criză sau de război.

Oportunitatea, precizia și completivitatea datelor furnizate în timp real se obțin prin întrebuințarea unor senzori, sisteme automatizate, automate și informatizate performante pentru culegerea, prelucrarea, afișarea și transmiterea datelor despre situația aeriană, starea sistemului, comanda și controlul acestuia.

Reorganizarea sistemului de supraveghere a spațiului aerian a vizat și o uniformizare a înzestrării cu tehnică specifică. Astfel, urmărindu-se ca fiecare poziție să aibă în înzestrare un radar de descoperire la distanțe mari, un radar de descoperire la înălțimi mici și medii și un radioalimetru. Pentru subunitățile cu misiuni de sprijin informațional al acțiunilor aviației sau rachetelor sol-aer a mai fost prevăzut, ca pe poziția respectivă, să fie menținute în rezervă un radiotelemetru și un radioalimetru, pregătite pentru funcționare, neîncadrate cu echipaj și care pot fi exploataate, la nevoie, de către echipajele radarelor din statul de organizare.

Radarul FPS-117 sunt radare de supraveghere de bază (rază lungă de acțiune, 3-D, cu sistem IFF integrat) și reprezintă senzorii de bază pentru sistemul de supraveghere a spațiului aerian. În perioada 2006-2007, radarele FPS-117 vor fi modernizate și aduse la cele mai noi standarde oferite de către producător.

Radarul Gap-Filler (TPS-xx) reprezintă rodul colaborării între Forțele

Aeriene și compania Lockheed Martin. Până în prezent, în această fază a programului, au fost realizate două radare prototip care au parcurs fazele de testare de dezvoltare și de evaluare operațională. Radarele Gap Filler sunt radare de supraveghere pentru înălțimi mici și medii (rază medie de acțiune, 3-D, sistem IFF integrat) destinate completării informațiilor de la radarele de bază și coborârii limitei inferioare a zonei de supraveghere.

Radarul analogic constituie în prezent mijlocul de bază din înzestrarea subunităților de radiolocație. **Radarul analogic echipat cu extractoare de date**, vor asigura, până la introducerea completă în exploatare a radarelor digitale de tip Gap Filler, completarea informațiilor de la radarele specificate mai sus, precum și rezerva pentru acestea; radarele analogice vor putea fi menținute ca rezervă pe poziție, până la epuizarea resursei, fără echipaj, pregătite pentru funcționare și care, la nevoie, vor fi exploataate de către echipajele radarelor din stat.

Modernizarea și reorganizarea sistemului de supraveghere a spațiului aerian

Eficiența supravegherii spațiului aerian este condiționată într-o mare măsură de înzestrarea elementelor componente ale sistemului corespunzător obiectivelor și misiunilor acestora, cu tehnică specifică, respectând următoarele **principii**:

- *inzestrarea cu sisteme de senzori și cu sisteme de prelucrare a informațiilor*, moderne, cu performanțe și fiabilitate ridicate;
- *optimizarea raporturilor dintre*: cerințe operaționale/oferte de sisteme specifice, înlocuirea cu sisteme noi/modernizarea celor existente, resurse financiare/costuri, performanțe/costuri;
- *realizarea interoperabilității tehnice* între sistemele de senzori și sistemele de comandă-control naționale și ale alianței.

Modernizarea forțelor și mijloacelor destinate supravegherii spațiului aerian trebuie să conducă la îndeplinirea următoarelor cerințe operaționale: capacitate de a reacționa corespunzător la un atac acrian de orice nivel, capacitate ridicată de lucru în mediu electromagnetic ostil și manevrabilitate ridicată.

Modernizarea forțelor și mijloacelor trebuie să vizeze cu prioritate înzestrarea cu radare moderne, digitale, tridimensionale, compatibile cu sistemele NATO echipate cu sisteme de recunoaștere/identificare amic-inamic, compatibile cu sistemele NATO și EUROCONTROL și având posibilități de modernizare conform cerințelor NATO;

De asemenea, trebuie avută în vedere înzestrarea cu sisteme moderne de centralizare, prelucrare și distribuție a informațiilor despre situația aeriană, tipizarea înzestrării cu tehnică specifică cu asigurarea unui nivel suficient de redundanță, precum și simplificarea și eficientizarea activităților specifice de suport logistic.

Comunicațiile și informatica

Comunicațiile și informatica sunt constituite din totalitatea centrelor/mijloacelor de comunicații și informatică de la toate structurile participante, interconectate într-un sistem funcțional destinat transmiterii, prelucrării, (re)prezentării, exploatarii și protecției informațiilor necesare, în condițiile războiului electronic.

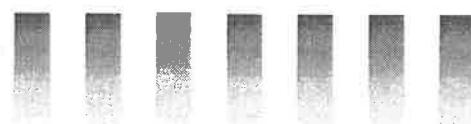
Cerința esențială a suportului tehnic și informatic al acestui sistem este de a asigura circulația informațiilor, într-o formă corectă, în timp real și în volum complet pentru a permite furnizarea tuturor informațiilor necesare planificării, organizării, conducerii și controlului acțiunilor forțelor participante la apărarea aeriană.

Pentru nevoile de comunicații între diferite elemente statice ale dispozitivului este indicată folosirea cablului optic care permite și transmiterea de date necesare realizării/distribuirii imaginii aeriene unice recunoscute și repartizării ţintelor. Mijloacele de comunicații radio sunt necesare, în special, pentru asigurarea legăturilor între elementele mobile ale dispozitivului sau cu pozițiile nou ocupate în urma realizării manevrei de forțe și mijloace.

O atenție deosebită trebuie acordată măsurilor de securizare atât a informațiilor, cât și a comunicațiilor, deoarece primele acțiuni ale agresorului aerian vizează sistemul de comandă și control al apărării aeriene.

Sistemul informatic al subunităților de radiolocație este compus din totalitatea mijloacelor destinate extragerii, centralizării, prelucrării, afișării și transmiterii informațiilor despre situația aeriană.

Sistemul informatic permite integrarea directă sau ierarhică, digitală a datelor de la toți senzorii în funcțione pentru crearea imaginii aeriene locale (LAP) și a imaginii aeriene recunoscute, la nivel național (RAP).

Sectia de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

CONSIDERATIONS REGARDING DEZBATERI DE IDEI THE REORGANISATIONS OF THE AIR - FORTELLE AERIENE - SURVEILLANCE SYSTEM

Major general Marinel NICOLAE,

Air Force General Staff

Colonel Ionel CANTARAGIU, PhD

Air Operations Centre

Major Gheorghe MAXIM,

Air Force General Staff

Preliminary considerations

Romania's radar air surveillance system represents the main source of information for the national air defence System; also for the Alliance in this area. The new security conditions created by the NATO adhesion and, as a result, the real integration in the Alliance's air defence system (NATINADS), call for an analysis of the national radar air surveillance system actual condition and its adequate adaptability to this requirement.

The present international environment is described by mid and long term security evolutions uncertainty, also by the interdependence increase between countries when achieving its own security.

For Romania, peace threatenings have been diversifying in a whole range of nonmilitary risks.

Through the NATO affiliation, Romania assumes the risks and threatenings that the Alliance confronts with. The existence of all this threatenings and perils imposes specific strategies adopting for the prevention and the counteraction of national security risks and threatenings and the adopting of some adequate measures for the nonmilitary and military vulnerability decrease, concurrently with corresponding answer capabilities achievement.

According to the recent military conflicts display scenarios, in a eventual air assault upon Romania, the center and the elements of the air command-control system are expected to be attacked prior, as well as the air surveillance radars.

The great variety of the air enemy actions will determine a great variety of radar sub-units employment on the basis of serious analysis with the purpose of necessary information assurance for the prevention of surprise against air assault and the assurance of Romania's sovereignty in its own air space and the delivery of necessary information for the early warning and for people and forces alerting.

In connection with the possibilities of the enemy, the air threatenings can be classical or the latest generation, having advanced technologies and can be completed with specific asymmetrical war actions. The main air perils are the aircraft, the helicopters, and the aircraft without a pilot and missiles.

The problems connected with the formerly showed risks need a complete analysis of the reaction possibilities. This must take into consideration the conclusions of recent military conflicts, the feasibility studies air defence area made by the specialists and not last, the experience given,

through consultance, by some NATO members states.

The existence of divided field, with specific relief, limits the action possibilities of a potential air enemy at low and very low heights. These are especially limited by the mountain areas, which determines a limited amplitude of an eventual air assault.

The analysis of radars air surveillance system

The radar air interest surveillance represents the entirety of actions and measures organized and displayed by forces and means organized in a specialized system for the discovery and identification of enemy's own means and activities which perform in the surveyed area.

Air radars research represents the entirety of actions and means organized and displayed by the forces and specialized means of discovery and identification and continuous surveillance in flight means, location elements determination and flight characteristics determination in the means discovery area, as well as the information handing over completely and opportunely.

The general purpose of air surveillance is the prevention of surprise against air assault and the assurance of Romania's sovereignty in its own air space, as well as information assurance needed for the early warning and alerting in the integrated air defence system of Romania and NATO (integrated Air Defence System-NATINADS).

The general purpose of air radar research is having the opportunity of always using information about the air situation necessary for the preparing and the conducting of air actions in air defence system specialized elements (national and Alliance's).

Air surveillance is organized and realized in a unitary system, at a national level, by Air Force Staff through the Main Air Operations Command.

Regardless of the conflict type Romania could be involved in, or could take part in, air surveillance is an important part of the informational field actions and, namely, the one that is about surprise prevention in case of assault or hostile air actions, as well as knowing and conducting the vertical component of the operation. Because of this, the forces and means of radar air surveillance are the base component of Air Force, and their actions mainly influence the actions of participating operation forces, regardless of the level.

Space and informational amplitude of air surveillance actions requires the organization and the functioning of all specialized forces in a unique system. This offers new valences of its dimension actions through:

- The number and dimensions of research/surveillance dimensions (the surveillance is omnidirectional, with the possibility of effort concentration on the imposed directions of real strategic situation).
- The research depth (depending on the flight height and the radar performances, air targets can be discovered in the strategic depth of the enemy).
- The importance of information on air radiolocation situation (these are the only certain information, obtained and transmitted in due time about the air enemy actions, with a very important role in the air surprise prevention, in the organization and conducting of air riposte).
- The number and the level of information users on the air radiolocation situation (practically, all the operation participating forces use this information differently, according to the level for protection, riposte or conducting).
- The dimension of air radiolocation surveillance system's own combat disposition (it covers the whole territory of the country).
- The quantity of used forces and means (a performant system with such action

area that it requires an important development in point of used resources).

• Permanence characteristic of air surveillance actions (imposed by the intrinsic reason of surveillance act)

In point of action, air surveillance covers the biggest and the most dynamic part of informational and electromagnetic component of the vertical dimension of the information. The fast increase of these components importance, especially in air operation area, is a major characteristic of new types of conflicts that foreshadow the future.

In point of space, the air surveillance actions cover the whole area of operation leading, both on national field and in the outside, in the depth of enemy's disposition, limited technique endowment possibilities. The successful conducting of air defence operations requires information about the enemy's air actions prior to its penetration in the defended areas, and the success of aviation hits in the enemy space requires, within limits of possibilities, the knowing air situation on flight route and from "to hit" objectives.

In point of time, the air surveillance area is given by the performance characteristic of these displayed actions (with different intensities) initialized in peacetime, and continuing, at high dimensions, during the preparation and the evolution of operations. As a sequel, all operations are preceded and include air surveillance, regardless of the character and amplitude of the armed conflict.

The requirements of air surveillance are:

- To be organized in a unique system, at national level, progressive, opened and stable, with permanent maintaining, depending on the necessary means of radiolocation for achieving the established parameters.

- To allow the information on the air situation in due time.

- To allow, in crisis and conflict/war situations, the discovery, the tracking and the identification of airships, ballistic and cruise missiles, at all heights, especially at low and very low heights.

- To allow the determination, in crisis and conflict/war situations of air threatenings.

- To ensure interoperability and to allow data exchange regarding air situation with similar NATO systems.

- To ensure stability in electronic war actions.

- To allow the integration of radar means and facilities of Terrestrial Forces, Navy Forces and Civil Air Forces.

The air surveillance requirements determine the main characteristics of the system: the unitary characteristic, the surveillance/research quality area, the continuity in time and space, the opportunity, the precision and the fullness of given data.

The unitary characteristic is achieved through the use of specific means and forces on the basis of a unique conception and of a unitary state level plan.

The quality of radar air surveillance area is determined by the technique possibilities, it influences the capacity of information and the capacity of radiolocation data transfer for the air actions and surface-to-air missiles conduct.

The continuity in time is achieved through the gradual use of radars on function graphic basis that provides the quality of surveillance area established through mission in peace, crisis and war situations.

The opportunity, the precision and the fullness of given data in due time is achieved through the use of sensors, automated, informatised performant systems for data collecting, processing, display and transfer on air situation, system conditions and its command and control.

The reorganization of the air surveillance system aimed at a uniformity of

specific technique endowment. Thus, each position should have a big distance, a small distance and a medium discovery radar and also a radiometer in its endowment. For the sub-units with informational support mission of air action and surface-to-air missiles, a radio range finder and a radioaltimeter prepared for functioning, unframed with crew and which can be exploited, at need, by radar crew from organized statute, were planned to be kept in reserve on the respective position.

The FPS-117 Radars are basic surveillance radars (long range of action, 3D, with integrated IFF system) and represent the basic sensors for air surveillance system. Between 2006-2007, the FPS 117 radars will be updated and brought to the newest standards provided by the producer.

The GAP-Filler Radars (TPX-xx) represent the product of Air Force and Lockheed Martin Co. Collaboration. Up to the present moment, in this phase of the program, two prototype radars have been made and went through the testing phases of development and operational evaluation. The GAP-Filler Radars are low and medium surveillance radars (medium range action, 3D, integrated IFF system) meant to complete the information from basis radars and to decrease the inferior limit of the surveillance area.

The analogue radars are, at the moment, the main mean of radiolocation sub-units endowment. Analogue radars endowed with data extractors, will provide, till the full introduction of GAP-Filler digital radars in use, the completion of information from the previously mentioned radars, as well as their reserve, the analogue radars could be maintained as reserve in position, till the resource consumption, crewless, prepared for functioning and which, at need, will be exploited by crews of state radars.

The update and the reorganization of air surveillance system

The air surveillance efficiency is mainly conditioned by the component

elements of system regarding the objectives and its mission endowment, with specific technique, obeying the following principles:

- The endowment with sensors systems and modern data processing systems, with high performance and fiability.

- The optimization of relations between: operational requirements/ specific systems supplies, the replacement of existent systems with new/modernized ones, financial resources/costs, performances/ costs.

- The realization of technique interoperability between sensors systems and national and Alliance's command-control systems.

Air forces and means surveillance update must lead to the fulfillment of the following requirements: the capacity of proper reaction in case of air assault at any level, high capacity of work in an hostile electromagnetic environment and high maneuverability.

Means and forces update must mainly aim to the endowment with the modern, digital, tri-dimensional radars compatible with the NATO systems equipped with recognition/identification friend/enemy systems, compatible with NATO and EUROCONTROL updating according to NATO requirements.

At the same time, the endowment with modern centralized systems, air data processing and distribution, specific technique endowment typification with providing the sufficient level of redundancy as well as the simplification and the efficiency of specific logistic support activities should be overlooked.

Communications and data processing

Communications and data processing are formed of the whole centers/means of common communications and data processing from all the participating structures interconnects in a functional system meant to

transfer, to process, to (re)present, to exploit and to protect needed information, in electronic war conditions.

The main requirements of the data processing and technique support of this system is to provide information circulation in a correct form, in due time and in complete volume to allow the delivery of necessary information for plannification, organization, conduct and control of the air defence participating forces actions.

For the communications needs between different static element of the disposition, it's indicated to use optical cable, which allows and processes needed data for the realization/distribution of accepted unique air image and target distribution. Radio communication means are necessary especially for the delivery of liaisons between

disposition's mobile elements or with new occupied positions after completing means and forces maneuver.

Special attention must be paid to security measures, both information and communications, because enemy's first air actions aim to the command-control air defence system.

The data processing system of radiolocation sub-units is made of the whole means for air situation data extraction, centralizing, processing, display and transfer.

The data processing system allows direct or hierachic digital integration of data from all functioning sensors to create the local air image (LAP) and a recognized image, at national level (RAP).

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

DEZBATERI DE IDEI - FORȚELE AERIENE -

REALIZAREA SISTEMULUI DE COMANDĂ-CONTROL AERIAN NAȚIONAL – PREMISĂ ESENȚIALĂ A INTEGRĂRII APĂRĂRII AERIENE ÎN NOUL SISTEM INTEGRAT DE APĂRARE AERIANĂ AL NATO (ACCS)

General de brigadă Marinel NICOLAE,

Statul Major al Forțelor Aeriene

Comandor Adrian CODI,

Locțiitorul șefului Centrului de Operații Aeriene

Maior Gheorghe MAXIM,

Statul Major al Forțelor Aeriene

Considerații inițiale

Forțele Aeriene trebuie să participe pe timp de pace, în situații de criză și la război la operațiile de apărare aeriană integrată sub comandă NATINADS pentru menținerea controlului asupra spațiului aerian național ca parte integrantă a spațiului aerian NATO și pentru extinderea acestuia asupra spațiului de interes militar strategic. De asemenea, trebuie să asigure pregătirea și desfășurarea în teatru a forțelor aeriene „sub comanda NATO” și să participe la îndeplinirea responsabilităților naționale privind generarea și susținerea logistică a forțelor proprii precum și la apărarea teritoriului României, populației și forțelor aflate pe acesta. În consecință, Sistemul de Comandă Control Aerian Național (SCCAN) este definit în concordanță cu rolul și misiunile Forțelor Aeriene atât pe plan național, cât și în NATO.

Pentru a asigura unitatea acțiunilor forțelor specializate în ducerea acțiunilor militare în spațiul aerian, SCCAN trebuie să permită și integrarea elementelor de supraveghere aeriană și mijloacelor de apărare

aeriană ale Forțelor Terestre și Forțelor Navale.

Principiile care stau la baza SCCAN sunt următoarele:

- *conducerea de către un CAOC/NATO, prin CRC (Centrul de Raportare Control), a forțelor și mijloacelor din serviciul Poliție Aeriană pe timp de pace, precum și a „forțelor sub comanda NATO” și a „forțelor destinate NATO” la criză și război;*
- *planificarea și conducerea centralizată a misiunilor aeriene în spațiul aerian de către un Centru de Operații Aeriene (COA);*
- *controlul misiunilor aeriene, prin COA și CRCRZ (Centru de Raportare Control de Rezervă), aflat sub comanda COA;*
- *execuția descentralizată a acțiunilor specifice în spațiul aerian prin elementele de comandă - control ale unităților luptătoare;*
- *continuitatea conducerii, prin preluarea funcțiilor de comandă-control a misiunilor pentru îndeplinirea responsabilităților naționale și coordonarea cu CRCRZ și CRC vecine;*

- *flexibilitatea*, prin asigurarea mobilității elementelor componente ale SCCAN în concordanță cu misiunile primite;
- *viabilitatea* față de efectele oricărei acțiuni a inamicului și în orice condiții de timp și stare a vremii;
- *echilibrul* între conducerea centralizată și execuția descentralizată.

SCCAN constă în extensia programelor actuale și implementarea sistemului NATO pentru planificarea și conducerea operațiilor aeriene ICC (Integrated Command and Control) și a sistemului automat de informații meteo NAMIS (NATO Autometed Meteorological Information System) și trebuie să asigure informatizarea/automatizarea conducerii acțiunilor aeriene militare prin integrarea facilităților de comandă, control, comunicații, computere, informații și interoperabilitate, supraveghere și recunoaștere. De asemenea, trebuie să asigure schimbul de date și informații, rapid și securizat, să fie interoperabil cu sistemul actual NATINADS și cu viitorul sistem de comandă control ACCS (Air Command and Control System) dezvoltat în prezent de NATO și să fie suficient de adaptabil și deschis pentru a sprijini concepte operaționale evolutive, în funcție de transformarea structurilor militare în Alianță și în Armata României sau de schimbările mediului de operare.

SCCAN asigură:

- *integrarea datelor* furnizate de radarele digitale, militare și civile și datelor provenite de la alți senzori, la nivel local, național și colectiv (al Alianței);
- *producerea imaginii aeriene recunoscute la nivel național* (Recognized Air Picture - RAP), precum și distribuirea sa, în mod diferențiat și filtrat, utilizatorilor autorizați;
- *comanda și controlul* la distanță a radarelor digitale;
- *acceptarea datelor meteo*, din mai multe surse, ca mesaje sau text;
- *evaluarea amenințărilor* în spațiul aerian, stabilirea și transmiterea de niveluri de avertizare și alarmare;

- *planificarea și replanificarea operațiilor aeriene*, cu specificația că se va realiza utilizând software și hardware NATO;
- *controlul tactic* al misiunilor defensive, ofensive și de sprijin;
- *comanda centralizată și execuția descentralizată*, funcție de complexitatea operației aeriene, dar și descentralizarea conducerii, în anumite situații;
- *elaborarea, transmiterea și receptionarea simultană*, în format electronic NATO, a documentelor de planificare, conducere și informare;

Documentele vor fi recepționate de la CAOC (Centrul de Operații Aeriene Combinată) la care este conectat CRC sau elaborate la nivel COA/CRCBz, utilizând hardware și software ICC asigurat de NATO, și vor fi transmise la structurile integrate în sistem. Pe baza acestor documente se vor putea integra funcțiile de monitorizare și de control în timp real al acțiunilor aeriene prin:

- *schimbul automat de informații* cu sistemele de comandă-control ale forțelor terestre și forțelor navale române (pe orizontală);
- *schimbul de informații la nivel operativ și tactic*, la nivel național, precum și cu structuri NATO (pe verticală);
- *schimbul de date* cu structurile civile abilitate;
- *schimbul de date* cu sistemele NAEW.

▪ *gestionarea resurselor* (umane, materiale, logistice, de comandă-control, comunicări și informatică) utilizate la diferite nivele operaționale;

SCCAN în configurația finală va îndeplini următoarele funcții:

- *supravegherea și recunoașterea* (Surveillance and Recognized-SR), care va asigura capabilitatea de a produce și a distribui imaginea aeriană unică recunoscută utilizatorilor, managementul senzorilor, procesarea și afișarea datelor senzorilor, schimbul de date cu alte sisteme din înzestrarea altor categorii de forțe ale armatei;
- *managementul forțelor* prin capabilitatea de a planifica, a repartiza

misuni și a coordona forțe și resurse la nivel operativ și tactic;

- *controlul misiunilor* aeriene ofensive, defensive și de sprijin, la nivel tactic;

- *managementul spațiului aerian* prin capabilitatea de planificare și control al spațiului aerian;

- *controlul traficului aerian*, prin care să se asigure servicii de informare aeronautică, de dirijare de apropiere și îndepărtere față de aerodrom, servicii în situații de urgență și de alertare, căutare și salvare. Să includă capabilitatea de coordonare și control a zborurilor militare și civile;

- *managementul resurselor de comandă-control (C2)*, prin capabilitatea de planificare, utilizare, dislocare și control al resurselor de comandă-control aerian.

Limitele sistemelor existente

Structura sistemului actual de comandă control al Forțelor Aeriene cuprinde:

- Comandamentul Operațional Aerian Principal (COAP) cu Centrul de Operații Aeriene;

- centrele operaționale ale bazelor aeriene și ale unităților de rachete sol-aer;

- posturile de fuziune senzori ale batalioanelor de radiolocație;

- punctele de comandă ale unităților (subunităților) de rachete sol-aer;

- centrul operațional al batalionului de război electronic.

Limitările principale ale sistemului actual de comandă control sunt următoarele:

- dificultățile în realizarea unei imagini aeriene complete pentru acțiunile care se desfășoară la înălțimi mici;

- lipsa avertizării aeriene timpurii;

- lipsa continuității conducerii;

- gradul redus de interoperabilitate al structurilor C2 la nivelele inferioare din Forțele Aeriene (baza aeriană, brigada de rachete, batalionul de război electronic, escadrila de aviație, divizionul de rachete sol aer) sau a celor de la unitățile specializate în ducerea acțiunilor militare în spațiul aerian de la celelalte categorii de forțe ale armatei (regimentele de rachete antiaeriene) datorită

modificărilor sistemelor de automatizare până la aceste eșaloane;

- diferențe conceptuale și tehnice față de sistemele comandă-control vecine.

Pentru eliminarea acestor deficiențe Forțele Aeriene au trecut la modernizarea sistemului de comandă-control.

Într-o primă etapă a fost instalat Centrul Operațional de Suveranitate Aeriană (ASOC) în cadrul Comandamentului Operațional Aerian Principal, iar prin conectarea la acesta a radarelor FPS-117 și a cinci radare civile, se formează o imagine aeriană (RAP – Recognized Air Picture) completă până la limita inferioară de 3000m. Pentru realizarea RAP a fost inițiat programul FDEx care permite transmiterea la ASOC a planurilor de zbor și a datelor de zbor în timp real. Diseminarea RAP la utilizatorii naționali a fost realizată prin programul STASA. Pentru completarea informațiilor despre situația aeriană de la radarele FPS-117 a fost inițiată echiparea cu extractoare automate de date a radarelor analogice în cadrul programului STASA. Pentru asigurarea funcției de recunoaștere prin radiolocație este în derulare programul IFF /Dialog. De asemenea, pentru coborârea limitei inferioare a zonei de supraveghere radar este în derulare programul Gap Filler.

Realizarea compatibilității și interoperabilității dintre SCCAN și ACCS

Analiza Forțelor Aeriene în perspectiva anilor următori trebuie să ia în considerare contextul în care la acea dată, ambele sisteme, cel național și cel NATO, vor fi operaționale în România.

O asemenea perspectivă conduce, în primul rând, la întrebarea dacă operarea a două sisteme de comandă control este chiar necesară, iar acest lucru nu este prea costisitor pentru România.

Răspunsul la această întrebare poate fi găsit prin definirea importanței capabilităților operaționale oferite de cele două sisteme.

Ca țară membră NATO și ca parte integrantă a NATINADS, România trebuie să răspundă cerințelor de apărare colectivă a spațiului aerian al Alianței. Aceasta este o

cerință implicită, asumată odată cu accederea în NATO și va rămâne o obligație pentru țara noastră, indiferent dacă va fi sau nu va fi inclusă pe lista țărilor cu entități ACCS. În același timp, poziția geostrategică a României, la limita estică a Alianței, potențialul operațional oferit și investițiile însemnate făcute până în prezent pentru modernizări și achiziții de noi senzori și de echipamente de comandă control, îndreptătesc solicitarea țării noastre de a figura în arhitectura ACCS cu un element de tip ARS. Odată demonstrată importanța celor două sisteme pentru România, trebuie luate în considerare cerințele operării lor simultane, respectiv:

- *complementaritatea*, prin evitarea suprapunerilor și a consumului inutil de resurse;
- *compatibilitatea*, prin asigurarea interoperabilității și a capacitații de „comunicare” între cele două sisteme.

Prima cerință a fost îndeplinită încă din faza proiectării arhitecturii SCCAN, care a ținut cont de configurația ACCS și de funcțiunile pe care acesta le va îndeplini.

Cea de-a doua cerință, a interoperabilității, trebuie luată în considerare prin prisma compatibilităților tehnice, de pregătire și procedurale.

Compatibilitatea tehnică este asigurată prin respectarea următoarelor cerințe:

- prin dezvoltarea SCCAN în conformitate cu standardele specifice NATO, care stau și la baza dezvoltării ACCS;
- funcția de planificare a operațiilor aeriene în SCCAN va fi asigurată prin echipamente ICC, furnizate de agenția NATO specializată;
- senzorii naționali vor fi conectați direct atât la CRC bază și ulterior la ARS, pentru susținerea cerințelor NATO, cât și la CRC rezervă, strict pentru cerințele naționale.

Avem convingerea că la finele anului 2008, România, prin funcțiunile oferite de finalizarea SCCAN, va avea operațional un sistem care va respecta toate cerințele minimale ale ACCS.

Compatibilitatea în pregătire va fi asigurată prin adoptarea unui sistem de

instruire a personalului și a unor standarde de evaluare similare cu cele din cadrul Alianței.

Compatibilitatea procedurală va fi asigurată prin implementarea procedurilor standard NATO și prin armonizarea reglementărilor naționale cu cele care operează în cadrul Alianței.

Implicațiile implementării SCCAN asupra procesului de transformare și modernizare a sistemului de securitate aeriană al României

În eforturile de consolidare a capacitaților de răspuns la noile amenințări, România, ca stat membru NATO, aliat al SUA, dar și viitor membru al UE, va trebui să realizeze o reconfigurare a forțelor sale aeriene care să-i permită să îndeplinească noi tipuri de operațiuni desfășurate la distanță, la pace, criză și război, să facă față cu succes provocărilor viitoare din mediul regional și global.

Analiza concepțiilor actuale de ducere a operațiilor aeriene combinate coroborată cu generalizarea întrebunțării sistemelor C4I2SR și a viabilității acestora (pusă în evidență și de recentele confruntări militare) conduce la concluzia că, în viitor, se va trece de la conceptul de „*bătălie aeroterestră*” la conceptele de „*bătălie aerototală*” și „*bătălie informațională*”.

Raționamentul potrivit căruia, prin trecerea în viitor la aplicarea noului concept, va crește rolul forțelor aeriene, ponderea și importanța acesteia în executarea loviturilor strategice și în economia desfășurării operațiilor și luptelor forțelor terestre și navale este pe deplin justificat. Pe de altă parte, întrebunțarea forțelor aeriene în acțiunile militare desfășurate în ultimii ani pune în evidență tot mai mult importanța crescândă a dimensiunii verticale a războiului modern.

Forțele aeriene parcurg o perioadă de tranziție către un nou concept de conducere. Conținutul acestui concept este dat de necesitatea de *conducere centralizată a puterii aeriene, naționale sau aliate și execuția descentralizată la nivel operativ și tactic*. Suportul tehnic îl reprezinta Sistemul

de Comandă Control Aerian Național (SCCAN).

Realizarea acestui sistem este impusă de misiunea de apărare aeriană ce revine Forțelor Aeriene în contextul integrării apărării aeriene a României în sistemul de apărare aeriană al NATO (NATINADS), precum și de necesitatea de integrare a tuturor forțelor și a mijloacelor specializate în acțiuni de apărare aeriană, indiferent de subordonarea acestora, într-un sistem unic de comandă-control.

Concepția privind apărarea aeriană integrată a României prezintă soluții de eficientizare a efortului de apărare aeriană a României, printr-o abordare conceptuală nouă și unitară, care vizează măsuri organizatorice și structurale pentru realizarea unor entități modulare și complementare de forțe specializate pentru acțiuni în spațiul aerian, din compunerea tuturor categoriilor de forțe ale armatei, care să fie integrate acțional în Sistemul de Comandă, Control Aerian Național (SCCAN).

Apreciem că Sistemul de Comandă, Control Aerian Național (SCCAN) trebuie să includă subsisteme de supraveghere aeriană, de identificare și control aerian, la care să fie racordate toate sistemele de arme, indiferent cui aparțin, pentru a beneficia de date reale, oportune și identificate, privitor la dinamica situației aeriene. Un asemenea Sistem de Comandă, Control Aerian Național permite instituirea și respectarea cu strictețe a regulilor de angajare a sistemelor de arme, fapt ce elimină fraticidul.

Considerăm că în dinamica securității colective la nivel NATO, *Concepția privind apărarea aeriană integrată a României* prezintă soluții, oportunități, responsabilități și acțiuni de integrare a apărării aeriene a României în Sistemul Integrat de Apărare Aeriană NATO (NATINADS) care, în noul context geostrategic, are o dimensiune extinsă și definită conceptual, organizatoric și acțional. Pornind de la cele două dimensiuni de integrare a apărării aeriene a României, se definesc, pe de o parte, necesitatea și preocupările de eficientizare a folosirii forțelor prin acțiuni oportune și coordonate la

nivel național, iar, pe de altă parte, oferă posibilitatea soluționării problematicii de integrare a apărării aeriene a României în sistemul NATINADS.

Opțiunile și propunerile privind proiectarea acțională a forțelor de apărare a spațiului aerian vor conferi sistemului suplă și eficacitate în conducere, sporirea considerabilă a posibilităților de combatere și nimicire a inamicului aerian, fiind astfel un factor esențial de descurajare și reținere, ceea ce va asigura protejarea teritoriului național, prin apărarea obiectivelor, trupelor, populației, bunurilor și valorilor naționale împotriva loviturilor din aer.

Având în vedere problematica securității aeriene ca parte a securității naționale, evoluția previzionată a mediului regional și global de securitate, rolul din ce în ce mai puternic al forțelor aeriene în câmpul de luptă modern, precum și procesul de transformare și modernizare a Armatei României și al Forțelor Aeriene se impune o continuă reevaluare a obiectivelor, strategiilor, concepțiilor, planurilor și programelor pentru a le adapta la noile condiții de la început de secol XXI.

Concluziile reieșite în urma analizei stării sistemului de securitatea aeriană pentru România și cele rezultate din analiza impactului implementării SCCAN, corroborate cu părerile specialiștilor în domeniu¹, ne argumentează faptul că o structură optimă care să asigure o maximă eficiență a securității aeriene viitoare a României impun:

- analiza permanentă a mediului de securitate pentru a desprinde concluziile corespunzătoare, referitoare la tendințele de evoluție ale acestuia și a întocmi programe care să direcționeze transformarea pe termen mediu și lung;

- creșterea aportului bugetar la dezvoltarea și modernizarea componentelor Forțelor Aeriene, precum și identificarea soluțiilor de convingere a decidenților

¹ Constantin MOȘTOFLEI, Vasile POPA, *Întrebuițarea puterii aeriene la începutul secolului XXI. Realizări, tendințe, implicații*, Editura U.N.Ap., București, 2005.

politico-militari că misiunile impun structura organizațională și nu invers;

- reevaluarea, cu regularitate, a concepțiilor, planurilor și programelor existente, pentru a elmina prevederile care nu conduc la îndeplinirea, cu maximă eficiență, a obiectivelor și misiunilor stabilite
- sporirea cercetării științifice tehnice și tehnologice în sfera mijloacelor aeriene militare și civile și a celorlalte componente ale Forțelor Aeriene;
- modernizarea parcului de aeronave de luptă și transport din dotarea Forțelor Aeriene Române;
- dezvoltarea tehnicii auxiliare și adaptarea infrastructurii de aerodrom la cerințele misiunilor viitoare;
- corelarea obiectivelor cu resursele și coordonarea, în dinamică a planurilor și programelor aflate în derulare.
- sprijinirea procesului de instalare pe teritoriul național a unor baze militare americane, ca factor de îmbunătățire a cooperării și a facilităților de care dispunem pentru operațiuni comune, respectiv complementare ale Alianței, ale SUA și UE;
- optimizarea disponerii elementelor proprii de infrastructură specifică tuturor componențelor Forțelor Aeriene pe teritoriu

național, prin redislocări și restructurări de forțe, mijloace, capacitați, facilități de sprijin și servicii;

- creșterea siguranței navegației și a siguranței în exploatare, îmbunătățirea serviciilor de trafic aerian, de pază și securitate;
- profesionalizarea deplină a personalului Forțelor Aeriene, implementarea conceptului de învățare permanentă, în cadrul programelor de instruire a personalului, dezvoltarea spiritului combativ și implementarea mentalității de invingător la tot personalul forțelor aeriene;
- creșterea duratei de menținere în serviciu a mijloacelor aeriene și reducerea consumurilor de combustibili și materiale;
- menținerea și îmbunătățirea facilităților de asistență aeriană militară și civilă puse la dispoziție de România în cadrul Sprijinului Națiunii Gazdă (HNS) acordat forțelor Alianței în timp de pace, criză sau conflict;
- adaptarea legislației existente în țara noastră referitoare la Forțele Aeriene, la cerințele misiunilor aeriene viitoare ale NATO și UE, precum și ale altor organizații și coaliiții internaționale, desfășurate la nivel național, regional și global.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Constantin MOȘTOFLEI, Vasile POPA, *Întrebuițarea puterii aeriene la începutul secolului XXI. Realizări, tendințe, implicații*, Editura U.N.Ap., București, 2005.
- [2] *** *Documentul cu Cerințele Operaționale Actualizat pentru Sistemul de Comandă Control Aerian Național*, Statul Major al Forțelor Aeriene, București, 2004.
- [3] *** *Documentul cu Nevoile Misiunii pentru Sistemul de Comandă Control Aerian Național*, Statul Major al Forțelor Aeriene, București, 2003.

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

DEZBATERI DE IDEI - FORȚELE AERIENE -

THE ACHIEVEMENT OF THE NATIONAL AIR CONTROL COMMAND SYSTEM (SCCAN), ESSENTIAL PREMISE OF THE AIR DEFENSE INTEGRATION IN THE NEW INTEGRATED NATO AIR DEFENSE SYSTEM (Air Command and Control System - ACCS)

Marinel NICOLAE, major general,

Air Force General Staff

Adrian CODI, colonel,

Air Operation Centre

Gheorghe MAXIM, major engineer,

Air Force General Staff

Initial views

Air Forces must participate in time of peace, in crisis situations and in time of war, in integrated air defense procedures NATINADS controlled to maintain the control over the national sky as integrated part of the NATO air space and also for its extension over the space of strategic military concern.

The Air Forces should also provide the training and the display force in the air force theatre "NATO controlled" and take part in the accomplishment of the national responsibilities concerning the engendering and logistics support of the own forces and at the defense of the Romanian Territory, its inhabitants and the forces which are there.

Therefore, the National Air Control Command System (SCCAN) is defined in agreement with the role and the assignments of the Air Forces, not only at the national level, but also in NATO.

For securing the action identity of the specialized forces in performing the military actions in the air, SCCAN should allow the integration of the air surveillance elements

and the air defense means of the Army and Naval Forces.

The principles which are at the bedrock of SCCAN are the following:

- *leading* by a CAOC/NATO through Reference Control Centre (RCC), of the forces and means from The Air Police in peace time, as well as the leading of "the NATO controlled forces" and "NATO designated forces" in crisis situations and in war time;

- *Planning and centralized leading* of the air missions in the sky by an Operational Air Centre (OAC);

- *decentralized execution* by taking over the specific actions in the air by command elements – The control of the combat units;

- *Leading continuity*, taking over the command - control positions of the assignments for accomplishing the national responsibilities and the co-ordination with neighboring CCRs and RCC.

- *Flexibility*, providing the constituent part mobility of the SCCAN in according with received missions.

- *Viability* given the results of any action of the enemy and in any circumstances of time and weather conditions;
- *Stability* between the centralized leading and the decentralized execution.

NACCS consists of the present program spread and the NATO system implementation for planning and leading the air operations ICC and also of the automatic system of weather information NAMIS and it has to provide the information/automation of the military air actions by integrating the command, control, communication, computer information and operative, overseeing and air reconnaissance eases.

It also has to provide data exchange and information fast and secured, it has to be operative with the present NATINADIS system and with the future command and control system ACCS, NATO developed ant it has to be adaptable and open enough to support the operational progressive concepts, depending on the changing of the military structure in the Alliance in the Romania Army or on the operational transformations.

NACCS provides:

- *data integration* delivered by the digital, military and civilian radars and data originated by other detectors at the local, national and collective level (of the Alliance);
- *Creating the nationally recognized air picture* – RAP, as well as its distribution, differently and strained, for the authorized users;
- *Command and control* at a distance of the digital radio detections;
- *Accepting the weather data*, from many sources, and the messages or texts;
- *Threat assessment* in the air, establishing and conveying of warnings and alarming level;
- *Air operation planning and re-planning*, specifying that it will be achieved using NATO software and hardware;

- *Tactical control* of the defensive, offensive and support missions;
- *Centralized command and decentralized command*, depending on the air operational complexity but also the leading decentralized, in certain circumstances;
- *The elaboration, conveying and simultaneously intercepting*, NATO electronic support of the planning, leading and informing documents;

The documents will be received from the Joined Air Operation Centre where is connected RCC or prepared by AOC/CRCBz, using ICC software provided by BATO, and they will be transmitted to the structure integrated in the system. By dint of these documents, it will be integrated surveillance and control positions in real time of the air actions through:

- *Automatic information exchange* with the command – control system of the Romanian Ground and Naval Forces (horizontally);
- *Data exchange* with the authorized civilian structures;
- *Data exchange with the NAEW systems*
- *Means handling* (human resources, logistics, command and control, communication and informatics) used at different operational levels;

NACCS will perform the next functions in the final configuration : surveillance and recognized –SR which will supply the capability to produce and deliver the unique air picture recognized by the users, the detectors management, sensor data processing and displaying, data exchange with other systems from different forces of the Army;

- *Force management* with the capability of planning, detailing missions and coordinating forces and means at tactic and operational level;

- *The control* of attacking, defensive and supporting air missions at tactical level;
- *The air management* by means of the capability of planning and controlling the air;
- *The air traffic control*, by means of supplying aeronautics informing services, approaching and going away guidance of the airport, services in the emergency situations and of alerting, searching and rescue. Including the capability of coordination and control of the military and civilian flights;
- *Command -control means management (C2)*, meaning the capability of planning, using deploying and controlling of the air command - control means.

The limits of the existing systems

The structure of the present control system of The Air Force includes:

- The Main Operational Air Head Quarters (MOAHQ) with the Air Operational Centre;
- The operational centres of the air force bases and sol air missile units;
- Merge sensor posts of the radiolocation battalion;
- Command post of the sol air missile units (sub-units);
- The operational centre of the electronic war battalion.

The main limits of the present command control system are the following:

- Difficulties in achieving of a complete air picture for the low altitude actions;
- Lacking of early warning;
- Lacking of continual command;
- The scanty degree of operability of the C2 structures at the lower levels in the Air Forces (installation, missile brigade, electronic war battalion, air squadron, sol air missile artillery battalion) or that from the specialized units of actions from the other military forces (anti - air craft missile

regiment) caused by the changing of the automatic systems until these echelons.

- The conceptual and technique differences given the close command – control systems.

In order to eliminate these deficiencies, the Air Forces have turned to modernize the command control system.

The first step was to install the Sovereignty Operational Air Centre SOAC as part of the Main Operational Air Head quarters, and connecting the FPS and 5 (five) radio detections to them; there is a recognized air picture (RAP) till the lower limit of 3000 m.

For realizing RAP, FDEX program was initiated and it permits the flying and data plans transmitting to the SOAC in real time. RAP dissemination at the national users was realized with the STASA program. To complete the information about the air situation from the FPS – 117 radars, the furnishing with automatic data extractors of the analogous Radars was initiated as part of the STASA program.

To ensure the surveillance position by radar, the IFF/Dialog program runs. For lowering the inferior limit of the radar surveillance area, the Gap Filler program runs.

The achieving of the compatibility between SCCAN and ACCS

The Air Force analysis regarding the next years should take into account the context in which at that date, both systems, the national and NATO one, will be operative in Romania.

Such a perspective leads on the one hand to the question if there is necessary the run of the two systems and if this is not too costly for Romania.

The answer to this question could be found defining the importance of the operational capabilities offered by the 2 systems.

Like country part of NATO and like integrated part of the NATINADS, Romania

must cover all the demands of collective defense of the Alliance air. This is an implicit request, assumed once with entering NATO and it will remain an obligation for our country, no matter whether or not it will be included on the country lists with ACCS entities.

At the same time the geo-strategic position of Romania, at the eastern limit of the Alliance, the operational potentialities offered and the considerable investments done till now for modernizing and for acquisitions of new sensors and command control equipment, makes our country requirement to be in the ACCS framework with an ARS element. Once proved the importance of the two systems for Romania, the requirements of their simultaneously run must be taken into account, respectively:

- *Complementarity*, avoiding superposition and the wasteful expenditure of resources;
- *Compatibility*, providing the interoperability and the capability of “communication” between the two systems.

The first demand was fulfilled since the SCCAN framework draft, which took into account of the ACCS configuration and the roles which this one will perform.

The second demand that of interoperability must be taken into account from the technical, training and proceedings compatibility view. The technical proceedings are provided respecting the following demands:

- By developing SCCAN conformable to the specific NATO standards, which are the bases of the ACCS development;
- The planning air operation position in SCCAN will be provided with ICC equipments, provided by a specialized NATO agency;
- National sensors will be directly connected at the RCC basis and after that to ARS, for sustaining the NATO demand and

also for the stock RCC, strictly for the national requests.

We truly believe that at the end of the year 2008, Romania, with the offered roles provided by the ending of the NACCS, will have a system running which will observe all the ACCS minimal demands.

The training compatibility will be assured by adopting a training system for the personnel and some similar assessment standards within the framework of the Alliance.

The proceedings compatibility will be provided by implementing NATO standard and harmonizing the national regulation with those that works as part of the Alliance.

The SCCAN implementation implications concerning the changing and modernization process of the Romania Air security system

In the effort of consolidating the capabilities to find the solution for the new menaces, Romania, as part of NATO, SUA ally, but also future UE member, should bring into being a reconfiguration of its air forces that allow it to fulfill new types of operations carried on at distance, in peace time, crisis and war, getting through successfully to the next challenges from the regional and total surroundings.

The present outlook analysis of guiding the air operations combined corroborated with the general conclusion of updating the C4I2SR systems and their viability (being distinguished by the lately military confronting) leads to the conclusion that, in the future we will change the general notion of “air ground battle” to the concepts of “entirely air battle” and informatics battle”.

The argument in accordance with, by changing in the future to the using the new concept will increase the role of the air forces, the share and importance of this in execution of the new strategic spearhead and in the economy of fight and operation deployment of the Army and Naval forces is entirely

justified. On the other hand, using the air forces in the military actions that have taken place lately, points out more and more the increasing importance of the vertical dimension of the modern war.

The Air forces get over a transitional period to a new concept of command. The subject matter of this concept is given by the necessity of centralized command of the air force, national or allied and the decentralized execution at tactical and operative level. The technical support is represented by National Air Control Command System (SCCAN).

The realization of this system is imposed by the air defense assignment which belongs to the Air Forces in the context of Romania air defense integration in the NATO air defense system (NATINADS), as well as the necessity of all forces integration and the specialized means in the air defense actions, no matter their subordination, in a unique system of command – control.

The outlook relating to the Romania integrated air defense represents solutions of bettering the Romania air defense effort, using a new and unitary conceptual tackling, which aims at the organizational and structural measures for achieving some modulus and complementary entities of specialized forces for actions in the air, from the structure of all force branches of the Army, which should be integrated in acting in the National Air Control Command System (SCCAN).

We appreciate the fact that the National Air Control Command System (SCCAN) has to include identification and control air surveillance subsystems, and all the branch systems to be connected to it, no matter which one they belong to, in order to benefit of real, timely and identified data, referring to the air situation dynamics. Such a National Air Control Command System lets the training and observance severity of the rules of branch system engagement, fact that clears up the fratricide.

We consider that in the collective security dynamics at NATO level, *the outlook relating to the Romania integrated air defense* presents solutions, opportunities responsibilities and actions of Romania air defense integration in the NATO Integrated Air Defense System which, in the new geo-strategically context, has a dimension extended and defined conceptual, organizational and acting. Starting from the two integration dimensions of the Romania air defense, it is defined, on the one hand, the necessity and the bettering studies of using branches by opportune and co-ordinated actions at national level, and on the other hand, it is offered the possibility of integration problem solving of the Romania air defense in the NATINADS system.

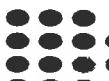
Choices and suggestions with reference to the acting projection of the air defense forces will confer flexibility to the system effectiveness in command, significant increase of the control opportunities and defeating the air enemy, so being an essential element of discouragement and restraint, ant it will assure the national territory protection, defending the objectives, troops, inhabitants, goods and national values against the air attacks.

In consideration of the national air security problem as part of the national security, the foreseen development of the regional and global security medium, the more and more powerful role of the air forces in the modern battle field, and the changing and modernization process of the Romanian Army and Air Forces it is enforced a permanent new appraisement of the objectives, strategies, concepts, plans and programs to adapt them to the new conditions of the beginning of the XXIst century.

The drawn inferences as a result of the analysis of the Romania air security condition and those presented from the SCCAN implementation impact analysis, corroborated with the specialist opinions in the field 1, argues us the fact that a best structure which

provides a maximum of effectiveness of the Romania future air security impose:

- Permanent analysis of the security environment to draw proper conclusions, related to its tendency development and make up plans which should lead the middle and long term changing;
- The increasing of the fiscal contribution to the development and modernization of the Air Force structure, as well as the identification of constrain solutions of the political – military factors that the missions impose the organizational structure and not vice versa
- Frequently, the new appraisement of the existing concepts, plans and programs, to eliminate the provisions which do not lead to the maximum effectiveness fulfillment of the objectives and planned missions;
- The increasing of the technical and technological scientific research in the field of activity of the military and civilian air means and the other Air Force components;
- The modernization of the fight and transport flying stock of the Romania Air Force endowment;
- The development of the auxiliary techniques and fittings of the airport substructure for the future mission demands.
- Colligating the objectives with the means and co-ordination, in dynamics of the plans and programs that work;
- Supporting the installing process on the national territory of some American installations, as a factor of bettering of the co-operation and facilities we have for jointly

REFERENCES

- [1] Constantin MOSTOFLEI, Vasile POPA, *Using the air force at the beginning of the XXIst century. Achievements, tendencies, implications*, U.N.Ap Publishing, Bucharest, 2005.
- [2]*** *The document with updated operational requirements for the national air command control system* Air Force General Staff, Bucharest, 2004.
- [3]*** *The document with the mission needs for the national air command control system* Air Force General Staff, Bucharest, 2003.

operations respectively complementary of the Alliance, SUA and UE;

- The bettering of disposing elements of the own substructure specific for all the Air Force components on the national territory, with re-deployments and reorganizations of forces, means, support facilities and services;
- The increasing of the aerial navigation and the security in exploitation, bettering the aerial communications, guard and security;
- Complete training of the Air Force personnel, the implementation of the permanent learning concept, as part of the personnel training program, development of the combat spirit and the implementation of the winner conception for all the Air Force personnel;
- The increasing of the on duty period of time of the air means and decreasing the expenditure of fuel consumption and material.
- The maintenance and bettering of the facilities of air military and civilian assistance offered by Romania as part of the Hostess Nation Support (HNS) given to the Alliance forces in peace, crisis or war time.;
- Adapting the existent legislation in our country related to Air Forces, to the requirements of the future NATO and UE air assignments, as well as other international organizations and coalitions, unfolded at national, regional and total level.

DEZBATERI DE IDEI
- FORTELLE NAVALE -

**GRUPUL DE COOPERARE NAVALĂ
ÎN MAREA NEAGRĂ BLACKSEAFOR**

*Viceamiral prof. univ. dr. Gheorghe MARIN,
Şeful Statului Major al Forţelor Navale*

1. Relațiile dintre statele riverane

Mării Negre s-au modificat în mod radical în ultima decadă. Principala tendință, ce se manifestă în zona Mării Negre, este ca aceasta să devină o zonă de cooperare, dezvoltare și securitate regională, conectată la zona extinsă a Mării Mediterane. Cooperarea în această zonă este o realitate, cu rezultate notabile în special în ceea ce privește nivelul încredere între statele riverane. Pentru prima dată în istoria sa, Marea Neagră este pe cale să devină o sursă de unitate, dezvoltare și stabilitate în această extinsă arie geografică care a fost permanent supusă instabilității și a reprezentat o graniță între diferite sisteme politice, ideologice și religioase.

Relațiile de cooperare se concentrează pe prevenirea și înlăturarea factorilor de risc care ar putea să genereze situații de criză cu efecte nocive asupra stabilității și securității regionale. Astfel, sunt promovate relații politice, economice, diplomatice și culturale în scopul menținerii și consolidării stabilității, dar și relații de cooperare militară în scopul creșterii încrederii și transparenței.

În acest domeniu, Forțele Navale ale statelor riverane își aduc o contribuție însemnată la promovarea încrederii reciproce și la menținerea păcii în regiune, cele mai importante acțiuni fiind următoarele:

a. Organizarea și desfășurarea, începând cu anul 1997, a **întâlnirilor anuale între comandanții Marinelor militare** riverane care au ca scop intensificarea cooperării militare navale în diverse domenii de activitate. Au fost identificate domeniile principale în care diferite flote au expertiză și experiență notabilă, posibilitățile de sprijin reciproc pentru creșterea capacității forțelor de a soluționa problemele noi, în diferite arii de preocupări. S-a convenit asupra dezvoltării cooperării în:

- învățământ și pregătirea personalului;
- căutare și salvare pe mare;
- cercetare hidrografică și cartografie;
- dezvoltarea tehnologiei navale;
- logistică navală.

Rezultatele acestor reuniuni au stat la baza dezvoltării planurilor de cooperare

bilaterale și multilaterale între forțele navale ale riveranilor.

În acest an, această reuniune a fost găzduită în România și a avut pe agendă principalele subiecte de interes comun, precum securitatea și stabilitatea în regiune, cooperarea militară, în general, și în domeniul naval, în particular, corelarea cu activitatea altor organizații internaționale sau regionale în domeniile de interes comun.

b. Forțele Navale ale României parcurg în fiecare an **planuri bilaterale de cooperare** cu toate flotele statelor riverane. Activitățile desfășurate au drept obiectiv creșterea încrederii și securității în marea noastră comună. Programele de cooperare bilaterală au fost concretizate în:

- participarea navelor militare românești la exercițiile organizate în diferite țări riverane;
- întâlniri bilaterale cu delegații din forțele navale pe domenii de activitate;
- seminarii și conferințe pe diferite teme;
- activități ale Academiei Navale, schimburi de vizite ale navelor școală, ambarcarea unor cadetă din țările vecine la bordul Navei Școală "Mircea";
- participarea unor ofițeri și subofițeri din Marina Militară a altor state, ambarcați pe nave militare românești, pe timpul exercițiilor desfășurate de navele respective.

c. **Grupul Naval de Cooperare în Marea Neagră, BLACKSEAFOR**, este un rezultat concret al cooperării între riverani, un instrument prin care forțele navale sunt angajate în procesul de asigurare a securității în plan regional, a libertății și siguranței folosirii spațiului maritim comun – Marea Neagră.

2. Grupul de Cooperare Navală din Marea Neagră – BLACKSEAFOR – este o inițiativă regională, înscrișă în eforturile țărilor riverane de a întări încrederea, prietenia și buna înțelegere între statele

riverane, de a dezvolta cooperarea și interoperabilitatea între forțele lor navale. Inițiativa înființării a fost lansată de Turcia, în aprilie 1998. Acordul a fost semnat pe data de 02.04.2001 la Istanbul de reprezentanții ministrilor de externe ai tuturor celor 6 țări riverane: Bulgaria, Georgia, România, Federația Rusă, Turcia și Ucraina și a intrat în vigoare în septembrie 2002.

a. BLACKSEAFOR este **concepță ca forță “la chemare”**, are ca element de execuție o forță maritimă, constituită din nave militare, aparținând statelor riverane Mării Negre, aflate în locurile de dislocare permanentă care se întunesc periodic (prin activări, o dată sau de două ori pe an), formând un grup naval, pentru realizarea unor programe comune de instruire cu durata de 2-5 săptămâni.

Activitățile BLACKSEAFOR sunt în conformitate cu obiectivele și principiile prevăzute în Carta Națiunilor Unite, concretizate în executarea următoarelor misiuni:

- participarea la exerciții maritime comune;
- organizarea și desfășurarea de operații de căutare salvare (SAR), operații de asistență umanitară (HA) și de luptă antimina (MCM);
- participarea la activități întreprinse în vederea protecției mediului înconjurător;
- vizite de curtoazie în porturi.

Activitățile BLACKSEAFOR se desfășoară sub responsabilitatea directă a Comitetului Comandanților Marinelor Militare din Marea Neagră (BSNC), format din comandanții forțelor navale ale statelor riverane. În acest an, în luna mai, reuniunea acestui comitet a fost găzduită de România, la Constanța.

Comandantul și șeful de stat major sunt nominalizați, prin rotație, pe o perioadă de un an, de către acest comitet, iar ofițerii din statul major sunt numiți de către statele care participă cu nave. Potrivit acordului, limba utilizată este **limba engleză**, iar **deciziile** se iau prin consensul părților.

b. Din 2001 până în prezent, gruparea BLACKSEAFOR a fost activată de cinci ori, țările gazdă fiind prin rotație Turcia, Ucraina, Bulgaria, Georgia și România, iar Forțele Navale au participat de fiecare dată cu nave și cu ofițeri de stat major. Această inițiativă a contribuit la transpunerea în realitate a unor dintre activitățile de cooperare, cum ar fi lupta împotriva pericolelor pe mare, protecția vieții umane și ajutorul umanitar, protecția mediului marin.

Începând cu 14 august a.c., Forțele Navale ale României au preluat, pentru un an, conducerea BLACKSEAFOR, asigurând:

- președinția Comitetului Comandanților Marinelor Militare din Marea Neagră;
- controlul operațional și comandantul grupului naval;
- nava comandant a gupării .

Pe durata activărilor se desfășoară exerciții maritime specifice misiunilor prezentate mai sus, exersarea aplicării documentelor proprii de conducere și proceduri de acțiune, exerciții în comun cu forțele navale naționale ale statelor riverane, vizite în porturi și la autoritățile naționale militare și civile.

Munca în echipă multinațională, participarea navelor la activitățile din program au dus la o mai bună cunoaștere reciprocă, la întărirea relațiilor de prietenie, a încrederii și cooperării între flotele noastre.

Bogata activitate mass-media, desfășurată cu prilejul vizitelor BLACKSEAFOR în porturile din cele șase țări riverane, a contribuit la cunoașterea activității grupului de către societatea civilă și autoritățile civile și militare respective, au dezvoltat sentimentele de încredere și prietenie ale populației.

4. În ultimii ani, la fel ca în întreg spațiul mediteranian și mondial, asistăm la o evoluție a mediului de securitate, la modificarea tipului de riscuri și amenințări la

adresa stabilității în regiune. Statele riverane Mării Negre sunt preocupate de acest fenomen și, ca urmare, începând cu anul 2004, se desfășoară reunii anuale ale reprezentanților ministrilor de externe din cele șase state care analizează, în raport cu aceste evoluții și cu interesele naționale ale riveranilor, posibilitățile de a răspunde cât mai eficient noilor provocări.

Sunt analizate posibilitățile de îmbunătățire a activității în cadrul BLACKSEAFOR, prin prelungirea la un an a activității autorității de control operațional și mărirea de la una la două pe an a numărului de activări a BLACKSEAFOR.

Având în vedere faptul că prevederile acordului de înființare BLACKSEAFOR nu oferă cadrul necesar pentru a soluționa întregul spectru de provocări la adresa securității regionale, se analizează, în cadrul acestor reunii, și alte modalități precum implicarea unor organizații regionale și internaționale care au obiective similare și posibilitatea cooperării BLACKSEAFOR cu acestea.

5. BLACKSEAFOR reprezintă una dintre contribuțiile importante ale forțelor navale la promovarea climatului de stabilitate și securitate în regiunea Mării Negre, prin dezvoltarea cooperării cu flotele statelor riverane. Această inițiativă, împreună cu celelalte mecanisme internaționale au avut un anumit rol în descurajarea manifestării în spațiul maritim a riscurilor din zonă. Activitatea BLACKSEAFOR, împreună cu alte acțiuni destinate creșterii și consolidării rolului celorlalte organizații regionale și internaționale și îmbunătățirii unei prezențe active a NATO în regiune, vor asigura ca Marea Neagră, privită ca o extindere a Mediteranei și a oceanului planetar, să fie o zonă a securității depline, a cooperării și bunei vecinătăți, în care comerțul pe mare se desfășoară în deplină siguranță, iar activitățile ilegale sunt reduse semnificativ.

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

DEZBATERI DE IDEI - FORȚELE NAVALE -

BLACK SEA NAVAL COOPERATION TASK GROUP BLACKSEAFOR

*Rear Admiral (UH) Gheorghe MARIN
Chief of the Romanian Naval Forces Staff*

1. THE RELATIONSHIPS AMONG THE LITTORAL STATES WITHIN THE BLACK SEA REGION have radically changed within the last decade. The current concern within the Black Sea region is to transform it into an area of cooperation, development and security, connected to the extensive area of the Mediterranean Sea.

Today, the cooperation within this region has become reality, proved by the notable relationships developed among the countries. For the first time in its history, the Black Sea region, which represents the crossroads of different political, ideological and religious systems, permanently unstable, becomes a source of unity, development and stability.

The cooperation relationships focus on prevention and reducing the risk factors which can generate crisis situations with terrible effects on the stability and security within the region. In this respect, political, economical, diplomatic and cultural relations are being developed, as well as military cooperation, in order to promote stability and confidence.

Consequently, the littoral states' Naval Forces contribute to promoting mutual confidence and maintaining peace within the region, through deploying the following actions:

a. The Black Sea Navies Commanders Annual Meetings

This meeting has been organized starting with 1997, in order to strengthen the

naval cooperation in different fields of activity. These domains have been established depending on each country expertise and experience in specific areas, and according to the possibilities of mutual support, in order to increase the force capabilities to solve new challenges, as follows:

- education and training;
- search and rescue at sea;
- hydrographic survey;
- development of naval technology;
- naval logistics.

The results of the meetings constitute the base for the future development of the bilateral and multilateral cooperation plans among the Naval Forces of the littoral states.

In May, this year, the meeting organized in Romania. The agenda consisted of the following topics of common interest: security and stability within the region, naval military cooperation, as well as the interconnection between the international and regional organizations with common goals within the area.

b. The bilateral cooperation with the Naval Forces from the littoral states

The Romanian Naval Forces annually undergo Bilateral Cooperation Plans with the other littoral states' Naval Forces. The main objective of these activities is to increase the confidence and security within the Black Sea. The Bilateral Cooperation Plans include activities, as follows:

- participation in common exercises with ships and personnel;

- meetings and training activities in different naval fields;
- seminars and conferences on different subjects;
- exchange of personnel (at staff, crew or cadet level), attachment on board training ships;
- Ships port visits.

c. Black Sea Naval Cooperation Task Group – BLACKSEAFOR

This task force is the most important and concrete outcome of the cooperation among the littoral navies, which represents the tool used by the Naval Forces involved in the process of promoting the regional security, freedom and stability within the common maritime space, the Black Sea.

2. BLACKSEAFOR is a regional initiative, meant to promote confidence and friendship among the littoral states, as well as to develop cooperation and interoperability among their naval forces. The initiative was launched by Turkey in April 1998. The Agreement was signed on 2nd April 2001, at Istanbul, by the Ministries of Foreign Affairs of the 6 littoral states: **Bulgaria, Georgia, Romania, Russian Federation, Turkey, and Ukraine**. The first activation of this Task Force took place in Istanbul, in September 2001.

a. According to the Establishing Agreement, BLACKSEAFOR is an “on call” force, which has a maritime group as an executive element; this group consists of warships from all littoral states. The ships get together periodically, twice a year, forming up the Task Group, in order to conduct common training. The activations are scheduled for a period of 2 to 5 weeks.

The BLACKSEAFOR activities are conducted according to the fundamental principles and objectives of the UN Charter.

The missions of the Black Sea Task Group are, as follows:

- Conduct common maritime exercises;
- Search and Rescue (SAR) Operations;

- Mine-Countermeasures (MCM) Operations;
- Humanitarian (HO);
- Environment Protection;
- Good will visits in Black Sea ports.

The BLACKSEAFOR activities are conducted under the direct responsibility of the Black Sea Navies Commanders Committee (BSNC). This year, in May, the meeting took place in Constanta.

The Commanding Officer (COMBLACKSEAFOR), the Chief of Staff and the staff officers in the BLACKSEAFOR are nominated on a rotation basis, for one a year-term, by the Commanders Committee, following the host nation proposals. Each country participates with one or two officers within the BLACSEAFOR staff.

According to the Agreement, English is the official language within BLACKSEAFOR, and the decisions are taken only on a consensus basis.

b. Since 2001, BLACKSEAFOR has been activated for 5 times, the host nation being in order: Turkey, Ukraine, Bulgaria, Georgia and Romania, and their respective Naval Forces have participated with ships and staff officers.

As I said, on 14th of August this year, Romania has been assigned for a one year-term the leadership of BLACKSEAFOR, ensuring: the Black Sea Navies Commanders Committee chairmanship and the operational control authority. The Romanian Naval Forces have provided the commander of BLACKSEAFOR Task Group and the flagship, the “MARASESTI” frigate.

During the activations, the Naval Task Group conducts specific maritime exercises, in order to accomplish the BLACKSEAFOR missions, common exercises with littoral Naval Forces units, and port visits. The exercises are conducted based on specific working documents and procedures.

The work within a multinational team, and the participation of different ships to the accomplishment of the missions, has contributed to increasing the mutual

understanding, has strengthened the friendship, confidence and cooperation among our Naval Forces.

This regional initiative has also strengthened the cooperation activities, specifically the fight against the dangers at sea, protection the human life, rendering humanitarian assistance, and protection of the maritime environment.

The reach mass-media activity developed during the BLACKSEAFOR port visits promoted the goals and the specific activities of the task group to the civilian population and local authorities, and helped to the development of the trustily and friendly relationships.

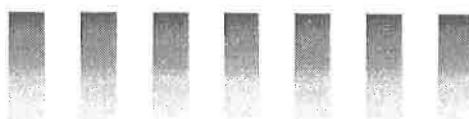
c. Within the last few years, similar to the Mediterranean area and globally, we are assisting to a evolution of the security environment, a change in the types of risks and threats to the world stability. The littoral states of the Black Sea are concerned with this phenomenon, and for that reason, starting with 2004, they annually organize meetings, at Foreign Affairs Ministry level, in order to analyze, according to own national interests, the possibilities to better and more efficiently address the latest international challenges.

Taking into consideration that the BLACKSEAFOR Agreement does not offer

the support to provide solutions for the entire spectrum of threats to the regional security, the meetings try to identify other methods to do so, like the cooperation of BLACKSEAFOR with regional and international organizations with common objectives within the area.

By developing the cooperation among the Naval Forces of the littoral states, BLACKSEAFOR represents an important contribution of the navies to increase the stability and security environment within the Black Sea region. This military initiative, together with other regional institutions and organizations has an important role in discouraging the potential risks within the area.

The BLACKSEAFOR activity, along with consolidating other regional and international organization activity within the region, as well as a more active presence of NATO within the area, will ensure for the Black Sea region, considered an extension of the Mediterranean Sea, and further to the ocean, a more secure and stable environment, within which the maritime trade, and other international exchanges be safely developed, in the same time drastically reducing the illegal activities.

DEZBATERI DE IDEI - FORTELOR NAVALE -

DEFINIREA ZONELOR DE INTERES, DE RESPONSABILITATE ȘI DE ACȚIUNE A FORTELOR NAVALE

Comandor Alexandru MACAVEI

Based on some unique core characteristics such as poise, accessibility, endurance, sustainability and power projection, naval forces are able to perform a wide spectrum of tasks, from the lowest to the highest levels of conflict intensity, anywhere along the Danube river or at sea. Defining concepts like area of strategic interest, area of responsibility and area of operations is a major step in the doctrine building process.

1. România și Marea Neagră

Mările și oceanele lumii ocupă mai mult de 2/3 din suprafața pământului, dar importanța acestora nu se rezumă numai la dimensiunile geografice sau la resursele pe care acestea le oferă, ci și la căile de acces către diferite zone de interes, de unde rezidă și dorința de a controla sau a stăpâni aceste întinderi albastre.

Ca importanță geopolitică, marea a ocupat un loc esențial încă din antichitate, în cadrul comerțului mondial. În ciuda apariției transportului aerian, mult mai rapid, transportul naval a fost, este și va rămâne cea mai eficientă modalitate a schimburilor comerciale între state.

Binecuvântată de vecinătatea Mării Negre, România a înțeles de-a lungul istoriei sale că unul dintre cei mai fideli vecini, alături de Dunăre, este marea, această sursă aproape inepuizabilă de resurse necesare economiei naționale, cât și mijlocul cel mai eficient în dezvoltarea relațiilor sale internaționale.

Iată de ce, România, situată într-o poziție geostrategică favorabilă, la intersecția a trei mari spații (european, slav și asiatic), cu o legătură fluvială până la Marea Nordului, cu o infrastructură navală și petrolieră (rafinării, platforme de foraj și de extracție) bine

articulată și cu importante forțe maritime comerciale și militare, poate juca un rol deosebit în noua arhitectură geopolitică euroasiatică.

2. România factor maritim important

În spațiul românesc navegația are rădăcini milenare. Tradițiile marinărești, pierdute în negura istoriei, s-au dezvoltat în mod gradat de-a lungul secolelor, având ca bază rețeaua hidrografică națională.

Marea Neagră, fluviul Dunărea și apele interioare (râuri, lacuri) au fost factori favorizați în evoluția civilizației pe aceste tărâmuri. Trebuie remarcat faptul că politica maritimă a ocupat un loc central, în demersurile cercurilor conducătoare, indiferent de forma de guvernare existentă la un moment dat. Fiecare epocă și-a adus aportul la dezvoltarea infrastructurii și, implicit, a puterii navale, contribuind astfel la întărirea poziției geostrategice a României în zona Mării Negre.

Astăzi România dispune, pe un litoral de numai 245 de Km, de trei porturi maritime din care, Constanța, "diamantul coroanei", cu o vechime atestată de peste 2500 de ani, este unul dintre cele mai importante porturi din

Europa, prin el derulându-se anual un trafic comercial de peste 85 milioane tone. Flota comercială a României asigură în acest moment peste 60-80% din schimburile comerciale ale țării.

Culoarul Dunăre-Rin-Main-Rotterdam, lucrare de importanță geostrategică pentru transportul fluvio-maritim euroasiatic, traversează 9 state europene și permite legătura estului Europei cu vestul acestui continent numai în 6 zile, față de 14 zile care sunt necesare pe calea mării. Acest culoar reprezintă un mijloc deosebit de eficient în geopolitica dezvoltării economice a României și a Europei, fiind cea mai viabilă soluție pentru transportul resurselor energetice din zona Mării Caspice. În această ecuație, România, care dorește și poate deveni un factor important, pe lângă infrastructura maritimă și petrolieră de la litoral, poate pune la dispoziție, în domeniul transporturilor, și facilitățile și capabilitățile fluviale naționale existente.

Existența zăcămintelor petrolifere și de gaze naturale, în zona economică exclusivă, a rafinăriei de la Midia, cât și a unei experiențe mari în domeniul extracției și prelucrării acestor resurse, a permis dezvoltarea relațiilor de cooperare cu țările vecine, dar și cu alte state interesate, sporind astfel rolul țării noastre ca națiune maritimă.

Conjugarea acestor detalii cu existența oleoductului spre Trieste fac posibilă participarea României la exploatarea, prelucrarea și transportul resurselor energetice din bazinul Mării Caspice către vestul Europei și constituie un argument în plus în transformarea acesteia într-o puncte de legătură între cele două continente.

Un element important în consolidarea statutului de factor maritim al României îl constituie Forțele Navale. Numărul navelor, capabilitățile acestora, nivelul de instruire al echipajelor și capacitatea structurilor de comandă, precum și participările acestora la exerciții și misiuni navale comune, regionale (Blackseafor) și internaționale alături de

NATO (Active Endeavour) au permis ca România să fie mai bine percepătă pe plan mondial ca națiune maritimă.

3. Considerații privind definirea zonelor de interes, de responsabilitate și de acțiune a Forțelor Navale

Conform Strategiei de securitate națională, ed. 2001, interesele naționale ale României sunt acele stări și procese bazate pe valorile acceptate și promovate de societatea română, prin care se asigură prosperitatea, apărarea și securitatea membrilor săi, stabilitatea și continuitatea statului.

Edificarea unei României democratice, stabile politic și prosperă economic implică îndeplinirea și apărarea următoarelor interese naționale fundamentale:

- menținerea integrității, unității, suveranității și independenței statului român;
- dezvoltare economico-socială;
- garantarea drepturilor și libertăților democratice fundamentale ale cetățenilor.

În concluzie, importanța geostrategică, economică și ecologică a bazinului pontic, cât și dimensiunea maritimă, în general, reprezintă baza obiectivă de definire a intereselor statului român în domeniul naval și de elaborare și promovare a politicii sale maritime.

Interesele navale ale României constituie parte componentă a intereselor naționale, ele evoluând în timp, în funcție de situația geopolitică regională și internațională, de puterea politică, economică și maritimă a țării, de sistemul de alianțe și de situația politică a statului. Interesele navale se promovează prin căi diferite: politice, diplomatice, economice, militare etc. și se materializează prin tratate, acorduri, programe, proiecte și inițiative comune.

Astfel, din alocuțiunea președintelui Traian Băsescu cu tema "Regiunea Mării Negre - Promovarea libertății, a democrației și stabilității regionale", 10 martie 2005, reiese clar orientarea politicii navale: "Situată la vest de Marea Neagră și la gurile Dunării,

România reprezintă un cap de pod pentru comunitatea transatlantică la arealul Mării Negre. Ca parte a Europei simțim că avem responsabilitatea de a ne folosi potențialul pentru binele comunității noastre democratice și să acționăm ca un liant între Europa și statele din Caucaz".

La rândul său, ministrul de externe român preciza că, odată cu aderarea României la NATO și UE, interesele acestora sunt și ale noastre și vom fi alături de aliați acolo unde lupta împotriva terorismului internațional o cere. Constatăm astfel că zona de interes a României trebuie să depășească nu numai frontieră Zonei Economice Exclusiv, dar și pe cea a bazinului pontic.

Apărarea intereselor navale ale României se realizează de către Forțele Navale, care trebuie să fie capabile să-și proiecteze puterea până acolo unde este necesară protecția obiectivelor economice și comunicațiilor maritime și fluviale proprii.

În acest context, România este vital interesată în domeniul naval de:

- a) păstrarea integrității sale teritoriale în limitele granițelor terestre, maritime și fluviale;
- b) păstrarea nealterată a ieșirii pe Dunăre la Marea Neagră prin brațul Sulina, în principal, dar și prin brațele Chilia și Sfântu Gheorghe – căi de comunicație de interes în vederea exploatarii economice și desfășurării nestânjenite a activităților în aceste spații;
- c) asigurarea stabilității în zonă;
- d) asigurarea libertății de mișcare pe căile de comunicații fluviale și maritime;
- e) apărarea infrastructurii din spațiul riveran;
- f) protecția mediului pe mare, fluviu și în deltă;
- g) participarea la acțiunile militare ale aliaților și partenerilor.

Din prezentarea intereselor navale, putem concluziona că zona de interes, în domeniul naval, este reprezentată "de spațiul geografic în care evoluția mediului politico-

social influențează promovarea intereselor naționale ale României".

În acest sens, "în calitate de membru al NATO, România pledează pentru un rol activ al Alianței în proiectarea unui climat de stabilitate și securitate în zona extinsă a Mării Negre. Summit-ul NATO din Istanbul a făcut un prim pas important spre schițarea unei strategii pentru Marea Neagră. Subliniind importanța regiunii, în cadrul Summit-ului a fost semnalată capacitatea Alianței de a contribui la securitatea și stabilitatea regională. Parteneriatul pentru Pace se reorientiază spre statele din Caucaz și Asia centrală" – din alocuțiunea președintelui Traian Băsescu cu tema "Regiunea Mării Negre - Promovarea libertății, a democrației și stabilității regionale", 10 martie 2005.

Participarea Forțelor Navale ale României la inițiativele privind securitatea maritimă în Marea Neagră (BLACKSEAFOR și Documentul CSBMs) și la Operația Active Endeavour din Marea Mediterană constituie un argument care demonstrează puterea maritimă a României și faptul că marina noastră s-a transformat dintr-o marină costieră, într-o marină care are capacitatea să desfășoare acțiuni și în alte teatre de operații. De asemenea, o atenție deosebită se acordă extinderii și dezvoltării relațiilor de colaborare militară navală cu statele vecine, riverane Mării Negre, din Peninsula Balcanică și din alianță.

Element consacrat al puterii militare a națiunii, Forțele Navale reprezintă un instrument militar și de politică externă a statului. Ele dispun de anumite atrbute operaționale, care, adăugate la misiunile ce le pot îndeplini, le fac de neînlocuit în apărarea intereselor proprii sau ale aliaților. Aceste atrbute sunt: *capacitatea ridicată de pregătire pentru luptă, adaptabilitatea, mobilitatea, rezistența, capacitatea de transport, susținerea logistică, accesibilitatea, diplomația navală*.

Definirea zonei de interes a Forțelor Navale este o formulare neconformă cu

realitatea. Această noțiune este specifică statului pentru că, aşa cum s-a precizat anterior, interesele sunt ale acestuia și el este instituția abilitată de dreptul internațional pentru manifestarea și apărarea acestora. O denumire mai corectă și care să fie și în conformitate cu un document specific nivelului abordat, cel al relațiilor internaționale, propun să fie *zonă maritimă de interes strategic*. În **Dicționarul interarme trilingv de relații internaționale strategice și de securitate**, ed. 2005, București, găsim **Zonă de interes strategic**: Zonă geografică, delimitată, asupra căreia un stat își poate manifesta interesele sau în care interesele sale pot constitui motiv de implicare. Zona de interes strategic este o componentă a împărțirii spațiului geostrategic actual, permitând nu numai studierea condițiilor și factorilor care pot influența cursul unui conflict armat, ci și planificarea concretă a folosirii forțelor armate.

În această zonă, a cărei dimensiune se întinde, cum s-a subliniat mai sus, nu numai în Marea Neagră, ci oriunde în lume unde interesele statului o cer, Forțele Navale, instrument principal de manifestare a puterii maritime a statului, desfășoară activități specifice și pot primi să execute diferite misiuni. Pentru simplificarea actului de conducere și o mai bună coordonare a forțelor angajate, zona maritimă de interes strategic este logic să fie divizată în zone de responsabilitate, care pot fi zone ale Forțelor Navale, dar și ale altor forțe (terestre, aeriene etc.). Aceste zone pot cuprinde acțiuni militare duse independent sau în comun (joint), sub autoritatea uneia din forțele participante.

Conform același **Dicționar interarme trilingv de relații internaționale strategice și de securitate**, ed. 2005, București - **Zona de responsabilitate** reprezintă - "Parte a unui teren, spațiu maritim sau aerian aflată sub responsabilitatea autorității având competențe în acest sens. Această responsabilitate cuprinde, în mod

normal, culegerea de informații, conducerea operațiilor, controlul mișcărilor și, după caz, mențenanța și întreținerea instalațiilor". Deci, rezultă că zona de responsabilitate a Forțelor Navale este reprezentată de spațiul maritim-fluvial cu toate obiectivele sale economico-sociale și militare, acolo unde acestea sunt în măsură să reprezinte și să apere interesele statului român. Stabilirea dimensiunilor geografice ale acestei zone revine autorității politice, prin documentele emise de acestea: Strategia de securitate națională, directive etc. Aceste documente vor reprezenta baza legală a activităților planificate și desfășurate de Forțele Navale atât în timp de pace, cât și în timp de război, în spațiul național sau internațional.

În cadrul zonei de responsabilitate a Forțelor Navale, acestea pot desfășura acțiuni militare în unul sau mai multe raioane maritime sau fluviale. Ca autoritate responsabilă, Statul Major al Forțelor Navale este în măsură să stabilească zona de acțiune a acestora. În acest context, "Doctrina pentru operații a Forțelor Navale" prevede că "zonă de acțiune/operații a FN reprezintă spațiul maritim, aerian și/sau terestru, în care Forțele Navale desfășoară acțiuni militare. Această zonă este stabilită de structura de conducere căreia i-a fost transferată autoritatea asupra forțelor".

În concluzie, apreciez că Forțele Navale vor constitui, în continuare, instrumentul principal de manifestare a intereselor navale ale României și ale alianțelor din care România face parte. Ele trebuie să fie în măsură ca prin organizare, dotare și pregătire să facă față oricărui tip de conflict naval atât pe fluviul Dunărea, pe Marea Neagră, cât și pe oceanul planetar. Definirea zonelor de responsabilitate și de acțiune a Forțelor Navale constituie un element deosebit de important în planificarea, desfășurarea și asigurarea activităților acestora și de răspundere pentru structurile de conducere.

DEZBATERI DE IDEI - FORȚELE NAVALE -

ROLUL ȘI MISIUNILE FORȚELOR NAVALE LA MARE

Comandor Romulus HÂLDAN

The role of the Naval Forces is to promote, develop, consolidate and defend both Romania's and her allies' interests. In order to achieve this, the Navy can receive a series of tasks, at national, regional and international level, during peace time, crises and war.

Există mai multe definiri ale rolului Forțelor Navale care toate exprimă, în esență, același lucru și anume faptul că *Forțele Navale au rolul de a promova, dezvolta, consolida și apăra interesele în domeniul naval ale României și ale alianței din care aceasta face parte*.

Această definire sintetică consider că exprimă cel mai exact rolul Forțelor Navale, integrând toate celelalte elemente ce se regăsesc în alte definiri care introduc și alte elemente de complementaritate sau subsidiaritate care nu îmbogățesc domeniul de definire dar îl complică, ceea ce poate genera confuzii și, implicit, poate altera conținutul definirii misiunilor.

Un element important în abordarea rolului Forțelor Navale este cel al dimensiunii acestuia, care este determinată de :

➤ dimensiunea intereselor navale ale României și ale alianței din care aceasta face parte și prioritatea în abordarea acestor interese (în cazul nostru interesele naționale primează în raport cu cele ale oricărei alianțe din care România face sau ar putea face parte și aceasta este atitudinea normală a unui stat, atitudine care derivă din suveranitatea sa);

➤ dimensionarea cantitativă și calitativă a Forțelor Navale în cadrul structurilor de apărare națională și în cadrul alianței din care face parte, dimensionare care, în mod normal, trebuie corelată cu dimensiunea intereselor navale ale României și ale alianței;

➤ situația geopolitică și geostrategică din zonele de proiecție a intereselor naționale și ale alianței din care face parte România.

Dacă ne referim numai la componența națională a rolului și misiunilor Forțelor Navale e necesar să subliniem că trebuie eliminată concepția că lungimea litoralului propriu este determinantă dimensională a acestora și definiția pe care am prezentat-o mai sus rezolvă problema.

Rolul Forțelor Navale la mare este o particularizare a ceea ce am prezentat și nu voi mai insista asupra subiectului.

Misiunile Forțelor Navale la mare reprezintă un domeniu vast de dezbatere, dar dimensiunea redusă a acestei prezentări conduce la o prezentare sintetică, care are mărele avantaj al conciziei. Ca urmare, voi aborda primul aspect și anume cel al clasificării acestor misiuni.

1. Misiuni pe timp de pace:

a) cu caracter național:

➤ asigurarea securității obiectivelor și activităților economice și de cercetare științifică din marea teritorială, zona contiguă și zona economică exclusivă a României;

➤ supravegherea comunicațiilor navale și sprijinirea autorităților naționale cu atribuții în combaterea terorismului naval și pirateriei, precum și a traficului ilegal de persoane, substanțe și mărfuri periculoase;

➤ executarea unor activități economice, de învățământ și cercetare științifică specializate, abilitate prin lege, în

folosul unor instituții, organizații, societăți economice etc.;

➤ asigurarea hidrografică și amenajarea de navigație la litoralul românesc;

➤ asigurarea siguranței forțelor aliate și parteneri și a acțiunilor desfășurate de către acestea în porturile și apele teritoriale ale României;

➤ executarea unor operațiuni de căutare-salvare pe mare;

➤ sprijinirea acțiunilor instituțiilor centrale ale statului și ale autorităților locale în caz de urgențe civile, pe mare, în porturi și în zona litorală, în domeniile în care structurile componente ale Forțelor Navale sunt abilitate;

➤ evacuarea pe mare a cetățenilor români din zone de risc ce pot apărea în zona litoralului, în apele teritoriale, zona contiguă sau în zona economică exclusivă;

➤ protecția mediului marin.

b) cu caracter zonal:

➤ organizarea și participarea la activități de pregătire în comun, în zona Mării Negre, în cadrul unor activități bilaterale, multilaterale sau în cadrul unor inițiative regionale;

➤ participarea la acțiuni umanitare, la solicitarea statelor riverane Mării Negre;

➤ participarea la acțiuni de combatere a terorismului, pirateriei, activităților economice ilegale și a traficului ilegal de persoane, substanțe și mărfuri periculoase, în conformitate cu acordurile pe care România le are, în acest sens, cu statele riverane Mării Negre;

➤ participarea, împreună cu statele riverane, la impunerea și respectarea acordurilor maritime din zona Mării Negre;

➤ promovarea elementelor de diplomație navală ale statului român;

➤ colaborarea cu forțele navale ale statelor riverane Mării Negre în domeniile hidrografic, siguranța navigației și protecția mediului marin.

c) cu caracter internațional:

➤ pregătirea și antrenarea, în comun cu celelalte forțe navale ale Alianței, în conformitate cu obiectivele acesteia;

➤ participarea la operații navale combinate pentru pace, de asistență umanitară și de combatere a terorismului, pirateriei, activităților economice ilegale și a traficului ilegal de persoane, substanțe și mărfuri periculoase, sub egida ONU, NATO, UE și OSCE;

➤ participarea, în comun cu forțele navale ale altor state, la acțiuni de căutare-salvare pe mare;

➤ evacuarea pe mare a cetățenilor români din zonele de risc din străinătate;

➤ executarea transportului maritim al forțelor și materialelor proprii sau ale Alianței, în și din teatrele de operațiuni;

➤ promovarea elementelor de diplomație navală ale statului român;

➤ asigurarea siguranței și asistenței navelor comerciale, de pescuit, de cercetare științifică și de agrement românești care se află în zonele unde acționează nave din Forțele Navale;

➤ schimb reciproc de informații privind situația navală, protecția împotriva minelor, asistență umanitară, hidrografie și siguranță de navigație, protecția mediului marin, în conformitate cu tratatele, convențiile și acordurile internaționale la care statul român este parte.

2. Misiuni în situații de criză:

➤ asigurarea securității obiectivelor și activităților economice și de cercetare științifică din marea teritorială, zona contiguă și zona economică exclusivă a României;

➤ supravegherea comunicațiilor navale, asigurarea libertății de navigație și intervenția în sprijinul autorităților naționale în acțiunile de gestionare a crizei și de eliminare a factorilor de risc în zona de responsabilitate a Forțelor Navale.

3. Misiuni în caz de război:

➤ apărarea, în cadrul Sistemului Național de Apărare și în cooperare cu celelalte forțe ale Alianței, a independenței, suveranității și integrității teritoriale a țării;

➤ participarea, în cadrul Alianței, la operațiile navale în sprijinul apărării independenței, suveranității și integrității teritoriale ale oricărui stat membru aflat în conflict.

DEZBATERI DE IDEI

- FORTELLE NAVALE -

ROLUL ȘI MISIUNILE FORȚELOR NAVALE LA FLUVIU

Comandor Gheorghe DRAGOMIR

The role of River Naval Forces is to safeguard Romania's rights in the Danube area, to ensure the freedom of navigation along the river and to maintain free access to the sea. This role can be fulfilled through a number of tasks performed during peace time, crises and war.

1. INTRODUCERE

Mediul geopolitic internațional de la sfârșitul secolului XX și începutul secolului XXI este caracterizat de o creștere și o diversitate semnificative ale tipurilor de amenințări la adresa securității și stabilității atât la nivel regional cât și planetar, iar asimetria riscurilor capătă o pondere din ce în ce mai însemnată.

Deși posibilitatea declanșării unor confruntări militare majore, între coaliții de state, devine tot mai puțin probabilă, mai ales în spațiul euroatlantic, securitatea internațională rămâne totuși instabilă și complexă.

Mediul actual de securitate este caracterizat de un ridicat grad de instabilitate și imprevizibilitate, de manifestarea unor noi riscuri și amenințări, de redefinirea relațiilor dintre marile puteri, precum și de creșterea libertății de acțiune a actorilor regionali – statali și nonstatali.

Ultimele evoluții internaționale și interne au demonstrat că ne confruntăm tot mai mult cu provocări și amenințări netraditionale, difuze, interconectate și care nu respectă nici o graniță. Ca urmare, asistăm

la o întrepătrundere tot mai puternică a factorilor de insecuritate de tip militar cu factori de insecuritate de altă natură – economici, sociali, informaționali, politici etc.

Pe ansamblu probabilitatea de manifestare a riscurilor și agresiunilor combinate de tip militar-nemilitar, interne și externe, statale și nonstatale este mult mai mare astăzi decât în trecut.

Cele mai profunde transformări produse în mediul de securitate în ultimul deceniu sunt:

✓ accentuarea riscurilor și amenințărilor asimetrice, în special a terorismului, ca urmare a accesului pe care grupurile teroriste îl au la tehnologiile actuale, inclusiv arme de distrugere în masă; toate acestea vizează și exploatează slăbiciunile actualului sistem de securitate;

✓ ponderea tot mai ridicată a riscurilor și amenințărilor specifice criminalității transfrontaliere la adresa securității naționale și regionale ca urmare a existenței unor structuri statale slabe, conflictelor civile, interetnice, religioase etc.

România, stat membru NATO și, în viitorul apropiat, membru al Uniunii Europene, se află în vecinătatea sau la

întretăierea căilor de acces al acestor riscuri și amenințări: Balcanii Occidentali (Bosnia și Herțegovina, Serbia și Muntenegru, Kosovo) și Europa Răsăriteană.

2. INTERESELE ROMÂNIEI ȘI ALE UNIUNII EUROPENE LA FLUVIUL DUNAREA

Fluviul Dunărea are o lungime totală de 2850 km, din care 2588 km între Sulina și Ulm sunt navigabili.

Sectorul românesc al fluviului este cuprins între Gura Nerei și Sulina și măsoară, pe șenalul principal, 1075 km (cca. 42% din lungimea navigabilă a fluviului). Între Gura Nerei și Gura Timocului, șenalul navigabil este comun româno-iugoslav (230 km), de la Gura Timocului până la Silistra Est cursul principal al fluviului este comun româno-bulgar (470 km), iar cel cuprins între Gura Prutului și Ceatalul Ismail este comun româno-moldovenesc (1 km) și româno-ucrainian (54 km).

În afara șenalului principal, brațele secundare ale Dunării de pe teritoriul țării sunt deschise navegației pe încă 530 km (dintre cele mai importante Chilia – 116 km, Sfântul Gheorghe – 109 km, Măcin – 98 km, Borcea – 100 km, Bala – 11 km).

Rețeaua căilor navigabile aflate, în prezent, în exploatare în România măsoară cca. 1700 km. În afara Dunării și brațelor sale secundare, această rețea cuprinde Canalul Dunăre – Marea Neagră (64,2 km), care racordează fluviul la cel mai important port maritim de la Marea Neagră: Constanța, precum și canalul Poarta Albă – Midia – Năvodari (31,2 km), care asigură accesul navelor fluviale la încă un port maritim: Midia.

Din punct de vedere al regimului și condițiilor de navegare pe fluviu, potrivit Convenției de la Belgrad din 1948, Dunărea se împarte în două sectoare distințe ca structură și mod de organizare, și anume:

➤ sectorul Dunării Maritime, cuprins între Brăila și Rada Sulina, cu lungimea totală de 185 km;

➤ sectorul Dunării Fluviale, aflat în amonte de Brăila.

Pe sectorul Dunării Maritime este permis accesul navelor maritime, cu pescaj de până la 7,0 m, în porturile românești Sulina, Tulcea, Galați, Brăila, precum și în porturile ucrainene Ismail și Reni. Accesul navelor maritime este limitat de nivelul „barei” de la Sulina, formată prin depuneri de aluviuni.

Existența a 32 de porturi românești amplasate de-a lungul Dunării, din care 10 foarte importante (construcții navale, activități de operare: încărcare – descărcare etc.) și a celor 4 porturi de pe canalele navigabile ce leagă Dunărea de Marea Neagră joacă un rol foarte important pentru punerea în valoare a fluviului ca magistrală de transport european de prim ordin. Acestea conferă arterei navigabile a Dunării atribuțele unui corridor logistic ce se întinde de la Marea Neagră până la Marea Nordului, având la extremități două porturi maritime de importanță excepțională: Rotterdam - la extremitatea vestică și Constanța - la extremitatea de est.

Interesele navale ale României la mare, inclusiv oceanul planetar și fluviul Dunărea constituie parte componentă a intereselor naționale economice și politico-militare ale statului român. Acestea sunt într-o permanentă evoluție sau involuție în funcție de puterea maritimă, economică și situația politică a statului.

Interesele României la fluviul Dunărea sunt parte componentă a intereselor navale ale statului român, iar apărarea acestora se realizează de către forțele fluviale care trebuie să fie capabile să-și proiecteze puterea pe toată lungimea sectorului românesc al fluviului Dunărea, în scopul apărării obiectivelor economice și a comunicațiilor fluviale proprii.

Statul român este vital interesat asupra următoarelor aspecte:

➤ păstrarea integrității sale teritoriale în limitele granițelor terestre, maritime și fluviale;

➤ păstrarea ieșirii pe Dunăre la Marea Neagră pe toate brațele Deltei Dunării și în principal pe brațul Sulina, menținerea și promovarea spiritului de națiune dunăreană cu ieșire la mare;

➤ asigurarea libertății de navigație pe căile de comunicații fluviale;

➤ apărarea infrastructurii din spațiul fluvial: sistemele hidroenergetice și de navigație, poduri, centrale atomoelectrice, porturi și alte obiective de valoare strategică sau operativă;

➤ valorificarea oportunităților oferite de comunicațiile fluviale care leagă Marea Neagră de statele europene dunărene și statele situate mai la vest, până la Marea Nordului prin canalul Rhin – Maine, și atragerea pe teritoriul României a traseelor oleoductelor și gazoductelor caspice;

➤ protecția mediului pe fluviu și în Delta Dunării;

➤ participarea la acțiunile militare ale aliaților și partenerilor;

➤ menținerea unei structuri optime de siguranță militară;

➤ punerea la dispoziția structurilor europene a unei forțe fluviale credibile, de siguranță și securitate fluvială.

Ca viitoare membră cu drepturi depline a Uniunii Europene, interesele României în prezent și mai pregnant în viitorul apropiat sunt complementare cu interesele europene, printre care am identificat următoarele:

➤ creșterea traficului fluvial prin prelungirea arterei de navigație pe canalul Rhin – Maine până la Marea Nordului;

➤ creșterea capacitaților de transport și operare fluvială;

➤ descurajarea actelor de obstrucție a navigației, formarea și menținerea imaginii și

a sentimentului de siguranță a căii de transport fluvial;

➤ reducerea decalajului tehnologic între sistemul de deservire a Dunării de Jos față de complexul logistic Rhin -Maine;

➤ înlăturarea sau prevenirea apariției restricțiilor de navigație și eliminarea blocajelor sau aglomerațiilor pe comunicațiile fluviale;

➤ valorificarea și creșterea potențialului turistic;

➤ descurajarea și demontarea mecanismului contrabandei organizate;

➤ asigurarea respectării legislației traficului fluvial, traficului vamal, pescuitului și de protecția mediului;

➤ dezvoltarea infrastructurii logistice militare în sensul interoperabilității cu sistemele de deservire din infrastructura transportului fluvial.

3. RISURI ȘI AMENINȚĂRI LA ADRESA SECURITĂȚII SPAȚIULUI FLUVIAL ROMÂNESC ȘI A CORIDORULUI RHIN – MAINE

➤ întreținerea imaginii de nesiguranță și risc a oportunităților de afaceri pe Dunărea de Jos;

➤ tergiversarea retrasării frontierei pe Dunăre între vecinii actuali;

➤ exacerbarea sentimentelor naționale revanșarde;

➤ confruntări interetnice și religioase;

➤ apariția unor manifestări în traficul fluvial care depășesc cadrul atribuțiilor organelor abilitate și nu sunt acoperite de către atribuțiile forțelor fluviale militare ;

➤ apariția și evoluarea/ extinderea pe Dunăre a unor crize transfrontaliere;

➤ acte teroriste;

➤ îngădirea libertății de navigație prin:

- impunerea unor reglementări restrictive, încălcând reglementări internaționale;
- blocarea șenalului navigabil;

- neîntreținerea sănătății și siguranței navigabil;
- spargerea embargoului sau interdicției navale impuse prin reglementări ale organismelor internaționale;
 - vulnerabilitatea obiectivelor strategice ce pot fi vizate de acțiuni teroriste – sisteme hidroenergetice și de navigație, poduri, centrale nucleare, porturi etc.;
 - utilizarea containerelor pentru transportul substanțelor toxice și al deșeurilor radioactive;
 - accidente ecologice;
 - încălcarea legislației privind traficul fluvial;
 - încălcarea legislației privind protecția mediului, pescuitului;
 - traficul ilegal de droguri, armament, muniție, materiale interzise;
 - imigrație ilegală;
 - piraterie;
 - posibile minări.

4. ROLUL ȘI MISIUNILE FORȚELOR NAVALE LA FLUVIU

Forțele Navale Fluviale sunt parte componentă a Forțelor Navale ale României aflate în pachetul de forțe sub comandă națională, destinate să desfășoare acțiuni militare împreună cu celelalte categorii de forțe sau independent la pace, în situații de criză și pe timp de război în apele naționale fluviale, în spațiul terestru adiacent și aerian aferent.

Forțele Navale Fluviale au capabilitățile necesare pentru ducerea acțiunilor militare și în compunerea unor grupări multinaționale în spațiul fluvial național sau în afara acestuia.

Forțele Navale Fluviale au rol de garantare a drepturilor statului român în spațiul fluvial și de asigurare a libertății de navigație pe comunicațiile fluviale și a ieșirii la mare.

Misiunile Forțelor Navale Fluviale derivă din misiunile Forțelor Navale ale României și constau în:

- contribuția la securitatea României în timp de pace;
 - apărarea României și aliaților ei din spațiul fluvial;
 - promovarea stabilității regionale;
 - sprijinirea instituțiilor statului și a autorităților locale în caz de urgențe civile.

Corespunzător riscurilor și amenințărilor prezentate mai sus și în conformitate cu prevederile strategiei naționale de securitate, Forțele Navale Fluviale pot executa acțiuni de luptă adecvate specifice la pace, în situații de criză și la război.

PE TEMP DE PACE

➤ Descurajarea acțiunilor ilegale pe fluviu prin prezența activă a navelor militare în sectoarele fluviale cu risc ridicat.

➤ Asigurarea libertății de navigație și protecția transporturilor fluviale ce vizează:

- raioanele fluviale în care statele riverane încearcă să impună reguli restrictive;
- protecția unor transporturi fluviale de importanță deosebită.

- Forme:

- exerciții navale;
- traversade;
- patrulări.

➤ Supravegherea comunicațiilor fluviale și sprijinul autorităților naționale pe fluviu pentru combaterea terorismului naval, interzicerea traficului ilicit de substanțe, mărfuri periculoase, armament și muniție.

➤ Poliție navală fluvială ce vizează :

- respectarea acordurilor de pescuit;
- combaterea pirateriei;
- interzicerea traficului de droguri;
- interzicerea imigrației ilegale;
- aplicarea legislației pentru protecția mediului;
- controlul traficului naval.

- Forme:

- patrulare;

- supraveghere;
- cercetare;
- control;
- inspecție.

► Intervenția la dezastre și calamități ce vizează:

- diminuarea efectelor accidentelor ecologice;
- căutarea și salvarea pe fluviu a navelor, ambarcațiunilor, naufragiaților etc.;
- evacuarea populației aflate în pericol;
- combaterea poluării.
- Forme:
 - supraveghere;
 - cercetare;
 - transport;
 - intervenție.

► Sprijinul forțelor specializate în anihilarea acțiunilor teroriste la fluviu și în Delta Dunării prin acțiuni de transport, cercetarea și descoperirea formațiunilor teroriste și nimicirea acestora cu armamentul de la bord;

► Operații/acțiuni în sprijinul păcii:

- embargo sau interdicție navală fluvială ce vizează:
 - respectarea sancțiunilor impuse pe plan internațional;
 - Forme:
 - interogarea, urmărirea, oprirea, inspectarea;
 - sechestrarea;
 - impunerea modificării direcției de marș;
 - evacuarea necombatanților prin acțiuni ca:
 - raidul;
 - incursiunea;
 - ocuparea sectorului fluvial;
 - retragerea rapidă.
- Dragajul
 - redarea căilor de navigație și a porturilor;
 - Forme:
 - acțiuni de dragaj de cercetare;

- acțiuni de dragaj de distrugere.

► Controlul traficului naval ce vizează:

- siguranța navegației;
- respectarea legislației în domeniul transportului naval;

• Forme:

- patrulare;
- control;
- inspecție.

► Acțiuni umanitare ce vizează:

- acordarea ajutorului persoanelor aflate în situații deosebite;

• Forme:

- transporturi umanitare;
- căutare – salvare.

ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ

- Continuarea executării misiunilor din timp de pace.

- Supravegherea și cercetarea raioanelor fluviale.

- Sprijinul unităților Ministerului Administrației și Internelor pentru contracararea acțiunilor forțelor ostile și teroriste.

- Apărarea comunicațiilor fluviale, obiectivelor economice și militare dispuse în spațiul fluvial.

- Acțiuni de dragaj pe comunicațiile fluviale și redarea acestora pentru navegație.

- Acțiuni de interdicție în anumite sectoare fluviale.

- Participarea la nimicirea grupărilor diversioniste și anihilarea forțelor care execută acțiuni destabilizatoare.

- Participarea la acțiuni pentru menținerea ordinii constituționale.

- Participarea la operații de răspuns la crize.

PE TEMP DE RĂZBOI

○ Apărarea comunicațiilor fluviale:

- nimicirea (neutralizarea) navelor de luptă ale inamicului;

- apărarea transporturilor fluviale;
- apărarea obiectivelor fluviale;

- acțiuni de dragaj pe comunicațiile fluviale.;

- **Sprijinul forțelor terestre:**

- apărarea flancurilor;
- sprijin de foc în apărare sau ofensivă;
- transportul și sprijinul cu foc al detașamentului de desant tactic fluvial;
- sprijinul forțării sau pentru interzicerea forțării fluviului;
- transport de forțe și mijloace tehnice pe comunicațiile fluviale în folosul forțelor proprii.

- **Apărarea antiaeriană a obiectivelor de importanță strategică sau operativă situate în spațiul fluvial.**

- **Participarea la operații de sprijin al păcii, separarea zonelor fluviale de conflict.**

În viitor, structura Forțelor Navale Fluviale va trebui să răspundă actualelor cerințe: suplețe, flexibilitate, mobilitate, autonomie, posibilitate de articulare cu alte elemente de dispozitiv, zona de acțiune putând fi oriunde pe corridorul fluvial Dunăre–Maine – Rhin, între Marea Neagră și Marea Nordului, dar și în alte teatre din lume, pe cursuri de apă și lacuri interioare cu adâncimi mai mari de 2 metri.

În teatrele de acțiuni militare fragmentate de cursuri de apă, lacuri interioare, deltă sau zone lagunare, pânza de apă este dificil de supravegheat și controlat de pe mal sau din aer.

Navele fluviale au posibilitatea să se manifeste permanent și eficient, asigurând un control optim al apei și malurilor.

Ca urmare a redefinirii destinației, misiunilor, precum și a zonelor de acțiune ale Alianței după summitul de la Praga, precum și a iminentei integrări în Uniunea Europeană consider că Forțele Fluviale pot deveni o componentă importantă în cadrul forțelor NATO și UE.

5. CARACTERISTICILE GENERALE ALE FLUVIULUI DUNĂREA

- Lungime totală: 2.850 km;
- Sectorul navigabil: 2.588 km între Sulina și Ulm;
- Dunărea străbate:
 - 9 state europene: Germania, Austria, Slovacia, Ungaria, Serbia-Muntenegru, Bulgaria, România, Moldova, Ucraina;
 - 4 capitale: Viena, Bratislava, Budapesta, Belgrad.

6. SECTORUL ROMÂNESC AL DUNĂRII

• Este cuprins între Gura Nevei și Sulina, reprezentând 45% din lungimea fluviului:

- Gura Nevei – Timoc: 239 km, graniță comună cu Serbia-Muntenegru;
- Gura Timoc – Silistra: 470 km, graniță comună cu Bulgaria;
- Gura Prutului – Ceatal Izmail: 54 km, graniță comună cu Ucraina, continuând 116 km pe brațul Chilia.

- Brațele și canalele navigabile:

- Brațul Măcin (98 km), brațul Borcea (100 km), brațul Bala (11 km), brațul Sfântu Gheorghe (109 km), canalul Dunăre – Marea Neagră (64 km), canalul Poarta Albă – Marea Neagră (31 km) – în total 413 km;
- Dunărea maritimă este în sectorul Sulina – Brăila și poate naviga nave cu un pescaj până la 7 m.

- Obiective economice:

- 32 de porturi, din care 10 sunt foarte importante: Drobeta Turnu Severin, Giurgiu, Oltenița, Călărași, Cernavodă, Hârșova, Brăila, Galați, Tulcea și Sulina;

- 2 sisteme hidroenergetice:

- Portile de fier 1;
- Portile de fier 2.
- Centrala nucleară Cernavodă cu sistem de ecluze pe canal și eclusa Agiea;

– Trei poduri rutiere și feroviare de importanță strategică:

- Giurgiu – Ruse;
- Sistemul de poduri Fetești – Cernavodă;
- Giurgeni – Vadu Oii;

– Mai multe sectoare active pentru traversarea cu bacul: Călărași, Brăila, Galați etc.

7. INTERESELE ROMÂNIEI

• Păstrarea integrității teritoriale în limitele granițelor stabilite prin tratatele în vigoare.

• Ieșirea la mare.

• Asigurarea libertății de navigație pe comunicațiile fluviale.

• Apărarea infrastructurii din spațiul fluvial: poduri, porturi, sisteme hidroenergetice și de navigație, centrala nucleară, ecluze etc.

• Protecția mediului pe fluviu și în Delta Dunării.

• Participarea la acțiuni multinaționale ale aliaților și partenerilor.

• Menținerea unei structuri de forțe navale fluviale de siguranță optime.

• Punerea la dispoziția structurilor europene și transatlantice a unei forțe fluviale credibile de siguranță și securitate fluvială.

8. INTERESE COMPLEMENTARE ALE ROMÂNIEI ȘI UE

• Creșterea traficului fluvial.

• Creșterea capacitații de transport.

• Descurajarea actelor de obstrucție a navigației.

• Înlăturarea/prevenirea restricțiilor de navigație.

• Valorificarea potențialului turistic.

• Descurajarea/demontarea/anihilarea contrabandei organizate.

• Asigurarea/impunerea respectării legislației privind:

- traficul fluvial, vamal;
- pescuitul;

– protecția mediului.
 • Dezvoltarea infrastructurii logistice militare și realizarea interoperabilității acesteia cu sistemele logistice din infrastructura transportului fluvial.

9. RISURI ȘI AMENINȚĂRI LA ADRESA SECURITĂȚII SPAȚIULUI FLUVIAL ȘI PRELUNGIREA CORIDORULUI RHIN – MAINE

• Întreținerea imaginii de nesiguranță a navegației și activităților economice pe comunicațiile fluviale.

• Tergiversarea retrasării frontierei pe Dunăre.

• Posibila exacerbare a sentimentelor naționaliste.

• Confruntări interetnice, religioase.

• Manifestări în traficul fluvial peste competența de rezolvare a organelor abilitate.

• Apariția crizelor transfrontaliere în spațiul fluvial.

• Acte teroriste.

• Îngrădirea libertății de navigație.

• Spargerea embargoului sau interdicției impuse de organismele internaționale.

• Vulnerabilitatea obiectivelor strategice.

• Accidente ecologice naturale sau comandate.

• Încălcarea legislației privind:

- traficul fluvial;
- protecția mediului;
- pescuitul.

• Traficul ilegal și contrabanda cu mărfuri și materiale interzise.

• Imigrația ilegală.

• Pirateria.

• Minarea sau blocarea unor sectoare fluviale.

10. ROLUL FORTELOR NAVALE FLUVIALE

Forțele Navale Fluviale sunt parte componentă a Forțelor Navale ale României aflate în pachetul de forțe sub comanda

nățională, destinate să desfășoare acțiuni militare independent sau în cooperare cu celelalte categorii de forțe pe timp de pace, în situații de criză sau la război în apele fluviale naționale, în spațiul terestru adiacent și spațiul aerian aferent, în scopul garantării și apărării drepturilor statului român în spațiul fluvial și al asigurării libertății de navigație pe comunicațiile fluviale.

11. MISIUNI ALE FORȚELOR NAVALE FLUVIALE

A. PE TEMP DE PACE

- Descurajarea acțiunilor ilegale.
- Protecția transporturilor.
- Supravegherea comunicațiilor.
- Sprijinul autorităților statului pentru combaterea terorismului naval, interzicerea traficului ilicit și contrabanda cu mărfuri.
- Poliție navală.
- Intervenția la dezastre și calamități.

PROCEDURI:

- exerciții navale;
- traversadă;
- patrulare;
- supraveghere;
- cercetare;
- control;
- inspecție;
- transport;
- intervenție.

• Sprijinul forțelor specializate în anihilarea acțiunilor teroriste la fluviu și în Delta Dunării prin:

- transport trupe;
- cercetarea raioanelor cu risc terorist;
- descoperirea grupărilor teroriste și nimicirea acestora.

• Acțiuni în sprijinul păcii:

- impunerea embargoului sau interdicției;
- evacuarea necombatanților;
- dragajul raioanelor minate;

- controlul traficului naval.

PROCEDURI:

- urmărire, oprire, inspectare;
- sechestrare;
- raidul;
- incursiunea;
- ocuparea unui sector fluvial;
- dragajul de cercetare și distrugere;
- patrulare;
- control.

• Acțiuni umanitare prin:

- executarea transporturilor umanitare;
- apărarea transporturilor navale umanitare;
- acțiuni de căutare-salvare.

B. ÎN SITUAȚII DE CRIZĂ

• Continuarea executării misiunilor de la pace.

- Supravegherea și cercetarea raioanelor fluviale.
- Sprijinul unităților MAI.
- Apărarea comunicațiilor fluviale.
- Deminarea raioanelor minate pe comunicațiile fluviale.
- Interdicția navegației în anumite sectoare fluviale.
- Nimicirea grupărilor diversioniste și anihilarea forțelor care execută acțiuni destabilizatoare.

- Neutralizarea acțiunii formațiunilor paramilitare.

- Acțiuni de apărare și menținere a ordinii constituționale.

- Participare la operații de răspuns la criză.

C. PE TEMP DE RĂZBOI

• Apărarea comunicațiilor fluviale:

- nimicirea forțelor navale inamice;

– apărarea transporturilor fluviale în folosul apărării sau economiei naționale;

– apărarea dinspre fluviu a obiectivelor riverane;

– cercetarea și deminarea sectoarelor fluviale minate și redarea acestora pentru navegație.

• Sprijinul forțelor terestre care duc acțiuni de apărare sau ofensive în spațiul fluvial, Delta Dunării și zona lagunară:

– apărarea flancurilor trupelor terestre;

– sprijinul de foc;

– transportul detașamentelor tactice de desant fluvial, debarcarea și sprijinul cu foc;

– transportul de forțe;

– sprijin logistic.

• Apărarea antiaeriană a obiectivelor de importanță strategică și operativă dispuse în spațiul fluvial.

• Participarea la operații de sprijin a păcii, separarea/supravegherea zonelor fluviale de conflict.

12. PROPUNERI PENTRU O NOUĂ DESTINAȚIE A FORȚELOR NAVALE FLUVIALE

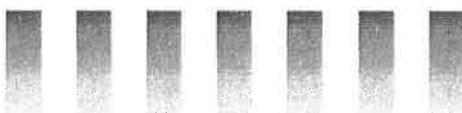
• Garantarea securității activităților economice pe corridorul Dunăre – Rhin – Maine.

• Combaterea acțiunilor teroriste asupra obiectivelor fluviale, navale și a convoaielor.

• Combaterea contrabandei și traficului ilegal de droguri, armament, muniții și materiale interzise.

• Combaterea imigrației ilegale, traficului de carne vie și pirateriei.

• Îndeplinirea misiunilor specifice în teatrele de acțiuni militare ale Alianței Nord-Atlantice care cuprind zone fluviale și lagunare.

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

DEZBATEREI DE IDEI - FORȚELE NAVALE -

LINIILE DIRECTOARE ALE GÂNDIRII NAVALE DIN SECOLUL XX

Hervé COUTAU-BÉGARIE

Director de studii la Școala Practică de Înalte Studii (Sorbona)

Președinte al Comisiei Franceze de Istorie Militară

Istoria navală contemporană a cunoscut o strălucită dezvoltare pe timpul ultimelor decenii. Dintre domeniile explorate, unul se remarcă prin caracterul său de noutate: istoria gândirii strategice și tactice navale. Aceasta rămăsese nedezvoltată până la începutul anilor 1970, doar câteva mari nume apărând încă acolo într-o manieră fugitivă. Întreaga atenție se îndrepta către luptă și operații. Lucrările recente asupra culturii strategice au antrenat o schimbare de perspectivă: măsurăm mai bine în prezent importanța stereotipurilor, pregnanța mediului cultural în definirea doctrinelor. Instrumentul este cu certitudine determinant, dar deplina semnificație nu și-o găsește decât în funcție de ideea care prezidează conceperea și utilizarea sa. Dezvoltarea aeronavală ar fi putut fi mai rapidă în perioada interbelică dacă nu ar fi fost frânată de școala tunului, pe atunci majoritară, care-și dorea mereu un nou Jutland și care nu voia să vadă războiul naval decât prin prisma unei bătălii între navele de linie. Avântul remarcabil al cercetărilor asupra istoriei gândirii navale se înscrise astfel în cadrul unei cunoașteri globale a tuturor factorilor care condiționează istoria militară. Prezentul articol își propune să prezinte pe scurt marile linii ale acestei dezvoltări a gândirii navale din secolul XX.

Spre deosebire de gândirea militară terestră, gândirea navală nu s-a dezvoltat

decât târziu și discontinuu. Până în secolul al XVIII-lea, nu găsim decât scrieri disparate și fără mare importanță tactică, cu atât mai puțin strategică. Primul tratat care să merite acest nume este *Arta armatelor navale*, al părintelui Hoste (1696) care nu tratează decât lupta. La fel va fi și în cazul abundentei producții tactice a secolului al XVIII-lea, incidentele strategice fiind foarte rare. Situația nu se schimbă deloc în prima jumătate a secolului al XIX-lea: trebuie să facem față consecințelor tactice ale revoluției aburului, să ne imaginăm modele de luptă complet noi.

Abia în anii 1850-1860 se naște o gândire navală globală care să trateze în egală măsură strategia și tactica. După fondatorii din 1860, englezul John Colomb sau francezul Richild Grivel, gândirea navală se constituie în anii 1880-1890 în jurul a două paradigmă metodologice:

- o metodă realistă sau materială care pleacă de la tehnica existentă pentru a formula o doctrină adaptată exigențelor momentului și care prinde contur în Tânără Școală Franceză;

- o metodă istorică care încearcă să formuleze legile universale ale luptei navale și ale dezvoltării maritime și care se naște în opera americanului Alfred T. Mahan, acesta din urmă cunoscând o difuzare universală.

La începutul secolului XX, conflictul dintre cele două metode istorică și materială

este evident. Succesul tezelor mahaniste antrenează o regresie inexorabilă a Tinerei Școli Franceze care pierde teren după 1900, insuficiența torpiloarelor care să contracareze o flotă maritimă fiind din ce în ce mai mult resimțită. Războiul rusojaponez din 1904-1905 pune capăt pentru moment dezbatării. Școala istorică triumfă cu pledoaria sa strategică pentru supremăția spațiului maritim și obținerea acesteia prin lupta decisivă (în acest ultim plan ea agreează tendința materială care domină după Tsushima și apariția „dreadnought”, școala „marelui tun”).

Aceste învățăminte vor teoretiza o a doua generație de strategi navali care încep să se exprime chiar din anii 1900 și domină literatura strategică în anii 1910 prin britanicii Julian S. Corbett și Fred T. Jane, francezii Gabriel Darrieus și René Daveluy, italianul Giovani Sechi, rusul Nicolas Klado, japonezul Akyama Saneijuki etc. Mai puțini vizionari decât marele lor predecesor și totodată mai dogmatici, aceștia fac eforturi pentru a avea o viziune mai echilibrată, ținând cont mai mult de elementele tehnice, Mahan fiind în acest domeniu foarte conservator, chiar retrograd. Dincolo de aporturile lor teoretice, principala lor preocupare este de a vulgariza învățăminte părintelui și de a le adapta diferitor cazuri naționale care necesită importante corective în raport cu modelul inițial. Pe lângă acești marinari, vom semnala aportul generalului-maior Charles E. Callwell, care publică în 1900 o lucrare focalizată pe integrarea strategiei maritime în strategia generală. Ar trebui acum să studiem lucrările generalului de brigadă George Aston din Marina Regală – *Lettres on Amphibious War* (1911), și în special *Sea, Land and Air Strategy* (1914).

Un autor se evidențiază atât prin forța viziunii cât și prin originalitatea metodelor sale. Julian Corbett (avocat), singurul strateg naval care nu este marină, va căuta să concilieze concepțiile lui Mahan și ale lui Clausewitz (în timp ce Mahan se inspiră din Jomini). De la primul, el reține importanța

supremăției spațiului maritim și viziunea de ansamblu, am putea spune aproape geostrategică. De la al doilea împrumută metoda acestuia, pe care o putem califica drept filozofică, punând accent pe importanța teoriei, definirea riguroasă a conceptelor și raporturile lor logice, necesara relaționare a obiectivului politic cu obiectivul militar. El propune o viziune cu adevărat strategică, în timp ce majoritatea scriitorilor se rezumă numai la dimensiunea militară. Strategia sa maritimă se înscrise într-o reflecție mai ambițioasă asupra teoriei războiului, în special asupra războiului limitat. Acest lucru îl detașează de dogma luptei decisive pentru a sublinia că lupta nu este decât un mijloc și nu un scop. Supremația spațiului maritim se reduce, în ultima instanță, la controlul comunicațiilor maritime esențiale. Ea este un mijloc în serviciul unei mari strategii (major strategy). Corbett îl precede pe Liddell Hart în formularea unei teorii a marii strategii.

Gândirea lui Corbett este prea complexă pentru a fi bine înțeleasă. Ea este în mod oficial condamnată de Admiraliatul și, vreme îndelungată, nu a avut decât o difuzare confidențială, în afara Marii Britanii. Focalizarea asupra luptei rămăsese dominantă și această eroare va fi scump plătită în timpul Primului Război Mondial, când Admiralițatele aliate au fost incapabile să dea o ripostă coordonată războiului submarin, din fericire lansat prea târziu de către Germania, pe motivul incapacității simetrice a Admiraliției germane de a descoperi potențialul războiului comerțului. Rezultatul a fost dureros pentru ambele părți și a antrenat o criză generalizată a reflecției în perioada de după 1918. Anii '20 sunt marcați de înfrântări extrem de puternice între conservatori și novatori, dar polemica îi va conduce spre prospectivă. Se remarcă unele individualități, cum ar fi comandorul Castex în Franță cu lucrarea *Sinteza războiului submarin* (1920) sau comandantul Romeo Bernotti în Italia cu lucrarea *Războiul maritim* (1923). Aceștia fac eforturi pentru a

se detașă și a îmbina cunoștințele generației precedente cu învățăminte războiului.

Cei doi nu se fac foarte înțeleși, dezbaterele luând sfârșit la finele anilor '30, odată cu restaurarea generalizată a ortodoxiei, adică afirmarea supremăției flotelor de linie și focalizarea asupra obținerii supremăției pe mare prin lupta decisivă. Această tendință este dusă la paroxism de Școala Britanică a „ofensivei exagerate” condusă de Lordul Sydendham of Combe. Școala tunului domină încă o dată tactica, potențialul portavioanelor este mult subestimat, mai puțin în U.S.A., unde un grup foarte activ din Naval War College pregătește scenariile care vor inspira conducerea războiului Pacificului.

Nu este exagerat să spunem că perioada interbelică marchează o regresie în raport cu Frumoasa Epocă (1890-1914) care a constituit vârsta de aur a gândirii strategice și tactice navale. Contribuțiile majore sunt rare, doctrinele nu își găsesc sprijin în teorii. Identificăm însă numeroși comentatori inteligenți cum ar fi amiralii italieni Bernotti, Fioravanzo, di Giambierardino (a cărui carte *Arta războiului pe mare* - 1938 este cea mai difuzată în zorii celui de-al Doilea Război Mondial, cu șapte traduceri în 4 ani), amiralul japonez Tatsutaro Sato, comandanțul spaniol Carrero Blanco, promis unei strălucite cariere, sudezul Daniel Landquist etc. Școala germană de geopolitică a generalului Karl Haushofer fondează geostrategia maritimă cu superbe monografii ale Pacificului (Haushofer), Mediteranei (Hummel și Siewert), Balticii etc., împreună cu viceamiralul Wolfgang Wegener. Școala sovietică este foarte activă cu o dezbatere între „vechea” și „nouă” școală, înainte să fie decimată la sfârșitul anilor '30. Școala britanică, bine reprezentată (Russell Grenfell, Bernard Acworth etc.), este dominată de amiralul Sir Herbert Richmond care continuă gândirea lui Corbett cu mai puțină finețe teoretică.

În această perioadă apare opera monumentală a amiralului Raoul Castex,

Teorii strategice, ale cărei cinci volume se eșalonează între anii 1929 și 1935. Prin volumul său (circa 3000 de pagini) și prin subiectul pe care îl tratează sub toate aspectele politice, strategice și geostrategice ale războiului pe mare, amiralul Castex poate fi privit ca vârful gândirii navale clasice. El realizează o triplă sinteză:

- a teoriei părinților-fondatori și a învățămintelor războiului;
- a strategiei navale și a strategiei generale, obiectivul său fiind justificarea locului marinei în cadrul unei strategii care, prin forța lucrurilor, constituie pentru Franța dominantă continentală;
- metodologică, combinând învățăturile istorice ale lui Mahan și punctul de vedere materialist al Tinerei Școli. Dacă el critică cu tărie erorile școlii franceze, este totuși capabil să desprindă învățămintele esențiale ale acesteia, cum ar fi importanța mijloacelor disponibile și imperativa adaptare a principiilor la procedeele aflate în continuă transformare.

Această dialectică a principiilor și procedeelor îi permite să propună o viziune mult mai amplă și mai puțin dogmatică decât cea a lui Mahan. El schițează o recunoaștere a bipolarității strategiei maritime, făcând distincție între două categorii, războiul între forțe organizate și războiul comunicațiilor. El recunoaște că al doilea nu mai este decât o combinație fondată pe probabilități menite să sporească miza jocului, dar nu reușește să se elibereze în întregime de ortodoxia timpului său și refuză să creeze o categorie independentă: flotele de linie rămân piatra de temelie a edificiului și decid, în ultimă instanță, victoria. Influența sa va fi considerabilă întrucât cele cinci volume ale *Teoriilor strategice* sunt integral traduse în japoneză (1934-1937), în spaniolă (1938-1942) și parțial în engleză (prin grija serviciului de informații al U.S. Navy), în germană prin grija lui Herbert Rosinski, în rusă, în sârbo-croată. Castex va fi citi în lumea întreagă, dar declanșarea celui

de-al Doilea Război Mondial și declinul limbii franceze au împiedicat înrădăcinarea durabilă a influenței sale.

Al Doilea Război Mondial vedea, într-o oarecare măsură, reprezentarea scenariului din Primul Război Mondial, cu revenirea războiului submarin și a luptei pentru comunicațiile maritime, în timp ce marinarii s-au pregătit încă o dată pentru lupta decisivă care nu a mai avut loc, cel puțin în Atlantic. Reflecția continuă și în timpul războiului, deși fusese abandonată în timpul Primului Război Mondial. Ea este chiar marcată de câteva contribuții importante: Herbert Rosinski, german refugiat în Marea Britanie și apoi în Statele Unite, realizează o sinteză din Corbett și Castex într-o serie de articole; Germania și Italia efectuează analize interesante de geostrategie maritimă: Wulf Siewert, Ernst Wolgast, Giuseppe Fioravanzo etc. În Franța ocupată, în ciuda lipsei de informații, Castex analizează foarte lucid evoluția operațiilor și continuă *Teoriile strategice*, recunoscând mutația războiului comunicațiilor datorată legăturii submarin-avion. În special americanul Bernard Brodie, plecând de la un post de observare incomparabil constituit de Statul Major al US Navy, scrie două cărți (*Seapower in the Machine Age*, 1941 și *A Guide to Naval Strategy*, 1943) pe care le prezintă cu modestie ca fiind o actualizare a lui Mahan, dar care constituie în realitate o relecturare fundamentală: mahanismul dogmatic care se impuse începând cu anii 1900 lasă loc unui mahanism evolutiv. Strategia navală se integrează într-o strategie generală și încețează a se mai concentra numai asupra luptei, pentru a considera războiul naval în globalitatea sa, acordând atenția cuvenită războiului comunicațiilor. Brodie, dând curs intuițiilor lui Daveluy și Castex, formulează cu claritate distincția dintre supremația spațiului maritim și interdicția acestuia (*Sea Control vs. Sea Denial*). El denotă astfel o înțelegere profundă a variabilității strategiei maritime. Influența sa va fi considerabilă, dar el va renunța repede la

strategia navală pentru a se consacra, începând cu anul 1945, strategiei nucleare, devenind unul dintre părinții-fondatori.

După cel de-al Doilea Război Mondial, concentrarea asupra „armei absolute” va antrena un declin al strategiei teoretice în domeniul convențional. Strategia maritimă va fi puternic afectată. Dezbaterile nu încețează în revistele de specialitate, dar se rezumă la analize retrospective sau de reafirmare a vechilor principii, fără a se face eforturi pentru o aprofundare teoretică și ajustarea la un sistem internațional totalmente transformat. Cartea lui Antony Sokol, *Sea Power in Nuclear Age* (1961), este un bun exemplu: în ciuda titlului cărtii, el își va căuta exemplele în Primul Război Mondial, depinzând de metoda istorică cea mai clasă. Cartea concurentă a lui Laurence Martin, *The Sea in Modern Strategy* (1967), stă mărturie, contrar precedentei, întoarcerii la metoda materială, dar nivelul său teoretic rămâne relativ scăzut, datorită unei cunoașteri insuficiente a clasiciilor strategiei maritime.

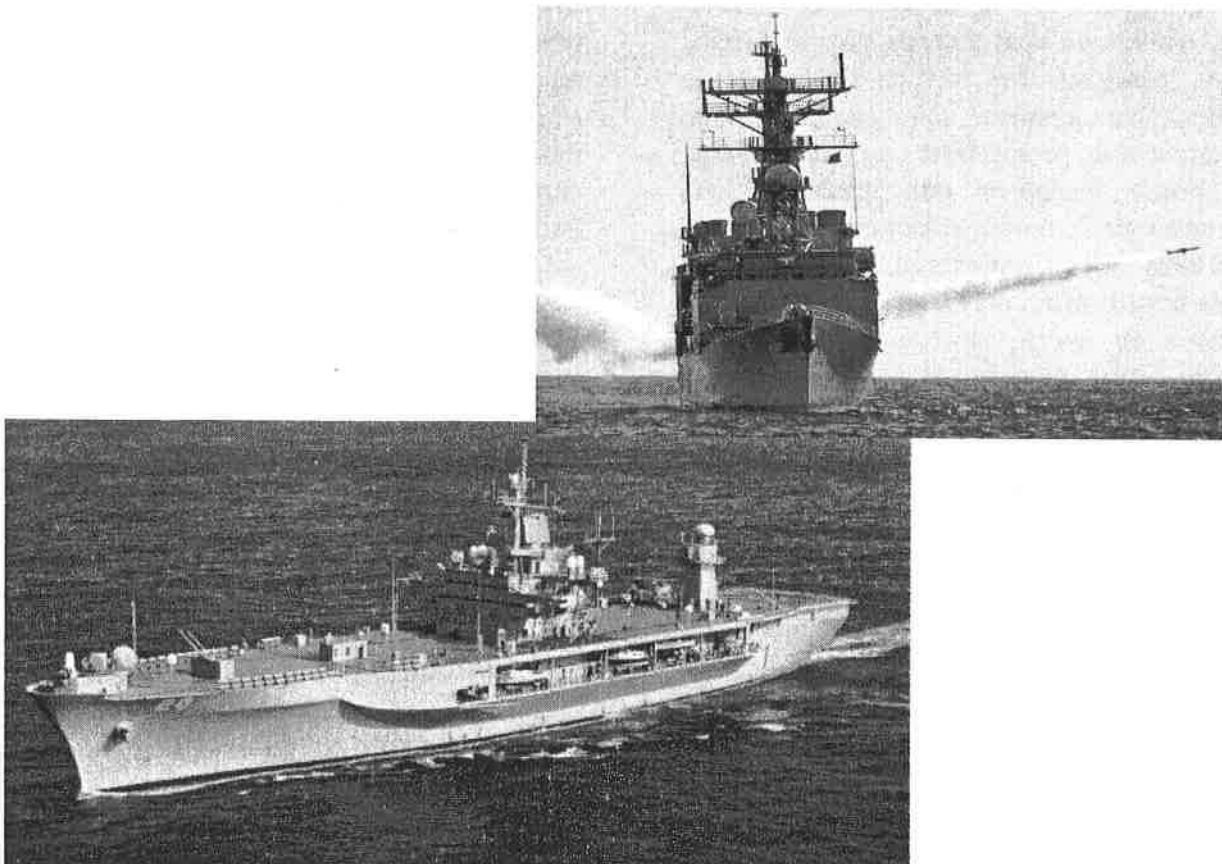
Trebuie să aşteptăm anii 1970 pentru a vedea o îmbunătățire a acestei situații. Autorul cel mai important este ambasadorul britanic Sir James Cable care deschide calea către studiul funcțiilor politice ale forțelor navale cu lucrarea *Gunboat Diplomacy* (1970, ed. nr. 3 în 1989), primul volum al unei opere abundente și de o puternică originalitate. Pe lângă el mai găsim un număr mare de autori care s-au aplecat asupra diversității misiunilor forțelor maritime contemporane (contraamiralul J.R. Hill în Marea Britanie, amiralul Marcel Duval în Franța, amiralul Zumwalt în U.S.A. etc.). Diplomația navală suscită numeroase comentarii (Edward Luttwak, *The Political Influence of Sea Power*, 1974; Ken Booth, *Navies and Foreign Policy*, 1976). Deplasarea puterii suscită mai puține lucrări importante deși aceasta este pe primul loc în reflecțiile cele mai recente. Dintre cercetările cele mai recente, trebuie semnalat apariția a cel puțin două direcții: reflecția asupra impactului globalizării asupra

strategiei maritime și reflecția, pur franceză, asupra noului concept de salvare maritimă care ar unifica misiunile de apărare cu cele ale serviciului public al Marinei.

Cunoașterea dezbaterei navale contemporane este prea fragmentară pentru a putea realiza asupra ei o judecată de ansamblu. Doar câteva nume ies în evidență și le lipsesc monografiile naționale sau categoriale care să permită o veritabilă înțelegere a ceea ce a fost dezbaterea navală în toate dimensiunile ei. Mulți autori sunt puțin cunoscuți, chiar necunoscuți, deși ar fi putut avea o mare influență sau să introducă noi concepte. Herbert Rosinski, unul dintre spiritele cele mai pătrunzătoare ale gândirii strategice din secolul XX, singurul după Corbett care a încercat într-adevăr să realizeze o sinteză din Clausewitz și Mahan, este abia citat, majoritatea textelor sale rămânând inedite. Difuzarea clasicilor și a autorilor

celor mai cunoscuți este imposibil de realizat datorită obstacolului lingvistic (care face ca majoritatea școlilor naționale să nu fie cunoscute în afara frontierelor) și a deformației istoricilor care au tendința de a privilegia documentul de arhivă și a neglijă textul publicat, presupus deja cunoscut și extern procesului de decizie. Astă înseamnă să uităm că, pe de o parte, dezbatările publice reflectă, continuă, uneori orientează discuțiile în chiar interiorul instituției (cazul lui Mahan în pledoariile sale pentru un stat-major sau a lui Corbett pe timpul controverselor în jurul reformelor amiralului Fisher), iar pe de altă parte, că veritabilul inedit, după formula provocatoare a arheologului Michel Fleury, este adesea „imprimatul pe care nu îl citim”. Există o întreagă activitate de lectură istorică și strategică de făcut înainte să putem pretinde să prezentăm un tablou exhaustiv și să formulăm o teorie a dezvoltării doctrinei.

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

DEZBATERI DE IDEI - FORTELE NAVALE -

LES LIGNES DIRECTRICES DE LA PENSÉE NAVALE AU XXe SIÈCLE

Hervé COUTAU-BÉGARIE

Directeur d'études à l'École Pratique des Hautes Études (Sorbonne)

Président de la Commission Française d'Histoire Militaire

L'histoire navale contemporaine a connu un brillant développement durant les dernières décennies. Parmi les secteurs ainsi explorés, l'un d'entre eux est remarquable par sa nouveauté: l'histoire de la pensée stratégique et tactique navale. Celle-ci était restée en friche jusqu'au début des années 1970, seuls quelques grands noms apparaissant ici ou là de manière fugitive. Toute l'attention était tournée vers le combat et les opérations. Les travaux récents sur la culture stratégique ont entraîné un changement de perspective: on mesure mieux, à présent, le poids des stéréotypes, la prégnance de l'environnement culturel dans la définition des doctrines. L'instrument est certes déterminant, mais il n'acquiert sa pleine signification qu'en fonction de l'idée qui préside à sa conception et à son emploi. Le développement de l'aéronavale aurait pu être plus rapide durant l'entre-deux-guerres s'il n'avait été freiné par l'école du canon alors majoritaire, qui rêvait toujours d'un nouveau Jutland et ne voulait voir la guerre navale qu'à travers une bataille entre navires de ligne¹. L'essor remarquable des recherches sur l'histoire de la pensée navale s'inscrit ainsi dans le cadre d'une prise en compte globale de tous les facteurs qui conditionnent l'histoire militaire. Le présent article voudrait présenter brièvement les grandes lignes de ce développement de la pensée navale durant le XXe siècle².

À la différence de la pensée militaire terrestre, la pensée navale ne s'est développée que de manière tardive et discontinue. Jusqu'au XVIIIe siècle, on ne repère que des écrits épars et sans grande portée tactique, encore moins stratégique. Le premier traité à mériter ce nom est *l'Art des armées navales* du père Hoste (1696) qui ne traite que du combat. Il en ira de même de l'abondante production tactique du XVIIIe siècle³, les incidents stratégiques étant fort rares. La situation ne change guère durant la première moitié du XIXe siècle: il faut faire face aux conséquences tactiques de la révolution de la vapeur, imaginer des modèles de combat entièrement nouveaux⁴.

Ce n'est que dans les années 1850-1860 qu'apparaît une pensée navale globale, traitant tant de stratégie que de tactique. Après les fondateurs des années 1860, l'Anglais John Columb ou le Français Richild Grivel, la pensée navale se constitue dans les années 1880-1890 autour de deux paradigmes méthodologiques:

- une méthode réaliste ou matérielle qui part des matériels existants pour formuler une doctrine adaptée aux exigences de l'heure et qui s'incarne dans la Jeune Ecole française;

- une méthode historique qui essaie de formuler les lois universelles du combat naval et du développement maritime et qui s'incarne dans l'œuvre de l'Américain Alfred T. Mahan qui va connaître un rayonnement universel⁵.

Au début du XXe siècle, le conflit entre les deux méthodes historique et matérielle est donc clairement posé. Le succès des thèses mahanistes entraîne une régression inexorable de la Jeune École qui perd progressivement du terrain après 1900, l'insuffisance des torpilleurs pour contrer une flotte de haute mer étant de plus en plus clairement démontrée. La guerre russo-japonaise, en 1904-1905, met un terme provisoire au débat. L'école historique triomphe, avec son plaidoyer stratégique pour la maîtrise de la mer et l'acquisition de cette maîtrise par la bataille décisive (sur ce dernier plan elle rejoint la tendance matérielle qui domine après Tsushima et l'apparition du dreadnought, l'école du "gros canon")⁶.

C'est cet enseignement que va théoriser une deuxième génération de stratégistes navals qui commencent à s'exprimer dès les années 1900 et dominent la littérature stratégique dans les années 1910 avec les Britanniques Julian S. Corbett et Fred T. Jane, les Français Gabriel Darrieus et René Daveluy, l'Italien Giovani Sechi, le Russe Nicolas Klado, le Japonais Akyama Saneijuki... Moins visionnaires que leur grand prédécesseur, mais en même temps moins dogmatiques, ils vont s'efforcer de parvenir à une vue plus équilibrée et tenant d'avantage compte des éléments techniques, Mahan étant en ce domaine très conservateur, sinon rétrograde. Au-delà de leurs apports théoriques, leur principale fonction est de vulgariser les enseignements du maître et de les adapter aux différents cas nationaux qui appellent d'importants correctifs par rapport au modèle initial. À côté de ces marins, on signalera l'apport, en cours de redécouverte d'un militaire, le major-général Charles E. Callwell, qui publie en 1900 un livre pénétrant sur l'intégration de la stratégie maritime dans la stratégie générale⁷. Il faudrait maintenant étudier les ouvrages du brigadier-général des Royal Marines George Aston, *Letters on Amphibious War* (1911) et, surtout, *Sea, Land and Air Strategy* (1914).

Un auteur émerge du lot, tant par la hardiesse de ses vues que par l'originalité de ses méthodes. Julian Corbett⁸, avocat de formation, le seul stratégiste naval à n'être pas marin, va en effet chercher à concilier Mahan et Clausewitz (alors que Mahan s'inspirait de Jomini). Du premier il retient l'importance de la maîtrise de la mer et la vision globale, on pourrait presque dire géostratégique. Au second, il emprunte sa méthode, que l'on peut qualifier de philosophique, avec l'insistance sur l'importance de la théorie, sur la définition rigoureuse des concepts et de leurs rapports logiques, sur la nécessaire relation entre l'objet politique et l'objectif militaire. Il propose une vision véritablement stratégique alors que la plupart des écrivains s'en tiennent à la seule dimension militaire. Sa stratégie maritime s'inscrit dans une réflexion plus ambitieuse sur la théorie de la guerre, et plus spécialement de la guerre limitée. Cela le conduit à prendre ses distances vis-à-vis du dogme de la bataille décisive pour souligner que la bataille n'est qu'un moyen et non une fin. La maîtrise de la mer se réduit, en dernier analyse, au contrôle des communications maritimes essentielles. Elle est un moyen au service d'une grande stratégie (*major strategy*). Corbett précède Liddell Hart dans la formulation d'une théorie de la grande stratégie.

La pensée de Corbett est trop complexe pour être vraiment comprise. Elle est officiellement condamnée par l'Amirauté et n'aura, pendant longtemps, qu'une diffusion confidentielle en dehors de la Grande-Bretagne⁹. La focalisation sur la bataille restera dominante et cette erreur se paiera cher pendant la Première Guerre mondiale lorsque les Amirautes alliées seront incapables de monter une riposte coordonnée à la guerre sousmarine, heureusement lancée trop tard par l'Allemagne en raison de l'incapacité symétrique de l'Amirauté allemande à saisir les potentialités de la guerre au commerce. Le résultat sera douloureux pour les deux parties et entraînera

une crise généralisée de la réflexion au lendemain de 1918. Les années '20 sont marquées par des affrontements extrêmement vifs entre conservateurs et novateurs, mais la polémique l'emportera sur la prospective¹⁰. Seuls émergent quelques individualités comme le capitaine de vaisseau Castex en France avec la *Synthèse de la guerre sousmarine* (1920) ou le commandant Roméo Bernotti en Italie avec *La Guerra marittima* (1923). Ils s'efforcent de prendre un peu de hauteur et de concilier les acquis théoriques de la génération précédente avec les enseignements de la guerre.

Ils ne sont pas véritablement écoutés et le débat prend pratiquement fin au début des années '30, avec la restauration généralisée de l'orthodoxie, c'est-à-dire l'affirmation de la suprématie des flottes de ligne et la focalisation sur la recherche de la maîtrise de la mer par la bataille décisive. Cette tendance est portée au paroxysme avec l'école britannique de „l'offensive à outrance” conduite par Lord Sydendham of Combe. L'école du canon domine de nouveau la tactique; les potentialités des porte-avions sont largement sous-estimés, sauf aux États-Unis où un groupe très actif au sein du Naval War College prépare les schémas qui inspireront la conduite de la guerre du Pacifique¹¹.

Il n'est pas exagéré de dire que l'entre-deux-guerres marque une régression par rapport à la Belle Epoque (1890-1914) qui a vraiment constitué l'âge d'or de la pensée stratégique et tactique navale. Les contributions majeures sont rares, les doctrines ne prennent pas véritablement appui sur la théorie. On relève pourtant de nombreux commentateurs perspicaces, comme les amiraux italiens Bernotti, Fioravanzo, di Giambierardino (dont le livre *Arte de guerra sul mare*, 1938, est le plus diffusé à la veille de la Seconde Guerre mondiale, avec sept traductions en quatre ans), l'amiral japonais Tatsutaro Sato, le commandant espagnol Carrero Blanco,

promis à une brillante carrière, le suédois Daniel Landquist¹²... L'école allemande de géopolitique du général Karl Haushofer fonde la géostratégie maritime avec de superbes monographies sur la Pacifique (Haushofer), la Méditerranée (Hummel et Siewert), la Baltique..., concurremment avec le vice-amiral Wolfgang Wegener¹³. L'école soviétique est très active, avec un débat entre "vieille" et "jeune" écoles, avant d'être décimée par les purges à la fin des années '30. L'école britannique, évidemment riche (Russell Grenfell, Bernard Acworth...) est dominée par l'amiral Sir Herbert Richmond, qui prolonge Corbett avec moins de finesse théorique¹⁴.

Surtout, c'est durant cette période que paraît l'œuvre monumentale de l'amiral Raoul Castex, les *Théories stratégiques* dont les cinq volumes s'échelonnent entre 1929 et 1935¹⁵. Par son volume (près de 3 000 pages) et par l'ampleur de son sujet qui traite de tous les aspects politiques, stratégiques et géostratégiques de la guerre sur mer, l'amiral Castex peut être regardé comme le sommet de la pensée navale classique. Il réalise une triple synthèse:

1) de la théorie des pères-fondateurs et des enseignements de la guerre;

2) de la stratégie navale et de la stratégie générale, son souci étant de justifier la place de la marine dans une stratégie qui, par la force des choses, est, pour la France, à dominante continentale;

3) méthodologique, en combinant les enseignements historiques de Mahan et l'approche matérialiste de la Jeune École. S'il critique très vivement les errements de la seconde, il est néanmoins capable d'en retirer les acquis essentiels, à savoir l'importance des moyens disponibles et la nécessaire adaptation des principes à des procédés sans cesse changeants.

Cette dialectique des principes et des procédés lui permet de proposer une vision beaucoup plus large et surtout moins dogmatique que celle de Mahan. Il esquisse

une reconnaissance de la bipolarité de la stratégie maritime, avec la distinction de deux catégories, la guerre entre forces organisées et la guerre des communications. Il reconnaît que la deuxième n'est plus une "martingale", comme au temps de la course, mais il ne parvient pas à se libérer entièrement de l'orthodoxie de son temps et refuse de faire une catégorie indépendante: les flottes de ligne restent la clef de voûte de l'édifice et décident, en dernière analyse, de la victoire. Son influence sera considérable puisque les cinq volumes des *Théories stratégiques* sont intégralement traduits en japonais de 1934 à 1937, en espagnol de 1938 à 1942 et partiellement en anglais (par les soins du Service de renseignements de l'US Navy), en allemand par les soins d'Herbert Rosinski, en russe, en serbo-croate... Castex sera lu dans le monde entier, mais le déclenchement de la Seconde Guerre mondiale et le déclin de la langue française ont empêché; l'enracinement durable de son influence.

La Seconde Guerre mondiale verra, dans une certaine mesure, la répétition du scénario de la Première, avec le retour de la guerre sous-marine et de la lutte pour les communications maritimes, alors que les marines se sont une nouvelle fois préparées à une bataille décisive qui ne surviendra pas, au moins dans l'Atlantique. La réflexion continue durant la guerre alors qu'elle avait été largement suspendue pendant la Première Guerre mondiale, elle est même marquée par quelques contributions importantes: Herbert Rosinski, Allemand réfugié en Grande-Bretagne puis aux États-Unis, réalise la synthèse de Corbett et de Castex dans une série d'articles d'une grande perspicacité; l'Allemagne et l'Italie produisent des analyses de géostratégie maritime intéressantes: Wulf Siewert, Ernst Wolgast, Giuseppe Fioravanzo... Castex, en France occupée, malgré le manque d'informations, analyse très lucidement l'évolution des opérations et prolonge les *Théories*, reconnaissant la mutation de la guerre des communications du

fait de la liaison sous-marin-avion; surtout l'Américain Bernard Brodie, à partir du poste d'observation incomparable que constitue l'état-major de l'US Navy, écrit deux livres (*Seapower in the Machine Age*, 1941; *A Guide to Naval Strategy*, 1943), qu'il présente modestement comme une actualisation de Mahan mais qui constituent en fait une relecture fondamentale: le mahanisme dogmatique qui s'était imposé à partir des années 1900 cède la place à un mahanisme évolutif; la stratégie navale s'intègre dans une stratégie générale et cesse de se focaliser sur la seule bataille pour considérer la guerre navale dans sa globalité, rendant toute sa place à la guerre des communications. Brodie, prolongeant les intuitions de Daveluy et de Castex, formule, de manière dépourvue d'ambiguïté, la distinction entre la maîtrise des mers et l'interdiction des mers (*Sea Control vs Sea Denial*). Il montre ainsi une compréhension en profondeur de la variabilité de la stratégie maritime. Son influence sera grande mais il se détournera très vite de la stratégie navale pour se consacrer, dès 1945, à la stratégie nucléaire, dont il sera l'un des pères-fondateurs.

Au lendemain de la Seconde Guerre mondiale, la focalisation sur "l'arme absolue" sera telle qu'elle entraînera logiquement un déclin de la théorie théorique dans le domaine conventionnel. La stratégie maritime en sera particulièrement affectée. Le débat ne cesse certes pas dans les revues des différentes marines, mais il s'agit surtout d'analyses rétrospectives ou de réaffirmations d'anciens principes, sans véritable effort d'approfondissement théorique et d'ajustement à un système international radicalement transformé. Le livre d'Antony Sokol, *Sea Power in Nuclear Age* (1961), en est un bon exemple: en dépit de son titre, il va surtout chercher ses exemples dans la Première Guerre mondiale et relève de la méthode historique la plus classique. Le livre concurrent de Laurence Martin, *The Sea in Modern Strategy* (1967) témoigne, à l'inverse,

Secția de Știință Militară

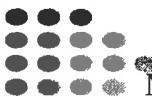
Revista de Științe Militare nr. 1/2006

du retour de la méthode matérielle, mais son niveau théorique reste relativement faible, précisément par suite d'une connaissance insuffisante des classiques de la stratégie maritime.

Il faut attendre les années 1970 pour voir une amorce de renouveau. L'auteur le plus important est l'ambassadeur britannique Sir James Cable qui ouvre la voie à l'étude des fonctions politiques des marines avec *Gunboat Diplomacy* (1970, 3e ed., 1989), premier volume d'une œuvre abondante et d'une puissante originalité¹⁷. En dessous de lui on trouve un grand nombre d'auteurs qui s'efforcent de penser la diversité des missions des marines contemporaines (le contre-amiral J.R. Hill en Grande-Bretagne, l'amiral Marcel Duval en France, l'amiral Zumwalt aux États-Unis...). La diplomatie navale suscite nombre de commentaires (Edward Luttwak, *The Political Influence of Sea Power*, 1974; Ken Booth, *Navies and Foreign Policy*, 1976). La projection de puissance suscite comparativement moins de travaux importants, bien qu'elle soit au premier rang des réflexions les plus récentes. Parmi les développements les plus récents, il faut signaler au moins deux directions: la réflexion sur l'impact de la globalisation sur la stratégie maritime¹⁸ et la réflexion, purement française, sur le nouveau concept de sauvegarde maritime qui unifierait les missions de défense et de service public de la Marine¹⁹.

La connaissance du débat naval contemporain est trop fragmentaire pour que l'on puisse porter un jugement d'ensemble. Seuls quelques grands noms émergent et l'on

manque de monographies nationales ou catégorielles permettant d'appréhender véritablement ce qu'a été le débat naval dans toutes ses dimensions. Beaucoup d'auteurs sont peu connus, voire carrément inconnus alors qu'ils ont pu avoir une grande influence ou poser des concepts nouveaux. Herbert Rosinski, l'un des esprits les plus pénétrants de la réflexion stratégique au XXe siècle, le seul après Corbett à avoir véritablement tenté une synthèse de Clausewitz et de Mahan, est à peine cité, la plupart de ses textes sont restés inédits. La diffusion des classiques et des auteurs les plus connus est impossible à établir avec précision, en raison de l'obstacle linguistique qui fait que la plupart des écoles nationales ne sont pas connues en dehors de leurs frontières²⁰; en raison aussi d'une déformation des historiens qui ont volontiers tendance à privilégier le document d'archive, "noble" car inedit, et donc à négliger le texte publié, supposé déjà connu et extérieur au processus de décision. C'est oublier que d'une part, les débats publics reflètent, prolongent, parfois orientent les discussions à l'intérieur même de l'institution (les cas de Mahan, dans ses plaidoyers pour un état-major, ou de Corbett lors des controverses autour des réformes de l'amiral Fisher, sont tout à fait typiques), d'autre part, que le véritable inédit, selon la formule provocante de l'archéologue Michel Fleury, est souvent "*l'imprimé qu'on ne lit pas*". Il y a tout un travail de lecture historique et stratégique à faire avant de pouvoir prétendre présenter un tableau exhaustif et de formuler une théorie du développement de la doctrine.

NOTES

1. Même si le stéréotype d'amiraux obstinément fermés à toute nouveauté a été démenti par les recherches récentes. Cf. Williamson Murray and Allan R. Millett (eds), *Military Innovation in the Interwar Period*, Cambridge, Cambridge University Press, 1996.
2. Cet article (dont une première version a été présentée aux Rencontres pélagiques grecques en 2000) s'appuie principalement sur les travaux qui ont été conduits dans le cadre de la Fondation pour les études de défense nationale, puis de l'Institut de stratégie comparée et qui ont abouti à la série *L'évolution de la pensée navale*, 7 tomes, parus de 1991 à 2000. Un huitième tome

clôturera la série en 2006. Il restera à en tirer une synthèse, nécessairement incomplète faute d'avoir pu couvrir un champ immense. Bien entendu, cette utilisation prioritaire des travaux français ne doit pas faire oublier l'apport de leurs homologues étrangers, notamment autour de John Hattendorf aux États-Unis, d'Andrew Lambert en Grande-Bretagne ou de Ferruccio Botti en Italie.

3. Michel Depeyre, *Tactiques et stratégies navales de la France et du Royaume-Uni de 1690 à 1815*, Paris, ISC-Économica, 1998.
4. Michel Depeyre, *Entre vent et eau. Un siècle d'hésitations stratégiques et tactiques*, Paris, ISC-CFHM-Économica, 2003.
5. Mahan a fait l'objet de plusieurs biographies mais pas encore d'une exégèse systématique. L'essai le plus suggestif, malheureusement inachevé, est celui de Herbert Rosinski, *Commentaire de Mahan*, Paris, ISC-Économica, 1996. Ainsi que Jon Sumida, *Inventing Grand Strategy and Teaching Command*, Washington, 1997.
6. Cf. Martin Motte, *Une education géostratégique. La pensée navale française de la Jeune École à 1914*, Paris, ISC-Économica, 2004.
7. CE. Callwell, *Military Operations and Maritime Preponderance: their Relations and Interdependence*, édité par Colin S. Gray, Annapolis, Naval Institute Press, Classics of Sea Power, 1996.
8. Cf. Hervé Coutau-Bégarie, "Corbett et la philosophie de la guerre navale", préface à Julian S. Corbett, *Principes de stratégie maritime*, Paris, FEDN-Économica, 1993.
9. James Goldrick and John B. Hattendorf (eds), *Mahan is not enough. The Proceedings of a conference on the Works of Sir Julian Corbett and Admiral Sir Herbert Richmond*, Newport, Naval War College, 1993.
10. Cf. Martin Motte, "L'après-guerre dans la Revue Maritime 1920-1923", dans *L'évolution de la pensée navale VI*, 1997.
11. Cf. le très beau livre d'Edward S. Miller, *War Plan Orange. The US Strategy to Defeat Japan: 1937-1945*, Annapolis, Naval Institute Press, 1991.
12. Cf. Lars Wedin, "Stratégie et politique navales en Suède. La synthèse de Daniel Landquist", *L'évolution de la pensée navale IV*, 1994.
13. Vice-Admiral Wolfgang Wegener, *The Naval Strategy of the World War*, Annapolis, Naval Institute Press, Classics of Sea Power, 1989.
14. Barry D. Hunt, *Sailor-Scholar. Admiral Sir Herbert Richmond*, Wilfrid Laurier University Press, 1982.
15. Amiral Castex, *Théories stratégiques*, texte intégral avec des compléments inédits, 7 volumes, Paris, ISC-Économica, 1997. Essai de synthèse dans Hervé Coutau-Bégarie, *La puissance maritime. Castex et la stratégie navale*, Paris, Fayard, 1985 (aurait besoin d'une refonte complète).
16. Dont la première pièce est actuellement le très bon livre *The Political Influence of Naval Force in History*, MacMillan, 1998. Il est navrant de constater qu'aucun de ses livres n'a pu être traduit.
17. Dominée par le gros livre de Sam J. Tangredi (ed), *Globalization and Maritime Power*, Washington, National Defense University Press, 2002.
18. La réflexion sur ce concept est tout juste entamée mais elle s'annonce déjà prometteuse. Cf. l'article de l'amiral Battet, chef d'état-major de la Marine, "Le nouveau concept de sauvegarde maritime", *Revue maritime*, 2002 et les actes du colloque organisé par les Écoles du commissariat de la Marine, *Bulletin d'études de la Marine*, 2004.
19. Pour ne prendre qu'un exemple, l'école espagnole, d'Eugenio Montejo Rappalo (*Ensayo de estrategia naval*, 1892) à l'amiral Carrero Blanco (*España y el mar*, 1943) à beaucoup à nous apprendre. Et le Portugal à produit au moins un auteur majeur, très prolix, l'amiral Bothelo de Sousa.

**ACTUALITATEA
POLITICO-MILITARĂ**

**STRATEGIA DE TRANSFORMARE
A ARMATEI ROMÂNIEI**

General prof. univ. dr. Eugen BĂDĂLAN
Şeful Statului Major General

As present NATO members and future E.U. members, we have to keep in mind that the Romanian Armed Forces Transformations process is associated with NATO Transformation process and also, it has to respond to European Security and Defence Policy demands.

Duet o its characetr, the Romanian Armed Forces Transformation Strategy will be the cornerstone for all the other subsequent strategies and action plans to be implemented in the field.

The integration at all main objectives on short, medium and long term into an unitary system is assuring coherence and creating premises for the success of Armed Forces Tranformation. Nouw, we are finalizing the Plan of Implementing this Strategy and the necessary Sincronization Matrix to reach the sete dup objectives.

Running the Transformation process will allow a greater flexibility, speed of reacting and interoperability, offering good opportunities to political-military leaders in reaching the national interest.

Asigurarea apărării României, în context aliat, reprezintă un proces continuu și complex extins asupra unui spectru larg de domenii, relații și interdependențe, destinat promovării intereselor și obiectivelor de securitate ale statului, societății și cetățeanului, ea fiind definită și promovată în corelare cu politicile specifice ale NATO și Uniunii Europene.

Natura responsabilităților constituționale naționale, precum și cerința Alianței

de a face față oricărora amenințări presupun ca Armata României să-și dezvolte capabilități care să-i permită să desfășoare operații pe teritoriul național, în aria de responsabilitate a NATO, precum și într-un mediu strategic mai extins, influențat permanent de factori care impun schimbarea.

Armata României participă la acțiunile de răspuns pe care Alianța trebuie să le dea provocărilor la adresa intereselor de securitate, în interiorul sau în afara zonei euroatlantice,

precum și la soluționarea unor conflicte care impun executarea de operații de mică sau mare intensitate.

Apreciez că, înainte de a trece efectiv la prezentarea Strategiei de transformare, o scurtă abordare teoretică comparativă a termenilor *transformare* și *reformă* poate reprezenta o argumentație pentru soluțiile practice pe care le propunem.

O perspectivă filozofică asupra conceptelor denotă sinonimia lor aplicată, referințele pe care le etalează relevând elemente procesuale, dar și operaționale comune. Opinăm, sub „presiunea” determinărilor sale esențiale, pentru „transformare”. De ce nu reformă? Întrucât reforma ca atare, aplicată unui domeniu anume al sistemului social, își protejează obiectivele fie parțial sau limitat, fie structural, caracterul său istoric denotându-i, fără echivoc, orizonturile și epuizarea. De cealaltă parte, statuarea, în uzul instituțional al înțelegerii și al comunicării, dar și al dezvoltării doctrinare, și nu numai, a conceptului de „transformare”, cu referire nemijlocită la organismul militar național, nu constituie în nici un fel o ofensă terminologică adusă celui dintâi, ci asumarea comprehensivă a unui proces radical de reconstrucție continuă și din „mișcare”. Așadar, „*transformare*”, pentru că, în semantica productivă a procesului, valențele sale structurale și suprastructurale sunt nu doar mai profunde, ci, inevitabil, mai complexe. Nu în ultima instanță, „*transformare*”, întrucât procesul ca tare, în toate componente și finalitățile sale, nu este doar o succesiune de forme calitativ diferite, manifestate în cadrul contextului pe care-l obiectivează, ci este dezvoltarea însăși a sistemului în diacronia obiectivă a proceselor de care este guvernată. Transformarea denotă trecerea unui sistem sau a unei componente a acestuia de la o stare la alta diferită calitativ și/sau cantitativ. Mai mult decât atât, transformarea este ea însăși o stare care potențează cauzal schimbările dintre două stări successive, o stare care conține, în

termeni dialectici ai devenirii, diferențele de potențial specific între două realități care se succed.

Pe lângă determinările teoretice de care am vorbit mai devreme, pentru transformarea Armatei României există determinări practice care se concretizează în necesitatea de adaptare a organismului militar la modificările survenite în mediul internațional și ca răspuns la noile tipuri de riscuri și amenințări la adresa securității, în contextul în care România a devenit stat membru al Alianței Nord-Atlantice și va deveni în curând și membru al Uniunii Europene.

Transformarea Armatei României este indisolubil legată de transformarea Alianței. De aceea, consider că este important să înțelegem pe deplin sensul transformării NATO și elementele esențiale ale acestui proces, pentru a ne angaja eforturile pe direcția corectă de evoluție.

Scopul fundamental al transformării Alianței constă în crearea unor capabilități militare care să permită forțelor aliate desfășurarea operațiilor în zona de responsabilitate și în afara acesteia pentru îndeplinirea întregii game de misiuni.

În concepția NATO, transformarea militară reprezintă un proces continuu de dezvoltare și integrare de noi concepte, strategii, doctrine și capabilități cu scopul de a îmbunătăți eficiența și gradul de interoperabilitate a forțelor și de adaptare la noul context de securitate, aflat într-o continuă schimbare, care evidențiază necesitatea de reevaluare a factorului militar ca principală sursă de credibilitate.

Transformarea militară a NATO vizează, în principal, domeniile conceptual și al capabilităților și urmărește realizarea a trei obiective principale:

- obținerea superiorității decizionale;
- obținerea efectelor coerente;
- asigurarea dislocării și susținerii întrunite a forțelor.

Realizarea acestor obiective este condiționată de elaborarea și dezvoltarea unui program coerent și viabil de cercetare și experimentare. Conceptele validate vor fi transpusă în cerințe și planuri prin procesul de planificare a apărării și vor fi încorporate în programe de înzestrare și instruire. Totodată, procesul de transformare va urmări îndeplinirea cerințelor impuse de războiul bazat pe rețea și operațiile bazate pe efect.

Alianța își va adapta actualele concepte și capabilități, concomitent cu perfecționarea și eficientizarea planificării, generării, dislocării, utilizării și sprijinirii forțelor militare.

La nivel național, scopul fundamental al transformării armatei îl constituie realizarea noilor capabilități prin care România va răspunde provocărilor actuale și viitoare din mediul de securitate. Acestea vor asigura îndeplinirea cerințelor specifice prevăzute în Constituție, a angajamentelor asumate de România față de NATO, Uniunea Europeană, precum și în cadrul inițiatiivelor regionale și al coalițiilor.

Transformarea Armatei României are ca obiectiv general realizarea unei structuri moderne, complet profesionalizate, cu un grad sporit de mobilitate, eficiente, flexibile, dislocabile, sustenabile, având capacitatea de a acționa întrunit și a se angaja într-un larg spectru de misiuni.

Materializarea obiectivului general al procesului de transformare va fi susținută de proiectele de viitor, care cuprind următoarele direcții de acțiune:

- asumarea și îndeplinirea obligațiilor față de NATO;
- pregătirea și participarea la misiunile UE;
- remodelarea structurii de comandă-control;
- remodelarea structurilor de suport logistic;
- realizarea sistemelor C4I2SR și informatizarea Armatei României;

- modernizarea managementului resurselor umane;
- creșterea calității vieții personalului;
- remodelarea învățământului militar;
- optimizarea Sistemului de Planificare, Programare, Bugetare și Evaluare;
- modernizarea coordonată a echipamentelor militare;
- remodelarea sistemului „Intelligensye”.
- remodelarea sistemului medical al armatei.

Demersurile pentru modernizare și realizarea interoperabilității vor cuprinde trei etape distințe, determinate de restructurarea structurii de forțe, termenele angajate față de Alianță pentru îndeplinirea cerințelor Obiectivelor Forței, precum și de cerințele procesului de integrare în NATO și UE.

Prima etapă – *Etapa finalizării restructurărilor de bază (2005-2007)* – din acest demers al nostru deosebit de complex reprezentă, de fapt, o continuare a proceselor anterioare și se materializează în finalizarea restructurărilor de bază prin îndeplinirea obiectivelor pe termen scurt ale procesului de transformare a armatei:

- restructurarea și reorganizarea sistemului de conducere la nivel strategic și operativ;
- definitivarea în linii mari a procesului de transformare, reorganizare, resubordonare și desființare a unităților;
- continuarea operaționalizării unităților planificate pentru NATO și UE;
- reorganizarea sistemului logistic întrunit și a sistemului medical militar;
- implementarea serviciului militar bazat pe voluntariat.

Etapa a doua (2008-2015), proiectată să fie o etapă superioară și decisivă, vizează

integrarea operațională deplină în NATO și Uniunea Europeană prin:

- operaționalizarea unităților în dezvoltarea pentru NATO și Uniunea Europeană;
- continuarea implementării Obiectivelor Forței;
- finalizarea restructurării sistemului logistic de nivel strategic și operativ;
- continuarea achizițiilor de echipamente noi și a programelor majore de înzestrare, conform cerințelor Obiectivelor Forței și Concepției de înzestrare a Armatei României;
- reorganizarea învățământului militar potrivit concepției reformei sistemului educațional militar.

Suntem conștienți că procesul de transformare a Armatei României este un proces continuu. De aceea, ne-am planificat ca *integrarea tehnică deplină în NATO și Uniunea Europeană* să se realizeze în cea de-a treia etapă (2016-2025). Aceasta vizează:

- concentrarea eforturilor și resurselor financiare și umane în vederea realizării tuturor capabilităților tehnice prevăzute în Obiectivele Forței și a îndeplinirii responsabilităților în cadrul NATO și Uniunii Europene;
- continuarea modernizării înzestrării cu echipamente noi și realizarea compatibilității depline cu armatele țărilor membre NATO și ale Uniunii Europene;
- crearea condițiilor pentru disponerea marilor unități și unităților în baze militare cu facilități complete pentru asistență socială, cazare, disponerea echipamentelor militare și instrucție.

Abordarea graduală a transformării, pe etape, asigură un grad sporit de predictibilitate în alocarea resurselor necesare. În acest sens,

succesul transformării Armatei României va depinde substanțial de menținerea alocării bugetare pentru apărare la un nivel corespunzător.

Concomitent cu parcurgerea procesului de transformare, Armata Română trebuie să fie în măsură să asigure simultan:

a. apărarea teritoriului național prin răspuns militar la o agresiune armată și sprijinirea autorităților civile în caz de urgențe, dezastre naturale, evenimente NBC etc.;

b. îndeplinirea angajamentelor asumate față de NATO, UE, organizații regionale și coaliții, prin implementarea Pachetului de Capabilități, conform Angajamentelor asumate la Praga, participarea la Forța de Răspuns NATO, participarea la Grupurile Tactice de Luptă ale UE, precum și participarea la operații și misiuni multinaționale.

TRANSFORMAREA ARMATEI ROMÂNIEI ÎN DOMENIILE DE BAZĂ

Resurse umane

Obiectivul general al transformării în domeniul resurselor umane vizează: proiectarea și implementarea unui management eficient al carierei individuale a tuturor categoriilor de personal, conexarea sistemului de formare și perfecționare a cadrelor militare la cerințele sistemului educațional național și punerea lui în concordanță cu evoluțiile în acest domeniu din armatele statelor membre NATO și ale Uniunii Europene.

În acest domeniu, transformarea va urmări finalizarea următoarelor cerințe specifice:

- implementarea criteriilor stabilite prin Convenția de la Bologna în sistemul de formare și perfecționare a resurselor umane;
- constituirea sistemului managementului carierei individuale, proiectarea politicilor în domeniu de către

Direcția Management Resurse Umane și aplicarea acestora în sistem descentralizat;

- modernizarea cadrului legislativ specific;
- crearea condițiilor necesare pentru renunțarea la serviciul militar obligatoriu până în anul 2007 și introducerea unui nou sistem de promovare a profesiei militare, de recrutare și selecție a personalului militar, având la bază principiul separării politicilor de execuție;
- selecționarea, pregătirea și numirea cadrelor militare în comandamentele NATO și ale Uniunii Europene, cele multinaționale, precum și a personalului participant la misiuni internaționale, la standardele impuse de fiecare post și misiune, și valorificarea ulterioară a experienței acestora prin numirea în funcții importante din structura armatei;
- stabilirea standardelor minime de cunoaștere a limbilor străine, în special a limbii engleze, pe niveluri și tipuri de funcții și unități;

- dezvoltarea sistemului motivării profesionale a personalului armatei prin creșterea veniturilor salariale, îmbunătățirea calității vieții, realizarea unui sistem de protecție socială similar cu cel din armatele statelor membre NATO, asigurarea condițiilor de asistență medicală și de refacere a capacitatei de muncă a întregului personal al armatei;

- implementarea politicilor ce vizează cadrele militare de rezervă, în retragere și veterani de război potrivit sistemelor existente în statele membre NATO.

Informații pentru apărare

Scopul determinant al activității de informații pentru apărare este și va rămâne **realizarea superiorității informaționale**, prin obținerea, prelucrarea și furnizarea de produse finite de informații (intelligence) către autoritățile decizionale naționale, aliate și partenerie.

Abordările viitoare privind informațiile pentru apărare vizează următoarele direcții de acțiune:

- realizarea unui sistem de informații militare care să răspundă cerințelor naționale de

securitate și să fie integrat în procesul de planificare operațională al NATO;

- dezvoltarea unor structuri de informații flexibile și modulare, care pot fi incluse în unități de luptă dislocabile și care vor putea pune la dispoziție, în mod oportun și eficient, informațiile necesare îndeplinirii misiunilor, inclusiv cele necesare pentru protecția trupelor dislocate în diverse teatre de operații;
- definitivarea și integrarea Sistemului național de avertizare timpurie în sistemul NATO Intelligence Warning System;
- extinderea capacitaților de culegere de informații, prin dezvoltarea capabilităților UAV, obținerea de imagini prin satelit și interceptarea comunicațiilor prin satelit, clasic și prin alte tipuri de emisii electromagnetice.

Pentru a contribui eficient la realizarea superiorității decizionale, se vor perfecționa și dezvolta capacitațile necesare pentru îndeplinirea cerințelor impuse de războiul bazat pe rețea și operațiile bazate pe efecte, asigurarea unui suport informațional strategic oportun, omnipotent, omnidirectional, continuu și realist.

Operații

Operațiile viitoare vor fi mult mai complexe, dinamice și multidimensionale. Pe aceste dimensiuni, operațiile militare vor trebui să constituie un răspuns oportun și eficient la adresa amenințărilor și provocărilor ce pot afecta securitatea.

Armata României va fi în măsură să participe la operații care să asigure securitatea României pe timp de pace, apărarea țării și a aliaților săi, promovarea stabilității regionale și globale, inclusiv prin utilizarea diplomației apărării, precum și sprijinul instituțiilor statului și a autorităților locale în caz de urgențe civile.

Operațiile vor putea fi de intensitate mare, în cadrul unui război/conflict armat, sau de intensitate scăzută, în cadrul acțiunilor militare de stabilitate.

În cadrul unui război/conflict armat de mare intensitate, Armata României va desfășura operații militare pe teritoriul național sau în afara acestuia, în cadrul apărării colective a NATO.

Acțiunile militare de stabilitate sunt conduse de NATO, UE, OSCE și ONU, și pot include atât acțiuni de luptă propriu-zise, cât și acțiuni care presupun luptă.

Operațiile pe care le vor desfășura sau la care vor participa forțele armate ale României în cadrul acțiunilor militare de stabilitate pot fi:

- de impunere a păcii;
- de combatere a terorismului;
- de evacuare a necombatanților;
- demonstrația de forță;
- de anihilare a rețelelor de crimă organizată;
- în sprijinul păcii;
- sprijin acordat autorităților civile în situații de urgență;
- asistență umanitară etc.

Forțele participante la operațiile militare viitoare vor trebui să aibă capacitatea de a îndeplini întreaga gamă de acțiuni militare, de asistență umanitară și până la operații de luptă de intensitate ridicată, chiar și în condițiile în care acestea se vor desfășura simultan în aceeași zonă de operații.

Conducere

Conducerea politică în domeniul securității naționale va fi asigurată de către Autoritatea Națională de Comandă, reprezentată de Parlament, Președintele României, Consiliul Suprem de Apărare a Țării și Guvernul României, în subordinea căruia funcționează Ministerul Apărării Naționale, ca organ de specialitate prin care este condusă activitatea în domeniul apărării naționale.

Transformarea conducerii Armatei României va urmări reducerea structurilor

centrale, eliminarea paralelismelor, delimitarea clară a competențelor și responsabilităților, și reducerea semnificativă a timpului alocat deciziei în favoarea timpului alocat execuției. Procesul va conduce la remodelarea structurilor de conducere operațională și administrativă la nivel strategic, operativ și tactic, la stabilirea atribuțiilor și competențelor acestora, precum și a relațiilor dintre ele, în scopul eficientizării procesului de conducere a forțelor armate la pace, în situații de criză și la război și al relaționării cu structurile NATO și UE. Un rol esențial pentru succesul eficientizării conducerii îl va avea realizarea și implementarea unui set de proceduri standard, similare celor NATO, și utilizarea rețelelor informatici în procesul de informare și luare a deciziei la toate nivelurile.

Acest proces se va derula simultan, în concordanță cu procesul de transformare a structurii de forțe, și va fi revizuit permanent. Sistemul de conducere va fi adaptat la specificul mediului de securitate, în concordanță cu prevederile Strategiei de securitate a României și cu transformarea Structurii de Comandă și Control a Alianței, și va viza următoarele:

- conducerea militară a structurii de forțe a Armatei României se va realiza la nivelurile strategic, operativ și tactic, în domeniile operațional și administrativ;
- structurile centrale ale Ministerului Apărării Naționale au în subordine direcții, oficii, servicii, secții, agenții, institute de specialitate și formațiuni;
- Statul Major General are în subordine statele majore ale categoriilor de forțe ale Armatei și comandamente care cuprind toate structurile luptătoare, de sprijin de luptă, logistice, inclusiv cele medicale, pentru operații speciale, de instrucție, instituții militare de învățământ și alte structuri;

- conducerea militară la nivel strategic se va realiza în timp de pace și în situații de criză de către Statul Major General, atât în

domeniul operațional, cât și în domeniul administrativ;

- conducerea operațională se va exercita la pace și în situații de criză de către șeful Statului Major General, prin Centrul de Planificare și Conducere Strategică, structura specializată a Statului Major General prin care se asigură planificarea și conducerea acțiunilor militare; la nivelul Centrului de Planificare și Conducere Strategică funcționează permanent, în timp de pace și în situații de criză, Centrul de Conducere Militară¹, prin care se vor monitoriza permanent acțiunile desfășurate în Armata României și se va asigura informarea oportună a factorilor de decizie;

- la instituirea „stării de asediu”, Statul Major General va asigura constituirea și intrarea în funcțiune a Centrului Național Militar de Comandă², care va emite Directiva Strategică și, potrivit competențelor, răspunderilor și atribuțiilor ce-i revin, va executa conducerea acțiunilor militare la nivel strategic, în situații de criză majoră și pe timp de război;

- conducerea administrativă la nivel strategic se va realiza de către Statul Major General prin Centrul de Transformare și statele majore ale categoriilor de forțe ale Armatei, atât în timp de pace, cât și în situații de criză și la război.

Comunicații și informatică

Sistemul Informatic Integrat al Ministerului Apărării Naționale va crea cadrul implementării operațiilor și capabilităților facilitate de rețea, prin realizarea Sistemelor informaticice de management al resurselor de apărare și a Sistemelor de comandă și control la toate categoriile de forțe ale armatei și la toate nivelurile. Prin integrarea acestora alături de sistemele de comunicații și calculatoare și cele de informații,

supraveghere și recunoaștere se va realiza sistemul C4ISR.

Una dintre condițiile esențiale ale implementării conceptului de Război bazat pe rețea, în scopul creării capabilităților facilitate de rețea, este conectarea și integrarea rețelelor de comunicații ale elementelor componente ale Sistemului Național de Apărare în Rețeaua Militară Națională de comunicații, utilizând standarde comune care asigură securitatea și partajarea informației, precum și capabilitățile de conectare și funcționare automată.

Redimensionarea procesului de elaborare a deciziei, pe baza superiorității informaționale și implementării conceptului de operații bazate pe efecte și capabilități facilitate de rețea, reprezintă elementul cheie al transformării, sistemelor de comunicații și informatică revenindu-le un rol decisiv.

Cercetarea științifică

Activitatea de cercetare științifică se va desfășura astfel încât să integreze continuu, în domeniul militar, profundele transformări la care este supusă societatea la nivel global. În acest domeniu se va urmări menținerea unei componente a cercetării științifice fundamentale, aplicative și pentru tehnologii militare, în subordinea Ministerului Apărării Naționale, ca cea mai importantă sursă de consultanță științifică a armatei. În acest sens, se va avea în vedere creșterea treptată a procentului – din bugetul Ministerul Apărării Naționale – alocat cercetării, în concordanță cu bugetele alocate cercetării din țările NATO.

Cercetarea științifică fundamentală se va realiza de către instituțiile specializate ale armatei și/sau, la nevoie, de cele din cadrul societății civile. Aceasta va fi orientată atât către domeniul operațional, cât și către cel tehnic privind echipamentele noi, și va oferi expertiza asupra:

- naturii viitoarelor conflicte și fizionomiei acțiunilor ce se vor desfășura în cadrul acestora;

¹ CECOM se va constitui prin reorganizarea/transformarea COCMIL.

² CNMC va îndeplini, în linii generale, atribuțiile actuale ale Marelui Cartier General – MCG.

- lecțiilor învățate și concluziilor desprinse în urma conflictelor militare actuale;
- manifestării legilor și principiilor războiului;
- implementării rezultatelor revoluției în afacerile militare, în constituirea capabilităților militare;
- identificării misiunilor în cadrul apărării naționale, apărării colective asigurate de NATO, dar și în coaliții și parteneriate;
- viitoarelor sisteme de armamente și categorii de tehnică care vor intra în înzestrarea armatei.

Identificarea și analizarea principalelor fenomene ce se manifestă în evoluția tehnologică a echipamentelor militare și a riscurilor și amenințărilor, pentru gestionarea cărora se vor folosi instrumentele militare, reprezentă premisa pentru elaborarea programelor de înzestrare a Armatei României.

Înzestrarea

În procesul de transformare a capabilităților Armatei României, înzestrarea reprezintă elementul dinamic care antrenează resurse umane, tehnico-economice și financiare substanțiale.

Obiectivul de bază în domeniul modernizării și înzestrării armatei îl va constitui achiziționarea, în corelare cu resursele puse la dispoziție, a sistemelor de armamente care înglobează tehnologii moderne adecvate, în scopul satisfacerii cerințelor categoriilor de forțe ale armatei și asigurării interoperabilității cu forțele NATO.

Procesul de modernizare și înzestrare a Armatei României va avea la bază următoarele principii:

- înzestrarea armatei cu sisteme de armamente noi, performante și inteligente, care să răspundă cerințelor de precizie, mobilitate, flexibilitate și interoperabilitate;
- modernizarea tehnicii de luptă din dotare, în scopul prelungirii perioadei de viață a sistemelor de armamente și a creșterii performanțelor acestora;

- stabilirea unor priorități pe termen scurt și mediu în domeniul achizițiilor de sisteme majore de la furnizori interni și externi;
- actualizarea programelor de înzestrare pe termen mediu și lung, care să aibă finanțare asigurată (de la buget, din surse extrabugetare sau prin credite externe);
- menținerea unor capacitați ale industriei naționale, pentru a se asigura o independență față de furnizorii externi, impunându-se adaptarea acestor capacitați la noile necesități și cerințe pe termen lung ale armatei;
- cooperarea cu alte țări în realizarea sistemelor de armamente.

Doctrine și instruire

În domeniul doctrinelor se va urmări stabilirea unui cadru general, eficient și flexibil, care va oferi condițiile necesare pentru realizarea gândirii unitare și a modului de acțiune integrat în domeniile conceptelor militare, a limbajului operațional și a procedeelor de planificare și desfășurare a operațiilor militare.

În domeniul instruirii forțelor se vor avea în vedere adaptarea întregului proces de instruire la cel aplicat în cadrul celorlalte armate ale statelor membre NATO, realizarea capacitații operaționale a forțelor în funcție de resursele la dispoziție și nivelul de instruire de la care se pornește.

Pilonii de bază pe care se va proiecta întreaga arhitectură a instruirii forțelor sunt învățământul militar, instrucția și exercițiile.

Învățământul militar va urma aceleași etape de transformare pe care le va parurge învățământul național în procesul de integrare a României în NATO și UE. În cadrul fiecărei etape vor fi identificate nevoile reale de pregătire a resursei umane, pe categorii de personal, potrivit politicilor naționale și ale NATO în domeniu și în funcție de complexitatea acțiunilor militare.

Obiectivele educaționale, organizarea sistemului și structura programelor de învățământ militar vor asigura personalului

posibilitatea formării competențelor, atât pentru exercitarea profesiei militare cât și pentru integrarea în viața civilă.

Instrucția va urmări formarea și dezvoltarea capacității de acțiune a individului și a structurilor militare. Utilizarea sistemelor de modelare-simulare va deveni una dintre cele mai eficiente metode de instrucție. Din acest motiv, dezvoltarea acestor sisteme va constitui o prioritate.

Exercițiile vor urmări dezvoltarea deprinderilor colective ale structurilor de comandă și ale celor acționale, evaluarea capacității operaționale și desfășurarea unor repetiții înaintea introducerii forțelor în teatrul de operații.

Logistica

Cerința fundamentală a transformării în acest domeniu o constituie crearea unui sistem logistic integrat cu o mare mobilitate, care să permită degrevarea completă a unităților luptătoare și de sprijin de luptă de sarcini administrative. Acest sistem va fi capabil să acorde sprijin logistic în locul unde este necesar, în volumul cerut și la momentul oportun.

Structurile logistice vor fi dimensionate în raport cu specificul teatrului de operații și al misiunii de luptă, și vor avea un grad de flexibilitate și adaptabilitate ridicat, astfel încât să-și poată modifica oportun organizarea și profilul funcționalității, în concordanță cu cerințele de suport logistic ale forțelor pe care le deservesc.

Structurile logistice vor adapta modul de realizare a sprijinului logistic al forțelor luptătoare la cerințele și ritmul impus de deciziile legate de acțiunile militare, cu accent preponderent pe previzionarea solicitărilor de susținere.

Logistica contingentelor naționale participante la misiuni în afara teritoriului național se va asigura de către Comandamentul Logistic Întrunit.

Sistemul logistic va cuprinde Logistica de producție (achiziția) și Logistica de consum (operațională).

Logistica de producție se va realiza de către structurile centrale specializate din Ministerul Apărării Naționale, pe baza cadrului juridic intern și a documentelor internaționale ratificate de țara noastră, în limita responsabilităților stabilite prin reglementările în vigoare.

Logistica de consum va fi organizată pe niveluri ierarhice și se va realiza de către Direcția Logistică din Statul Major General, Comandamentul Logistic Întrunit și structurile specializate din cadrul categoriilor de forțe ale armatei.

Asistența medicală va fi eficientizată prin remodelarea sistemului medical militar, în acord cu modificările legislative în domeniu, precum și cu cerințele restructurării și modernizării armatei. În noua configurație structurală, suportul medical al forțelor dislocate în teatrele de operații se va asigura prin medicina operațională.

Principalele obiective ale transformării în domeniul asistenței medicale sunt:

- introducerea serviciilor medicale din armată în sistemul logisticii forțelor;
- realizarea serviciilor medicale pe trei componente: asistență medicală primară; asistență medicală ambulatorie de specialitate; asistență medicală spitalicească;
- încadrarea sistemului de pregătire a personalului medico-militar în concepția generală a modernizării educației și instrucției militare;
- crearea corpului paramedicilor militari;
- planificarea și utilizarea eficientă a fondurilor financiare pentru menținerea stării de sănătate a personalului armatei;
- externalizarea serviciilor administrative;
- acreditarea spitalelor militare de către Comisia Națională de Acreditare a Spitalelor.

Armata României trebuie, ca **nivel de ambiție**, să fie în măsură să asigure simultan:

- apărarea teritoriului național prin: răspuns militar la o agresiune armată; sprijinirea autorităților civile în caz de urgență, dezastre naturale, evenimente NBC etc.;
- îndeplinirea angajamentelor asumate față de NATO, UE, organizații regionale și coaliții, prin implementarea Pachetului de Capabilități, conform Angajamentelor asumate la Praga; participarea la Forța de Răspuns NATO; participarea la Grupurile Tactice de Luptă ale UE; participarea la operații multinaționale.

Armata României va dispune de un pachet unic de forțe. Acesta va fi realizat prin transformarea forței, care va viza organizarea, dotarea și înzestrarea.

Structurile de conducere vor reprezenta până la aproximativ 5% din totalul personalului armatei, iar forțele, 95%.

Forțele terestre vor reprezenta aproximativ 55% din totalul forțelor, Forțele aeriene, 14%, iar Forțele navale, 9%, în timp ce structurile subordonate structurilor centrale – Statul Major General, Comandamentul Operațional Întrunit, Comandamentul Logistic Întrunit și Comandamentul Comunicațiilor și Informaticii, vor avea o pondere totală de aproximativ 22%

* * *

Suntem conștienți de complexitatea fenomenului de transformare, astfel încât pe parcursul unui articol nu pot fi abordate toate aspectele acestei teme generoase, însă unele concluzii se pot desprinde.

Transformarea Armatei României nu prezintă un scop în sine, ci răspunsul adecvat

la evoluția mediului de securitate, la transformarea NATO și la angajamentele pe care România și le-a asumat pe plan internațional.

Procesul de transformare este unul deosebit de complex și suntem convinși că vom avea de înfruntat multiple provocări, începând de la necesitatea adaptării modului de gândire, schimbarea mentalității și îmbunătățirea capacitații de adaptare la noua personalului militar și civil din armată, până la identificarea și asigurarea resurselor financiare, umane și materiale necesare.

Ca membri ai NATO și, în viitor, ai UE, trebuie să avem în vedere că procesul de transformare a Armatei României este asociat celui de transformare a Alianței și trebuie să răspundă cerințelor Politicii Europene de Securitate și Apărare.

Datorită caracterului său, Strategia de transformare a Armatei României va sta la baza elaborării tuturor celorlalte strategii, concepții, planuri de acțiune și de implementare din domeniu. Integrarea într-un sistem unitar a obiectivelor prioritare pe termen scurt, mediu și lung la nivelul tuturor elementelor componente ale Forțelor Armate asigură o abordare coerentă și creează premise de succes în ceea ce privește transformarea armatei. În prezent suntem în faza de finalizare a planului de implementare a Strategiei de transformare și a matricei de sincronizare prin care Statul Major General, categoriile de forțe și celealte structuri asigură realizarea cadrului pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite.

Derularea procesului de transformare va avea ca rezultat crearea de capabilități ce vor permite flexibilitate, viteza crescută de reacție și interoperabilitate, ceea ce va oferi decidenților politico-militari oportunități sporite pentru îndeplinirea obiectivelor urmărite, în concordanță cu interesul național.

ACTUALITATEA POLITICO-MILITARĂ

CENTRUL DE GREUTATE AL FORȚEI PRIVIT PRIN PRISMA TEHNOLOGIILOR MODERNE

Locotenent-colonel dr. Mihai-Marcel NEAG

The force weight centres' concepts and the military actions critical moment are very useful as analytic instruments, in order to force the commandant and the Headquarters to consider their own power resources and the enemy's ones. The high-class technologies will provide new concepts to these dimensions.

Perioada pe care o parcurgem la început de mileniu se caracterizează, între altele, prin profesionalizarea armelor, perfecționarea sistemelor de arme, apariția și dezvoltarea rețelelor reale și virtuale, ca urmare a diversificării conflictelor, prin estomparea diferenței dintre conflictele militare și nonmilitare, prin intensificarea acțiunilor teroriste și a celor din ciberspațiu. Tehnologiile avansate au produs mutații calitative și cantitative în dotarea, organizarea și principiile de întrebunțare în luptă și operație a forțelor și mijloacelor, în pregătirea și ducerea acțiunilor militare, în creșterea puterii și capacitatei de acțiune a tuturor categoriilor de forțe armate. Toate acestea conferă teatrelor de operații noi dimensiuni și trăsături ce se regăsesc în fronturi discontinue, focare de rezistență, extinderea acțiunilor militare în 2-3 medii (inclusiv într-un spațiu virtual), caracterul ferm și integrat al operațiilor și efecte rapide. Spațiul extins înseamnă posibilități de luptă oriunde, fiind caracterizat prin: *mobilitate, acțiuni asimetrice,*

manevrabilitate, flexibilitate, descentralizare, folosirea unei largi game de acțiuni terestre, aeriene, navale, spațiale, informaționale, psihologice și speciale, duse simultan la toate cele trei niveluri ale artei militare (strategic, operativ și tactic), urmărindu-se lovirea decisivă a centrelor de greutate ale inamicului. Intensitatea acțiunilor militare în câmpul de luptă modern presupune constituirea centrelor de greutate a forței în locul potrivit și la timpul oportun. Punctele decisive prin care se acționează pentru protejarea centrului de greutate al forței proprii, precum și modalitățile prin care se vizează destabilizarea centrului de greutate al inamicului se aleg de către cel ce organizează și planifică lupta sau operația.

Progresele tehnologice au permis experimentarea și chiar introducerea în înzestrarea armelor moderne a unor tipuri de arme convenționale de mare precizie, a unor categorii de tehnică militară cu performanțe superioare, destinate descoperirii, localizării și lovirii obiectivelor, trupelor și teritoriului, la distanțe mari. Noile sisteme moderne de

cercetare-lovire sunt adecvate atât pe timpul luptei apropiate, cât și pentru lovirea obiectivelor din adâncimea dispozitivului adversarului, până la distanțe de 500-750 km, inclusiv pentru neutralizarea celor obiective care, până în prezent, erau repartizate mijloacelor nucleare. Astfel, aceste sisteme devin componente de bază ale centrului de greutate al forței și, în același timp, sunt vitale pentru protejarea acestuia. Sistemele ultra-performante de cercetare în spațiul tactic, cât și în cel operativ, strategic și cosmic, dău o nouă dimensiune cîmpului de luptă modern (*cîmp de luptă largit*), aducând elemente noi în planificarea, pregătirea și ducerea acțiunilor militare.

Prin urmare, avem de-a face cu o cibernetizare fizică a cîmpului de luptă, cu o digitalizare a acestuia, care, în următorii câțiva ani, va deveni o realitate. Informațiile trebuie să furnizeze comandanților datele necesare în procesul de elaborare a deciziilor și de coordonare a acțiunilor care vor influența în primul rînd stabilirea centrelor de greutate, la inamic și la forțele proprii, precum și aprecierea și evaluarea momentelor critice, oferind un avantaj forțelor proprii. Culegerea operativă a informațiilor, interpretarea acestora și punerea la dispoziția celor care trebuie să le cunoască, vor oferi soluții pentru depășirea unor eventuale momente critice în acțiunea forțelor și vor contribui la realizarea efectelor propuse asupra centrului de greutate al forței inamicului și la obținerea succesului. Din combinarea informațiilor și a contextului specific al acestora rezultă idei sau cunoștințe care conduc la înțelegerea fenomenelor sau a situațiilor din spațiul de luptă. Astfel, o imagine clară a intenției comandantului și a situației concrete poate permite subordonatilor să cucerească inițiativa în ducerea luptei și operației, să controleze spațiul de luptă, iar prin acestea să evite situațiile critice pregătite de inamic. Sistemele C4I au rolul de „*a asigura, în timp util și în condiții de siguranță maximă, informații relevante esaloanelor*

interesate pentru a permite forțelor să le valorifice în îndeplinirea obiectivelor în toate formele acțiunilor militare.”[1] Toate activitățile care vizează aspectele operaționale și logistice depind de operativitatea sistemelor C4I, care reprezintă elementul central ce interconectează toate componentele unei grupări de forțe și permit comandanților și statelor majore să exerceze comanda și controlul acestora, în orice fază a operației.

Specific viitorului, era informațională ne determină să abordăm războiul prin prisma Războiului Bazat pe Rețea (R.B.R.), ca modalitate de a genera putere de luptă prin integrare într-o rețea informațională a senzorilor, decidenților și executanților. De altfel, bombardarea Iugoslaviei, experimentele din Afganistan și operațiile desfășurate în Irak, în timpul războiului din 2003, sunt acțiuni reale în care s-a aplicat conceptul R.B.R. Lucrul în rețea va permite reconfigurări dinamice ale forței, în funcție de realitățile spațiului luptei, și, implicit, noi dimensiuni ale centrelor de greutate. Gruparea de forțe poate acționa în teatru o perioadă variabilă de timp (de la o zi la alta, până la șase luni), ceea ce constituie un element foarte important în conceperea inițială a structurii acesteia și în determinarea centrului de greutate. De asemenea, anticiparea evoluției acțiunilor militare ale forțelor proprii este mult mai complexă, ceea ce determină o analiză permanentă a centrului de greutate al forței. Grupările de forțe sunt modulare, reduse numeric, cu mobilitate sporită, ceea ce conduce la comprimarea timpului acțiunilor, având implicații și în configurația centrului de greutate. În aceste condiții, apariția momentului critic în luptă și operație va fi mult diminuată pentru Forța R.B.R., datorită eliminării amenințării cu surprinderea, sporirii vitezei comenzii, existenței posibilității de simulare a acțiunilor și de autosincronizare a acesteia. Acționând singură sau integrată în cadrul unor operații de anvergură, rețeaua de execuție combatе rapid inamicul, aducându-l

în acea situație în care acesta este obligat să renunțe la luptă. Generatoare de momente critice pentru inamic este simultaneitatea efectelor, în ansamblul spațiului de luptă al Forței R.B.R. Depășit net din punct de vedere decizional și operațional, inamicul este dominat de o manieră decisivă, iar acțiunea asupra centrului său de greutate va fi realizată cu eficiență sporită.

Viziunea strategică a NATO arată că viitoarele operații ale Alianței vor fi expediționale, multidimensionale și bazate pe efecte. Provocarea militară pentru NATO, care a adoptat termenul de *Posibilități facilitate de Rețea (NATO Network Enabled Capability-NNEC)*, va fi transformarea forțelor și capacitațiilor actuale pentru a garanta operațiile bazate pe efecte. Forțele vor avea abilitatea de a acționa în puncte decisive pentru obținerea superiorității deciziei și de a fi susținute corespunzător pentru a cumula aceste efecte împotriva centrului de greutate al inamicului. Prin adoptarea și dezvoltarea NNEC se va realiza un centru de greutate al forței proprii robust, a cărui putere se va baza pe accesul rapid la informație și cunoaștere. Totodată, îmbunătățirea calității informațiilor și înțelegerea comună a realităților spațiului de luptă vor permite colaborarea și auto-sincronizarea pentru evitarea sau rezolvarea favorabilă pentru forțele proprii a momentelor critice. Operațiile din Irak și Afganistan, operații de luptă executate cu un tempo fără precedent, au arătat primele beneficii ale acestor transformări.

Conflicturile militare desfășurate în ultimele decenii au scos în evidență rolul tehnologiilor moderne în acțiunile militare. Totodată, intervalul de timp între apariția noilor tehnologii și accesul la ele devine din ce în ce mai mic. Lupta propriu-zisă se va desfășura în secvențe tot mai rare, îndeosebi cu structuri specializate, în focare de intervenții diferite, cu rapiditate, urmărindu-se lovirea concomitentă a trupelor și obiectivelor pe mari adâncimi, astfel încât

loviturile executate asupra inamicului să fie precise și decisive. În toate războaiele, schimbările neașteptate și rapide ale situațiilor au fost frecvente, momentele decisive ale luptei aducând mai devreme situații nedorite, datorate surprinderii, dar și întrebuințării unor mijloace moderne și eficace de partea cea mai puternică. Acțiunile militare se desfășoară și se vor desfășura, în general, în condițiile întrebuințării unor mijloace tehnice perfectionate de cercetare, transmisuni, bruiaj, conducere.

Tehnologiile moderne în domeniile software și comunicații sunt sursele cheie ale puterii. Aspectul *vederii și cercetării în profunzime* constituie o opțiune asupra căreia se insistă foarte mult, fiind considerat unul dintre cele mai importante domenii ce impun a se realiza sisteme sofisticate, care să permită punerea la îndemâna comandanților și planificatorilor a volumului de informații necesare pregăririi și desfășurării, în deplină cunoștință de cauză, a acțiunilor în câmpul de luptă. Timpul necesar determinării centrelor de greutate (la inamic și la forțele proprii) se reduce, crește timpul de acțiune, iar probabilitatea de apariție a unor momente critice neprevăzute este minimă. Superioritatea în tehnologia militară, calitatea noilor structuri militare reprezentă salturi calitative care vor conduce la o mai mare eficiență a luptei.

Având în vedere perspectivele evoluției tehnico-militare în ceea ce privește perfecționarea armamentelor și echipamentelor militare individuale, rezultă o tendință logică de restructurare a forțelor și deci implicit o nouă dimensiune a acțiunilor militare. Acțiunea cu structuri reduse, cu o dezvoltată capacitate manevrieră, bine dotate și instruite, ce vor acționa punctual, întrunit sau modulat, vor pune în evidență un tip de acțiune rapid, surprinzător, într-un spațiu redus. Momentele critice în parcursul acțiunii militare ce pot fi create inamicului, vor fi realizate prin surprindere, în locuri și momente în care acesta nu se așteaptă, având chiar efecte

destabilizatoare asupra centrului său de greutate. De asemenea, frecvența foarte înaltă a modificărilor esențiale survenite în cadrul factorilor caracteristici ai situațiilor operative sau strategice vor determina o dinamică aparte a acțiunilor, în sensul că acestea vor fi generate într-o succesiune foarte rapidă, care va conduce la realizarea obiectivelor războiului într-un timp foarte scurt. În aceste condiții, momentele critice vor fi mai reduse pentru cel ce deține inițiativa și este mai bine dotat tehnic.

Atitudinea activă, ofensivă sută la sută, a forței pentru cucerirea și menținerea permanentă a inițiativei, bazată pe evoluția tehnologică, va determina noi coordonate ale confruntării. Marile tendințe ale evoluției sunt următoarele: „*precizia lovirii la distanță cu toată gama de vectori; un evantai de efecte, de la neutralizare la distrugerea ţintelor protejate; tehnologii care să asigure invizibilitatea și o bună mascare a forțelor proprii; sisteme de informații și de integrare a sistemelor (sisteme de sisteme).*”[2] Acestea au ca suport conceptul operațional al *manevrei dominante*, completat cu *angajarea de precizie, protecția integrală și logistica în rețea*, care vizează: modalitatea de a stabili centrele de greutate ale dispozitivului inamic și de a le lovi precis; combinarea acțiunilor informaționale cu cele spațiale, aeriene, navale și terestre; transportul rapid al forțelor și mai ales al mijloacelor necesare; alegerea tipului potrivit de acțiuni pentru lovirea punctelor decisive ale inamicului, crearea de momente critice acestuia și obținerea succesului planificat. Evident, cunoșcând permanent inamicul și mai rapid decât te poate el cunoaște poți determina oportun centrul de greutate al forței acestuia, spre care să se concentreze întregul efort propriu. Dispunerea de tehnologie performantă și de superioritate informațională va permite alegerea mijloacelor de lovire, a locului și momentului realizării surprinderii și lovirii inamicului, unde și când este necesar ca forțele să fie

folosite fizic, pentru a crea inamicului momente critice.

Conflictelor militare viitoare vor fi marcate probabil de lupte de interpoziționare eficiente și selective, distrugându-se la inamic exact cât trebuie pentru a-i anihila centrul de greutate al forței și a-l obliga să se declare învins. Aplicarea unor lovitură surprinzătoare, cu mijloace net superioare și prin procedee neașteptate, evitarea contactului direct, reducerea pierderilor în personal și materiale, obținerea unei victorii decisive printr-o conducere intelligentă și eficientă sunt câteva caracteristici ale viitoarelor conflicte militare. În ceea ce privește formele acțiunilor de luptă, considerăm că ofensiva va fi, în continuare, forma decisivă a acțiunilor. Suntem de părere că acțiunile militare ale viitorului vor avea drept obiectiv realizarea rapidă și decisivă a scopurilor strategice, cu prețul unor pierderi minime. Acțiunile trebuie dirijate de la început și cu toată vigoarea spre centrul de greutate al forței inamicului, pentru a-l lovi decisiv, a-l dezorganiza și a-l paraliza. Sporirea efectului distructiv, a preciziei și a vitezei de reacție în acțiunile militare au produs și produc schimbări la fel de profunde în creșterea potențialelor de luptă și reconsiderarea normelor tactice, precum și a misiunilor și, mai ales, în reproiectarea structurilor care primesc valențe sporite, precum modularitate, flexibilitate, eficiență. Identificarea rapidă a punctelor decisive pe baza informațiilor obținute va orienta acțiunea militară către centrul de greutate al forțelor inamicului și va oferi căi și modalități de evitare a momentelor critice. În acest mod, prin procesul de coroborare a datelor și de luare a deciziilor, se vor putea prezenta comandantului schimbările care survin pe parcursul desfășurării acțiunilor. Lupta în adâncime pentru lovirea unor puncte decisive ale inamicului, care-i mențin centrul de greutate al forței, va contribui la învingerea cu rapiditate a acestuia.

Secția de Știință Militară

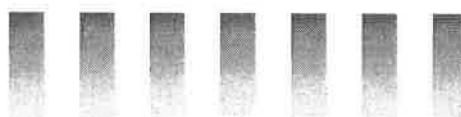
Revista de Științe Militare nr. 1/2006

Dezvoltarea tehnologiilor de vârf a determinat importante schimbări în domeniul militar, mai ales în ceea ce privește fizionomia luptei și conducerea acesteia. S-a creat o concentrare a centrului de greutate al forței pentru lovirea adversarului indiferent de mediul în care acționează forțele acestuia. Succesele în luptă la nivel tactic pot provoca schimbări spectaculoase ale centrului de greutate, de importanță majoră pentru domeniul operativ. Prezentând impactul tehnologiei asupra sistemelor de armament și a acțiunilor militare, se impun unele concluzii ale acestui început de mileniu: *numeroasele*

schimbări în tehnica militară, în formele și procedeele de luptă jalonează noi modalități de acțiune; evoluția mijloacelor de luptă va influența desfășurarea acțiunilor, ceea ce va determina reevaluarea principiilor luptei armate, cu implicații în alegerea centrului de greutate al forței și în stabilirea momentului critic în acțiunea militară; potențialul militar va dispune de numeroase mijloace, în funcție de posibilitățile industriei și economiei naționale; se conturează modificări esențiale în procesul de prelucrare a datelor și informațiilor marcate de operativitate, claritate și calitate.

BIBLIOGRAFIE

1. Cristea Dumitru, *Sisteme C4I*, Editura Militară, București, 2005, p.18.
2. General de brigadă (r) dr.Gheorghe Văduva, *Cultura strategică - actualitate, perenitate, continuitate, universalitate*, în Revista Găndirea Militară Românească, 1/2005, p.106.
3. *Tratat de tactică militară –Forțele Terestre*, vol.I – 2003.
4. *Eseu despre arta strategică* – 2005.
5. *Arta militară de-a lungul mileniilor* – 2003.
6. *Strategia militară românească contemporană* – 2006.
7. Hans Fisner – *Bătălii trădate* – 1953.
8. Hérve Couteau Bégarie – *Tratat de strategie militară* – 2006.

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

OPINII

UNELE ASPECTE PRIVIND ÎNVĂȚAREA SUGESTIV-ACCELERATĂ

Prof. univ. dr. ing. Eugen SITEANU

The sugestive-accelerated learning applied to Trident School of Language uses the Georgi Lozanov's Sugestopedia theories and method. The teaching experience and the japonez educational system realities determined the original Sugestopedia transformation. Sequenty, is presented the Lozanov's theory and its main japanese mutations made on this theory in the program presented at Trident.

The sugestive-accelerated learning (SA) is an used technique at the Trident School's holistic department. Charles Adamson Jr. and Christel Yoshizumi initiated, in 1992, the program based on Georgi Lazanov's methods. The sugestive-accelerated learning course took over and transformed Sugestopedia, adapted and re-adapted for it to answer to students' need from Trident. Sequenty, it will be done an comparative analysis between Lozanov's technique and the sugestive-accelerated course lead by Yoshizumi, with the display of the main japanese contributions for improving the Lozanov's theory and practic.

Învățarea sugestiv-accelerată aplicată la Școala de Limbi Străine Trident folosește teoriile și metodele Sugestopiediei lui Georgi Lozanov. Experiența didactică și realitățile sistemului de învățământ japonez au determinat transformarea Sugestopiediei originale. În continuare se prezintă teoria lui Lozanov și modificările principale făcute de japonezi acestei teorii în programul prezentat de Trident.

Învățarea sugestiv-accelerată (SA) este o tehnică utilizată de departamentul holistic de învățare al Școlii Trident. Charles Adamson și Christel Yoshizumi au inițiat, în 1992, programul bazat pe metodele lui Georgi Lozanov. Cursul de învățare sugestiv-accelerată a preluat și a transformat Sugestopedia, a adaptat-o și readaptat-o pentru a răspunde nevoilor studenților de la Trident. În continuare, se va face o analiză comparativă între tehnica Lozanov și cursul

de învățare sugestivă accelerată condus de Yoshizumi, cu prezentarea principalelor contribuții japoneze la îmbunătățirea teoriei și practicii lui Lozanov.[6]

Acesta este un psihoterapeut și fizician bulgar care a dezvoltat Sugestopedia la începutul anilor '60 folosind yoga ca tehnică de relaxare și concentrare în scopul creșterii abilităților subconștientului și capacitatea de reținere a informațiilor pentru învățarea unei limbi străine. El consideră că tehnica să mărește capacitatea de învățare de peste 10 ori. Dar unii oameni de știință și-au manifestat scepticismul și au afirmat că sugestopedia e o tehnică pseudo-științifică. Si totuși, universitățile ar trebui să-i recunoască meritele pentru tehnicele de învățare de succes.

Lozanov a dat următoarele definiții: „Sugestologia este studiul puterii sugestiei indiferent dacă este verbală sau nonverbală, conștientă sau inconștientă; Sugestopedia

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

este studiul sugestiei în mediul educațional; iar sugestia este oferta de învățare sugestiv-accelerată cu prezentarea informației cea mai acceptabilă a minții și cea mai ușor de usimilat".[4]

El susținea că profesorul ar putea să prezinte elevilor/studenților informațiile potențial utile, prin eliminarea barierelor învățării și inhibițiilor acestora. Ca urmare, cursurile de sugestopedie se folosesc frecvent la învățarea limbilor străine. „*În prezentarea datelor limbajului, Sugestopedia urmărește trei prezumții de bază: 1) dacă există bună-dispoziție, există învățare; 2) când ambele emisfere ale creierului sunt folosite simultan învățarea se îmbunătățește; 3) exploatarea potențialului unic al fiecărui student ajută ca învățarea să prospere. Aceste trei prezumții sunt și esența cursului de învățare sugestiv-accelerată. Lozanov utilizează, de asemenea, 6 metode esențiale pentru a încuraja emoțiile pozitive care duc la o învățare mai rapidă. Acestea sunt: autoritatea, dubla-planificare, infantilizarea, intonația, ritmul și pseudopasivitatea.”[3] Lozanov este totodată de părere că acest „curs de învățare sugestiv-accelerată pune accent sporit pe importanța emoțiilor și a bunăstării în învățarea limbilor”. [1]*

S-a constatat că elevii/studenții, precum și copiii, învăță mai ușor ceea ce le place și că în fiecare dintre ei există un geniu. De asemenea, cercetătorii au demonstrat că studenții, elevii și copiii învăță mult mai rapid și ușor într-o atmosferă de veselie și într-un mediu plăcut și cu emoții pozitive. Dacă studentul se simte stresat de frica de a greși, atunci scade capacitatea lui de a învăța, de a memora. Toți studenții sunt capabili să învețe mai rapid în condiții de relaxare. Studenții, care se intimidează când sunt în competiție cu alții sau atunci când sunt stresați, au nevoie de mediul sugestopedic care reduce competiția și solicită cooperarea. Încrederea studenților trebuie reîntărită mereu de profesor și de conștiința progresului lor. Odată ce este creat acest mediu confortabil, chiar și studenții

apatici încep să se bucure de învățare, să participe cu plăcere la orele de clasă și să obțină rezultate mai bune. În această privință, sugestopedia și învățarea sugestiv-accelerată sunt asemănătoare. [1]

Creierul uman este format, după cum se știe, din două emisfere care sunt folosite și pentru activitățile de învățare. Se pare că pentru visare, imaginație, creativitate, muzică, culoare, ritm, vizualizare etc. se folosește partea dreaptă a creierului, pe când cea stângă are activități secvențiale, analitice, rationale, obiective și matematice.[2] Dacă profesorul reușește să-i determine pe studenți să urmeze programul profund integrat de gândire, care exploatează ambele emisfere ale creierului, se va accelera procesul de învățare.

Prin urmare, pentru stimularea ambelor aspecte, creativ și analitic, profesorii de sugestopedie și învățare sugestivă accelerată trebuie să fie conștienți de nivelurile diferite ale conștiinței umane. Ființele umane învăță nu numai conștient, ci și prin paraconștiință sau semiconștiință. Aceste niveluri de semiconștiință sunt întotdeauna operaționale, deoarece subconștientul nostru „nu doarme” niciodată și, de aceea, poate fi folosit pentru îmbunătățirea învățării.

Caracteristicile fiecărui elev, student sau cursant (memorie, experiențe trecute, vise etc.) sunt legate de separația stânga-dreapta a creierului. Dar exploatarea rezervelor creierului nu maximizează capacitatea sa de a adăuga informații. Exploatarea rezervelor se face prin extragerea informației dintr-o cunoștință mai profundă pentru a aduce informații mai noi. „*În acest fel, informația nouă, cum ar fi un nou vocabular sau o frază nouă, nu este o piesă informațională izolată. Este legată de experiența anterioară și primește ajutor fiind internalizată; devine o parte integrantă a abilității lingvistice a studentului. Prin potrivirea înțelesurilor noilor unități de limbă într-un „depozit” de asociații conșiente și inconșiente, abilitatea de învățare se pare că va crește. Fiecare*

ființă umană are depozitul său extensiv de informații și experiențe de valorificat și care contribuie la abilitatea învățării sugestiv-accelerate. Profesorii de învățare sugestiv-accelerată încurajează studenții să-și folosească rezervele și descoperă metodele de învățare care funcționează cel mai bine pentru fiecare. În loc să ne axăm pe învățarea studenților cum să învețe, profesorii de învățare sugestiv-accelerată ajută la îndepărțarea barierelor învățării".[1] Lozanov nota că există trei bariere majore: logic-critică, afectiv-emoțională și etică.[3] Răspunsurile logic-critice pot fi: „E imposibil”, „Nu pot face”, „Alții pot, dar eu nu” și „Nu sunt suficient de intelligent”. Răspunsurile afectiv-emoționale sunt: „Nu e bine”, „Nu pot explica, dar...” și „Nu vreau să încerc”. Studenții cu bariere etice pot răspunde: „Nu pare corect”, „Nu este puțin cam necinstit?” și „Ești sigur că e corect?” Odată ce profesorul a eliberat studentul de aceste bariere inhibitorii prin desugestionare, se pot concentra pe inducerea unei sugestii pozitive și libere. Oricum, dacă barierele învățării nu sunt îndepărtate, studenții vor continua să folosească doar o mică parte din capacitatea lor de învățare. [1]

S-a descoperit că în general oamenii și în particular studenții par să învețe mai bine când cred că informația provine de la o sursă autorizată. Un profesor emană încredere prin vorbire, gestică, îmbrăcăminte și maniere și poate să imprime aceeași încredere studenților. Profesorul sugestopedic „*inspiră respect, încredere și intenționalitate, fără frică, reținere sau distanță socială*”. [5]

Lozanov este convins că ar trebui să existe un ritual sau o ceremonie, la începutul fiecărei ore de curs, care să ducă la creșterea încrederii elevilor în profesor și în lecția pe care o predă acesta. Cursurile de învățare sugestiv-accelerată folosesc exercițiile de relaxare înaintea fiecărei ore pentru a insufla încredere elevilor în profesor și în puterile lor de învățare. Studenții sunt rugați să stea în cea mai comodă poziție care le sporește atenția și,

cu ochii închiși, să asculte profesorul care repetă incantațiile de relaxare.[1]

„În Sugestopedie, studenții nu învață nimic personal despre profesorul lor până nu au șaptezeci și două de ore de curs. Profesorul este oarecum distant - cu maniere și acțiuni perfecte. Profesorii de învățare sugestiv-accelerată, pe de altă parte, sunt personali, imperfecți, și adesea mai mult decât umani. Din prima zi fac greșeli, adesea intenționate, și râd de ele ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic serios. Folosindu-și simțul umorului, profesorul arată tuturor că până și profesorii greșesc și studenții realizează rapid că nu trebuie să se teamă de propriile imperfecțiuni. De fapt, ei învață rapid că oamenii învață din propriile greșeli și arătându-și imperfecțiunile. În cursul de învățare sugestiv-accelerată, accentul se pune mai puțin pe autoritatea absolută și mai mult pe profesor ca un facilitator amiabil”.[1]

Termenul de dublu plan se referă la abilitatea de a învăța simultan din două niveluri distincte de stimuli, conștiința și paraconștiința (semiconștiință). Termenul mai arată că informația nu este procesată numai la nivel imediat, conștient, dar și la periferie în mintile studenților, întrucât planul general al clasei, decorațiunile, manierele profesorului, muzica etc., toate contribuie la procesul de învățare. Lozanov gândeau că toate acestea trebuie să fie în armonie, astfel încât studenții să nu primească informații conflictuale de la cele două planuri. „*Dublul plan există în cursul de învățare sugestivă accelerată în integralitatea sa multinivel. Conștient și paraconștient (subconștient) absorb informația de limbaj într-o manieră consistentă și neconflictuală. Posterele din clasă sunt legate de text. Studenții nu sunt ridiculați când greșesc. Profesorii radiază emoții pozitive și încurajează studenții să facă la fel. Studenții își găsesc liniștea știind ce să aștepte și ce se așteaptă de la ei. Pe scurt, consumul de limbaj și așteptările rezultante de la studenți primesc întăriri la niveluri conștient și paraconștient*” .[1]

Infantilizarea este un termen care nu se referă la crearea unor studenți infantili, ci a unora care să devină susceptibili de a învăța precum copiii. Copiii învăță fără efort, în mod natural și cu toată ființa lor. Lumea lor este plină de emoții minunate, fabuloase și profunde. Ei învăță numele hranei și ustensilelor din bucătărie când mănâncă, verbele de acțiune când se joacă etc. Lozanov crede că un mediu potrivit îi poate determina chiar și pe adulți să câștige deschiderea de a învăța precum copiii. Cursul de învățare sugestiv-accelerată încearcă să inducă o deschidere de copil, încântarea că dezvoltarea studenților nu înseamnă numai dorința de învățare a unei limbi străine, dar și dorința de a interacționa cu profesorul și colegii, într-un mediu fără criticism și reprimări. Ideea că învățarea este dificilă, pe care o au majoritatea studenților, este înlăturată de sentimentul că învățatul este plăcut. [1]

Există credință, în Sugestopedie, că anumite tipare dramatice de intonare, acelea care cresc și scad rapid, îmbunătățesc capacitatea de învățare, în timp ce se evită plăcuteala și se conectează înțelegerea cu emoția. Cursul de învățare sugestiv-accelerată este interesat mai ales de articularea clară, consistentă decât de tiparele intonației „de trenuleț”. Aceasta nu înseamnă limitarea folosirii cuvintelor, ci, mai degrabă, permiterea unei recunoașteri clare și distinctive a utilizării limbajului, în special pentru începătorii care încă învăță tiparele ritmice ale limbii engleze vorbite. [1]

Nu există îndoială că muzica și ritmul ne afectează emoțional, fizic și mintal. Sunetul unei sonate de Mozart ne binedispune. Profesorii de sugestopedie sunt preocupați și de selectarea muzicii care să deschidă anumite arii ale mintii. Muzica barocă, a lui Bach, Vivaldi și Corelli, are cel mai bun efect. Ritmul constant, curgător al muzicii baroce stimulează învățarea, în timp ce unele simfonii, cu tonalități neregulate, pot să-i facă pe studenți să-și piardă concentrarea. De asemenea, muzica barocă îi ajută pe

profesori să citească mai lent atunci când muzica pare să facă pauză. [1]

Muzica lui Corelli creează o stare liniștită și aduce studenții într-o stare de relaxare care îi ajută să-și mențină atenția până la sfârșitul lecției. Pentru învățarea limbilor străine se poate folosi și muzica pop. Studenții pot să asculte cântecele și să rezolve exerciții pe baza acestora. Apoi, sunt puse întrebări despre cuvinte și fraze, sau chiar despre cântec în sine. Cum, în general, studenții de la Școala Trident au mare interes față de muzica pop curentă, aceste cântece sunt de succes. [1]

Pseudo-pasivitatea este o stare a mintii „pasivă”, dar în care nivelurile paraconșiente ale conștiinței sunt active. Astfel, în timpul unui concert în care este introdus un text nou, studenții vor fi complet relaxați. Cursul de învățare sugestiv-accelerată, oricum cere mai multă atenție conștientă, deoarece studenților li se cere să marcheze activ cuvinte și fraze din text care pot cauza probleme sau întrebări viitoare. Cursul de învățare sugestiv-accelerată îi ajută pe studenți să exerceze diferite niveluri de intensitate atentă, pasivă sau activă pentru maximizarea învățării.

Sugestia ajută la implementarea de informații în memoria celui ce învăță. Desugestia reprezintă îndepărțarea acelor experiențe și amintiri care blochează învățarea. O persoană care este învățată să citească atent fiecare literă din fiecare cuvânt va avea mari dificultăți în a crede că e posibil să citească o mie de cuvinte pe minut. Această convingere inoculată trebuie să fie negată înainte ca persoana să devină un cititor mai rapid. La cursul de învățare sugestiv-accelerată, profesorii nu răspund numai de sugestie, ci și de desugestie studenților. Profesorii nu se vor arăta șocați dacă un student care în mod normal este slab devine brusc bun. Studentul va fi lăudat și încurajat să continue astfel de eforturi pozitive. Studenții care provin dintr-un mediu de predare conservator, tradițional, pot considera

șocant acest stil de liberă-voie al cursurilor de învățare sugestiv-accelerată. Progresul, totuși, este rapid și studenții câștigă rapid încrederea în profesor și în ei însiși, ceea ce conduce la spargerea barierelor și creșterea ritmului de învățare.

La cursurile de sugestopedie studenții primesc noi identități, ceea ce le permite să se afunde în noua limbă și noua cultură. Clasa devine un fel de teatru (scenă) în care profesorii sunt regizorii, iar elevii actorii. Acest lucru eliberează studentul de orice stres pentru că cel care greșește va fi personajul și nu el însuși. Aspectele culturale ale limbii sunt mai ușor învățate dacă noile identități ale studenților provin dintr-o varietate largă de țări și culuri. Varietatea posibilităților de comunicare va crește dacă studenții aleg un personaj de sex opus, vârstă, ocupație diferită etc. Contra abordării lui Lozanov de însușire de noi identități, cursul de învățare sugestiv-accelerată permite studenților să-și aleagă propriile nume, membri de familie, țări, stil de viață etc.

Noile identități și cele reale sunt păstrate clar separate pentru a evita confuzia. În clasă, studenții răspund întrebărilor și se poartă ca și cum chiar ar fi personajele aceleia. Dacă au întrebări sau doresc să vorbească personal cu profesorul, o pot face la cerere sau în timpul unor ore stabilite de interviuri. Acest lucru oferă studenților șansa de a vorbi față în față cu profesorul lor și să pună întrebări sau să primească răspunsuri relevante. Cei care nu sunt de acord cu noile nume pentru studenți, ar trebui să realizeze că sunt pur și simplu „personaje” participând la o distribuție în curs. [1]

Procesul de învățare începe cu primirea unui text al limbii pe care studentul urmează să o învețe împreună cu traducerea. Textele sugestologice au traduceri care folosesc cuvinte asemănătoare în ambele limbi. „Cursul de învățare sugestiv-accelerată folosește textul în forma unui roman de aventuri de 28 de capitole (utilizat de două ori pe săptămână în cele 14

săptămâni ale semestrului în anul de început) scris de Yoshimizu și Adamson. Este intitulat „In for a Penny, in for a Pound” și se traduce în totalitate la nivel de discurs. Aceasta acordă studenților oportunitatea unei imagini holistice asupra ...i limbii. Ediția cărții este numai în engleză și studenții primesc traducerea cuvânt cu cuvânt doar în timpul concertului”. [1]

Textele folosite de Lozanov erau foarte elevate, cu speranța că studenții se vor ridica la nivelul acestora. Ele erau destinate studenților care erau familiarizați cu arta și istoria europeană. Studenții japonezi de la Trident, deși egali ca inteligență, nu au cunoștințe despre cultura europeană. Din acest motiv, textul de învățare sugestiv-accelerată folosește locuri și imagini care le vor deveni familiare. Povestirea se bazează pe împrejurările locale pe care studenții le percep mai repede decât un text scris despre o țară sau oraș despre care nu știu nimic. [1]

„Nagoya este decorul pentru majoritatea textelor de învățare sugestiv-accelerată, deși personajele călătoresc în Olanda, Hong Kong și Filipine. Sunt folosite numele magazinelor și supermarket-urilor din jurul școlii. Personajul principal, deși fictiv, a absolvit la Trident. Sugestia evidentă pentru elevi este că pot deveni ca acest personaj din punct de vedere al maturității, cunoștințelor și abilității de limbă engleză. Excursiile la muzeu, temple și morminte, parcuri, și altele asemănătoare sunt parte din mediul studenților care are legătură cu textul și cresc imens înțelegerea textului”. [1]

Concertul utilizat în procesul de învățare sugestiv-accelerată are două faze. În prima parte, textul este citit de profesor și muzica clasică se aude în fundal (concert activ). Cuvintele profesorului devin parte a concertului. Studenții ascultă ca la un concert obișnuit și nu simt că textul le este impus cu forță. Este timp suficient pentru ca ei să meargă înainte și înapoi între limba nativă și cea nouă. În a doua fază, profesorul mai citește textul odată, într-un fel natural, cu

dicție (concert pasiv). Accentuarea se pune pe relaxarea și vizualizarea studentului. Având în vedere că studenții cunosc povestea bine (deoarece au citit-o în limba maternă), își pot imagina situația. Pe măsură ce recunoște cuvintele englezesti, în mintea lor se formează tablouri care dau viață capitolului. Reținerea completă nu este perfectă dar cuvintele și frazele le vor răsări în minte săptămâni sau luni mai târziu. La sfârșitul concertului, studenții pleacă în liniște fără să-i vorbească profesorului, permitând textului să răsune ca un ecou în mințile lor.

Studenții se adaptează repede metodei. Barierele create de ani de învățământ tradițional sunt, gradual, eliminate. Metodele stricte și orientate spre producție, folosite pe elevi de mii de ani, au generat un student care adesea are o frică teribilă de eșec și este hipersensibil la felul cum ceilalți le percep inteligența și capacitatea de învățare.

La cursurile de învățare sugestiv-accelerată ale Școlii Trident, concertul are loc la începutul fiecărei săptămâni, luni, când clasele sunt în forma restrânsă, în grupe de 15-18 studenți. Aceste clase se numesc SA1 și sunt ținute în clasele speciale de învățare sugestiv-accelerată. Dar clasele SA2 constau din 35-40 elevi. Toate orele de învățare sugestiv-accelerată durează 90 de minute. Cele două medii de învățare permit metode și materiale diverse de învățare care folosesc complet potențialul întregului creier și elimină plăcile. Permite studenților, în același timp, să interacționeze cu un număr mai mare de studenți în mult mai multe conversații. [1]

Așadar, orele de luni SA1 sunt folosite pentru concerte active și pasive. Elaborările textelor concertelor de luni sunt făcute în trei clase SA1 și patru SA2 de marți până vineri. La aceste ore, studenții citesc în cor secțiuni din text și analizează textul. Dacă, să zicem, în text se povestește că, la un moment dat, eroina intră într-o cafenea, studenții pot face o activitate legată de comandanțul mâncării la restaurant, conversarea la cafenea, discutarea diferitelor

maniere culturale la masă etc. Discuții interesante au loc pe măsură ce studenții se imaginează în diferite roluri și, pentru că deja joacă un rol, frica de a face greșeli este înlăturată imediat. Activitățile de elaborare variază ca subiect și lungime pentru a maximiza interesul. Deși „baza” este textul, o arie largă de activități sunt folosite la cursul de învățare sugestiv-accelerată, permitând studenților să se descurce bine la specialitățile lor. Studenții se simt siguri pe ei, chiar dacă se încurcă un pic în timpul unei activități, vor avea posibilitatea să se revanșeze la următoarea. Competiția este limitată și studenții sunt relaxați. Din acest motiv, studenții învață că la clasă nu este un mediu rece, neprimitoare, ci unul în care se pot simți ca acasă.

Flexibilitatea cursului de învățare sugestiv-accelerată constă în abilitatea de a ajusta și a adapta elaborările conform nevoilor studenților din acea perioadă. Se irosește mult timp și efort pentru gândirea și dezvoltarea elaborărilor pline de înțeles, care sunt atât utile, cât și interesante pentru studenți. Pentru cursurile de învățare sugestiv-accelerată din Trident, aceasta constituie o cheie importantă.[1]

Similară clasei din sugestopedie, clasa SA1 are un scop specific – acela de a permite atât studenților cât și profesorului să interacționeze la un nivel confortabil și relaxant (SA2 se desfășoară într-o clasă în stil tradițional). Nu există profesorul pios sau mândru în clasa de învățare sugestiv-accelerată. Toți din clasă stau la același nivel și nimic nu trebuie să intervină între profesor și elevi, nici măcar o masă oricără de mică căci aşezarea unui birou între profesor și studenți creează o barieră fizică negativă. În locul birourilor, lucrul se face pe planșete. Lozanov folosește scaune largi, de un confort ușor, iar clasa de învățare sugestiv-accelerată are scaune care permit confortul, dar fără a-i determina pe studenți să adoarmă. Pereții sunt acoperiți cu postere cu scene de călătorie legate direct de text. Tablouri mari din poze

de dicționar completează, de asemenea, textul și integritatea multinivel a învățării sugestiv-accelerate. De-a lungul peretelui, la fereastră, se află plante care fac camera mai plăcută. Studenții sunt mult mai relaxați în clasele de învățare sugestiv-accelerată decât în clasele tradiționale.[1]

Pe lângă conștiința cu privire la învățarea conștientă și paraconștientă, cursul de învățare sugestiv-accelerată acordă atenție fiecărei arii tradiționale a învățării limbilor străine. Abilitatea de ascultare este dată prin instrucțiuni (complete, în limba engleză), dictarea textului, cântece și elaborări de această natură.

Abilitatea de citire provine de la înțelegerea textului, prin studierea pentru cursul de citit săptămânal (în fiecare joi a cursului SA2) și folosirea laboratorului SRA (Asociațiilor de Cercetare Științifică) de citit, care oferă lecții de engleză nativă și a fost integrat în cursul de învățare sugestiv-accelerată (în timpul orelor SA2). Dacă așa se prezintă situația la școala japoneză, Lozanov, desigur, nu a folosit acest tip de material. [1]

Munca în comun, a profesorului și studentului, pentru îmbunătățirea vocabularului și aprofundarea citirii textului, este ajutată de o colecție de cuvinte încrucișate scrise de Yoshizumi. Fiecare capitol are un joc de cuvinte cu 50-60 întrebări legate de el. Studenții trebuie să completeze cuvintele încrucișate și sunt încurajați să țină pasul cu textul.

Studenților li se cere să scrie două pagini pe săptămână în caiet și de două ori pe săptămână să facă eseuri. Exercițiile de compoziție și instrucțiunile creative de scriere sunt, de obicei, limitate la SA2. Profesorii corectează fiecare eseu și citesc toate textele din caiete. Studenții pot scrie ce le place, ce le displace, pot face sugestii sau cere sfaturi. Aceasta este o altă modalitate în care profesorul se implică personal în evoluția fiecărui student. [1]

Conversația în engleză se învață printr-o serie de lecții comunicative,

accentuând numai pe vorbitul în limba engleză și „jucatul rolurilor” noilor identități ale elevilor și profesorului. Expresii utile provin din text, unde sunt întâlnite pentru prima oară multe idiomuri, limbaj figurativ, cuvinte și fraze. Textul nu este lăsat ca un zid dinaintea studentului pe care ei trebuie să-l escaladeze singuri. Profesorul încurajează constant studenții să-i pună întrebări pentru înțelegerea textului. Dacă studenții încă sunt inhibați, profesorul le indică expresii englezesti utile și interesante după citirea în cor a textului. Expresii utile apar și în caietele și compunerile studenților, arătând astfel că au înțeles expresiile respective. Acestea îi ajută să se simtă mai mult ca vorbitori nativi.[1]

Studenții învățării sugestiv-accelerate nu învață de dragul învățăturii, ci trebuie să primească o copie cu notele din aceste arii: abilitatea de a asculta, abilitatea de a citi, expresii utile, compozиție și conversație engleză. Adaptările care au avut loc permit profesorilor să monitorizeze progresul studenților din fiecare arie. Bilanțul cursului de învățare sugestiv-accelerată nu pune accent numai pe un anumit curs, ci se axează pe toate.[1]

Marți, întrebările constau din trei secțiuni: 1) între cinci și zece propoziții selectate cu grijă din capitolul acelei săptămâni, care este citit ca dictare; 2) 20 de întrebări cu variante multiple, pentru testarea înțelegерii textului; 3) 20 de cuvinte-cheie care au fost selectate cu grijă din text și li s-au dat studenților cu o săptămână mai devreme pentru îmbunătățirea vocabularului. [1]

Din cei 68 de studenți înmatriculați la cursul din acest an, 91% au făcut unele comentarii asupra claselor de învățare sugestiv-accelerată: „Sunt amuzante”, „Sunt foarte vesele”, „Mă simt bine în clasă”, „Sunt atât de fericiți”, „Întotdeauna îmi place în clasele de învățare sugestiv-accelerată”, „Îmi place cursul de învățare sugestiv-accelerată” etc.

40% dintre studenți scriu că volumul de lucru este foarte mare și fac comentarii de

genul: „Orele sunt lungi”, „Componarea durează 2-3 ore”, „Este puțin cam greu pentru mine”, „Dacă mă gândesc, e mult de lucru”. Dar, în același timp, 81% consideră că volumul de muncă este benefic și le îmbunătățește abilitatea de limbă engleză: „Cred că devin mai silitor”, „Sunt mai bun decât înainte”, „Progresez cu fiecare lectie” etc.

Textul este bine primit de vreme ce 69% au făcut comentarii pozitive despre el: „Pot citi multe cuvinte și expresii ciudate”, „Cartea este foarte interesantă”, „Îmi place să citesc (textul)”, „Aștept capitolul următor”, „Această povestire este foarte importantă”, „Este foarte interesant” etc.

Se aștepta ca studenților să le placă muzica și aşa au și notat 60% dintre ei, că le place să asculte muzică și să devină mai buni și să înțeleagă și cântecele cu un tempo mai rapid: „Prind repede muzica”, „Îmi place muzica”, „Îmi place muzica în special”.

53% au scris că le place să vorbescă direct cu profesorii în timpul interviurilor: „Îmi plac interviurile”, „Interviurile sunt o ocazie bună să vorbim engleză”, și, de asemenea, 53% au comentat că le place să joace jocurile stil învățare sugestiv-accelerată:

„Jucându-mă pot învăța mai multe idiomuri”, „Jocurile sunt foarte ușoare și amicale”, „Jocurile sunt amuzante”. [1]

În concluzie, cursul oferă o metodă unică de asimilare a limbii, care poate da rezultate bune acolo unde alte metode au eşuat. Oferă o mare ocazie pentru aceia care au fost restricționați de mediul de învățare și au fost frustrați de părerea că învățarea limbii engleze este o provocare insurmontabilă.

Cursul de învățare sugestiv-accelerată a suferit și continuă să sufere transformări care îmbunătățesc cursul ca întreg. Abaterile de la sugestologie, bazate pe directivele date de Yoshizumi, au devenit unice și se anticipatează a se da un alt nume programului. Folosind cele trei chei oferite de Lozanov – bucurie, creier-întreg și rezerve – ca fundament, cursul de învățare sugestiv-accelerată continuă să aibă succes nu numai în predarea limbilor, dar și în obținerea conștiinței de sine și valorile umanistice care sunt, de asemenea, importante pentru succesul viitor al studenților.

În viitor și alte instituții din Japonia vor încorpora sugestopedia sau metode înrudite, cum ar fi supraînvățământul, și învățământul optim.[1]

BIBLIOGRAFIE:

1. Duane KINTD și Christel YOSHIZUMI, *Învățarea sugestivă-accelerată la Școala de Limbi Trident*, 1992.
2. Anne Henriette KLAUSER, *Scrierea cu ambele emisfere ale creierului*. San Francisco, Harper Collins, 1986.
3. Phillip MIELE. *Sugestopedia: Învățarea mai ușoară în mod natural*. Sandy SPRING, Unlimited Utopia Publishers, 1982.
4. Jack RICHARDS și Theodore S. ROGERS, *Sugestopedia în abordările și metodele predării limbii străine*, Cambridge University Press, 1986.
5. Charles Schmidt, *Învățând în noi dimensiuni*, San Francisco, The LIND Institute, 1985.
6. W. Jane BANCROFT, *Metoda Lozanov și adaptările sale americane*, The Modern Language Journal, LXII, 1978.

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

PREZENTARE
DE
CARTE

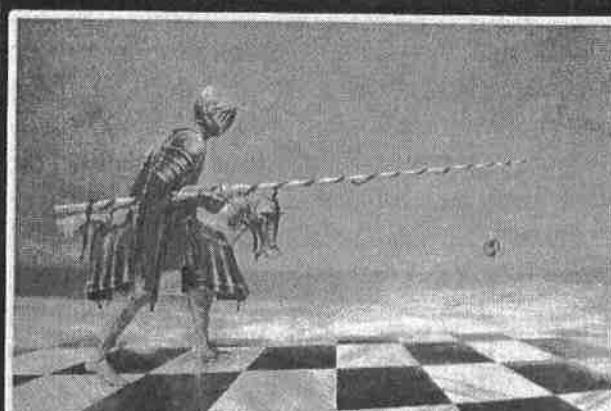
TRATAT DE STRATEGIE

Volumul I (Strategie generală)

General prof. univ. dr. Mircea MUREŞAN
Rectorul Universității Naționale de Apărare
“Carol I”

Profesorul Hervé Coutau-Bégarie este un spirit enciclopedic. A cercetat și a

Hervé Coutau-Bégarie
**TRATAT
DE
STRATEGIE**

volumul I

EDITURA UNIVERSITĂȚII NAȚIONALE DE APĂRARE “CAROL I”
BUCHURESTI, 2006

scris cu eleganță, erudiție și talent despre probleme majore ale strategiei militare, într-un moment în care, aşa cum chiar

domnia sa mărturisește, această ramură a științei și artei militare se află, în Franța, în declin. Analizând cercetările și preocupările pentru cunoașterea și înțelegerea strategiei militare în alte state, constată că acest domeniu al cercetării este dominat de teoreticienii și strategii din Statele Unite. Aceștia - în opinia reputatului analist - îi definesc conceptele, metodele și procedurile de întrebunțare, pe care apoi le difuzează în toată lumea prin intermediul unei literaturi extrem de prolifice, căreia nu-i poate rezista nici o altă țară. Sunt, poate, doar câteva din considerațiile care pot să justifice efortul cerut de analiza unui fenomen atât de complex cum este strategia și care a presupus un volum de muncă enorm. Concluziile cercetării și ideile pe care se sprijină au dat consistență unei lucrări ce depășește 800 de pagini.

Adept al cercetării interdisciplinare și al hibridării metodelor de analiză pentru a surprinde nu numai esența fenomenului, dar și caracterul procesual al evenimentelor care se produc astăzi într-un mediu internațional tot mai complex și interdependent, autorul prezentului tratat abordează strategia în tripla sa ipostază: teorie și cunoaștere; practică și acțiune în câmpul confruntărilor armate; cultură și înțelegere a fenomenului strategic

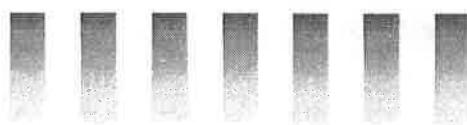
contemporan. A reușit astfel să prezinte cu o claritate și coerentă științifică deosebită modul cum teoria poate alimenta studiul evoluției fenomenului strategic de-a lungul timpului și cum studiul acestuia din urmă duce inevitabil la concluzii de ordin teoretic și chiar filosofic.

De remarcat, mai ales, în această perioadă în care au loc aprinse și intense discuții pe marginea schimbărilor produse de revoluția în afaceri militare în fenomenul război, modul cum domnia sa înțelege limitele generalizării și căile multiple de interpretare a evenimentelor de natură strategică, dar și a strategiilor specifice diferitor categorii de forțe armate. Din această perspectivă, Hervé Coutau-Bégarie nu este nici un optimist și adept fără rezerve, dar nici un sceptic care să respingă ideea potrivit căreia astăzi suntem martorii unor schimbări de esență în însăși evoluția fenomenului război, în general, și a celui militar, în particular. Acest lucru a permis autorului să găsească și să indice cu credibilitate *linia* ce separă, astăzi, *arta* de *știința* strategică, dar și contextul sau condițiile în care această *linie* capătă aspect de discontinuitate sau chiar dispără. Si, nu în ultimul rând, să vadă multiplele fațete ale strategiei, precum și multiplele discuții academice și pragmatice pe care aceasta le generează sub impactul schimbărilor care se produc în fenomenul strategic contemporan.

Fin cunoscător al evoluțiilor care au avut loc, de-a lungul timpului, atât în teoria și cultura strategică a diferitor popoare europene, cu precădere a celui francez, cât și în modul cum mari comandanți au aplicat

principiile și normele impuse de strategie la un moment dat, Hervé Coutau-Bégarie și-a îndreptat atenția asupra inovațiilor importante și a schimbărilor de esență care au avut loc în strategie în diferite momente din evoluția sa. Acest lucru l-a ferit de entuziasme la modă și sloganuri la ordinea zilei, dar nu l-a împiedicat să abordeze toate aceste probleme și să-și spună cu fermitate părerea. În lucrarea de față cititorul va găsi analize cu aceeași acribie științifică geopolitică, geostrategia, morfostrategia, psahostrategia, meteostrategia, ca și raporturile în care aceste discipline științifice intră cu strategia sau cu diferitele sale ramuri și domenii. Prin acestea profesorul Hervé Coutau-Bégarie s-a ilustrat ca un cercetător de mare profunzime științifică, cu fin discernământ, detașat de problemele minore ale strategiei, fără să negligeze exemplul istoric atunci când analiza strategiei a cerut-o. Toate aceste virtuți sunt prezente în cartea de față.

Lucrarea pe care profesorul Hervé Coutau-Bégarie o oferă, prin intermediul Editurii Universității Naționale de Apărare „Carol I”, publicului român avizat este totodată și un excelent manual pentru cei ce studiază strategia. Acesta îmbină, în chip armonios, istoria, gândirea și cultura strategică, acțiunea și practica strategică, precum și analiza. Face ceea ce orice specialist ar trebui să facă: să explice - adică să arate cauzele; să interpreteze - să ne dea înțelesul; să evalueze atât politic, cât și moral sau etic. Este un motiv în plus ca toți cei ce vor lectura prezenta carte să-și îndrepte gândurile și gratitudinea către un prieten sincer al poporului român.

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

CURRICULUM VITAE

Profesor Hervé COUTAU-BÉGARIE

S-a aflat câteva zile în mijlocul nostru unul dintre cei mai proeminenți teoreticieni ai strategiei, domnul profesor **Hervé COUTAU-BÉGARIE**.

Născut la 22 noiembrie 1956, la ANGER, domnul profesor a obținut în anul:

- 1977 - licență în drept și istorie la Universitatea din Bordeaux;
- în același an obține și diploma Institutului de Studii Politice din Bordeaux;
- un an mai târziu urmează un master în drept public;
- obține diploma de studii aprofundate în analize politice la Bordeaux;
- devine doctor în Științe politice la Bordeaux, cu mențiunea "foarte onorabil";
- obține diploma de studii aprofundate în Istoria modernă și contemporană la Universitatea Sorbona din Paris;
- 1987 obține titlul de doctor în Științe Politice de Stat la Bordeaux, cu mențiunea "foarte onorabil", cu felicitări în unanimitate din partea juriului;

Din anul 2000 este "director de studii" la Școala Practică de Înalte Studii - Istoria Doctrinelor Strategice - Sorbona și profesor la Colegiul Interarme de Apărare al Franței.

Limbi străine cunoscute: engleză, spaniolă, portugheză și italiană.

Din funcțiile administrative îndeplinite voi menționa doar câteva:

- 1982 - consilier al Tribunalului Administrativ din Orleans;
- 1983 - comisar al Guvernului la același tribunal;
- 1986 - consilier al Tribunalului Administrativ din Paris;
- 1992 - comisar Guvernamental al Tribunalului Administrativ din Paris;
- 1997 - prim-consilier al Tribunalului Administrativ și al Curții Administrative de Apel.

Funcții de învățământ:

- 1984-1988 - conferențiar la Institutul de Studii Politice din Paris;
- 1989-1993 - conferențiar la Universitatea din Paris;
- 1990-1991 - conferențiar la Școala Superioară de Război;
- 1995-2000 - director de studii și comandant al Școlii Practice de Înalte Studii.

Dintre funcțiile de cercetare m-aș opri doar la câteva:

- 1992 - membru al Institutului de cercetare Asupra Civilizațiilor Occidentale Moderne la Universitatea Sorbona din Paris;
- în anul 1994 devine președinte al Institutului de Strategie Comparată;
- din anul 2000 este președinte al Comisiei franceze de istorie militară.

Funcții internaționale:

- 1984-1985 - membru al grupului de experți ai Națiunilor Unite privind cursa înarmărilor navale;
- 1991-1992 - membru al grupului de studii asupra dezarmării navale din cadrul Institutului Națiunilor Unite.

Funcții editoriale:

- 1987 - codirector al Bibliotecii Strategice la Editura Economică;
- din 1990 redactor șef, iar din 1995 director al Revistei strategice.

Domnul profesor are publicate 75 de lucrări și peste 150 de articole în domeniu.

Distincții acordate:

- în anul 1989 - premiul CASTEX;
- în anul 1997 - membru corespondent al Academiei Regale de Științe Navale din Suedia;
- în anul 1999 - Cavaler al Artelor și Literelor
- domnul profesor a fost adesea solicitat în emisiuni de radio și televiziune.

Colonel prof. univ. dr. BENONE ANDRONIC

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

ANIVERSĂRI

LA 80 DE ANI DE VIAȚĂ ȘI PESTE O JUMĂTATE DE SECOL ÎN SLUJBA ARMATEI ROMÂNIEI

General prof. univ. dr. Eugen BĂDĂLAN
Seful Statului Major General

La 15 iunie 2006, unul dintre cei mai cunoscuți profesori ai Universității Naționale de Apărare „Carol I”, **domnul general (r.) prof. univ. dr. Valentin Arsenie** împlinește 80 de ani de viață. Domnul profesor a dedicat Armatei României 58 de ani din experiența sa, 41 ca ofițer activ și ceilalți ca profesor consultant și conducător de doctorat. Specializat fiind în științe militare “doctorul Arsenie”, cum îl numeam noi, studenți fiindu-i, a avut o contribuție majoră în formarea și perfecționarea pregătirii unui număr impresionant de ofițeri și a condus activitatea de cercetare științifică pentru obținerea titlului de doctor în științe militare a 35 dintre ei.

L-am cunoscut pe doctorul Arsenie când era deja șeful Catedrei de Tactică Generală, am continuat să-i fiu student când a fost promovat șef al Catedrei de Artă Operativă și de aceea nu pot să-i uit duritatea întrebării “în afară de părerea dumitale mai ai și alte argumente, colega?”

Astăzi, când pot analiza mai bine lucrurile, “sine ira et studio”, pot afirma că doctorul Arsenie a fost un profesor excelent, cu har didactic rar întâlnit, dedicat total și cu optimism atât catedrei, cât și cercetării științifice. A fost, în opinia mea, creator de școală strategică, o școală dinamică și energetică în care nu s-au manifestat niciodată diletanții și unde nu au avut loc decât aceia care s-au dedicat profund cercetării fenomenului războiului.

După o colaborare științifică de peste 25 de ani – prima lucrare la care am fost coautor “Cerințe doctrinare ale perfecționării tactice” a apărut în anul 1982 sub coordonarea profesorului Arsenie – pot afirma că acest “tată al doctorilor” (pentru că a fost șeful Comisiei de Științe

Militare din Consiliul Național de Acordare a Titlurilor Științifice) a fost și rămâne un om devotat armatei, care a făcut și face încă mari servicii Universității Naționale de Apărare „Carol I”.

Deși am preferat să-mi pregătesc doctoratul cu un alt conducător, un alt profund cercetător în domeniul strategiei militare, generalul Codrescu, am avut o colaborare științifică neîntreruptă cu profesorul Arsenie, fascinat fiind de rezultatele disputei permanente care se naște la fiecare întâlnire. De fapt, cine a lucrat cu doctorul Arsenie nu a putut să nu remарce că este posedat de nevoia înțelegerii profunde a fenomenelor pe care le cercetează și de nevoia împărtășirii cu alții a rezultatelor cercetării științifice. Așa s-au născut cele peste 20 de titluri de lucrări la care profesorul Arsenie este autor sau coautor.

Gândindu-mă acum, la ceas aniversar, la domnul general Arsenie, care este și președinte al Secției de Știință Militară din Academia Oamenilor de Știință din România, apreciez că poate fi trecut în galeria cadrelor didactice și cercetătorilor care dau faimă învățământului militar universitar românesc.

Cred că generalul (r.) prof. univ. dr. Valentin Arsenie este printre puținii militari români care au știut să dea o întrebuițare eficientă bătrâneții și experienței sale îndelungate în armată și în învățământ.

Gratitudinea și respectul nostru, domnule profesor, al tuturor celor care v-am fost și vă suntem încă discipoli și colaboratori. **La mulți ani!**

*

* * *

Nota redacției:

Date biografice:

Domnul general (r.) Valentin Arsenie s-a născut în comuna Bușăuca, județul Orhei, (Basarabia), la 15.06.1926. După absolvirea liceului a urmat Școala de Ofițeri Activi de Infanterie pe care a absolvit-o la 9 mai 1949, apoi Academia Militară Generală promoția 1951 – 1953, este doctor în științe militare din 1978, profesor acreditat de Ministerul Educației și Culturii din 1968, Membru titular al AOŞR din 1996. A fost comandant de subunități între 1949 - 1951, a desfășurat activități didactice între 1955 – 1988, cu trei întreruperi: între 1955 – 1956 când a fost șef de stat major de regiment, între 1961 – 1963 împărtășit șef de stat major de divizie, între 1973 – 1978 Șeful Secției Operații din Comandamentul Infanteriei și Tancurilor. A fost șef al Catedrei de Tactică

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

Generală, Artă Operativă și apoi de Strategie Militară. Este general de brigadă din 1991, general maior din 1998, general locotenent din 2000 și general cu patru stele din 2004.

Este autor și coordonator a peste 25 de cărți, a scris 160 de articole și a prezentat 31 de comunicări științifice.

Lucrările publicate de generalul (r) prof. univ. dr. Valentin ARSENIE:

- 1981 – Lupta în încercuire și ieșirea din încercuire
- 1982 – Cerințe doctrinare ale perfecționării tacticii
- 1984 – Apărarea modernă
- 1985 și 1992 – Probleme de tactică”, 2 ediții
- 1986 – Urmărirea inamicului
- 1988 – Momente ale luptei de apărare – replierea și retragerea
- 1990 – Desfășurarea strategică
- 1993 – Surprinderea în lupta armată
- 1995 – Revoluțiile industriale și potențialele militare ale statelor
- 1995 – Lexicon militar
- 1996 – Eseu despre strategie și tactica militară
- 1998 – Actualitatea strategiei
- 1999 – Strategia militară românească în epoca modernă
- 1998, 2000 – Codul de conduită al militarului jandarm”, 2 ediții
- 2001 - vol. I, 2002-vol. II, 2003-vol. III – Tratat de știință militară
- 2003-2 volume – Tratat de tactică militară – Forțele Terestre
- 2004-2 volume – Arta militară de - a lungul mileniilor
- 2005 – Eseu despre arta strategică

ANNIVERSARIES

A LIFE OF EIGHTY YEARS AND MORE THAN HALF OF CENTURY IN SERVICE TO THE ROMANIAN ARMY

*General Eugen Bădălan, professor PhD
Chief of the General Staff*

On June 15 2006, one of the most well known professors of the National Defense University „Carol I”, **general (retired) and professor PhD Valentin Arsenie** celebrates eighty years of life. The professor dedicated fifty eight years of his existence to the Romanian Army, forty one as active duty officer and the rest as consulting professor and PhD thesis adviser. Specialized in military science, “doctor Arsenie”, as we, students, used to call him, had a major contribution in forming and developing education for an impressive number of officers and led the scientific research activities for obtaining the PhD for thirty five of them.

I met doctor Arsenie when he was already the Head of General Tactics Department and I continued to be his student after he was promoted as Head of the Operational Art and this is why I can't forget his tough question: “Besides your opinion, do you have other arguments dear colleague?”

Today, when I can analyze many things “sine ira et studio”, I can affirm that doctor Arsenie was an excellent teacher, with a rare didactic gift, totally dedicated and optimist for scientific research and the department. He was, in my opinion, a strategic school creator, a dynamic and exigent school in which dilatants have never manifested and no one entered but those who dedicated profoundly to researching the warfare phenomenon.

After a scientific collaboration of more than twenty five years – the first study for which I was a co-author, “Doctrinal Requirements for Tactical Development” – I can affirm that this “father of all doctors” (because he was the Chief of the Military Science Committee within the National Scientific Degree Accreditation Council) was and remains a man devoted to the military who contributed and still contributes with great services for the National Defense University.

Even though I preferred to develop my PhD thesis with a different adviser, another profound researcher in the military strategy domain, general Codrescu, I had a continuous scientific

collaboration with professor Arsenie, being fascinated by the results of the permanent debate on ideas which generated for every meeting we had. In fact, whoever worked with doctor Arsenie noticed that you are possessed by the need to understand profoundly the researched phenomena and by the need to share the results of the scientific research. This was how twenty titles of a variety of works have developed for which professor Arsenie is either author or co-author.

Thinking, now at this celebrating moment, about doctor Arsenie, who is also the Chairman of the Military Science Department within the Romanian Scientists Academy, I appreciate that he can be inducted in the researcher and didactic forum gallery that confirm the fame of the Romanian university military education.

I believe that general (retired), Professor PhD Valentin Arsenie is among the few Romanian soldiers who knew how to give his age and experience in the Romanian Army and Education System an efficient use.

Our gratitude and respect dear professor, of all those who were and still are your disciples and collaborators. **Happy Birthday to you!**

Note:

Biography Data:

General (retired) Valentin Arsenie was born in Bușăuca, Orhei County (in Basarabia) on June 15, 1926. After graduating high school, he attended the Infantry Officer School until May 9, 1949, the General Military Academy between 1951 and 1953; he was accredited PhD in 1978 and is professor since 1968; he is also full member of the Romanian Scientist Academy. General (retired) Valentin Arsenie was commander for different subunits between 1949 and 1951 and was involved in didactic activities between 1955 and 1988 with three interruption periods, between 1955 and 1956 (Chief of Staff for a regiment), between 1961 and 1963 (Mandated Chief of Staff for a division) and between 1973 and 1978 (the Chief of the Operations Section in the Infantry and Armored Command). He also was the Head of the General Tactics, Operational Art and Military Strategy Departments. He became brigadier general in 1991, major general in 1998, lieutenant general in 2000 and four-star general in 2004.

He is author and coordinator for more than twenty five books, wrote one hundred and sixty articles and presented thirty one scientific research papers.

Published works of general (retired) Valentin Arsenie, professor PhD:

- 1981 - *Break of and Encirclement Combat Operations*
1982 - *Doctrinal Requirements for Tactical Development*
1984 - *Modern Defense*
1985 and 1992 - *Tactics Issues – two editions*
1986 - *Enemy Pursuit*
1988 - *Moments in Defense Warfare – Reorganization and Retreat*
1990 - *Strategic Displacement*
1993 - *Surprise in warfare*
1995 - *Industrial Revolutions and military potentials of states*
1995 - *Military Lexicon*
1996 - *Essay on Military Strategy and Tactics*
1998 - *Strategy actuality*
1999 - *Romanian Military Strategy in the Modern Age*
1998 and 2000 - *The Behavior Code for the Gendarmerie Soldier – two editions*
2001 – first volume, 2002 – second volume, 2003 – third volume for *Military Science Compendium*
2003 - *Military Tactics Compendium – Land Forces – two volumes*
2004 - *Military Art across millennia – two volumes*
2005 - *Essay on Strategic Art*

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

ANIVERSĂRI

UN OM DE ONOARE

Generalul Costache Codrescu

la 80 de ani

Oameni ca generalul Costache Codrescu sunt rari. Nu pentru că, în condițiile hărțuirii vieții militare și, peste toate, ale vieții săsifice românești, aflată într-un nesfârșit sir de tranziții și de tranzacții de tot felul, mereu în schimbare de regimuri politice, justițiale, economice, de interese și chiar de mentalități, la vîrstă de 80 de ani ajung foarte puțini bărbați, mai ales militari, ci din cu totul alte motive. Generalul Codrescu este un om de onoare, cu un suflet cât granițele României și cu o capacitate enormă de a-i asculta, înțelege și susține pe ceilalți. Dar nu oricum, ci cu o modestie pe care nu poți să n-o admiră și să nu îți o dorești. El trece prin timpuri și prin spații ca și cum ar fi invizibil. Știi că a trecut pe acolo, doar aflându-i și studiindu-i urmele. Pentru că ele sunt la tot pasul. Iar urmele sale nu sunt amprentele unor pași care apasă și chinuiesc pământul, ci realizările și suirile oamenilor cu care a lucrat, cu care s-a întâlnit, pe care i-a îndrumat în cercetarea științifică, încă de pe vremea când se ocupa de analiză și prognoză în spațiul militar, la doctorat, pe care i-a format atunci când i-a avut subordonați sau colaboratori, sau cu care pur și simplu a discutat, într-o împrejurare sau alta, preț de câteva ore sau doar de câteva minute.

Generalul Codrescu este un om bun. Dar nu pentru că își propune să fie așa, ci pentru că așa l-a lăsat Dumnezeu. Gândul și sentimentul îi sunt totdeauna mai tari ca viața. De aceea, viața lui biologică nu este doar o urmare a zestrei genetice, ci și a unei matrice speciale a sufletului și a inimii, a vocației de a construi iubire și prețuire, de a-și privi interlocutorul în ochi, nu pentru a-l înfrunta, ci pentru a-l ajuta să escaladeze Everestul profesiei, al trudei de zi cu zi, al cunoașterii și al prețuirii.

Generalul Codrescu este prețuit pentru că știe să prețuiască. Prețuirea celuilalt, a omului de lângă el, a fost și a rămas, pentru acest ofițer de excepție, o vocație și un reper. Într-o lume în care unii oameni, și, din păcate, nu puțini, se văd doar pe sine, își caută drepturi doar pentru sine, se zbat doar pentru sine, viețuiesc doar pentru sine, luptă doar pentru sine, generalul Codrescu n-a ezitat nici o clipă să-i caute, să-i găsească, să-i respecte, să-i îndrume și să-i ajute pe ceilalți, bucurându-se totdeauna de bucuria lor.

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

Cealaltă dimensiune a vocației sale o reprezintă optimismul. Francezii spun că ziua în care nu ai reușit să râzi este o zi pierdută. Generalul Codrescu știe să râdă, să zâmbească, să se bucure de bucuria celor din jur, uneori de lucruri foarte simple sau foarte mărunte. Pentru că are o imensă capacitate de a percepe și înțelege viața. Pentru că are o imensă putere de a accesa inaccesibilul. Pentru el nu există nu se poate. Sintagma „nu se poate“ nu face parte din filosofia codresciană a vieții acestui bărbat de onoare și de mare virtute. La el totul este posibil. Pentru că are o imensă poftă de viață. Pentru că are o imensă capacitate de a construi, de a reface, de a o lua de la început, de a-și încuraja colaboratorii și de a nu căuta niciodată nod în papură. Fie și pentru simplul fapt că papura nu face noduri. Nici nazuri.

La 80 de ani, generalul (r) prof. univ. dr. Costache Codrescu este la fel de Tânăr și de vivace ca la douăzeci. De câte ori mă uit peste teza mea de doctorat – generalul Codrescu mi-a fost coordonator – dar și cu numeroase alte prilejuri, văd o perioadă frumoasă din viața mea, legată de capacitatea acestui om de a te face să te simți bine, să te simți important în preajma lui, să ai încredere în tine, poftă de viață și de muncă.

Într-o lume a birocaților, pândarilor de la colț de istorie, egoiștilor și pungașilor de tot felul, dar și a oamenilor chinuți care-și duc cu demnitate crucea și viața, generalul Codrescu rămâne un reper de mare forță, prin bunătate, profesionalism și optimism.

Am onoarea să vă salut. Cu respect, căldură și foarte multă prețuire.

La mulți și fericiți ani, domnule general!

General de brigadă (r.) dr. GHEORGHE VĂDUVA

Secția de Știință Militară

Revista de Științe Militare nr. 1/2006

Din activitatea

Academiei Oamenilor de Știință din România

Alegerea secretarului științific al Academiei Oamenilor de Știință din România

Domnul profesor universitar doctor inginer Ștefan Iancu a absolvit în anul 1962 secția Construcții de aviație la Universitatea Politehnică București, iar în anul 1964 a absolvit, la Universitatea București, cursurile postuniversitare de Relații Internaționale, în care a făcut și studii de Drept. În anul 1993 a obținut titlul de doctor în științe tehnice la Universitatea Politehnică București, cu o temă de control electronic al funcționării motoarelor cu ardere internă, iar în anul 1999 a obținut diploma de consilier în proprietate industrială.

După absolvire a început să lucreze în Universitatea Politehnică București, la catedra de Construcții de aviație, de unde a plecat în decembrie 1962, dar a revenit în învățământul universitar în 1971, în calitate de cadru didactic asociat, când a înființat primul curs din țară de „Echipamente Periferice”. Ulterior a mai înființat cursuri ca „Sisteme de intrare ieșire”, „Mecatronica”, „Impactul social al utilizării tehnologiei informației și comunicațiilor” și „Managementul inovării”. În anul 1997 a devenit conferențiar universitar, iar în anul 2000 profesor universitar la Academia Tehnică Militară, titular al cursului „Teoria și controlul electronic al funcționării sistemelor de blindate, automobile și tractoare”. În prezent este profesor universitar la Centrul pentru Pregătirea Resurselor Umane unde predă la un curs de masterat „Managementul inovării”.

Activitatea sa publicistică s-a concretizat prin publicarea a 15 monografii științifice (dintre care 5 în domeniul proprietății industriale, 2 în domeniul informaticii, 4 în domeniul controlului funcționării motoarelor cu ardere internă și 4 în domeniul politicii științei), a peste 175 de articole științifice în reviste de specialitate (108 în domeniul tehnic, 58 în domeniul proprietății industriale și 10 în domeniul politicii științei) și mai mult de 50 de comunicări la conferințe naționale și internaționale (33 în domeniul tehnic, 15 în domeniul proprietății industriale și 5 în domeniul politicii științei).

Biroul Secției de Știință Militară din Academia Oamenilor de Știință din România urează domnilor: general conf. univ. dr. Popescu Mihail – senator, viceamiral prof. univ. dr. Gheorghe Marin, general de brigadă prof. univ. dr. Neagoe Visarion, colonel prof. univ. dr. Cosma Mircea, general maior (r.) prof. univ. dr. Codrescu Costache, general de brigadă (r.) prof. univ. dr. Onișor Constantin, colonel prof. univ. dr. ing. Siteanu Eugen, locotenent-colonel prof. univ. dr. Roceanu Ion, colonel (r.) prof. univ. dr. Teodorescu Constantin, general-maior conf. univ. dr. Cristea Dumitru, general de brigadă (r.) dr. Ucrain Constantin, contraamiral de flotilă (r.) prof. univ. dr. Hanganu Marius, general-maior (r.) dr. Mincu Constantin, general de brigadă (r.) prof. univ. dr. Ciobanu Nicolae, general (r) prof. univ. dr. Cândea Vasile, general (r.) prof. univ. dr. Arsenie Valentin, colonel (r.) conf. univ. dr. Ion Emil multă sănătate, fericire și îndeplinirea tuturor dorințelor, cu prilejul aniversării zilei de naștere sau onomastice.

La mulți ani!

ÎN ATENȚIA COLABORATORILOR

Pentru o mai bună procesare a articolelor dorim respectarea următoarelor reguli de tehnoredactare:

1. **Textul.** Se introduce în Microsoft Word, folosind fontul Times New Roman și tastatura standard românească. Nu sunt acceptate fonturile care au mapări neobișnuite (în care caracterele cu diacritice - ș, ț, ă, î și ř, ţ, Ă, Į - înlocuiesc alte caractere - [,], @, ~, \, ;, §.a.m.d.). Textul în limba română trebuie să aibă în mod obligatoriu diacritice. Articolul trebuie cules, pur și simplu, fără nici o altă formatare în afara sublinierilor, acolo unde este cazul, folosind bold și italic. Paragrafele vor fi delimitate de un Enter, părțile articolului fiind separate între ele prin două - trei paragrafe goale.
2. **Ecuatiile.** Indiferent de locul pe care îl ocupă în cadrul articolului, ecuațiile se introduc numai în Microsoft Equation Editor (la limită, se acceptă ecuații scrise de mână, numerotate și trimise separat de restul articolului).
3. **Figurile.** Sunt acceptate formatele vectoriale standard. În cazul figurilor produse cu o altă aplicație decât Microsoft Word (de exemplu în Corel Draw sau în AutoCAD), fișierele respective vor fi trimise împreună cu restul articolului. Figurile trimise în format electronic vor fi desenate la dimensiunile la care vor fi tipărite, iar dimensiunea textului trebuie să fie între 8 și 12 puncte tipografice. Sunt acceptate și figuri desenate de mână, pe foi separate de restul articolului, cu condiția ca desenele să fie clare și să poată fi ușor identificat locul din cadrul articolului în care trebuie să se regăsească.
4. **Imaginiile.** Imaginele scanate trebuie incluse atât în documentul Microsoft Word, cât și trimise separat. Nu se recomandă folosirea imaginilor preluate de pe Internet deoarece acestea nu satisfac cerințele necesare pentru tipărire lor (având o rezoluție mult inferioară celei necesare pentru un tipar de calitate). Imaginele de calitate au o rezoluție de minimum 200 dpi. Pentru formatele JPEG și GIF urmăriți ca, în urma compresiei, calitatea imaginii să rămână rezonabilă.
5. **Numerotarea.** Ecuatiile, figurile, tabelele, titlurile din bibliografie vor fi numerotate cu cifre arabe, astfel:
 - între paranteze pătrate pentru bibliografie;
 - între paranteze rotunde pentru formule;
 - prin exponent, în cazul notelor de subsol;
 - precedate de denumire, în cazul observațiilor, figurilor, tabelelor etc.

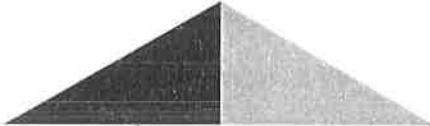
Vă mulțumim

Redacția

Pentru publicarea de materiale promoționale în cuprinsul revistei, rugăm agenții economici și pe toți cei interesați să se adreseze redacției pentru a conveni forma de colaborare.

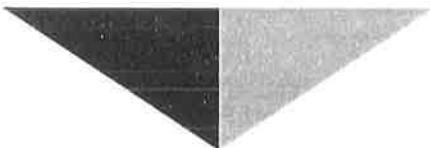

Sectia de Știință Militară
Revista de Științe Militare nr. 1/2006

Coperta I: Ministerul Apărării Naționale

Coperta IV: Universitatea Națională de Apărare „Carol I”

EDITURA UNIVERSITĂȚII NAȚIONALE DE APĂRARE “CAROL I”

Bun de cules: 22.05.2006
Hârtie copiator: A3
Coli tipar: 10,50

Bun de tipar: 01.06.2006
Format: A4
Coli editură: 5,25

Lucrarea conține 168 de pagini.

Tipografia Universității Naționale de Apărare “Carol I”

Șoseaua Panduri, nr. 68-72, sector 5, București
e-mail: editura@unap.ro
Tel.: 00-40-021-319.48.80/215; 307
Fax: 00-40-021-319.59.69